ILUSTROWANY KALENDARZ CZĘSTOCHOWSKI NA ROK 1937

W 5 minutach doskonała kawa

Enrilo –

kawa dla Twego zdrowia!

Epul M 150 D 585 III : 36

1937.

Nowy Rok.

Witaj zdrowy, roku nowy,
  Nowej pracy dniu!
Choć nie zdejmiesz troski z głowy,
  Nie przysporzysz snu;

Choć się człowiek nie dopyta
  W nowe gody te,
Czy mu na chleb starczy żyta,
  Czy go minie złe;

Choć nie będzie lżej bić młotem,
  Ani ciągnąć pił,
Chociaż musi krwawym potem
  Spotnieć — aby żył,

Przecież sercu jego miło
  Witać nowy rok
I w świat boży z nową siłą
  Podnieść jasny wzrok.

Bo jest w piersiach u człowieka
  Taka dziwna moc,
Że z nadzieją słońca czeka,
  Choć na ziemi noc . . .

Bo w nim żyje siła taka,
  Taki pęd w nim tkwi,
Że się zrywa lotem ptaka
  Do jutrzejszych dni. —

Hej! niech życzy — kto życzliwy!
  Uściśnijmy dłoń . . .
Jedność bratnia, skarb prawdziwy,
  Tego skarbu broń!

Jak się człowiek po gromadzie
  Spojrzy w ciężki czas,
To na sercu rękę kładzie:
  Jeszcze kupa nas!

Nie siej nigdy złego ziarna
Na tej czarnej ziemi . .
Bo złe ziarno się rozpleni
Kłosami bujnemi,

Bo złe ziarno osty rodzi,
Chwasty i bodjaki . . .
Przeklną ciebie dzieci własne,
Żeś siew rzucał taki.

Nie siej nigdy złego słowa
Między rodakami , . .
Bo złe słowo rychło wschodzi,
Serca, dusze plami . . .

Bo złe słowo w ciemność wiedzie:
Grzech do czynów zbliża . : .
Płakać będą ci na ciebie,
Coś ich wziął z przed Krzyża.

Nie siej nigdy i zwątpienia
O dobrej przyszłości,
Bo siew taki w sercach gasi
Skry szczerej miłości . . .

Bo bez wiary w lepsze jutro
Rychło zatoniemy . . .
Nie siej, bracie, słów zwątpienia.
Z pracą nie zginiemy! . . .

Marja Konopnicka.

ILUSTROWANY KALENDARZ CZĘSTOCHOWSKI

na rok Pański

1937

NAKŁADEM I DRUKIEM

TOMASZA NAGŁOWSKIEGO i S-ki

W CZĘSTOCHOWIE

Vimperk
(Czechosłowacja)

New York
72-74-86 Park Place

Rok 1937 pod względem chronologicznym i astronomicznym.

Rachuba czasu i świąt.

Rok 1937 jest rokiem zwyczajnym, liczy 365 dni, czyli 52 tygodnie i jeden dzień.

Liczbą złotą tego roku jest 19, literą niedzielną C; epakta XVII, cykl słońca 14, pocz̄et rzymski 5.

Nasz kalendarz jest gregorjańskim, ponieważ zaprowadził go papież Grzegorz XV. Narody wyznania greckiego liczą oficjalnie od 14 października 1923 r., a mahometanie od 1 stycznia 1927 r. również podług kalendarza gregorjańskiego. Żydzi liczą czas niby od stworzenonia świata i mają obecnie rok 5697 (rok zwyczajny o 354 dniach) względnie 5698 (rok przestępny o 385 dniach).

Żydzi liczą czas niby od stworzenia świata. Obecnie mają lata 5697 i 5698.

Swięta ruchome.

Septuagesima 24 stycznia	Zielone Swiątki 16 maja.
Środa popielcowa 10 lut.	Niedz. św. Trójcy 23 maja.
Wielkanoc 28 marca.	Boże Ciało 27 maja.
Dni krzyżowe 3. 4, 5 maja.	Serca Jezusa 4 czerwca.
Wniebowst. Pańsk. 6 maja.	1 niedz. adwentu 28 listop.

Zapusty trwają od 7 stycznia do 9 lutego, czyli 34 dni, to jest 4 tygodnie i 6 dni.

Post zaczyna się 10 lutego, kończy się 27 marca, czyli trwa 46 dni. Od Bożego Narodzenia (1936) do Środy Popielcowej upływa 47 dni. Niedziel w poście jest 6, niedziel po Zielonych Świętach 27. Nowy Rok wypada w piątek, Boże Narodzenie w sobotę.

Swięta nakazane według nowego prawa kościelnego.

1) Świętami nakazanemi, w które wszyscy wierni są obowiązani wysłuchać mszy św. i powstrzymać się od ciężkich prac, podług nowego prawa kościelnego są: wszystkie niedziele, następnie święta: Bożego Narodzenia, Nowy Rok, Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie i Boże Ciało; dalej Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marji Panny i Wniebowzięcie Matki Boskiej. W końcu święta: Św. Józefa, Św. Piotra i Pawła i Wszystkich Świętych.

W naszym kalendarzu są również te dni, które od roku 1918 nie są więcej świętami kościelnemi, drukowane czerwonym drukiem, gdyż w wielu okolicach są one przez ludność jako święta obchodzone. Przy tem wyraźnie się nadmienia, że podług nowego rozporządzenia papieskiego z roku 1918, poniżej wymienione dni nie są świętami przez kościół nakazanemi: Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego), Zwiastowanie N. P. M. (25 marca), Poniedziałek Wielkan. (29 marca), Poniedziałek Ziel. Św. (17 maja), Narodzenia N. P. M. (8 września). Imienia Marji (12 września) i Szczepana męczennika (26 grudnia).

W Polsce z pozwoleniem papieskiem uroczystość św. Józefa 19 marca, nie jest uroczystem świętem, ale zato uroczystemi świętami są: Matki Boskiej Gromnicznej 2 lutego, Poniedz. Wielkanocny 29 marca, i św. Szczepana 26 grudnia, a 3 maja Święto Królowej Polski, w całej Polsce uroczyście obchodzone.

2) W razie, gdyby któreś z tych świąt przypadało na dzień postny, albo wigilję — w takim razie zniesiony jest post, z wyjątkiem okresu Wielkiego postu.

3) Święta patronów nie należą już obecnie do świąt nakazanych. Biskupi mogą przełożyć święcenie tych dni na najbliższą niedzielę.

Suchedni:

Przypadają co kwartał: I. 17, 19 i 20 lutego; II. 19, 21 i 22 maja; III. 15, 17 i 18 września; IV. 15, 17 i 18 grudnia.

Posty nakazane.

1. Prawo postu ścisłego przepisuje, żeby tylko raz na dzień jeść do syta, lecz nie zakazuje nieco pokarmu wziąć rano i wieczór, z zachowaniem jednak dozwolonych zwyczajów miejscowych co do ilości i jakości pokarmów.

2. Nie jest też zakazanem podczas tego samego posiłku mięszać potrawy mięsne i z ryb. — Wolno też przemienić wieczorny posiłek z południowym t. j. wieczerzę z obiadem.

3. Co innego jest post, a co innego wstrzymanie się od mięsa. Prawo wstrzymania się od mięsa zakazuje używania pokarmów mięsnych i polewek z mięsa zrobionych (rosołu), lecz pozwala używać jaj, potraw mlecznych i wszelkiej omasty nawet z tłuszczów zwierzęcych, n. p. ze smalcu lub słoniny.

4. Samo wstrzymanie się od mięsa nakazane jest we wszystkie piątki całego roku, z wyjątkiem, kiedy jakie uroczyste święto przypada w piątek.

5. Wstrzymanie się od mięsa i post ścisły zarazem (zob. nr. 1) są: a) w Środę popielcową, b) we wszystkie piątki i soboty wielkiego postu — (a więc w środy w wielkim poście jest post ścisły, ale wolno jeść mięsne potrawy;) c) w piątki i soboty suchedniowe; d) we wilje następujących świąt: Zielonych świąt, Bożego Narodzenia, Wniebowzięcia Matki Boskiej i Wszystkich Świętych. (Dawniej był post we wilję św. Apostołów Piotra i Pawła, teraz jest już zniesiony).

6. Post ścisły bez obowiązku wstrzymania się od potraw mięsnych jest w inne dni wielkiego postu oprócz niedziel. W wielką sobotę post ścisły jest tylko do 12 godziny w południe.

7. Do wstrzymania się od mięsa w dni nakazane są obowiązani wszyscy, którzy skończyli 7 rok życia, a do postu ścisłego wszyscy od ukończonego 21-go roku życia do zaczętego 60-tego roku.

Takie są przepisy Kościoła św. według nowego prawa kanonicznego.

Szczegółowe dyspensy, których udzielił papież niektórym diecezjom, mają dalej swoją moc obowiązującą.

Ścisłe posty ruskie.

1.) Post wielki, od niedzieli syropustnej do Wielkanocy; 2.) post przed św. Piotrem i Pawłem, od 1. niedzieli po Soszestwi Św. Ducha do 28 czerwca starego kalendarza; 3.) post przed Wniebowzięciem N. P. M., od 1 do 14 sierpnia starego kalendarza; 4.) post adwentowy, od 15 listopada do 24 grudnia starego kalendarza. O dyspensach powinien się każdy dowiedzieć u swego proboszcza ruskiego.

Ogólny stan pogody.

Rok 1937 jest zimny i wilgotny. Chociaż w pewnych porach jest sucho, to najczęściej pada deszcz.

Zima jest dosyć ostra aż do 12 stycznia, następnie nieco łagodniejszą, poczem znów mroźna aż do 25; w lutym deszcze, potem śnieg. Marzec początkowo surowy i zimny, potem ciepły.

Wiosna jest zupełnie sucha i aż do maja bardzo chłodna; wprawdzie kwiecień — jest z początku trochę ciepły, lecz potem nastają znów chłody, trwające aż do maja, w którym to miesiącu dni są piękne, noce jednak chłodne.

Lato jest chłodne i burzliwe, w drugiej połowie lipca bardzo ciepłe i pogodne. Pozatem jednak naogół prawie stale wilgotne, obfitujące w burze i nawałnice.

Jesień jest chłodna i bardzo wilgotna. Wczesne przymrozki, potem znów silne burze. W drugiej połowie października wielkie chłody. Listopad wilgotny i ciepły.

Zima zrazu wilgotna i dżdżysta. Koło 21 grudnia śnieg i mróz.

Zaćmienia.

Podług czasu środkowo-europejskiego).

W roku 1937 mamy dwa zaćmienia słońca i jedno zaćmienie księżyca, z których tylko zaćmienie księżyca będzie widzialne w części Europy.

I. Całkowite zaćmienie słońca 8 i 9 czerwca 1937. Zaćmienie widzialne jest w Polinezji, na Oceanie Spokojnym, z wyjątkiem części północnej i zachodnej, w południowo zachodniej części Ameryki Północnej, w Ameryce środkowej, na Antylach, oraz w północnozachodniej i zachodniej części Ameryki Południowej.

Początek zaćmienia 8 czerwca o godz. 19 min. 4. Początek całkowitego zaćmienia o godz. 20, całkowite zaćmienie o godz. 21 min. 41, koniec całkowitego zaćmienia o godz. 23 min. 21. Koniec zaćmienia wogóle 9 czerwca o godz. 0 min. 17.

II. Częściowe zaćmienie księżyca 18 listopada 1937. — Początek zaćmienia widzialny na krańcach północnej i północnozachodniej Europy, w Anglji, na oceanie Lodowatym Północnym, w północnej części oceanu Atlantyckiego, w Ameryce Północnej i Południowej, na oceanie Spokojnym i w północno-wschodniej Azji. Koniec widzialny na oceanie Lodowatym Północnym, w północnej części oceanu Atlantyckiego, z wyjątkiem jego części wschodniej, w Ameryce Północnej, Ameryce Południowej z wyjątkiem części wschodniej, na oceanie Spokojnym, we wschodniej Australji, oraz północno-wschodniej i środkowej Azji.

Początek zaćmienia o godz. 8 min. 37, największe nasilenie o godz. 9 min. 19, koniec zaćmienia o godz. 10.

III. Obrączkowe zaćmienie słońca 2 i 3 grudnia 1937. Zaćmienie będzie widzialne na wschodniem wybrzeżu Azji, na wyspach japońskich, na Filipinach, na wschodnich wyspach Sundzkich, w Nowej Gwinei, Polinezji, na oceanie Spokojnym z wyjątkiem części południowo wschodniej i w zachodniej części Ameryki Północnej.

Początek zaćmienia 2 grudnia o godz. 21 min. 5. Początek centralnego zaćmienia o godz 22 min. 18, największe nasilenie 3 grudnia o godz. 0 min. 3, koniec centralnego zaćmienia o godz. 1 min. 52. — Koniec zaćmienia wogóle 3 grudnia o godz. 3 min. 6. —

Panująca planeta.

W roku 1937 panującą planetą jest Saturn. Zajmuje on w układzie słonecznym szóste miejsce, jego masa wynosi około $^1/_{3500}$ części masy słonecznej. Obiega dokoła słońca w $29^1/_2$ latach, oddalony w środku swego obiegu okrągło o 1430 miljonów kilometrów. Około własnej osi obraca się Saturn mniejwięcej w $10^1/_2$ godzinach. Średnica Saturna jest około $9^1/_2$ razy większa od średnicy Ziemi; zajmuje on rozmiarami drugie miejsce pośród planet. Z powodu swoich pierścieni i dziesięciu okrążających go księżyców, Saturn jest najpiękniejszą planetą układu słonecznego.

Gołemu oku przedstawia się Saturn jako gwiazda pierwszej wielkości, o świetle mdłem żółto-białem. W teleskopie widzimy go jako kolistą, znacznie spłaszczoną tarczę, otoczoną dokoła układem pierścieni. Pierścienie te składają się z pewnych ciał, obiegających jako meteory dokoła Saturna. Na tarczy Saturna można spostrzec nieznaczne ciemne plamy. Dotychczas znanych jest 10 księżyców Saturna. Najjaśniejszy z nich, Titan, zwany jest już od r. 1655, dziesiąty odkryto zapomocą fotografji w r. 1905. Opis z roku 1656 powiada, że Saturn opasany jest cienkim, równym, nigdzie się z nim niestykającym pierścieniem. Nowoczesne obserwacje odkryły drugi pierścień i trzeci dosyć ciemny. Wedle nowoczesnych zapatrywań, pierścień składa się z drobnych ciałek, zbyt małych, żeby można dostrzec je osobno przez teleskop, i znajdujących się zbyt blisko siebie, żeby stwierdzić odstępy pomiędzy niemi. Zewnętrzny promień zewnętrznego pierścienia wynosi 138.700 kilometrów.

Znaki zodjaku, czyli zwierz. niebiesk.

1. Baran ♈	5. Lew ♌	9. Strzelec ♐
2. Byk ♉	6. Panna ♍	10. Koziorożec ♑
3. Bliźnięta ♊	7. Waga ♎	11. Wodnik ♒
4. Rak ♋	8. Skorpjon ♏	12 Ryby ♓

Styczeń
Po rusińsku: **Siczeń**
Po białorusku: **Studzeń**

Po czesku: **Leden**
Po litewsku: **Sausis**
Po niemiecku: **Januar**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	**Piątek**	**Nowy Rok**	19 **Grud. 1936 Wen.**	7 59	16 9		21 41	9 59
2	Sobota	Makarego	20 Ignacego	7 59	16 10		22 49	10 18
	1. Niedz. w r. Ewang.: O Herodzie i mędrcach. Mateusz 2.							
3	**Niedz.**	Imienia Jezus	21 Jułjanny	7 59	16 11		23 56	10 30
4	Poniedz.	Szymona Sł. ☾	22 Anastaz.	7 58	16 12		—	10 55
5	Wtorek	Telesfora	23 10 Muczen.	7 58	16 13		1 2	11 1
6	**Środa**	**Trzech Króli**	24 Jewhenji	7 58	16 14		2 8	11 39
7	Czwart.	Walentego	25 **Rożd. Chr.**	7 58	16 15		3 13	12 7
8	Piątek	Seweryna †	26 **Sobor P. B.**	7 57	16 16		4 16	12 41
9	Sobota	Juljana i Baz.	27 **Stefana**	7 57	16 18		5 15	13 24
	2. Niedz. w r. 1. po Trzech Królach. Ewang.: P. Jezus 12-letni w świątyni. Łuk. 2.							
10	**Niedz.**	Najśw. Rodziny	28 2000 Mucz.	7 56	16 19		6 8	14 16
11	Poniedz.	Honoraty	29 11 Młod.	7 56	16 20		6 54	15 16
12	Wtorek	Ernesta ●	30 Anyzji	7 55	16 22		7 32	16 24
13	Środa	Weroniki	31 Mełanji	7 55	16 23		8 4	17 36
14	Czwart.	Feliksa	1 **Sicz. 1937.** Obr. H.	7 54	16 25		8 30	18 50
15	Piątek	Pawła pust. †	2 Sylwestra	7 54	6 26		8 53	20 5
16	Sobota	Marcelego	3 Małachyja	7 53	16 28		9 14	21 22
	3. Niedz. w r. 2. po Trzech Królach. Ewang.: O godach w Kanie. Jan 2.							
17	**Niedz.**	Anton op.	4 Sobor 70 A.	7 52	16 29		9 35	22 39
18	Poniedz.	Pryski p.	5 Nawecz. B.	7 51	16 31		9 57	23 57
19	Wtorek	Henryka ☽	6 **Boh. Hosp.**	7 50	16 32		10 21	—
20	Środa	Fabj. i Sebast.	7 Joana Kr.	7 49	16 34		10 51	1 16
21	Czwart.	Agnieszki p. m.	8 Heorhija	7 48	16 35		11 26	2 35
22	Piątek	Wincentego †	9 Połyjeukta	7 47	16 37		12 13	3 49
23	Sobota	Zaśl. N. P. M.	10 Hryhoryja	7 46	16 38		13 10	4 57
	4. Niedz. w r. (Starozapustna). Ewang.: O robotnikach w winnicy. Mat 20.							
24	**Niedz.**	Tymoteusz.	11 Teodozyja	7 45	16 40		14 18	5 52
25	Poniedz.	N. św. Pawła	12 Tacjany	7 44	16 41		15 33	6 36
26	Wtorek	Polikarpa ◯	13 Jermyła	7 43	16 43		16 50	7 11
27	Środa	Jana Złot.	14 Otci w S.	7 42	16 45		18 6	7 39
28	Czwart.	Obj. ś. Agniesz.	15 Pawła	7 40	16 47		19 19	8 1
29	Piątek	Franciszk. Sal. †	16 Petra wer.	7 39	16 48		20 30	8 22
30	Sobota	Martyny	17 Anton. W.	7 37	16 50		21 39	8 41
	5. Niedz. w r. (Mięsopustna.) Ewang.: O rolniku i nasieniu. Łuk. 8.							
31	**Niedz.**	Piotra z N.	18 Atanazyja	7 36	16 52		22 46	8 59

Długość dnia wynosi godz. 8 min. 10, przy końcu godz. 9 min. 16.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 4 o godzinie 15 min. 22. Sucho.

● Nów dnia 12 o godz. 17 min. 47. Zimno.

☽ Pierwsza kwadra dnia 19 o 21 godzinie 2 min. Śnieg, łagodnie.

◯ Pełnia dnia 26 o godz. 18 min. 15 Pogodnie i zimno.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

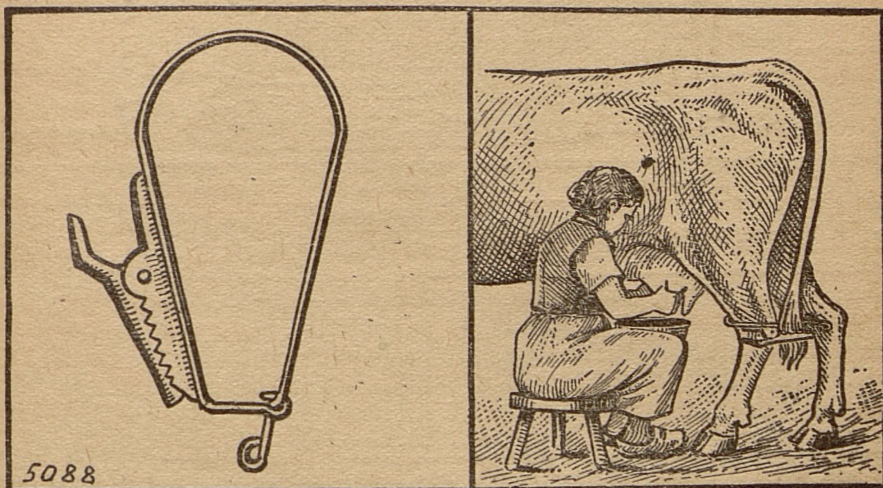
Stałe zimno aż do 11, od 12 do 18 zimno i pochmurno, 19 zimno, potem ładnie i zimno aż do 24, 26 deszcz, 27 ulewy, poczem aż do końca pochmurno.

Kalendarz żydowski.

Dnia 13 stycznia 1 Szebat 5697 (zwyczajny rok o 354 dniach).

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

Przytrzymywacz ogona krowy ułatwia dojenie!

Dla dojącego krowę nie należy do przyjemności, jeżeli krowa uderzy go ogonem w głowę. I mleko z tego nie będzie czyściejsze. Machaniu przez krowę ogonem podczas dojenia można zapobiec przez zastosowanie specjalnego przytrzymywacza ogona „Prima". Zakłada się go, jak to widać z ryciny, krowie na nogę, a kiść ogona przyciska ząbkowaną rączką. Wszelkie targanie nic potem nie pomoże, przytrzymywacz działa niezawodnie. Ten nader praktyczny drobiazg można nabyć w Austrjackiem Towarzystwie Rolniczem w Grazu, ul. Radetzky'ego Nr. 1, w cenie 2 szylingów 60 groszy. Za małą stosunkowo kwotę może więc każdy gospodarz ułatwić pracę swoim ludziom przy dojeniu krów.

Zapiski na miesiąc styczeń.

Luty

Po rusińsku: **Lutyj**

Po białorusku: **Liuty**

Po czesku: **Unor**

Po litewsku: **Vasaris**

Po niemiecku: **Februar**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Poniedz.	Ignacego b.	19 Makaryja	7 35	16 54	♎	23 52	9 20
2	Wtorek	NPM. Gromn.	20 Ewtymyj.	7 33	16 55	♎	—	9 43
3	Środa	Błażeja b. ☾	21 Maksyma	7 32	16 57	♏	0 58	10 8
4	Czwart.	Weroniki	22 Tymofteja	7 30	16 58	♏	2 1	10 40
5	Piątek	Agaty †	23 Kłymenta	7 29	17 0	♐	3 2	11 18
6	Sobota	Doroty	24 Ksenji	7 27	17 2	♐	3 58	12 5
		6. Niedz. w r. (Zapustna.) Ewang.: Jezus uzdrawia ślepego. Łuk. 18.						
7	Niedz.	Romualda	25 Hryhoryja	7 26	17 4	♐	4 46	13 2
8	Poniedz.	Jana z Mat.	26 Ksenofonta	7 24	17 5	♑	5 27	14 6
9	Wtorek	Apolonji	27 Joana Zł.	7 23	17 7	♑	6 3	15 17
10	Środa	*Popielec* P.	28 Jefrema	7 21	17 9	♒	6 31	16 31
11	Czwart.	M. B. z L. ●	29 Ihnatyja	7 19	17 11	♒	6 56	17 47
12	Piątek	Eulalji. P.	30 Trech Św.	7 17	17 13	♓	7 19	19 5
13	Sobota	Katarzyny *	31 Kyra i Joa	7 16	17 14	♓	7 41	20 24
		7. Niedz. w r. 1. Postu. (Wstępna). Ewang.: O kuszeniu P. Jezusa. Mat. 4.						
14	Niedz.	Walentego	1 Lutyj. Tryf.	7 14	17 16	♓	8 3	21 43
15	Poniedz.	Faustyna *	2 Strit. Hosp	7 12	17 18	♈	8 27	23 4
16	Wtorek	Juljanny *	3 Sym. i An.	7 10	17 20	♈	8 55	—
17	Środa	Konstanc. S. d.	4 Izydora	7 8	17 21	♉	9 29	0 23
18	Czwart.	Szymon. b. ☽ *	5 Ahafji	7 7	17 23	♉	10 12	1 39
19	Piątek	Konr. w. S. d.	6 Wukoła	7 5	17 24	♊	11 5	2 47
20	Sobota	Leona bp S. d.	7 Partenija	7 3	17 26	♊	12 7	3 46
		8. Niedz. w r. 2. Postu (Sucha). Ew.: O Przemienieniu Pańskiem. Mat. 17.						
21	Niedz.	Eleonory	8 Triod. Teod.	7 1	17 28	♋	13 18	4 33
22	Poniedz.	Stol. ś. Piot. *	9 Nykifora	6 59	17 30	♋	14 32	5 11
23	Wtorek	Romany *	10 Charłamp.	6 57	17 31	♌	15 47	5 41
24	Środa	Macieja Ap. *	11 Własija	6 55	17 33	♌	17 0	6 5
25	Czwart.	Wiktora ○ *	12 Mełetyja	6 53	17 35	♍	18 11	6 26
26	Piątek	Aleksandra P.	13 Martynj.	6 51	17 37	♍	19 20	6 45
27	Sobota	Leandra b. *	14 Awksent.	6 49	17 39	♍	20 29	7 5
		9. Niedz. w r. 3. Postu. (Głucha). Ew.: O wypędz. djabłów przez P. J. Łuk. 11.						
28	Niedz.	Romana	15 Sept. Onys.	6 47	17 40	♎	21 36	7 24

14 lutego: Św. Walentego męcz., patrona diecezji przemyskiej.

Z początkiem miesiąca długość dnia wynosi 9 godzin 19 min., z końcem miesiąca 10 godz. 53 min.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 3 o godzinie 13 min 4. Stale zimno.

● Nów dnia 11 o godz. 8 min. 34. Nieco ciepło.

☽ Pierwsza kwadra dnia 18 o godzinie 4 min. 50. Zmiennie.

○ Pełnia dnia 25 o godz. 8 min. 43. Deszcz i śnieg.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dnia 1 lutego wiatr i deszcz, od 4 do 10 ponuro i wiatr, 14 śnieg, 15, 16 wiatr i deszcz, od 17 do 19 deszcz i ponuro, 20, 21 i aż do końca pięknie.

Kalendarz żydowski.

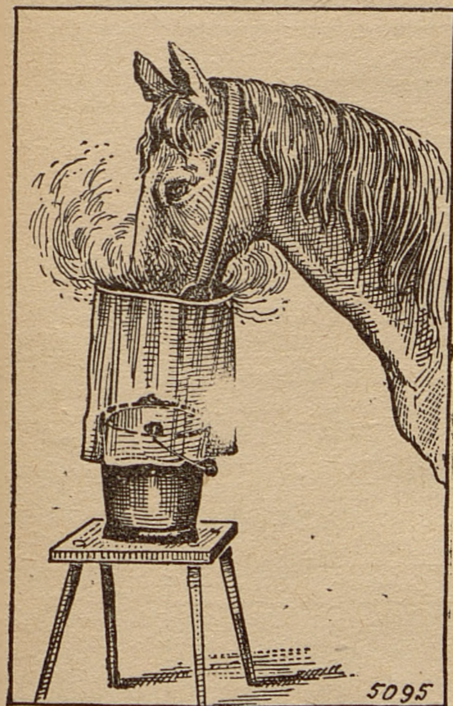
Dnia 12 lutego 1 Adar, dnia 24. 13 Adar; post Estery, dnia 25. 14 Adar, Purim dnia 26. 15 Adar, Suszan Purim.

Przysłowia:

Po świętej Dorocie, schną już chusty na płocie.

Jak pomóc zwierzętom domowym w chorobach z przeziębienia.

Podczas zimnej pory roku przeziębiają się często zwierzęta domowe. Schorzeniu podlegają łatwo zwłaszcza narządy oddechowe. Takiego przeziębienia nie należy lekceważyć, ponieważ wówczas cały osłabiony organizm zwierzęcia podatniejszy jest na na inne choroby. Młode bydło ginie właśnie często wskutek tego. Leczenie polega przedewszystkiem na masowaniu i nacieraniu wiechciem słomianym lub ręką, ponieważ pobudza to obieg krwi, co jest rzeczą najgłówniejszą. Najbardziej zaatakowane przez chorobę miejsca naciera się ciepłym olejem, spirytusem kamforowym lub t. p. Przy schorzeniu narządów oddechowych okazały się również bardzo skutecznemi inhalacje (wdychania, wziewania) ciepłej pary z rumianku. Rycina nasza przedstawia praktyczne urządzenie do inhalacji dla konia. Na wiadro z gorącym odwarem rumianku nakładamy worek otwarty od góry, tak, że koń może wsunąć do niego pysk. Zapomocą sznurka lub rzemienia przymocowujemy worek do głowy konia, jak to widać na rycinie. Pozatem okrywamy konia dobrze wełnianemi derkami. Dobre usługi oddają również okłady — wilgotna, ciepła chusta, a na nią wełniana derka. Okłady te można stosować również w napadach kolki (morzyska).

Zapiski na miesiąc luty.

Marzec

Po rusińsku: **Berezeń**

Po białorusku: **Sakawik**

Po czesku: **Březen**

Po litewsku: **Kovas**

Po niemiecku: **März**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Poniedz.	Albina bisk. *	16 Pamfyła	6 45	17 41		22 42	7 46
2	Wtorek	Heleny wd. *	17 Teodora	6 43	17 43		23 46	8 11
3	Środa	Kunegundy *	18 Lwa pap.	6 41	17 45		—	8 40
4	Czwart.	Kazimierza *	19 Archippa	6 39	17 46		0 49	9 15
5	Piątek	Euzebj. ☾ P.	20 Lwa ep.	6 36	17 48		1 46	9 58
6	Sobota	Wiktora *	21 Tymoteja	6 34	17 49		2 37	10 50
10. Niedz. w r. 4. Postu (Srodopostna). Ewang.: O nakarmieniu 5000 ludzi. Jan 6.								
7	Niedz.	Tomasza	22 Masop. Eug.	6 32	17 51		3 20	11 49
8	Poniedz.	Wincentego *	23 Połykarpa	6 30	17 53		3 58	12 56
9	Wtorek	Franciszki Rz. *	24 Obr. h. ś. J.	6 28	17 54		4 29	14 8
10	Środa	40 Męczen. *	25 Maciejaap.	6 26	17 56		4 56	15 23
11	Czwart.	Konstantyna *	26 Tarasa	6 24	17 57		5 20	16 40
12	Piątek	Grzeg. ● P.	27 Porfyryja	6 22	17 59		5 43	18 [illegible]
13	Sobota	Krystyny *	28 Prokopyja	6 20	18 1		6 5	19 21
11. Niedz. w r. 5. Postu (Czarna). Ew.: O żydach chcących kamien. Chryst. Jan. 8.								
14	Niedz.	Matyldy	1 Syrop. Jedw.	6 18	18 2		6 30	20 43
15	Poniedz.	Klemen. Dw. *	2 Teodota	6 15	18 4		6 58	22 6
16	Wtorek	Cyrjaka m. *	3 Jewtropyj.	6 13	18 5		7 31	23 26
17	Środa	Gertrudy p. *	4 Harasyma	6 11	18 7		8 11	—
18	Czwart.	Edwarda *	5 Konona	6 9	18 9		9 2	0 38
19	Piątek	Józ. Obl. ☽ P.	6 42 M. w S.	6 7	18 10		10 2	1 41
20	Sobota	Aleksand. *	7 Wasyłyja	6 4	18 12		11 10	2 31
12. Niedz. w r. (Palmowa) Ewang.: Wjazd Chryst. do Jeroz. Mat. 21.								
21	Niedz.	Niedz. Palm.	8 1 n. p. Teof.	6 2	18 13		12 22	3 12
22	Poniedz.	Katarzyny *	9 40 M. w S.	6 0	18 15		13 35	3 43
23	Wtorek	Piotra D. *	10 Kondrata	5 58	18 17		14 47	4 8
24	Środa	Gabrjela *	11 Sofronija	5 56	18 18		15 58	4 31
25	Czwart.	Wielki Czwart. *	12 Teofana	5 53	18 20		17 7	4 51
26	Piątek	Wielki Piatek P.	13 Nikifora	5 51	18 21		18 15	5 10
27	Sobota	Wielka Sob. P.	14 Wenedykt.	5 49	18 23		19 22	5 29
13. Niedz. w r. (Wielkanocna). Ewang.: O Zmartwychwst. Chryst. Pana. Mar. 16.								
28	Niedz.	Wielkanoc	15 2. n. p. Ahap.	5 47	18 25		20 28	5 50
29	Poniedz.	Pon. Wielk.	16 Sawyna	5 45	18 26		21 33	6 14
30	Wtorek	Anieli wd.	17 Ałeksija	5 42	18 26		22 37	6 42
31	Środa	Balbiny	18 Kyryła	5 40	18 29		23 36	7 15

4 marca: Św. Kazimierza, patrona Litwy.

Z początku marca długość dnia wynosi 10 g. 56 min., przy końcu 12 g. 49 m.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 5 o godzinie 10 min. 17. Zły wiatr.

● Nów dnia 12 o godzinie 20 minut 32. Zwolna po epszenie.

☽ Pierwsza kwadra dnia 19 o godzinie 12 min. 46. Ciepło.

Dnia 21 marca początek wiosny, gdy słońce wstępuje w znak Barana.

Pełnia dnia 27 o godzinie 0 min. 12. Deszcz.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

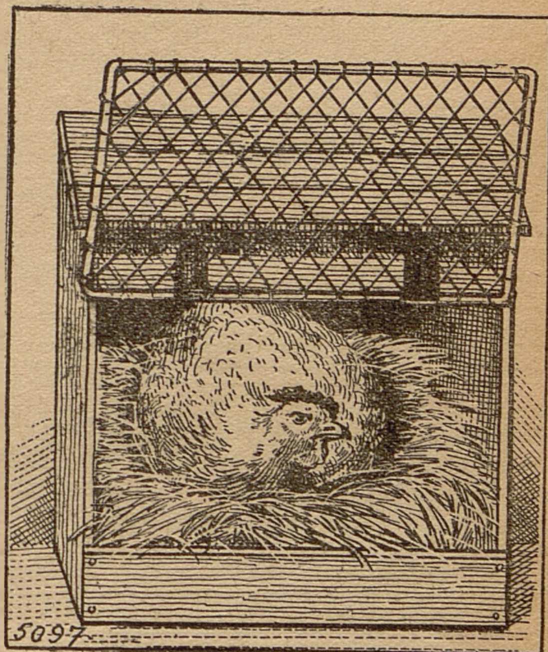
Marzec zaczyna się wiatrem i zimnem, do 20, od 22 do 23 bardzo zimno, od 25 aż do końca rano zawsze szron; po tym dniu odwilż.

Kalendarz żydowski.

Dnia 13 marca 1 Nisan; dnia 27 15 Nisan początek Paschy; dnia 28 16 Nisan, drugie święto.

Tak powinno wyglądać gniazdo wylęgowe dla kur!

Przy wysiadywaniu kurcząt należy zwracać uwagę na to, żeby kwoka nie miała robactwa i zwapnień na biegach (nogach). Za gniazdo służy skrzynka rozmiarów 35×35 centymetrów, wysokości 25 centymetrów. Dno wysypujemy czystym, miałkim piaskiem na wysokość 10 ctm. W piasku wyciskamy nieckowate zagłębienie, które zwilżamy dobrze wodą. Na to kładziemy warstwę delikatnej ściółki. Skrzynkę stawiamy w miejscu spokojnem, ciemnawem i niezbyt chłodnem, lecz przewiewnem. Kwoce dawać najlepiej kukurydzę, wodę i tłuczony węgiel drzewny. Pozatem powinna mieć zawsze możność wytarzania się w kurzu. Jeżeli sama nie opuszcza codziennie gniazda, trzeba ją zdejmować na jakieś 20—30 minut. Większość kwok jednakże sama daje sobie ten „urlop".

Zapiski na miesiąc marzec.

Kwiecień

Po rusińsku: **Kwiteń**

Po białorusku: **Krasawik**

Po czesku: **Duben**

Po litewsku: **Balandis**

Po niemiecku: **April**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Czwart.	Teodory	19 Chryzanta	5 38	18 31		—	7 54
2	Piątek	Franciszka à P. †	20 Sawy	5 36	18 33		0 28	8 42
3	Sobota	Ryszarda	21 Jakob	5 34	18 34		1 14	9 38
14. Niedz. w r. 1 po Wielk. (Przewod.). Ew.: O ukazaniu się Chr. Apost. Jan 20.								
4	Niedz.	Izydora b. ☾	22 3. n. p. Was.	5 31	18 36		1 54	10 40
5	Poniedz.	Zwiast. N. P. M.	23 Nykona	5 29	18 37		2 27	11 48
6	Wtorek	Celestyna	24 Zacharyja	5 27	18 39		2 55	12 59
7	Środa	Donata i Ruf.	25 Błah. P. B	5 25	18 40		3 19	14 14
8	Czwart.	Dyonizego	26 Hawryiła	5 23	18 42		3 43	15 31
9	Piątek	Marji Kleof. †	27 Matrony	5 21	18 43		4 5	16 51
10	Sobota	Ezechjala	28 Hilaryja	5 19	18 45		4 29	18 14
15. Niedz. w r. 2. po Wielkan. Ewang.: O Chrystusie dobrym pasterzu. Jan 10.								
11	Niedz.	Leona pap. ●	29 4 n. p. Mark.	5 17	18 46		4 56	19 38
12	Poniedz.	Juljusza	30 Joana	5 15	18 48		5 27	21 1
13	Wtorek	Justyna	31 Ipatyja ap.	5 13	18 49		6 5	22 20
14	Środa	Op. św. Józefa	1 Kwit. Marji	5 10	18 51		6 54	23 29
15	Czwart.	Anastazji	2 Antypy	5 8	18 52		7 53	—
16	Piątek	Benedykta L. †	3 Nikity	5 6	18 54		9 0	0 26
17	Sobota	Rudolfa ☽	4 Josyfa	5 4	18 56		10 13	1 10
16. Niedz. w r. 3. po Wielkan. Ew.: Maluczko, a nie ujrzycie mnie. Jan 16.								
18	Niedz.	Aleksandra	5 5 n. p. Teod.	5 2	18 57		11 27	1 45
19	Poniedz.	Emmy	6 Jewtychija	5 0	18 59		12 39	2 13
20	Wtorek	Wiktora m.	7 Hrehoryja	4 58	19 0		13 50	2 35
21	Środa	Anzelma	8 Irydiona	4 56	19 2		14 58	2 56
22	Czwart.	Sotera i Kaja	9 Jewsych.	4 54	19 4		16 6	3 15
23	Piątek	Wojciecha †	10 Terentyja	4 52	19 5		17 12	3 35
24	Sobota	Fidelisa	11 Antypy	4 51	19 7		18 18	3 55
17. Niedz. w r. 4. po Wielk. Ewang.: O przyczynie odejścia Chrystusa. Jan 16.								
25	Niedz.	Marka ew. ○	12 Ned. Palm	4 49	19 8		19 23	4 18
26	Poniedz.	Kleta i Marcel.	13 Artemona	4 47	19 10		20 27	4 45
27	Wtorek	Teofila b.	14 Martyna	4 45	19 12		21 28	5 16
28	Środa	Pawła od Krz.	15 Arystarch.	4 43	19 13		22 22	5 53
29	Czwart.	Piotra m.	16 Ahapji	4 42	19 15		23 10	6 39
30	Piątek	Katarzyny S. †	17 Piątok W.	4 40	19 16		23 51	7 32

23 kwietnia: Św. Wojciecha, patrona w Gnieźnieńskiem.

W kwietniu z początku długość dnia wynosi 12 g. 53 m. Z końcem miesiąca 14 godz. 36 m.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 4 o godzinie 4 min. 53. Zmiennie.

● Nów dnia 11 o godzinie 6 min. 10. Chłodno i sucho.

☽ Pierwsza kwadra dnia 17 o godzinie 21 min. 34. Ciepło.

○ Pełnia dnia 25 o godz. 10 min 24. Jasno i ciepło.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Do 4 bardzo zimno, 5 piękny, jasny, ciepły dzień, 7 i 8 pochmurno i deszcz; — 12 do 17 bardzo zimno, jasno i wietrzno. 19 deszcz, 20 do 22 bardzo zimno, 23 ciepło i parno, 24 25 pochmurno, ciepły deszcz i świeci słońce, 26 do 28 pięknie, parno, 29 deszcz, potem pięknie i ciepło.

Kalendarz żydowski.

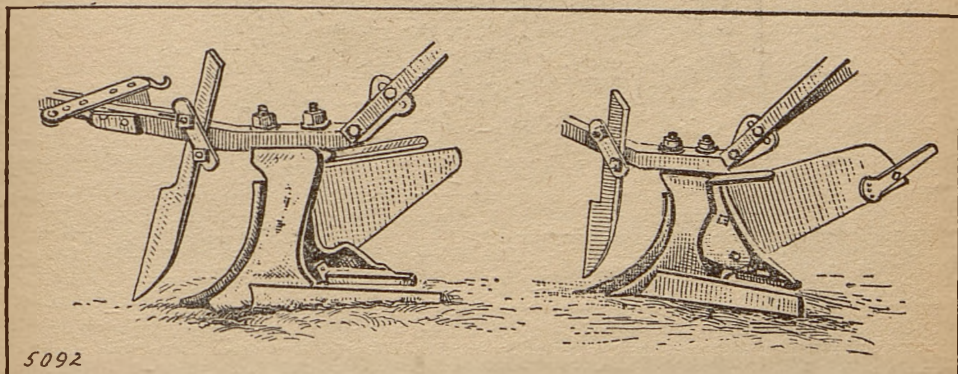
Dnia 2. kwietnia 21 Nisan siódme święto; dnia 3 22 Nisan, ósme święto; dnia 12 1 Ijar; dnia 29 18 Ijar. Lag-Bom.

Przysłowia:

Kwiecień — plecień, bo przeplata: trochę zimy — trochę lata.

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

Dlaczego mój pług nie chodzi?

Każdy gospodarz czy parobek uważa, że umie obchodzić się z pługiem, jak należy. A przecież niejeden przy orce musi się przekonać, że jakoś nie wszystko w porządku, że pług „nie chce chodzić“. Przedewszystkiem należy dawać baczenie na to, żeby nóż, lemiesz i odkładnica nie były zanadto zużyte. Inaczej bowiem pług będzie chodzić nierówno, w twardszych miejscach będzie „zjeżdżać“, w miękkich znów brać zbyt głęboko, nie będzie odwracać należycie i kruszyć skib, męcząc niepotrzebnie zwierzęta pociągowe. Skoro wykujemy i wyostrzymy lemiesz i zamienimy zużyte części, pług będzie chodzić bez zarzutu. Również jednak mała stopka, widoczna wyraźnie na rycinie z prawej strony, odgrywa ważną rolę w dobrym chodzie pługa, utrzymując go w równem położeniu. Jeżeli stopka zużyta, oracz musi utrzymywać pług we właściwem położeniu zapomocą siły rąk. Potrzeba użycia zbyt wielkiego wysiłku wskazuje mu, że stopka jest zanadto zużyta i nie może spełniać już swojej roli. Klątwy i pomstowanie na nic się wówczas nie zdadzą, trzeba poprostu zamienić stopkę na nową, a praca pójdzie odrazu o wiele lżej.

Zapiski na miesiąc kwiecień.

Maj
Po rusińsku: **Traweń**
Po białorusku: **Trawień**

Po czesku: **Květen**
Po litewsku: **Gegures**
Po niemiecku: **Mai**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Sobota	Filipa i Jak.	18 Jonna pr.	4 38	19 18		—	8 30
18. Niedz. w r. 5 po Wielkan. Ewang.: O modlitwie w imię Jez. Chr. Jan 16								
2	Niedz.	Zygmunta kr.	19 Welyk. den	4 36	19 19		0 26	9 35
3	Poniedz.	Król. Kor. p. (Dni krzyż.)	20 Pond Swit.	4 34	19 21		0 55	10 43
4	Wtorek	Florjana (Dni krzyż.)	21 Wtor. Swit.	4 33	19 22		1 20	11 54
5	Środa	Piusa V. (Dni krzyż.)	22 Teodora	4 31	19 24		1 43	13 8
6	Czwart.	Wniebowst.	23 Hrehoryja	4 29	19 25		2 5	14 24
7	Piątek	Domiceli †	24 Sawy	4 27	19 27		2 28	15 43
8	Sobota	Stanisława b. m.	25 Marka Ew.	4 26	19 28		2 53	17 5
19. Niedz. w r. 6 po Wielkan. Ewang.: Obietnica zesłania Ducha św. Jan 15.								
9	Niedz.	Grzegorza	26 Wasyłyja	4 24	19 30		3 21	18 29
10	Poniedz.	Izydora	27 Symeona	4 23	19 31		3 56	19 52
11	Wtorek	Mamerta	28 Jasona	4 21	19 33		4 40	21 8
12	Środa	Pankracego	29 Św. 9 Mucz.	4 19	19 34		5 35	22 13
13	Czwart.	Serwacego	30 Jakóba ap.	4 18	19 36		6 42	23 4
14	Piątek	Bonifacego †	1 Traw. Jerem.	4 16	19 37		7 56	23 44
15	Sobota	Zofji m. P.	2 Atanazyja	4 15	19 39		9 13	—
20. Niedz. w r. Zesłanie Ducha św. Ewang.: O przyjściu Ducha św. Jan 14.								
16	Niedz.	Zielone Św.	3 Teodozyja	4 13	19 40		10 28	0 15
17	Poniedz.	Pon. Ziel. Św.	4 Pelahji	4 12	19 41		11 40	0 40
18	Wtorek	Szczęsnego	5 Ireny	4 11	19 42		12 50	1 1
19	Środa	Piotra Cel. S. d.	6 Jowa	4 9	19 44		13 57	1 22
20	Czwart.	Bernard.	7 Sawy m.	4 8	19 45		15 4	1 41
21	Piątek	Feliksa S. d.	8 Joana boh.	4 7	19 46		16 10	2 1
22	Sobota	Julji S. d.	9 Izaiji	4 6	19 47		17 15	2 23
21. Niedz. w r. 1. po Ziel. Swiątkach. Ewang.: O władzy Chr. Pana. Mat. 28.								
23	Niedz.	Św. Trójcy	10 Symeona	4 5	19 49		18 19	2 48
24	Poniedz.	Joanny wd.	11 Mokyja	4 3	19 50		19 21	3 18
25	Wtorek	Urbana p.	12 Epifanyja	4 2	19 52		20 17	2 52
26	Środa	Filipa	13 Św. wody	4 1	19 53		21 8	4 36
27	Czwart.	Boże Ciało	14 Izydora	4 0	19 54		21 51	5 27
28	Piątek	Augustyna †	15 Pachomija	3 59	19 55		22 28	6 24
29	Sobota	Marji Magd.	16 Teodora	3 59	19 56		22 58	7 26
22. Niedz. w r. 2. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wezwaniu na wieczerzę. Łuk. 14.								
30	Niedz.	Feliksa pap.	17 Andronika	3 58	19 57		23 24	8 33
31	Poniedz.	Anieli Mer.	18 Teodota	3 57	19 58		23 47	9 42

8 maja: Św. Stanisława, patrona Polski.

Z początkiem maja długość dnia wynosi godzin 14 min. 40, z końcem miesiąca 16 godzin 1 minutę.

Odmiany księżyca.

Ostatnia kwadra dnia 3 maja o godz. 19 min. 37. Pięknie.

Nów dnia 10 maja o godz. 14 min. 18. Stale pięknie.

Pierwsza kwadra dnia 17 maja o godz. 7 min. 49. Zmiennie i chłodno.

Pełnia dnia 25 maja o godz. 8 min. 38. Dżdżysto.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dnia 1 i 2 wietrznie i zimno; od 4 do 15 piękna, ciepła pogoda, niekiedy grzmotami i deszczem przeplatana; 24 rano mróz, dn. 27 pięknie, 28 i 29 zimno i nieco deszczu; 30 szron i przymrozek, wkońcu deszcz.

Kalendarz żydowski

Dnia 11 maja 1. Siwan; dnia 16 6. Siwan, święto tygodniowe; dnia 17 7. Siwan, drugie święto.

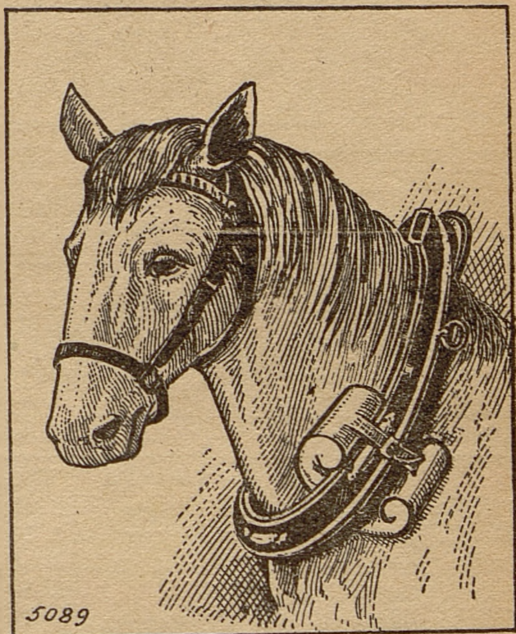
Przysłowia:

Suchy marzec — mokry maj, będzie żytko, gdyby gaj.

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

Jak uniknąć ucisku chomąta u koni.

Odparzenia i obtarcia skóry przez uprząż są zazwyczaj bardzo bolesne dla koni roboczych i wpływają dlatego niekorzystnie na wydajność pracy zwierząt. Zwłaszcza konie o delikatnej skórze i takie, które w ciągu zimy zostały bardzo wydelikacone, cierpią wskutek ucisku chomąta. Odnośne miejsca skóry nacierać najlepiej codziennie spirytusem do palenia (denaturatem), oczywiście wtedy, gdy skóra jeszcze zdrowa. Czyni to skórę twardszą i odporniejszą. Bardzo wrażliwym koniom trzeba podłożyć pod chomąta podkładki z miękkiej skóry cielęcej. Podkładki te nie mogą być przymocowane do chomąta, lecz włożone luźno pomiędzy ciało i uprząż. Dobrze zastosować również specjalne poduszeczki. Nie wolno ich kłaść na miejsce uciskane, lecz obok niego. Rycina nasza przedstawa sposób umieszczenia takiej poduszeczki, którą może sporządzić każdy siodlarz. Jeżeli wskutek ucisku powstała już rana, trzeba wezwać weterynarza, żeby postarał się o jak najszybsze wyleczenie i aby zwierzę mogło osiągnąć swoją pełną zdolność do pracy i wysiłku.

Zapiski na miesiąc maj.

....

....

....

....

....

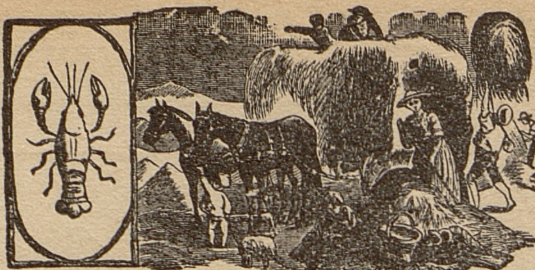
....

....

Czerwiec

Po rusińsku: **Czerweń**

Po białorusku: **Czerwień**

Po czesku: **Červen**

Po litewsku: **Birželis**

Po niemiecku: **Juni**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Wtorek	Bł. Jakóba	19 Patrykija	3 56	19 59		—	10 53
2	Środa	Sadoka i T. ☾	20 Tałateja	3 55	20 0		0 9	12 0
3	Czwart.	Klotyldy	21 Konstant.	3 55	20 1		0 30	13 21
4	Piątek	Serca Jezusa †	22 Wasyłysk.	3 54	20 2		0 53	14 39
5	Sobota	Bonifac.	23 Mychajła	3 53	20 3		1 19	16 0
23. Niedz. w r. 3. po Ziel. Świątk. Ewang.: O zgubionej owcy. Łuk. 15.								
6	Niedz.	Norberta	24 Simeona	3 53	20 4		1 50	17 22
7	Poniedz.	Roberta op.	25 Izaaka	3 52	20 5		2 28	18 41
8	Wtorek	Medarda ●	26 Karpa	3 52	20 5		3 17	18 52
9	Środa	Felicjana	27 Teraponta	3 51	20 6		4 18	20 51
10	Czwart.	Małgorzaty	28 Woznes.H.	3 51	20 7		5 31	21 37
11	Piątek	Barnaby †	29 Teodozji	3 51	20 8		6 49	22 13
12	Sobota	Jana W.	30 Izaakija	3 51	20 8		8 7	22 42
24. Niedz. w r. 4. po Ziel. Świątk. Ewang.: O połowie ryb. Łuk. 5.								
13	Niedz.	Antoniego	31 Jermija	3 50	20 9		9 25	23 5
14	Poniedz.	Bazylego	1 Czerw. Justa	3 50	20 9		10 36	23 26
15	Wtorek	Jolanty ☽	2 Nykifora	3 50	20 10		11 46	23 46
16	Środa	Benona	3 Lukyljana	3 50	20 10		12 54	—
17	Czwart.	Adolfa	4 Wartołom.	3 50	20 11		14 0	0 6
18	Piątek	Marka †	5 Doroteja	3 50	20 11		15 6	0 27
19	Sobota	Juljanny	6 Wysarjon.	3 50	20 12		16 10	0 52
25. Niedz. w r. 5. po Ziel. Świątk. Ewang.: O sprawiedliwości. Mat. 5.								
20	Niedz.	Sylwerjusza	7 Sosz.Św.D.	3 50	20 12		17 12	1 20
21	Poniedz.	Alojzego Gonz.	8 Pond.Sosz.	3 50	20 12		18 12	1 52
22	Wtorek	Paulina	9 Kyryła	3 50	20 12		19 4	2 33
23	Środa	Zenona	10 Aleksandr.	3 51	20 13		19 50	3 21
24	Czwart.	Jana Chrz. ○	11 Wartołom.	3 51	20 13		20 30	4 16
25	Piątek	Prospera †	12 Onufryja	3 51	20 13		21 2	5 18
26	Sobota	Jana i P.	13 Akyłyny	3 52	20 13		21 29	6 25
26. Niedz. w r. 6. po Ziel. Świątk. Ewang.: O nakarmieniu 4000 ludzi. Mar. 8.								
27	Niedz.	Władysława	14 Ws. Ś. Św.	3 52	20 13		21 53	7 33
28	Poniedz.	Leona p.	15 Amosa	3 53	20 13		22 15	8 43
29	Wtorek	Piotra i Pawła	16 Tychona	3 53	20 13		22 36	9 55
30	Środa	Lucyny	17 Manuiła	3 54	20 13		22 57	11 8

24 czerwca: Św. Jana Chrzciciela, patrona diecezji wrocławskiej.

Długość dnia wynosi 1 czerwca 16 godzin 3 min. Z końcem miesiąca 16 godz. 19 min.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 2 o godzinie 6 minut 24. Dżdżysto.

● Nów dnia 8 czerwca o godzinie 21 min. 43. Zwolna polepszenie.

Dnia 8 i 9 czerwca całkowite zaćmienie słońca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 15 o godzinie 20 min. 3. Jasno i ciepło.

Dnia 21 czerwca początek lata. Słońce wstępuje w znak Raka.

○ Pełnia dnia 24 o godz. 0 min. 0. Bardzo gorąco i burza.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

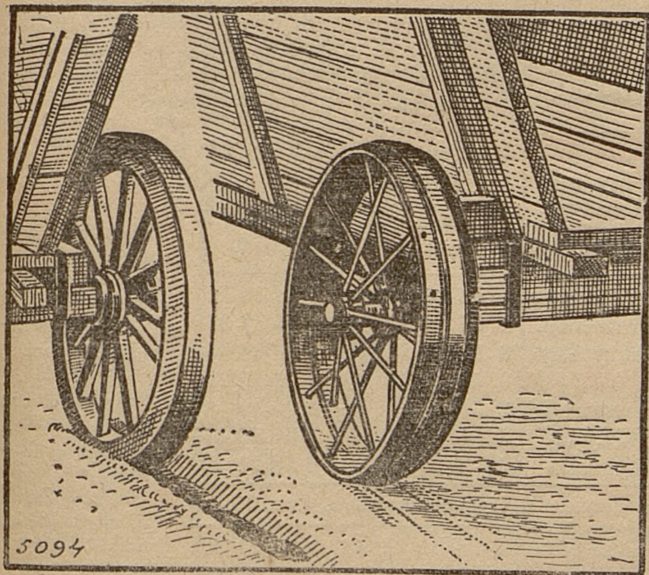
Od 2 do 4 bardzo zimno. 5 bardzo zimny deszcz 7, 8, 9 ciepły deszcz i świeci słońce, dnia 26 deszcz, 28 pogodnie, 30 pochmurno.

Kalendarz żydowski.

Dnia 10 czerwca 1. Thamuz; 27 18 Thamuz, post, zdobycie Jerozolimy.

Nowe koło stalowe do wozów.

W większych gospodarstwach rolnych widzi się już dzisiaj wozy o kołach z pneumatykami, jak u samochodów, oraz wozy stalowe. Lecz rolnik bardzo rzadko może sobie pozwolić na takie drogie pojazdy. Natomiast koła stalowe, wyrabiane przez Zjednoczone Stalownie „Dortmunder-Union" w Niemczech, nie są droższe od zwykłych kół drewnianych, a stanowczo od nich trwalsze. Przedewszystkiem są znacznie lżejsze od kół drewnianych, a następnie wozy o takich kołach nie wrzynają się głęboko w ziemię i nawet na świeżo zoranej roli zostawiają ledwo widoczne ślady. Można przejechać nawet takim wozem przez zasiane pole, nie wyrządzając najmniejszej szkody zasiewom, co jest zupełnie niemożliwem przy zastosowaniu kół drewnianych, u nas w dalszym ciągu praktykowanym. Srednica kół stalowych przednich ma 1 metr, a tylnych 1 metr i 20 centymetrów. Koła te z fabryki „Dortmunder-Union", wraz z dodanemi do nich osiami, można założyć bez trudu do posiadanych wozów.

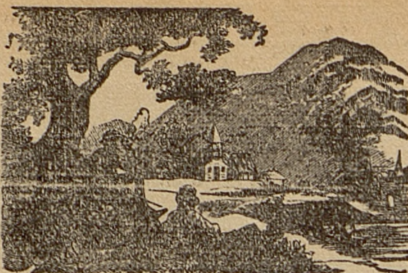
Zapiski na miesiąc czerwiec.

Lipiec

Po rusińsku: **Łypeń**

Po białorusku: **Lipień**

Po czesku: **Červenec**

Po litewsku: **Lupos**

Po niemiecku: **Juli**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Czwart.	Teodoryka	18 Boże Ciało	3 55	20 13		23 21	12 23
2	Piątek	*Naw. NPM.* †	19 Judy ap.	3 55	20 12		23 49	13 40
3	Sobota	Anatola	20 Metodyja	3 56	20 12		—	14 59
27. Niedz. w r. 7. po Ziel. Świątk. Ewang.: O fałszywych prorokach. Mat. 7.								
4	Niedz.	Józefa Kal.	21 Juljana m.	3 56	20 11		0 22	16 17
5	Poniedz.	Antoniego	22 Jewsebija	3 57	20 11		1 5	17 31
6	Wtorek	Łucji	23 Ahrypiny	3 58	20 10		1 59	18 35
7	Środa	Cyr. i Metod.	24 Rożd. s. J	3 59	20 10		3 5	19 27
8	Czwart.	Elżbiety	25 Fewronji	3 59	20 9		4 20	20 9
9	Piątek	Weroniki †	26 Dawyda	4 0	20 9		5 39	20 41
10	Sobota	Amelji, 7 br.	27 Samsona	4 1	20 8		6 58	21 7
28. Niedz. w. r. 8. po Ziel. Świątk. Ewang.: O niespraw. szafarzu. Łuk. 16.								
11	Niedz.	Piusa I. pap.	28 Kyra i Jon.	4 2	20 7		8 15	21 30
12	Poniedz.	Jana Gwalb.	29 Petra i P.	4 3	20 6		9 27	21 51
13	Wtorek	Małgorzaty	30 Sobor 12 A.	4 4	20 6		10 38	22 11
14	Środa	Bonawentury	1 Łypeń. Kosm.	4 5	20 5		11 47	22 32
15	Czwart.	Henryka	2 Poł. ryz. B.	4 6	20 4		12 53	22 55
16	Piątek	NPM. Szkap. †	3 Jakynta	4 7	20 3		13 59	23 22
17	Sobota	Aleksego	4 Andreja	4 8	20 2		15 2	23 53
29. Niedz. w r. 9. po Ziel. Świątk. Ewang.: O zburzeniu Jerozolimy. Łuk. 19.								
18	Niedz.	Szymona z L.	5 Kyryła i M.	4 10	20 1		16 3	—
19	Poniedz.	Winc. z P.	6 Atanazyja	4 11	20 0		16 58	0 30
20	Wtorek	Błg. Czesława	7 Tomy pr.	4 12	19 59		17 46	1 10
21	Środa	Praksedy	8 Prokopa	4 13	19 58		18 28	2 9
22	Czwart.	Marji Magd.	9 Pankratija	4 15	19 57		19 5	3 8
23	Piątek	Apolinar. †	10 Antonija	4 16	19 55		19 33	4 14
24	Sobota	Kunegundy	11 Olhy	4 18	19 54		19 59	5 23
30. Niedz. w r. 10. po Ziel. Świątk. Ewang.: O faryzeuszu i celniku. Łuk. 18.								
25	Niedz.	Jakóba ap.	12 Prokła	4 19	19 53		20 21	6 33
26	Poniedz.	Anny	13 Sob. Hawr.	4 20	19 52		20 43	7 45
27	Wtorek	Natalji	14 Akyły	4 21	19 50		21 4	8 58
28	Środa	Inocentego	15 Wołodym.	4 23	19 49		21 27	10 12
29	Czwart.	Marty	16 Atynogena	4 24	19 47		21 53	11 28
30	Piątek	Abdona m. †	17 Maryny	4 25	19 46		22 24	12 45
31	Sobota	Ignacego L.	18 Emiljana	4 26	19 45		23 1	14 2

Z początkiem lipca długość dnia wynosi 16 godz. 18 m., z końcem miesiąca 15 godzin 19 minut.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 1 lipca o godz. 14 min. 3. Zmiennie.

● Nów dnia 8 lipca o godz. 5 min. 13. Dużo burz.

☽ Pierwsza kwadra 15 lipca o godzinie 10 min. 36. Pięknie i ciepło.

Pełnia dnia 23 lipca o godzinie 13 min. 46. Jasno i gorąco.

Ostatnia kwadra dnia 30 lipca o godzinie 19 min. 47. Bardzo gorąco.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Od 1 do 3 zimno i ponuro; 4 ciepło; 6 chłodno; od 16 do 18 ciepło; od 19 do 21 deszcz, od 23 do końca pięknie, ciepło i parno.

Kalendarz żydowski.

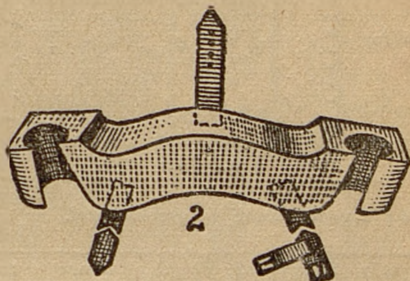
Dnia 9 lipca 1 Ab; dnia 18 lipca 10 Ab, post, zburzenie świątyni.

Przysłowia:

Od świętej Hanki chłodne wieczory i poranki.

Praktyczny prostowacz rogów.

Bydło o nieforemnych, pochylonych ku tyłowi rogach nie ma pięknego wyglądu i traci na wartości. „Ale na to nic nie można poradzić!“ powie niejeden. „Rogów nie można kształtować wedle upodobania“. — A jednak! Mianowicie zapomocą tak zwanego prostowacza rogów, przedstawionego na naszych rycinach. Ryciny 1) i 2) przedstawiają przyrząd, zapobiegający rośnięciu rogów wtył. Przyrząd ten składa się zasadniczo z podłużnego kawałka drewna, z ukośnemi, okrągłemi wyżłobieniami na rogi; przymocowuje się go rzemieniami do głowy bydlęcia, w sposób pokazany na rycinie 1). — Jeżeli chcemy, żeby rogi rosły prosto od siebie, posługujemy się przedstawionym na rycinie 3) łańcuszkiem. Końce tego łańcuszka zakładamy na rogi. W środku znajduje się gwint. W główce gwintu jest dziurka. Jeżeli włożymy w nią silny gwóźdź, możemy łańcuszek dowoli ściągać lub rozluźniać. — Każdy kowal lub ślusarz może zrobić bez trudu taki prostowacz rogów.

Zapiski na miesiąc lipiec.

Sierpień

Po rusińsku: **Serpeń**

Po białorusku: **Żniwień**

Po czesku: **Srpen**

Po litewsku: **Rugpintis**

Po niemiecku: **August**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
31. Niedz. w r. 11. po Ziel. Świątk. Ewang: O uzdrow. głuchoniem. Mar. 7.								
1	Niedz.	Piotra w ok.	19 Makryny	4 28	19 43		23 48	15 15
2	Poniedz.	N. P. M. Anielsk.	20 Iłyi pror.	4 29	19 42		—	16 21
3	Wtorek	Z. ś. Szczep.	21 Symeona	4 31	19 40		0 48	17 17
4	Środa	Dominika	22 Marji Mah.	4 32	19 39		1 57	18 2
5	Czwart.	NPM. Śnież.	23 Trofyma	4 34	19 37		3 14	18 38
6	Piątek	Przemien. P. ● †	24 Chrystyny	4 35	19 35		4 33	19 7
7	Sobota	Kajetana	25 Usp. ś. An.	4 37	19 34		5 50	19 31
32. Niedz. w r. 12. po Ziel. Świątk. Ewang.: O miłosier. Samaryt. Łuk. 10.								
8	Niedz.	Cyrjaka	26 Jermołaja	4 38	19 32		7 5	19 54
9	Poniedz.	Jana Vian.	27 Pantałejm.	4 40	19 30		8 18	20 15
10	Wtorek	Wawrzyńca	28 Prohora	4 41	19 28		9 29	20 36
11	Środa	Zuzanny	29 Kałynyka	4 43	19 26		10 37	20 59
12	Czwart.	Klary p.	30 Syły ap.	4 44	19 25		11 44	21 24
13	Piątek	Hipolita †	31 Jewdok.	4 46	19 23		12 49	21 54
14	Sobota	Euzebj. ☽ P.	1 Serp. Petra	4 47	19 21		13 50	22 28
33. Niedz. w r. 13. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdr. 10 trędowatych. Łuk. 17.								
15	Niedz.	Wnieb. NPM.	2 Stefana m.	4 48	19 19		14 48	23 10
16	Poniedz.	Rocha wyzn.	3 Izaakija	4 50	19 17		15 29	—
17	Wtorek	Jacka wyzn.	4 7 Mład.	4 51	19 16		16 24	0 0
18	Środa	Heleny ces.	5 Jewsychn.	4 53	19 14		17 2	0 56
19	Czwart.	Ludwika b.	6 Preob. H.	4 54	19 12		17 34	1 59
20	Piątek	Bernarda op. †	7 Dometyja	4 56	19 10		18 1	3 7
21	Sobota	Joanny Fr.	8 Emyłjana	4 57	19 8		18 26	4 18
34. Niedz. w r. 14. po Ziel. Świątk. Ewang.: O służeniu Bogu i mam. Mat. 6.								
22	Niedz.	Tymoteusz. ◯	9 Mateja ap.	4 59	19 6		18 48	5 31
23	Poniedz.	Filipa	10 Ławrent.	5 0	19 4		19 10	6 44
24	Wtorek	Bartłomieja	11 Jewpła	5 2	19 2		19 33	8 0
25	Środa	Ludwika kr.	12 Fotyja	5 3	19 0		19 59	9 16
26	Czwart.	N. P. M. Jasnogórsk.	13 Maksyma	5 5	18 58		20 28	10 34
27	Piątek	Prz. św. Kaz. †	14 Mycheja	5 6	18 56		21 4	11 51
28	Sobota	Augustyna	15 Uspen. B	5 8	18 54		21 47	13 5
35. Niedz. w r. 15. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wskrzesz. syna w Naim. Łuk. 7.								
29	Niedz.	Ścięcie Ś. J. ☾	16 Per. Obr.	5 9	18 52		22 41	14 12
30	Poniedz.	Róży Lim.	17 Myrona m.	5 11	18 50		23 46	15 11
31	Wtorek	Rajmunda	18 Flora i Ł.	5 12	18 48		—	15 58

10 sierpnia: Św. Wawrzyńca, patrona diecezji chełmińskiej.

Z początkiem sierpnia długość dnia wynosi 15 godz. 15 minut. — Z końcem miesiąca 13 godzin 36 minut.

Odmiany księżyca.

● Nów dnia 6 o godz. 18 min. 37. Upały.

☽ Pierwsza kwadra dnia 14 sierpnia o godzinie 3 min. 28. Stałe gorąco, burza.

◯ Pełnia dnia 22 sierpnia o godz. 1 min. 47. Zmiennie.

☾ Ostatnia kwadra dnia 29 o godzinie 0 min. 55. Często deszcz.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dn. 2 pochmurno i trochę deszczu, 6 jasno, pięknie, a noce chłodne; 7 deszcz nagły i grzmoty, 8 dość pięknie, 9 do 14 codziennie deszcz, d. 17 pięknie, 18 wielka niepogoda z grzmotami burzą i nagły deszcz.

Kalendarz żydowski.

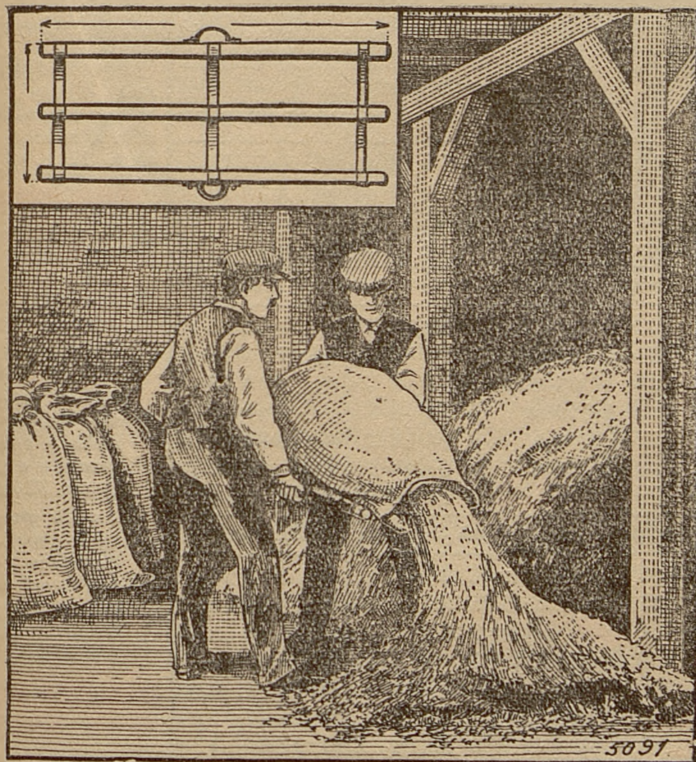
Dnia 8 sierpnia 1 Elul.

Przysłowia:

Na Wawrzyniec pokazuje, jaka jesień następuje. — Pogoda na Wniebowzięcie, ciężkie ziarno wnet po sprzęcie.

Prosty przyrząd do wypróżniania worków ze zbożem.

Wypróżnianie ciężkich worków ze zbożem wymaga znacznego wysiłku. Można jednak ułatwić sobie znacznie pracę, sporządzając te przyrząd pomocniczy, pokazany na naszej rycinie. Potrzeba w tym celu trzy drążki, długości około 90 centymetrów, a grubości 3 do 4 centymetrów. Łączymy je ze sobą u góry, w środku i u dołu zapomocą trzech giętkich taśm żelaznych, w sposób pokazany u góry z lewej strony ryciny. Te nosze, pośrodku których z lewej i prawej strony przymocowujemy uchwyty (ucha) mają szerokość 24 do 30 centymetrów.

Dwóch ludzi bierze teraz nosze, każdy za jeden uchwyt, kładą na nie worek ze zbożem, przychylają nosze ku przodowi i zboże szybko się wysypuje. Praca idzie bardzo szybko i bez zbytniego wysiłku. — Prosty ten przyrząd ma jeszcze tę zaletę, że każdy rzemieślnik może go sporządzić za tanie pieniądze i przy niewielkim stosunkowo nakładzie pracy.

Zapiski na miesiąc sierpień.

....

....

....

....

Wrzesień

Po rusińsku: Wereseń

Po białorusku: Weraseń

Po czesku: Září

Po litewsku: Rugsejis

Po niemiecku: September

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Środa	Bronisławy	19 Andreja	5 14	18 45		0 58	16 37
2	Czwart.	Stefana kr.	20 Samuiła	5 15	18 43		2 13	17 8
3	Piątek	Szymona Sł. †	21 Tadeja	5 17	18 41		3 29	17 34
4	Sobota	Rozalji	22 Ahatonika	5 18	18 39		4 45	17 57
36. Niedz. w r. 16. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdrow. opuchłego. Łuk 14.								
5	Niedz.	Wawrzyńca	23 Łuppa m.	5 20	18 37		5 58	18 18
6	Poniedz.	Zacharjasza	24 Ewtychija	5 21	18 34		7 9	18 40
7	Wtorek	Reginy	25 Wartołom.	5 23	18 33		8 19	19 2
8	Środa	Narodz. N. P. M.	26 Adrjana	5 24	18 30		9 27	19 27
9	Czwart.	Piotra Kl.	27 Pimena	5 26	18 28		10 33	19 55
10	Piątek	Mikołaja †	28 Mojseja	5 27	18 26		11 36	20 28
11	Sobota	Prota i Jacka	29 Usik. hł. J.	5 28	18 24		12 36	21 6
37. Niedz. w r. 17. po Ziel. Świątk. Ewang.: O miłości Boga i bliźn. Mat. 22.								
12	Niedz.	Imienia Marji	30 Aleksandr.	5 30	18 22		13 30	21 52
13	Poniedz.	Filipa m.	31 Poł. Poj. B	5 32	18 20		14 17	22 46
14	Wtorek	Pod. św. Krzyża	1 Weres. Sym.	5 33	18 18		14 58	23 45
15	Środa	N. P. Bolesnej S. d.	2 Mamanta	5 35	18 15		15 31	—
16	Czwart.	Korneła p.	3 Antypy	5 36	18 13		16 1	0 50
17	Piątek	Lamberta S. d.	4 Wawyły	5 38	18 10		16 27	1 59
18	Sobota	Tomasza S. d.	5 Zacharji	5 39	18 8		16 50	3 10
38. Niedz. w r. 18. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdrowieniu paralityka. Mat. 9.								
19	Niedz.	Januarego	6 Czud. ś. M.	5 41	18 6		17 13	4 24
20	Poniedz.	Eustachj.	7 Sozonta	5 42	18 4		17 37	5 40
21	Wtorek	Mateusza Ew.	8 Rożdż. B.	5 44	18 1		18 2	6 57
22	Środa	Maurycego	9 Joakima	5 45	17 59		18 30	8 17
23	Czwart.	Tekli	10 Mynodory	5 47	17 57		19 4	9 36
24	Piątek	Gerarda †	11 Teodory	5 48	17 55		19 47	10 53
25	Sobota	Bł. Ładysława	12 Awtonoma	5 50	17 53		20 39	12 4
39. Niedz. w r. 19 po Ziel. Świątk. Ewang.: O szacie godowej. Mat. 22.								
26	Niedz.	Cyprjana	13 Kornyła	5 51	17 50		21 40	13 6
27	Poniedz.	Kozmy i Dam.	14 Wozd. Kr.	5 53	17 48		22 49	13 56
28	Wtorek	Wacława kr.	15 Nykyty	5 54	17 46		—	14 36
29	Środa	Michała archan.	16 Josafata m.	5 56	17 44		0 3	15 10
30	Czwart.	Hieronima	17 Sofji mucz	5 57	17 42		1 17	15 37

29 września: Św. Michała, patrona Rusi.

Z początkiem września długość dnia wynosi 13 godzin 31 min. Z końcem miesiąca 11 g. 45 min.

Odmiany księżyca.

Nów d. 4 września o godzinie 23 min. 54. Deszcz.

Pierwsza kwadra dnia 12 września o godzinie 21 min. 57. Pochm.

Słońce wstępuje w znak Wagi.

Pełnia dnia 20 września o godz. 12 min. 32. Zmien

Dnia 23 września początek jesieni.

Ostatnia kwadra dnia 27 września o godzinie 6 min. 43. Zwolna polepszenie.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

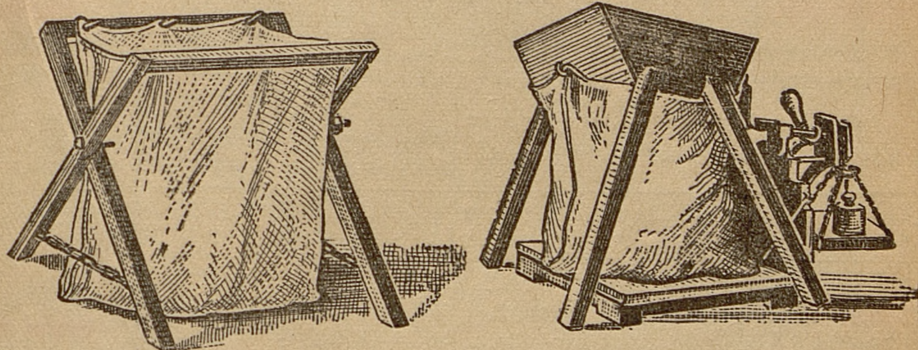
Od 1 września, aż do 4 ciepło, 4 w nocy grzmoty i ulewa, — od 5 aż do 9 jasno i nieco deszczu, a od 18 do 25 zmiennie, 27 pięknie i ciepło, 29 deszcz.

Kalendarz żydowski.

Dnia 6 września 1 Tiszri, 5698 (przestępny rok o 385 dniach), Nowy Rok; dnia 7 września 2 Tiszri II święto; dnia 8 września 3 Tiszri post Gedaljah; dnia 15 wrz. 10 Tiszri św. pojednania; dnia 20 września 15 Tiszri kuczki; dnia 21 września 16 Tiszri II święto; dnia 26 wrz. 21 Tiszri palm.; dnia 27 22 Tiszri koniec kuczek; dnia 28 23 Tiszri radość z prawa.

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

Mechaniczny pomocnik w śpichrzu.

Jeżeli jeden człowiek ma napełniać worki zbożem, idzie mu to bardzo niesporo. Jeżeli postawimy w śpichrzu dwóch ludzi, żeby naprzykład zsypali do worka i zważyli korzec zboża, to wtenczas za dużo robotników na taką małą robotę. Drugiego człowieka, który trzyma worek, można łatwo zastąpić przez proste urządzenie. Składa się ono ze zwykłego szkieletu drewnianego, na wzór składanego stołu ogrodowego. Cały materjał to sześć łat, dwa małe łańcuszki, cztery haki do zawieszania, dwie małe śruby z mutrami i kilka gwoździ — to wszystko. Koszty są więc niewielkie. Można jednak zrobić tego mechanicznego pomocnika trochę masywniej i mocniej, jak to pokazuje rycina na prawo. Silne kozły, pod któremi ustawia się wagę, a u góry płaski lejek drewniany, zaopatrzony zewnątrz w haki do zawieszenia worka. Im lżejsze kozły, tem lepiej. Kozły powinny mieć taką wysokość, żeby worki nie wisiały wolno.

Zapiski na miesiąc wrzesień.

Październik

Po rusińsku:

Żowteń

Po białorusku:

Kastricznik

Po czesku:

Říjen

Po litewsku:

Spaliu

Po niemiecku:

Oktober

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min	Księżyca zachód g. min.
1	Piątek	Bł. Jan. z Dukli †	18 Ewmenyja	5 59	17 39		2 31	16 0
2	Sobota	Anioł. Stróż.	19 Trofyma	6 0	17 37		3 43	16 22
40. Niedz. w r. 20. po Ziel. Świątk. Ew.: O uzdrowieniu syna król. Jan 4.								
3	Niedz.	Teresy od D. Jez.	20 Eustachyj.	6 2	17 35		4 54	16 43
4	Poniedz.	N. P. M. Różańc. ●	21 Kondrata	6 4	17 33		6 3	17 6
5	Wtorek	Placyda i T.	22 Foky i J.	6 5	17 31		7 12	17 29
6	Środa	Brunona	23 Zacz. ś. J.	6 7	17 29		8 18	17 57
7	Czwart.	Justyny	24 Tekły m.	6 8	17 27		9 23	18 27
8	Piątek	Brygidy †	25 Eufrozyny	6 10	17 25		10 25	19 4
9	Sobota	Dionizego	26 Joana boh.	6 12	17 23		11 20	19 47
41. Niedz. w r. 21. po Ziel. Świątk. Ewang.: O dłużn. i złym słudze. Mat. 18.								
10	Niedz.	Franc. Borg.	27 Kałystrata	6 13	17 21		12 9	20 8
11	Poniedz.	Emiljana	28 Charytona	6 15	17 18		12 52	21 34
12	Wtorek.	Maksymilj. ☽	29 Kyrjaka	6 16	17 16		13 29	22 35
13	Środa	Edwarda	30 Hryhoryja	6 18	17 14		13 59	23 41
14	Czwart.	Kaliksta	1 Żowt. Pok. B.	6 20	17 12		14 26	—
15	Piątek	Jadw., Ter. †	2 Kyprjana	6 21	17 10		14 50	0 49
16	Sobota	Gawła op.	3 Dyonizyja	6 23	17 8		15 13	2 1
42. Niedz. w r. 22. po Zielon. Świątk. Ewang.: O monecie czynszowej. Mat. 22.								
17	Niedz.	Pośw. Kościoła	4 Jeroteja	6 24	17 6		15 36	3 14
18	Poniedz.	Łukasza ew.	5 Charytyny	6 26	17 4		16 1	4 3
19	Wtorek	Piotra z A. ○	6 Tomy ap.	6 28	17 2		16 29	5 50
20	Środa	Jana Kantego	7 Serhija m.	6 29	17 0		17 1	7 1
21	Czwart.	Urszuli p.	8 Pełahji	6 31	16 58		17 41	8 3
22	Piątek	Filipa †	9 Jakowa a.	6 32	16 56		18 31	9 4
23	Sobota	Ignacego	10 Jewłamp.	6 34	16 54		19 31	10 5
43. Niedz. w r. 23. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wskrzeszeniu córki Jaira. Mat. 9.								
24	Niedz.	Rafała arch.	11 Fyłypa ap.	6 36	16 52		20 40	11 52
25	Poniedz.	Kryspina	12 Prowa m.	6 37	16 50		21 54	12 36
26	Wtorek	Ewarysta ☾	13 Karpa	6 39	16 49		23 8	13 12
27	Środa	Sabiny	14 Paraksew.	6 40	16 47		—	13 41
28	Czwart.	Szym. i Judy	15 Jewtymija	6 42	16 45		0 22	14 5
29	Piątek	Narcyza †	16 Łonhyna	6 44	16 43		1 34	14 27
30	Sobota	Alfonsa R.	17 Osyji i A	6 45	16 41		2 44	14 49
44. Niedz. w r. 24. po Zielon. Świątk. Ewang.: O łodzi Chrystusowej. Mat. 8.								
31	Niedz.	Chrystusa Króla	18 Łuky ap.	6 47	16 40		3 53	15 10

15 października: Św. Jadwigi, patronki Śląska.

Z początkiem października długość dnia wynosi 11 godzin 40 min. Z końcem miesiąca godz. 9 min. 53.

Odmiany księżyca.

● Nów dnia 4 października o godz. 12 minut 58. Pięknie.

☽ Pierwsza kwadra dnia 12 październ. o godz. 16 minut 47. Wiatr.

○ Pełnia dnia 19 paźdz. o godz. 22 min. 48. Chłodno.

☾ Ostatnia kwadra dnia 26 października o godzinie 14 min. 26. Pogodnie, rano mgła.

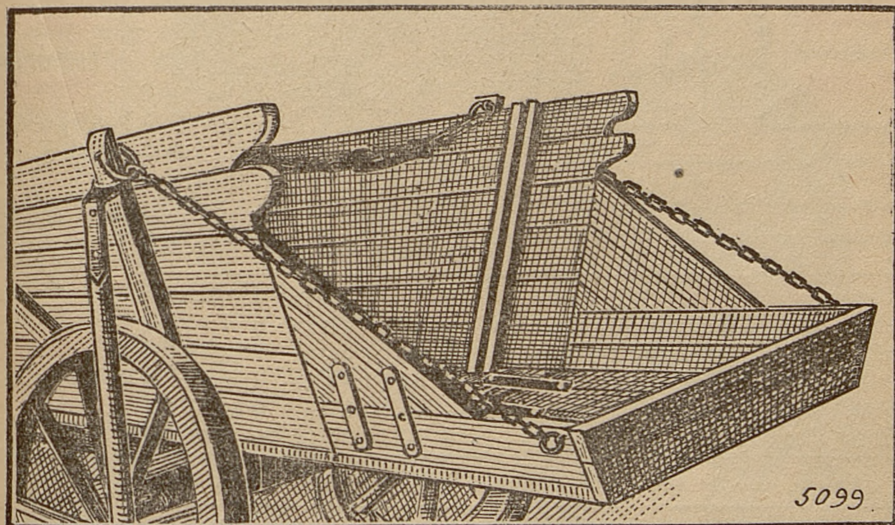
Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dnia 1 do 9 deszcz z burzą, 10, 11 jasno, od 12 do 22 deszcz i pochmurno, od 24 do 26 mgła i pochmurno, od 27 aż do końca mróz i mgła.

Kalendarz żydowski.

Dnia 6 października 1 Marcheswan.

Jak można ułatwić sobie pracę przy ładowaniu ziemniaków.

Ładowanie ziemniaków odbywa się w mniejszych gospodarstwach w ten sposób, że napełnia się ziemniakami worki i odwozi na kolej. Do tego potrzeba jednak wiele worków, a przy mniej wartościowym towarze jest napełnianie i odsyłanie worków zbyt kosztowne i mitrężne. Lepiej już szuflować ziemniaki luzem z wozu do wagonu kolejowego, co jednak jest żmudne i kłopotliwe. Trudnościom tym łatwo zaradzić, posługując się specjalnem urządzeniem wyładunkowem, przedstawionem na rycinie. Ztyłu wozu umieszczamy platformę, zawieszoną na dwóch łańcuchach, z trzech stron otoczoną ścianką, wysokości około 30 centymetrów. Zaleca się ściankę tę, w miejscach przylegających bezpośrednio do wozu, podwyższyć zapomocą trójkątnej deski, aby zapobiec rozsypywaniu się ziemniaków. Z czwartej, otwartej strony przymocowujemy do platformy dwie zasuwy, które wsuwamy pod ziemniaki na spodzie wozu, usztywniając w ten sposób platformę. Łancuchy muszą być przytwierdzone z samego tyłu platformy, żeby zapobiec jej przegibnięciu się wtył.

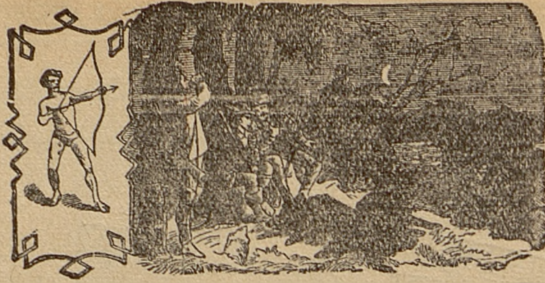
Zapiski na miesiąc październik.

....

....

....

....

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Poniedz.	Wsz. Święt.	19 Joiła	6 48	16 38		5 0	15 33
2	Wtorek	*Dzień Zadusz.*	20 Artemija	6 50	16 36		6 7	15 59
3	Środa	Hub., Syl.	21 Iłarjona	6 52	16 34		7 12	16 28
4	Czwart.	Karola Bor.	22 Awerkija	6 54	16 33		8 15	17 2
5	Piątek	Zacharjasza †	23 Jakowa a.	6 55	16 31		9 12	17 44
6	Sobota	Leonarda	24 Arefty	6 57	16 30		10 4	18 3[illegible]

45. Niedz. w r. 25. po Ziel. Świątk. Ewang.: O dobrem nasieniu. Mat. 13.

7	Niedz.	Bł. Antoniego B.	25 Markijana	6 59	16 28		10 48	19 26
8	Poniedz.	Sewera	26 Demetryja	7 1	16 27		11 27	20 25
9	Wtorek	Teodora	27 Nestora	7 2	16 25		11 59	21 27
10	Środa	Andrz. Aw.	28 Terentyja	7 4	16 24		12 27	22 33
11	Czwart.	Marcina b. ☽	29 Anastazji	7 5	16 22		12 51	23 41
12	Piątek	Marcina p. †	30 Zynowija	7 7	16 21		13 14	—
13	Sobota	Stanisł. Kost.	31 Stachyja	7 8	16 20		13 36	0 52

46. Niedz. w r. 26. po Ziel. Świątk Ewang.: O ziarnie gorczycznem. Mat. 13.

14	Niedz.	Józefata	1 Lyst. Kosmy	7 10	16 18		13 59	2 4
15	Poniedz.	Gertrudy	2 Akyndyna	7 12	16 17		14 25	3 20
16	Wtorek	M. B. Ostrobr.	3 Josyfa i A.	7 13	16 15		14 55	4 39
17	Środa	Grzegorza	4 Joannyka	7 15	16 14		15 30	6 1
18	Czwart.	Romana	5 Hałaktion.	7 17	16 13		16 16	7 21
19	Piątek	Elżbiety †	6 Pawła ap.	7 18	16 12		17 13	8 35
20	Sobota	Feliksa Wal.	7 Jerona	7 20	16 11		18 21	9 39

47. Niedz. w r. 27. po Ziel. Świątk. Ewang.: O końcu świata. Mat. 24.

21	Niedz.	**Ofiarow. N. P. M.**	8 Mycha	7 21	16 10		19 36	10 30
22	Poniedz.	Cecylji	9 Onysyfora	7 23	16 9		20 54	11 10
23	Wtorek	Klemensa	10 Oresta	7 24	16 8		22 10	11 43
24	Środa	Jana od krz.	11 Myny	7 26	16 7		23 24	12 9
25	Czwart.	Katarzyny ☾	12 Josafata	7 27	16 6		—	12 33
26	Piątek	Konrada †	13 Joana Złat.	7 29	16 5		0 35	12 54
27	Sobota	Walerjana	14 Fyłypa	7 30	16 4		1 44	13 15

48. Nieds. w r. 1. Adwentu Ewang.: O znakach na niebie i ziemi. Łuk. 21.

28	Niedz.	Zdzisławy	15 Samsona	7 31	16 3		2 52	13 38
29	Poniedz.	Saturnina	16 Mateja Ap.	7 33	16 3		3 58	14 2
30	Wtorek	Andrzeja ap.	17 Hryhoryja	7 34	16 2		5 3	14 30

Z początkiem listo[pada] długość dni[a] wynosi 9 godzin 5[…] minut. Z końcem mie[siąca] zmniejsza si[ę] do 8 godz. 28 min.

Odmiany księżyca

● Nów dnia 3 li[stopada] o godz. […] minut 16. Mróz.

☽ Pierwsza kwa[dra] dnia 11 listop[ada] o godz. 10 min. 3[…] Pochmurno.

Pełnia dnia 1[…] listop. o godz. […] min. 10. Zmienni[e].

Dnia 18 listopada częściowe zaćmieni[e] księżyca.

☾ Ostatnia kwa[dra] dnia 25 listo[pada] o godz. […] minut. Śnieg […] deszcz.

Przepowiednia według 100-letn. kalendarza

Dnia 1 do 14 deszc[z] i zimno, 16 w noc[y] pada śnieg; od 17 a[ż] do 20 deszcz, od 2[…] aż do 26 pięknie i cie[pło] jak w lecie, potem pięknie aż do końca.

Kalendarz żydowski.

Dnia 5 listopada 1 Kislew; dnia 29 listopada 25 Kislew poświecenie świątyni.

Przysłowia:

Na Wsz. Święte[…] jeśli ziemia skrzep[…] cała zima będzie cie[pła]; a jeśli słotno będzie o drzewo mar[…]kotno.

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

Jak uchronić się przed kurzem przy młocarni.

Jako ochrona przed kurzem i brudem przy młocarni, zwłaszcza dla nakładacza, służy przedstawiona na rycinie maska ochronna od kurzu. Rowek w masce nasuwa się na nos, natomiast płaska jej część zasłania usta; maskę przymocowuje się do głowy pod uszami, zapomocą gumek. Maska zawiera filtr, pochłaniający kurz, tak, że człowiek wdychuje czyste powietrze. Maskę tę można używać z okularami, osłaniającemi oczy, lub bez okularów. Okulary praktyczne są zwłaszcza dla nakładacza przy młocarni z tego względu, że chronią oczy przed odpryskującemi ziarnami. Cena maski z okularami i filtrem zapasowym wynosi 6 szylingów austrjackich, nie jest więc wysoka, co niewątpliwie powinno przyczynić się do jej rozpowszechnienia. Zamawiać można w „Landgesellschaft“ w Grazu, Radetzkystrasse Nr. 1. (Styrja Austrja).

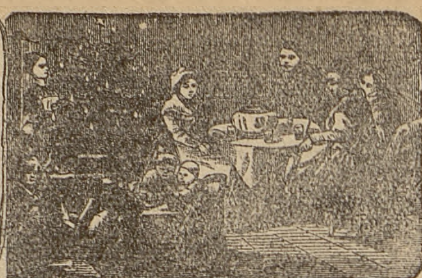
Zapiski na miesiąc listopad.

Grudzień

Po rusinsku: **Hruden**

Po białorusku: **Śnieżań**

Po czesku: **Prosinec**

Po litewsku: **Gruodis**

Po niemiecku: **Dezember**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Środa	Eligjusza	18 Platona	7 36	16 2		6 6	15 2
2	Czwart.	Bibjany	19 Awdyja	7 37	16 1		7 6	15 41
3	Piątek	Franc.Ks. 🌑 †	20 Hryhoryja	7 38	16 1		8 0	16 24
4	Sobota	Barbary	21 Wowed. B	7 40	16 0		8 46	17 20
49. Niedz. w r. 2. Adwentu. Ewang.: O Janie w więzieniu. Mat. 11.								
5	Niedz.	Kryspiny m.	22 Fyłymona	7 41	16 0		9 26	18 17
6	Poniedz.	Mikołaja	23 Amfiłocha	7 43	15 59		10 1	19 18
7	Wtorek	Ambrożego	24 Kateryny	7 44	15 59		10 30	20 23
8	Środa	Niep. Poczęcie	25 Kłymenta	7 45	15 59		10 55	21 29
9	Czwart.	Leokadji	26 Ałypa	7 46	15 59		11 18	22 37
10	Piątek	NPM. Loret. †	27 Jakowa	7 47	15 58		11 39	23 46
11	Sobota	Damazego ☽	28 Stefana ap.	7 48	15 58		12 1	—
50. Niedz. w r. 3. Adwentu. Ewang.: O świadectwie św. Jana. Jan 1.								
12	Niedz.	Aleksandra	29 Paramona	7 49	15 58		12 24	0 58
13	Poniedz.	Łucji i Ot.	30 Andreja a.	7 50	15 58		12 51	2 13
14	Wtorek	Spirydjona	1 Grud. Naum.	7 51	15 58		13 22	3 30
15	Środa	Walerj. S. d	2 Awakuma	7 51	15 59		14 1	4 50
16	Czwart.	Euzebjusza	3 Sofonija	7 52	15 59		14 52	6 7
17	Piątek	Łazarz. 🌕 S.d	4 Warwary	7 53	15 59		15 54	7 16
18	Sobota	Gracjana S. d	5 Sawy	7 54	15 59		17 8	8 16
51. Niedz. w r. 4. Adwentu. Ew.: O 15. roku panow. ces. Tyberjusza. Łuk. 3.								
19	Niedz.	Nemezjusza	6 Nykołaja	7 54	16 0		18 27	9 3
20	Poniedz.	Teofila	7 Amwrozyj	7 55	16 0		19 47	9 41
21	Wtorek	Tomasza Ap.	8 Patapja	7 55	16 1		21 6	10 11
22	Środa	Zenona	9 Zaczat. B.	7 56	16 1		22 21	10 36
23	Czwart.	Wiktorji	10 Myny	7 56	16 2		23 32	10 59
24	Piątek	Ad. i Ewy ☾ P.	11 Danyła	7 57	16 2		—	11 21
25	Sobota	Boże Narodzenie	12 Spirydjona	7 57	16 3		0 41	11 43
52. Niedz. w r. Ewang.: O proroctwie Symeona i Anny. Łuk. 2.								
26	Niedz.	Szczepana m.	13 Eustratija	7 58	16 3		1 49	12 7
27	Poniedz.	Jana Ewang.	14 Fyłymona	7 58	16 4		2 55	12 34
28	Wtorek	Młodzianków	15 Ełewterja	7 58	16 5		3 59	13 5
29	Środa	Tomasza b.	16 Teofaniji	7 58	16 6		5 0	13 40
30	Czwart.	Eugenjusza	17 Danyła	7 59	16 6		5 55	14 24
31	Piątek	Sylwestra †	18 Sewastj.	7 59	16 7		6 44	15 14

Długość dnia 1 grudnia wynosi 8 godzin 26 min. Ubywa dnia jeszcze 21 minut, pod koniec przybywa 3 minuty.

Odmiany księżyca.

Dnia 2 i 3 grudnia pierścieniowe zaćmienie słońca.

🌑 Nów dnia 3 grudnia o godzinie 0 minut 11. Zmien.

☽ Pierwsza kwadra dnia 11 grud. o godz 2 min. 12. Zimno, wypogodz.

🌕 Pełnia dnia 17 grudnia o godz. 19 min. 52 Miernie zimno, śnieg.

Dnia 22 grudnia początek zimy. Słońce wstępuje w znak Koziorożca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 24 grud. o godz. 15 min. 20. Pogodnie, bardzo zimno.

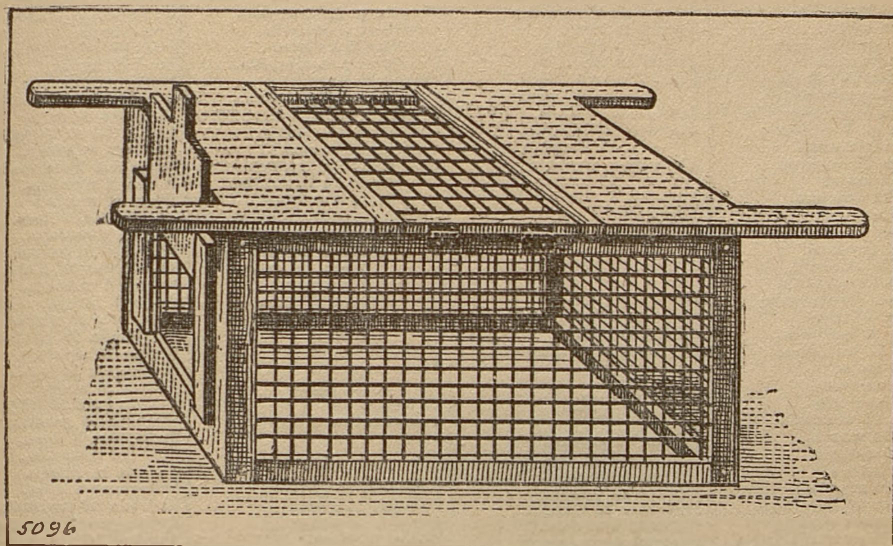
Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dnia 5 grudnia deszcz i śnieg, — 8 deszcz, 9 ciepło i pochmurno, 10 deszcz, 11 pięknie, 13 silny deszcz ulewny, od 14 do 18 pochmurno, 20 jasno, cicho, zimno, bez śniegu, 31 mgła, poczem pochmurne.

Kalendarz żydowski.

Dnia 5 grudnia 1 Tebet; dnia 14 grudnia 10 Tebet oblężenie Jerozolimy.

Praktyczny kojec do chwytania drobiu.

5096

Schwytanie poszczególnej sztuki zpośród gromadki drobiu połączone jest zawsze z pewnemi trudnościami. W tym wypadku dobre usługi oddaje przedstawiony na naszej rycinie kojec. Wielkość klatki zależy od uznania hodowcy drobiu; dostosowana może być do rozmiarów hodowli. Wskazanem jest jednak nie przekraczać pewnej miary, celem wygodnego przenoszenia klatki. U góry klatki mieszczą się drzwi z siatki drucianej. Kojec stawia się rano bezpośrednio przy odemkniętym otworze wyjściowym kurnika, a to stroną otwartą. Do kojca sypiemy karmy, która przynęca kury. Zapadka (drzwiczki spuszczane) kojca porusza się w dwóch listewkach, przytrzymywana w górze kołkiem. Jeżeli wyjmiemy kołek, klapa spada nadół. Praktycznie jest, jeżeli klapa nie sięga do samej ziemi, lecz zostawiona jest około 5-centymetrowa szpara. Wyklucza to skaleczenie drobiu.

Zapiski na miesiąc grudzień.

Wykaz alfabetyczny Świętych

z oznaczeniem dnia i miesiąca.

A.

Aaron 16 kwietnia.
Abdas 16 maja.
Abdon męcz. 30 lipca.
Abel 2 stycznia.
Abercyusz 25 lutego.
Abigail 5 grudnia.
Abraham 9 października.
Absalon m. 2 września.
Akka 20 listopada.
Akariusz 22 czerwca.
Acyusz 1 maja.
Achacy 22 czerwca.
— 27 listopada.
Achileusz 12 maja.
Adam 24 grudnia.
Adaukt 30 sierpnia.
Adelinda 28 sierpnia.
Adelgunda 30 stycznia.
Adelajda 5 lutego.
Adelrus, 20 sierpnia.
Adolary 21 kwietnia.
Adolf 11 maja.
— 17 czerwca.
— 21 sierpnia.
Adolfina 27 września.
Adryan 14 marca.
Agapit 6 sierpnia.
Agata 5 lutego.
Agaton 10 stycznia.
Agnieszka 16 listopada.
— panna i męcz. 21 i 28 stycznia. czeska 6 i 28 mar.
Agrykola 8 listopada.
Alban 21 czerwca.
Albert 8 kwietnia.
— 15 listopada.
Albin 3 marca.
Albina p. m. 16 grudnia.
Albrecht 23 kwietnia.
Aleksander m. 18 marca.
— 26 lutego.
— 3 maja.
— 12 grudnia.
Aleksy 17 lipca.
Alfred 19 lipca.
Alipiusz 15 sierpnia.
Alojzy 21 czerwca.
Alfons Liguori 2 sierpnia.
Alto 9 lutego.
Amalia 10 lipca.
— 8 października.
Amand biskup 8 kwietnia.
Amat 13 września.
Ambroży 16 października.
— 7 grudnia.
Ammon 8 września.
— 20 grudnia.
Amos 31 marca.
Anaklet 13 lipca.
Anastazya 15 kwietnia.
— męcz. 25 grudnia.
Anastazy m. 25 stycznia.
— bisk. 27 kwietnia.
Anaziasz 21 sierpnia.
Anatolia p. m. 9 lipca.
Anatol 3 lipca.
Aniela 21 maja.
Angelika 28 marca.
Angelina 16 lipca.
Anna 26 lipca.
Anzelm 18 marca.
— 21 kwietnia.
Antonia p. m. 10 kwietnia.
Antoni pust. 17 stycznia.
— Pad. 13 czerwca.
Apolinary 23 lipca.
Apolonia 9 lutego.
Apoloniusz m. 18 kwietnia.
Appia m. 22 listopada.
Akwilin 29 stycznia.
— 15 czerwca.
Akwilina 12 czerwca.
Arkadyusz 12 stycznia.
Archelans 26 grudnia.
Arnold 18 lipca.
— 1 grudnia.
Arnulf 18 czerwca.
Arnulf bisk 18 lipca.
— 15 sierpnia.
Arseniusz 19 lipca.
Atanazia 26 lutego.
— 14 sierpnia.
Atanazy 2 maja.
— 26 listopada.
Augusta 27 marca.
Augustyn 26 maja.
— Dr. Kość. 28 sierp.
— 3 sierpnia.
August 7 października.
— 3 sierpnia.
Aurelia 8 grudnia.
Aurelian 16 czerwca.
Awit 5 lutego.
— kapłan 18 czerwca.

B.

Babyas 24 stycznia.
Bademus 10 kwietnia.
Bagnus 5 czerwca.
Balbina 21 marca.
Baldomer 27 lutego.
Baltazar 6 stycznia.
Barbara 4 grudnia.
Barbat 19 lutego.
Barnaba 11 czerwca.
Bartłomiej Ap. 24 sierpnia.
— pust. 24 czerw.
— bisk. 26 czerw.
Baruch 30 maja.
Bazylides 12 czerwca.
Bazylissa 9 stycznia.
Bazyli W. 14 czerwca.
— męcz. 22 marca.
Batylda 26 stycznia.
Beata 22 grudnia.
Beatrix 29 czerwca.
Beda 26 maja.
Benedykt bisk. 15 kwietnia.
— opat 21 marca.
Benigna 9 maja.
Benignus 6 czerwca.
Benjamin 31 marca.
Benon 16 czerwca.
Benwenut 17 czerwca.
Bernard 30 sierpnia.
Bernardyn 20 maja.
Bernhard 20 sierpnia.
— 21 sierpnia.
Berta 4 lipca.
Bertila 5 listopada.
Bertold 27 lipca.
Bertinus 5 września.
Bertram 17 sierpnia.
Bertrand 15 października.
Bibianna 2 grudnia.
Blandyna 5 listopada.
Błażej 3 lutego.
Bogumił 7 czerwca.
Bogusław 9 kwietnia.
Bona 24 kwietnia.
Bonawentura 15 lipca.
Bonifacy bisk. 5 czerwca.
— męcz. 14 maja.
Braucyucz 26 marca.
Brykcyusz 9 lipca.
Brygida 1 lutego.
Brygitta 8 października.
Bronisława 3 września.
Brunon 21 kwietnia.
— 17 maja.
— 6 października.
Burkhard 11 października.
Busso 27 listopada.

C.

Cecylia p. 22. listopada.
Cecyliusz 3 czerwca.
Celestyn 6 kwietnia.
Celina 21 października.
Celsus 28 lipca.
Cezaryusz 27 sierpnia.
Charitas p. m. 1 sierpnia.
Chrystian 14 maja.
Chrystyn 24 lipca.
Chrystyna 15 grudnia.
Chryzogon 24 listopada.
Chryzolog 4 grudnia.
Chryzostom 27 stycznia.
Cilinia 21 października.
Cypryan bisk. 14 września.
— męcz. 26 września.
Cyryak 8 sierpnia.
Cyryl męcz. 29 marca.
Cyryla p. m. 5 lipca.
Cyryl i Metody 5 lipca.
Cyryn męcz. 12 czerwca.
Cyrus męcz. 31 stycznia.
Czesław 20 lipca.
40 Męczenników 10 marca.
4 Koronatów 8 listopada.

D.

Dagobert 23 grudnia.
Damazy 11 grudnia.
Damian 27 września.
Daniel 21 lipca.
Dariusz 8 kwietnia.
Dawid 30 grudnia.
Delfina 26 września.
Delfin 24 grudnia.
Dewota 27 stycznia.
Demetryusz 9 kwietnia.
— 22 grudnia.
Dezyderiusz 23 maja.
Ditmar 26 września.
Ditrich 6 maja.
Dignus 18 grudnia.
Dionizia 12 grudnia.
— męcz 15 maja.
Dionizy 9 października.
— Alaks 19 listopada.
— bisk. męcz. 25 maj.
— p. 23 grudnia.
Doda 24 kwietnia.
Dominik 4 sierpnia.
Domician 10 stycznia.
Domicyusz 5 lipca.
Domnina 14 kwietnia.
Domicela 7 maja.
Donat 30 czerwca.
Dorota 6 lutego.
Dozyteusz 20 lutego.
Dydakt 13 listopada.
Dula 25 marca.

E.

Ebba 25 sierpnia.
Eberhard 28 listopada.
— 23 lutego.
— męcz. 7 kwietnia.
Edburga 12 grudnia.
Edeltruda 23 czerwca.
Edyta 16 września.
Edmund 16 listopada.
— król 20 marca.
Edward 27 maja.
— król 18 marca.
— 13 październ.
Edwin 4 października.
Ekbert 24 kwietnia.
Eleonora 21 lutego.
Eleuteryusz 20 lutego.
Eliasz 20 lipca.
Elegiusz 1 grudnia.
Elżbieta król. 8 lipca.
Elżbieta król. węg. 19 list.
Elizeusz 14 czerwca.
Emanuel 26 marca.
Emerencya 23 stycznia.
Emeryk 5 listopada.
Emil 22 maja.
Emilia 5 kwietnia.
Emilian 11 października.
Emilinaz 30 maja.
Emma 1 i 19 kwietnia.
— 22 września.
Engelbert 7 listopada.
Enoch 3 stycznia.
Enna 21 marca.
Eparchiusz 1 lipca.
Efraim 2 czerwca.
Epifania 18 października.
Ekwicyusz 11 sierpnia.
Erazm 2 czerwca.
Eryk 15 lutego.
— król 18 maja.
Ermelinda 29 października.
Ernest 12 stycznia.
Ernestyna 31 lipca.
Estera 24 maja.
Eucharyusz 20 lutego.
Eugenia 25 grudnia.
Eugeniusz 3 lipca.
— 15 listopada.
Eulalia 12 lutego.
Eulogiusz 8 lipca.
Eufemia 23 kwietnia.
Eufrozyna 11 lutego.
Euzebia 16 marca.
— 19 października.
Euzebiusz 14 sierpnia.
— 26 września.
Eustaziusz 29 marca.
Eustachy 20 września.
Ewa 24 grudnia.
Ewaryst 26 października.
Ewermord 17 lutego.
Ewalo 8 października.
Ezechiel 10 kwietnia.

F.

Fabian 20 stycznia.
Fandila 13 czerwca.
Fano 28 października.
Faustyna 15 lutego.
Felicyan 9 czerwca.
Felicytas 10 lipca.
— męcz. 7 marca.
Feliks b. m. 24 październ.
— 21 maja.
— Val. 30 listopada.
— p. m. 30 maja.
— p. 29 lipca.
— Nolasko 14 styczn.
Ferdynand 19 października.
— król 30 maja.
Fidelis 28 kwietnia.
Fides p. m. 1 sierpnia.
Filemon 22 listopada.
Filibert 20 sierpnia.
Filip Ap. 1 maja.
— bisk. 23 sierpnia.
— Nereusz 26 maja.
Filipina 16 lutego.
— 21 sierpnia.
Filomena 11 sierpnia.
Firminus 11 października.
Flowian m. 28 lutego.
Florencya 10 listopada.
Florentyn 27 maja.
Florenc 7 listopada.
Floryan 4 maja.
Fortunat 1 czerwca.
— 24 października.
Franciszka 9 marca.
Franciszek Ser. 4 paźdz.
— Borg. 10 paźdz.
— Carrac. 4 czer.

Franciszek de Paula 2 kw.
— Sal. 29 styczn.
— Ksaw. 3 grudn.
Fryderyka 6 października.
Frydman 10 października.
Frydolin 6 marca.
Fryderyk 5 marca.
— 18 lipca.
Frodowald 12 września.
Frumencyusz 27 październ.
Fulko 10 października.
Fulgencyusz 1 stycznia.

G.

Gabin 19 lutego.
Gabryel 24 marca.
Gabryela 10 lutego.
Gal opat 16 października.
Gandolf 11 maja.
Gandolfus 11 maja.
Gao 21 lipca.
Gebhard 27 października.
Gelazy 18 listopada.
Genezyusz 8 czerwca.
Genowefa 3 stycznia.
Gennin 5 lutego.
Gerhard 24 września.
Gerinus 2 października.
Germanus 28 maja.
Geroldus 7 października.
Gertruda 17 marca.
Gerwazy 18 czerwca.
Gedeon 1 października.
Gilbert 4 lutego.
Gildard 8 czerwca.
Gildas 29 stycznia.
Gizela 7 maja.
Gliceria 13 maja.
Goar 6 lipca.
Gotfryd 8 listopada.
Gotfryd 18 stycznia.
Gordyan 10 maja.
Gordyusz 3 stycznia.
Gorgon 9 września.
Gotard 4 maja.
Gottszalk 7 czerwca.
Gracyan 18 grudnia.
Grzegorz 12 marca.
— Naz. 9 maja.
— Cudotw. 17 listopada
Gwalbert 12 lipca.
Gudwal 6 czerwca.
Gwido 31 marca.
— 12 września.
Gwilbert 23 maja.
Gustaw 2 sierpnia.

H.

Hannibal 2 sierpnia.
Hartman 30 października
Hegezyp 7 kwietnia.
Helena 22 maja.
— ces. 18 sierpnia.
Henryk 15 lipca.
Heliodor 3 lipca.
Henryka 16 marca.
Heraklius 11 marca.
Herybert 16 marca.
Herkules 5 września.
Herman 7 kwietnia.
— 28 grudnia.
Hermenegild 13 kwietnia.
Hermes 28 sierpnia.
Hermina 24 grudnia.
Hieronim 30 września.
Hilarya 12 sierpnia.
Hilaryon 21 października.
Hilaryusz 17 września.
— 14 stycznia.
Hildebert 3 maja.
Hildegard 17 września
Hildotruda 27 września
Hipolit 13 sierpnia.
— 2 grudnia.
Honoryusz 30 września.
Hubert 3 listopada.
Hugo 1 kwietnia.
— 17 lis[illegible]da.
Hygin 11 stycznia.

I.

Idzi opat 1 września.
Ignacy 1 lutego.
— Lojola 31 lipca.
Ildefons 23 stycznia.
Innocenty 17 kwietnia
— 17 czerwca.
— 4 lipca.
— 28 lipca.
— 22 czerwca.
Irena 5 kwietnia.
Ireneusz 10 lutego
— 25 marca.
— 26 marca.
— 5 maja.
— 28 czerwca.
Izabela 4 stycznia.
— 31 sierpnia.
Iwon 19 maja.
Izydor arcyb. 4 kwietnia.
— 10 maja:
Izajasz 6 lipca.

J.

Jacek 11 sierpnia.
Jadwiga 15 października.
Jakób apost. 25 lipca.
— 1 maja.
January 19 września.
Jan Chryzostom 27 stycz.
— z Maty 8 lutego.
— Boży 8 marca.
— Nepomucen 16 maja.
— w Oleju 6 maja.
— i Paweł 26 czerwca.
— Chrzciciel 24 czerwca.
— Gwalbert 12 lipca.
— ścięcie 29 sierpnia.
— z krzyża 24 listopada.
— ewang 27 grudnia.
— Kanty 20 października.
— z Dukli 18 lipca.
— Kapistran 23 październ.
— Sarkander 17 marca.
Jędrzej ap. 30 listopada.
— z Awel. 10 listop.
— męcz. 15 maja.
Jerzy 24 kwietnia.
Jeremiasz 26 czerwca.
Joachim 20 marca.
Jodok 17 maja.
Joel 24 maja.
Joanna 24 maja.
— Franc. 21 sierpnia.
Jonatan 29 grudnia.
Jordan 13 lutego.
Jozue 23 lutego.
Józef Oblub. 19 marca.
— Kalasanty 27 sierpn.
Jowita 15 lutego.
Jukunda p. 25 listopada.
Juda 28 października.
Judyta 6 października.
Julia 22 maja.
Julianna 5 kwietnia.
— 15 lutego
— 19 czerwca.
Julian 9 stycznia.
— 16 marca.
— 28 sierpnia.
Juliusz męcz. 27 maja.
Justyna 7 października.
Justinian 26 września.
Justyn 5 sierpnia.
Justus 2 września.
— 6 sierpnia.
Juwenalis 8 maja.
Juwencyusz 1 czerwca.

K.

Kajetan 7 sierpnia.
Kajus 22 kwietnia.
Kalimacyusz 31 lipca.
Kalikst 14 października.
Kamil 18 lipca.
Kandyd 8 października.
Kanut 19 stycznia.
Karol Borom. 4 listopada.
Karol W. 28 stycznia.
Karlman 2 marca.
Karolina 14 czerwca.
Kazimierz 4 marca.
Kasper 6 stycznia.
Kastor 19 lutego.
Kassyan 13 sierpnia.
— 3 grudnia.
Kassyusz 15 maja.
Kastulus 26 marca.
Kastus 22 maja.
Katarzyna 25 listopada.
— Sen. 30 kwietnia.
Klara 18 sierpnia.
— 12 sierpnia.
Klaudyusz 30 października.
Kilian 8 lipca.
Klaus 20 lipca.
Kletus 27 kwietnia.
Klemens 23 listopada.
Klementyna 21 listopada.
Klotylda 3 czerwca.
Kleofas 9 kwietnia.
— 26 września.
Koloman 13 października.
Kolumba 17 września.
Kolumban 21 listopada.
Kolumbian 31 lipca.
Kolumb 9 lipca.
Konkordia 13 lutego.
Konrad 26 listopada.
— 19 lutego.
Konstancya 19 września.
Konstantyn 17 lutego.
— 12 kwietnia.
— 27 lipca.
Konstancyusz 25 lutego.
Kordula 22 października.
Korneliusz 16 września.
Kosmas 27 września.
Krescencya 15 czerwca.
Krescencyusz 27 czerwca.
Kryspian 7 stycznia.
— 23 października.
Krystyn 24 lipca.
Krystyna 15 grudnia.
Krzysztof 25 marca.
— 25 lipca.
Kunibert 12 listopada
Kunegunda 24 lipca.
Kwiryn 4 czerwca.

L.

Lambert 14 kwietnia.
— 17 września.
Laura 17 czerwca.
Leander 27 lutego.
Leon W. 11 kwietnia.
— VII. pap. 28 czerwca.
— 17 lipca.
— 19 kwietnia.
— 20 lutego.
Leokadia 9 grudnia.
Leodegar 2 października.
Leonard 6 listopada.
Leonora 12 kwietnia.
Leonila 17 stycznia.
Leoncya 6 grudnia.
Leoncyusz 12 stycznia.
Leopold 15 listopada.
Leopoldyna 15 listopada.
Lewina 26 lipca.
Lewinna 24 listopada.
Liberat 17 sierpnia.
Liberiusz 30 grudnia.
Liboriusz 23 lipca.
Lidwina 15 kwietnia.
Linus p. m. 23 września.
Longin 15 marca.
Lot 4 stycznia.
Lotar 21 kwietnia.
Lucyana 30 czerwca.
Lucyan 7 stycznia.
Lucinsz 11 lutego.
— p. 4 marca.
Ludger 26 marca.
Ludmilla 16 maja.
Ludolf 27 maja.
Ludwika 30 stycznia.
Ludwik 19 sierpnia.
— król 25 sierpnia.
Luiza (Alojza) 21 czerwca.
Luitgarda 19 czerwca.
Lukrecya 7 czerwca.
Lydia 3 sierpnia.

Ł.

Łazarz b. 17 grudnia.
Łucya 13 grudnia.
Łukasz 18 października.

M.

Maciej ap. 24 lutego.
Magdalena 21 lipca.
Magnus 19 sierpnia.
Majolus 11 maja.
Makra 6 stycznia.
Makary 2 stycznia.
— 15 stycznia.
Malachiasz 3 listopada.
Małgorzata 10 czerwca.
— 18 lipca.
Mamert 11 maja.
Manswert 18 lutego.
— 8 września.
Marcella 31 stycznia.
Marcelian 18 czerwca.
Marcelina 17 czerwca.
Marceli 10 kwietnia.
— 30 października.
— 16 stycznia.
Marek ew. 25 kwietnia.
Maryi Zaślub. 23 stycznia.
— Narodzen. 8 wrześn.
— Śnieżnej 5 sierpnia.
— Bolesn. piątek przed
— palmową niedzielą.
— Gromnicznej 2 lut.
— Zwiastow. 25 marca.
— Nawidzenie 2 lipca.
— Pomocy 24 maja.
— Wniebowz. 15 sierp.
— Ofiarowanie 21 list.
— Niep. Pocz. 8 grudn.
— Imię 12 września.
Maryanna 15 września.
Meryan 30 kwietnia.
Maryusz 19 stycznia.
— 7 października.
Markward 27 lutego.
Marta m. 19 stycznia.
— siostra Łaz. 29 lipca.
Marcialis 27 lutego.
Martina 30 stycznia.
Marcin b. 11 listopada.
— p. 12 listopada.
Martinian 2 lipca.
Maternus 13 września.
Matylda 14 marca.
Mateusz ew. 21 września.
Maura 21 września.
— m. 19 grudnia.
Maurus 15 stycznia.
Maksymilian 12 październ.
Maksymus 29 maja.
Maurycy 22 września.
Mechtilda 31 maja.
Medard 8 czerwca.
Melchiades 10 grudnia.
Melchior 6 stycznia.
Menelaus 22 lipca.
Melania 31 grudnia.
Meliton 15 września.
Metody 5 lipca.
Michał Arch. okaz. 8 maja.
— 29 września.
Mikołaj b. 6 grudnia.
— Tolent. 10 września.
Mikleta 9 września.
Milada 29 grudnia.
Młodzianków 28 grudnia.
Modest 15 czerwca.
Monika 4 maja.
Mojżesz 4 września.
Miron 16 sierpnia.

N.

Nabor 12 lipca.
Napoleon 15 sierpnia.
Narcyz 29 października.
Natalia 1 grudnia.
— męcz. 27 lipca.
Natan 24 października.
Natanael 5 września.
Nazar 14 listopada.
Nemezyusz 19 grudnia.
Nereusz 12 maja.
Nestor 26 lutego.
Nicefor 13 marca.
Nicetas męcz. 15 września.
Niceus 22 czerwca.
Nikazius 14 grudnia.
Nikomedes 15 września.
Noah 28 listopada.
Norbert 6 czerwca.
Notburga 14 września.

O.

Oktawia 22 marca.
Oktawian 22 marca.
Odila 1 stycznia.
Odon 8 lis9opada.
Olaw 29 lipca.
Oliwa 10 czerwca.
Olimpia 20 marca.
Onezy 16 lutego.
Onezyfor 6 września.
Onutry 12 czerwca.
Optat 4 czerwca.
Oswald 5 sierpnia.
— 15 października.
Otilia 13 grudnia.
Otto 23 marca.
Ottokar 4 listopada.
Ottomar 16 listopada.
Ozeasz 6 kwietnia.

P.

Palladia 24 maja.
Pankracy 12 maja.
Pantaleon 27 lipca.
Pafnucy 11 września.
Papin 28 listopada.
Paschalis 17 maja.
Paternus 12 listopada.
Paula wdow. 26 stycznia.
— pan. 18 czerwca.
Paulina 22 marca.
Paulin z Noli 22 czerwca.
— 31 sierpnia.
Paweł nawróc. 25 tycznia.
— pustel. 15 stycznia.
— wspomn. 30 czerwca.
— Apost 29 czerwca.
— i Jan 26 czerwca.
Pellagia m. 9 czerwca.
Pellagiusz 28 sierpnia.
Peregryn bisk. 10 maja.
— męcz. 27 kwietnia.
Perpetua 7 i 15 marca.
Pipin 28 listopada.
Piotr z Alkant. 19 paźdz.
— Celestyn 19 maja.
— Apost 29 czerwca.
— w okawach 1 sierpnia.
— męcz. 29 kwietnia.
— Nolasko 31 stycznia.
— katedry 22 lutego.
Pius 5 maja.
— p. m. 11 lipca.
Placyd 5 października.
Polikarp 26 stycznia.
Poliksena 24 września.
Porfirus 26 lutego.
Porcyunkula 2 sierpnia.
Prakseda 21 lipca.
Prymus 9 czerwca.
Pryska 18 stycznia.
Pryskus 28 marca.
Probus 12 stycznia.
Prochor 9 kwietnia.
Proklus 1 czerwca.
Prokop 4 lipca.
Prosper 25 czerwca.
Protazy 10 czerwca.
Protus 11 września.
Protes 2 lipca.
Prudencya 9 marca.
Prudencyana 19 maja.
Ptolomeusz 10 października.
Pulcheria 10 września.

R.

Rachela 11 lipca.
— 3 października.
Radegunda 18 lipca.
— 13 sierpnia.
Richard 7 lutego.
Rajnhard 28 lutego.
— 19 grudnia.
Rajnbold 12 stycznia.
Rajmund 7 stycznia.
— 31 września.
Rajner 17 czerwca.
Rajnold 7 stycznia.
Rafał 24 października.
Rebeka 9 marca.
Redemtus 8 kwietnia.
Regina 7 września.
Regulus 30 marca.
Rembert 4 lutego.
Remigina 1 października.
Renatus 17 września.
Restitutus 29 maja.
Rigobert bisk. 4 stycznia.
Robert bisk. 17 września.
— 29 kwietnia.
— 7 czerwca.
Roch 16 sierpnia.
Roger 15 września.
Roland 9 sierpnia.
Romana 3 kwietnia.
— 23 lutego.
— 9 sierpnia.
Roman 23 lutego.
Romuald 7 lutego.
Rozalia 4 września.
Rozamunda 2 kwietnia.
Rozyna 13 marca.
Róża 30 sierpnia.
Rudolf 17 kwietnia.
Rufina 10 lipca.
Rufin 14 czerwca.
Rufus 28 listopada.
Rupert 27 marca.
Rustykus 24 września.
Rut 16 lipca.
Ruthard 16 lipca.
Ryszard 3 kwietnia.
— król 7 lutego.

S.

Sabas 12 kwietnia.
— 5 grudnia.
Sabina męcz 27 październ.
Sabina 25 sierpnia.
Sabinian 30 stycznia.
Sabinus 19 lutego.
Salome 24 października.
Salomea 17 listopada.
Salomon 8 lutego.
Salwius 12 stycznia.
— 10 września.
Samson 27 lutego.
Samuel 16 lutego.
— 26 sierpnia.
Sara 16 maja.
Saturnius 29 listopada.
Scholastyka 10 lutego.
Sebald 19 sierpnia.
— 19 września.
Sebastyan 10 stycznia.
Serafia 3 września.
Serafin 12 października.
— 5 grudnia.
Serafina 9 września.
Serapion 30 października.
— 14 listopada.
Serenus 23 lutego.
— 28 lutego.
Sergius 7 października.
Serwacy 13 maja.
Set 2 stycznia.
Sewera 20 lipca.
Sewerian 8 listopada.
Sewer [illegible] O. 8 stycznia.
— [illegible] isk. 23 październ.
Sewe[illegible] listopada.
Sybilla 29 kwietnia.
Sydonia 23 lipca.
Sofroniasz 3 grudnia.
Sofroniusz 11 marca.
Sostenes 28 listopada.
Soter 21 kwietnia.
Spiridion 14 grudnia.
Stanisław b. m. 8 maja.
— Kostka 13 listopada.
Stefan kr. weg. 20 sierpnia.
Sulpiciusz 20 kwietnia.
Sylweryusz 20 czerwca.
Sylas 20 czerwca.
Sylwan 6 lutego.
— 4 maja.
Sylwer 20 czerwca.
Sylwia 3 listopada.
Sylwiu 17 lutego.
Sykstus 28 marca.
Sylwester 31 grudnia.
Symforoza 18 lipca.
Syrus 9 grudnia.
Szczepan znal. 3 sierpnia.
Szczepan męcz. 26 grudnia.
Szymon b. m. 17 lutego.
— Apost. 23 październ.

T.

Tadeusz 28 października.
Tekla 15 października.
— 23 września.
Telesfor 5 stycznia.
Teobald 29 stycznia.
— 1 lipca.
Teodolinda 22 stycznia.
Teodor 19 września.
— 15 kwietnia.
— 9 listopada.
Teodora 28 kwietnia.
Teodoryk 1 lipca.
Teodata 29 września.
Teodozya 2 kwietnia.
Teodozyusz 3 wrzesnia.
Teofila 28 grudnia.
Teofil 3 listopada.
Teresa 15 października.
Tylbert 7 grudnia.
Tyburcyusz 13 kwietnia.
Tymoteusz 24 stycznia.
— 22 sierpnia.
Tytus 4 stycznia.
— 18 września.
Tobiasz 13 czerwca.
— 13 września.
Toleta 5 marca.
Tomasz 18 września.
— Ap. 21 grudnia.
— 29 grudnia.
— Akw. 7 marca.
Torpes 17 maja.
Torkwatus 15 maja.
Trankwilus 6 czerwca.
Trojan 30 listopada.
Trotbert 26 kwietnia.
Trofon 10 listopada.
Trofonia 18 pazdziernika.
Turianus 13 czerwca.
Turynus 16 kwietnia.
Tyranion 21 lutego.

U.

Ubald 16 maja.
Ubaldeska 28 maja.
Udalrych 4 lipca.
Ulryka 6 sierpnia.
Urban 29 maja.
— męcz. 5 września.
Ursyn 29 grudnia.
Urszula 21 października.

W.

Walbert 2 maja.
Walburga 25 lutego.
— 1 maja.
Wacław 28 września.
Waldemar 6 maja.
Walenty 14 lutego.
Walentyna 25 lipca.
Walerya 9 grudnia.
Waleryan 14 kwietnia.
Waleryusz 29 stycznia.
Walter 29 listopada.
Waltruda 9 kwietnia.
Wawrzyniec 10 sierpnia.
— 5 września
Wenanty 18 maja.
Weneranda 14 listopada.
Werona 1 września.
Weronika 4 lutego.
Wiktor 26 lutego.
— męcz 30 września.
— męcz. 8 maja.
— p. 28 lipca.
Wiktoria 23 grudnia.
Wiktorian 23 marca.
Wiktoryn 25 lutego.
— 8 listopada.
— 5 września.
Wigilius 31 stycznia.
Wilhelm 6 kwietnia.
— 31 marca.
— 25 czerwca.
Wilhelmina 25 październik[illegible]
Wilibald 7 lipca.
Wilibord 7 listopada.
Winebald 6 kwietnia.
Wincenty męcz. 22 styczni[illegible]
— Fer. 5 kwietnia.
— 24 maja.
— a Paula 19 czerwca.
Wincencya 5 kwietnia.
Wirgiliusz 27 listopada.
Witalis m. 28 kwietnia.
— 4 listopada.
Wit 15 czerwca.
Wismar 18 kwietnia.
Władysław 27 czerwca.
Włodzimierz 24 lipca.
Wojciech 23 kwietnia.
Woldemar 6 maja.
Wolfgang 31 października.
Wolkmar 17 lipca.
Wunibald 18 grudnia.

X.

Xantypa 23 września.
Xenes 18 stycznia.
Xenia 12 stycznia.
Xenofont 27 stycznia.

Y.

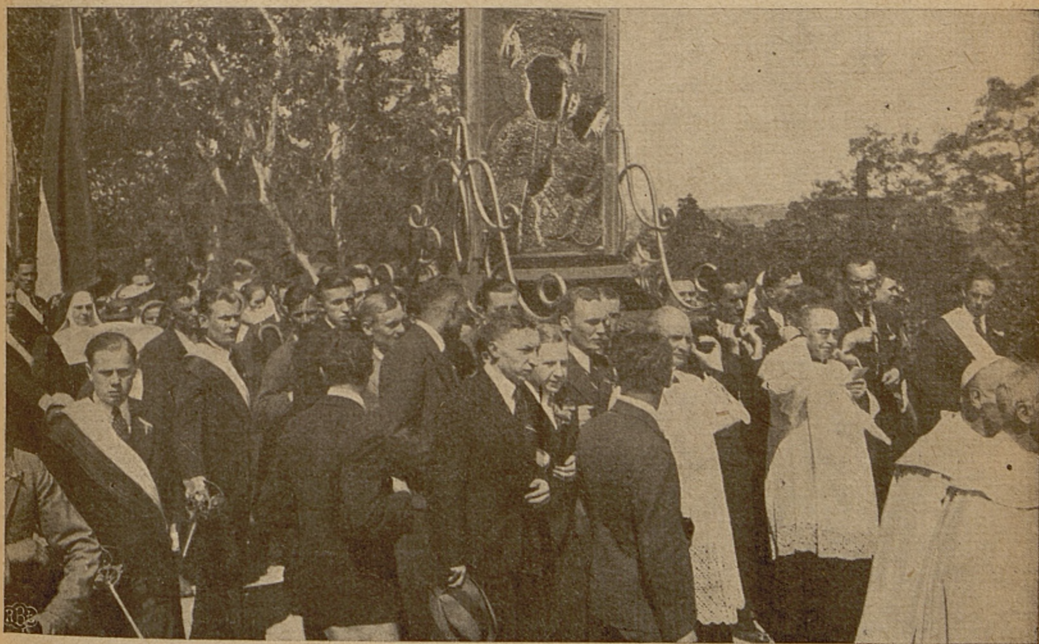
Yzofa 16 marca.

Z.

Zacharyasz 6 września.
Zacheusz 23 sierpnia.
Zebin 13 listopada.
Zenajdes 5 czerwca.
Zenon 22 grudnia.
Zenobiusz 30 października.
Zefiryn 26 sierpnia.
Zofia 15 maja.
— wdow. 30 września.
Zotykus 21 lipca.
Zuzanna 11 sierpnia.
Zygmunt 2 maja.
Zyta 28 kwietnia.

Z Jasnej Góry.

Rok 1936 był historycznym dla Jasnej Góry i całej Polski. — Rok ogólnego niepokoju, grożącej rewolucji, jaką komuniści rosyjscy szykują całej Europie. Na pierwszym planie znalazła się Hiszpanja, cała w ogniu wojny domowej o ideę wiary i kultu Kościoła katolickiego z najeźdźcami wschodnimi: masonerją i komunistami. Francja zagrożona. A Polska, zewsząd otoczona potężnymi wrogami, pręży się i okazuje wielkie swe siły ducha i wiary niezłomnej w pomoc Chrystusa i Królowej Korony Polskiej.

Akademicy niosą Cudowny Obraz.

Do apelu pierwsza stanęła młodzież i to czołowa naszego narodu. **Akademicka pielgrzymka** wszystkich uczelni polskich, połączona ze **ślubowaniem** (około 18 tysięcy młodzieży) i złożeniem pięknego **votum** Królowej Korony Polskiej przed Cudownym Obrazem, wyniesionym w uroczystej procesji na wały dnia 24 maja — stała się faktem historycznym wielkiego znaczenia nietylko dla Polski, ale dla całego świata cywilizowanego. Pokazała ona, że właśnie ludzie o wyższej kulturze i inteligencji w dzisiejszym zamęcie pojęć i fałszywych teoryj pragną szukać trwałego oparcia o nienaruszoną nigdy opokę Kościoła katolickiego i silną wiarę w Chrystusa i Jego prawa. Rozumieją oni dobrze, że tylko na tym nigdy nieprzeżytym fundamencie można bezpiecznie budować życie rodzinne, społeczne i państwowe.

Uroczystość odbyła się wspaniale. Przed południem procesja z Cudownym Obrazem N. Panny Maryi po wałach, niesionym przez młodzież akademicką, wśród szpalerów korporacyj, stojących ze sztandarami i dobytemi szpadami. Msza św., celebrowana przez Ks. Kard. Prymasa Hlonda w otoczeniu 5 Biskupów przed ołtarzem polowym na wałach, gdzie był umieszczony Cudowny Obraz Matki Bożej. Przemówienie Przeora Jasnogórskiego O. Norberta Motylewskiego krót-

ROK 1937.

KALENDARZ ŚCIENNY

Styczeń

1	P	**Nowy Rok**
2	S	Makarego
3	N	**Imienia Jez.**
4	P	Szymona
5	W	Telesfora
6	S	**Trzech Króli**
7	C	Walentego
8	P	† Seweryna
9	S	Juljana i Baz.
10	N	**Najśw. Rodz.**
11	P	Honoraty
12	W	Ernesta
13	S	Weroniki
14	C	Feliksa
15	P	† Pawła pust.
16	S	Marcelego
17	N	**Antoniego**
18	P	Pryski
19	W	Henryka
20	S	Fabjana, Seb.
21	C	Agnieszki
22	P	†Wincentego
2	S	Zaślub. NMP.
24	N	**Tymoteusza**
25	P	Nawr. ś. Paw.
26	W	Polikarpa
27	S	Jana Złotous.
28	C	Obj. św. Agn.
29	P	† Franc. Sal.
30	S	Martyny
31	N	**Piotra z N.**

Luty

1	P	Ignacego
2	W	**M. B. Gromn.**
3	S	Błażeja
4	C	Weroniki
5	P	† Agaty
6	S	Doroty
7	N	**Romualda**
8	P	Jana z Matty
9	W	Apolonji
10	S	† POPIELEC
11	C	Obj.NMP.z L.
12	P	† Eulalji
13	S	Katarzyny
14	N	**Walentego**
15	P	Faustyna
16	W	Juljanny
17	S	† S.d. Konst.
18	C	Szymona
19	P	† S.d. Konr.
20	S	† S.d. Leona
21	N	**Eleonory**
22	P	Stol. ś. Piotra
23	W	Romany
24	S	Macieja Ap.
25	C	Wiktora
26	P	† Aleksandra
27	S	Leandra
28	N	**Romana**

† Wigilje i posty

Marzec

1	P	Albina bisk.
2	W	Heleny wd.
3	S	Kunegundy
4	C	Kazimierza
5	P	† Euzebjusza
6	S	Wiktora
7	N	**Tomasza**
8	P	Wincentego
9	W	Franciszki
10	S	40 męcz.
11	C	Konstantyna
1	P	† Grzegorza
13	S	Krystyny
14	N	**Matyldy**
15	P	Klemensa D.
16	W	Cyrjaka m.
17	S	Gertrudy
18	C	Edwarda
19	P	† Józefa Obl.
20	S	Aleksandra
21	N	**Palmowa**
22	P	Katarzyny
23	W	Piotra D.
24	S	Gabrjela
25	C	Zwiast. NMP.
26	P	† Wielki Piąt.
27	S	† Wielka Sob.
28	N	**Wielkanoc**
29	P	**Wielkanocny**
30	W	Anieli Wd.
31	S	Balbiny

Kwiecień

1	C	Teodor., Hug.
2	P	† Franc. a P.
3	S	Ryszarda
4	N	**Izydora**
5	P	Wincentego
6	W	Celestyna
7	S	Donata i Ruf.
8	C	Dyonizego
9	P	† Marji Kleof.
10	S	Ezechjela
11	N	**Leona pap.**
12	P	Juljusza
1	W	Justyna
14	S	Opieki ś. Józ.
15	C	Anastazji
16	P	† Benedykta
17	S	Rudolfa
18	N	**Aleksandra**
19	P	Emmy
20	W	Wiktora
21	S	Anzelma
22	C	Sotera i Kaja
23	P	† Wojciecha
24	S	Fidelisa
25	N	**Marka ew.**
26	P	Kleta i Marc.
27	W	Teofila i Tert.
28	S	Pawła od Krz.
29	C	Piotra m.
30	P	† Katarzyny

Maj

1	S	Filipa i Jak.
2	N	**Zygmunta**
3	P	**Król. Kor. Pol**
4	W	Florjana
5	S	Piusa V
6	C	**Wniebowst. P**
7	P	† Domiceli
8	S	Stanisława
9	N	**Grzegorza**
10	P	Izydora
11	W	Mamerta
12	S	Pankracego
13	C	Serwacego
14	P	† Bonifacego
15	S	Zofji m.
16	N	**Zielone Świąt**
17	P	**świąteczny**
18	W	Szczęsnego
19	S	† S.d. Piotra
20	C	Bernarda
21	P	† S.d. Feliksa
22	S	† S.d. Julji
23	N	**Św. Trójcy**
24	P	Joanny wd.
25	W	Urbana pap.
26	S	Filipa
27	C	**Boże Ciało**
28	P	† Augustyna
29	S	Marji Magd.
30	N	**Feliksa pap.**
31	P	Anieli

Czerwiec

1	W	Bł. Jakóba
2	S	Sadoka i T.
3	C	Klotyldy
4	P	† Serca Jez.
5	S	Bonifacego
6	N	**Norberta**
7	P	Roberta op.
8	W	Medarda
9	S	Felicjana
10	C	Małgorzaty
11	P	† Barnaby
12	S	Jana W.
13	N	**Antoniego**
14	P	Bazylego
15	W	Jolanty, Wita
16	S	Benona
17	C	Adolfa
18	P	† Marka
19	S	Juljanny
20	N	**Sylwerjusza**
21	P	Alojzego
22	W	Paulina
23	S	Zenona
24	C	Jana Chrzc.
25	P	† Prospera
26	S	Jana i Pawła
27	N	**Władysława**
28	P	Leona
29	W	**Piotra i Pawł**
30	S	Lucyny, Emil

Lipiec

1	C	Teodoryka
2	P	† Naw. NMP.
3	S	Anatola
4	N	**Józefa Kal.**
5	P	Antoniego
6	W	Łucji
7	S	Cyryla i Met.
8	C	Elżbiety
9	P	† Weroniki
10	S	Amelji, 7 br.
11	N	**Piusa I pap.**
12	P	Jana Gwalb.
13	W	Małgorzaty
14	S	Bonawentur
15	C	Henryka
16	P	† NMP. Szk.
17	S	Aleksego
18	N	**Szymona**
19	P	Wincentego
20	W	Czesł., Emilj.
21	S	Praksedy
22	C	Marji Magd.
23	P	† Apolinar.
24	S	Kunegundy
25	N	**Jakóba ap.**
26	P	Anny
27	W	Natalji
28	S	Inocentego
29	C	Marty
30	P	† Abdona
31	S	Ignacego

Sierpień

1	N	**Piotra w ok.**
2	P	NPM. Aniels.
3	W	Znal. ś. Szcz.
4	S	Dominika
5	C	N.M.P. Śnież.
6	P	† Przem. Pań.
7	S	Kajetana
8	N	**Cyrjaka**
9	P	Jana Vian.
10	W	Wawrzyńca
11	S	Zuzanny
12	C	Klary, Hilarji
13	P	† Hipolita
14	S	Euzebjusza
15	N	**Wnieb. NMP.**
16	P	Rocha wyzn.
17	W	Jacka wyzn.
18	S	Heleny ces.
19	C	Ludwika b.
20	P	† Bernarda
21	S	Joanny Fr.
22	N	**Tymoteusza**
23	P	Filipa
24	W	Bartłomieja
25	S	Ludwika kr.
26	C	NMP. Jasnog
27	P	† Prz. ś. Kaz.
28	S	Augustyna
29	N	**Ścięcie ś. Jan**
30	P	Róży Lim.
31	W	Rajmunda

Wrzesień

1	S	Idziego, Bron
2	C	Stefana kr.
3	P	† Szymona
4	S	Rozalji
5	N	**Wawrzyńca**
6	P	Zacharjasza
7	W	Reginy
8	S	*Narodz. NMP*
9	C	Piotra Kl.
10	P	† Mikołaja
11	S	Prota i Jacka
12	N	**Imienia Marji**
13	P	Filipa m.
14	W	Podw. Krz. ś.
15	S	† S.d.M.B.Bol
16	P	Kornela p.
17	C	† S.d. Lamber
18	S	† S. d. Tom.
19	N	**Januarego**
20	P	Eustachjusza
21	W	Mateusza
22	S	Maurycego
23	C	Tekli, Lina
24	P	† Gerarda
25	S	Bł. Ładysław
26	N	**Cyprjana**
27	P	Kozmy i Dam
28	W	Wacława
29	S	Michała arch.
30	C	Hieronima

Październik

1	P	† Jana z Dukli
2	S	Aniołów Str.
3	N	**Teresy od D.J**
4	P	NPM. Różańc
5	W	Placyda
6	S	Brunona
7	C	Justyny
8	P	† Brygidy
9	S	Dyonizego
10	N	**Franc. Borg.**
11	P	Emiljana
12	W	Maksymiljan.
13	S	Edwarda
14	C	Kaliksta
15	P	† Jadw., Ter.
16	S	Gawła op.
17	N	**Pośw. Kościoł**
18	P	Łukasza ew.
19	W	Piotra z A.
20	S	Jana Kant.
21	C	Urszuli p.
22	P	† Filipa
23	S	Ignacego
24	N	**Rafała Arch.**
25	P	Kryspina
26	W	Ewarysta
27	S	Sabiny
28	C	Szym. i Tad.
29	P	† Narcyza
30	S	Alfonsa R.
31	N	**Chryst. Króla**

Listopad

1	P	**Wsz. Święt.**
2	W	*Dzień zadusz.*
3	S	Huberta
4	C	Karola Bor.
5	P	† Zacharjasza
6	S	Leonarda
7	N	**hl. Antoniego**
8	P	Sewera
9	W	Teodora
10	S	Andrzeja z A.
11	C	Marcina b.
12	P	† Marcina p.
13	S	Stanisława K.
14	N	**Józefata**
15	P	Gertrudy
16	W	M.B. Ostrobr.
17	S	Grzegorza
18	C	Romana
19	P	† Elżbiety
20	S	Feliksa Wal.
21	N	**Ofiar. N.P.M.**
22	P	Cecylji
23	W	Klemensa
24	S	Jana od Krz.
25	C	Katarzyny
26	P	† Konrada
27	S	Walerjana
28	N	**Zdzisławy**
29	P	Saturnina
30	W	Andrzeja Ap.

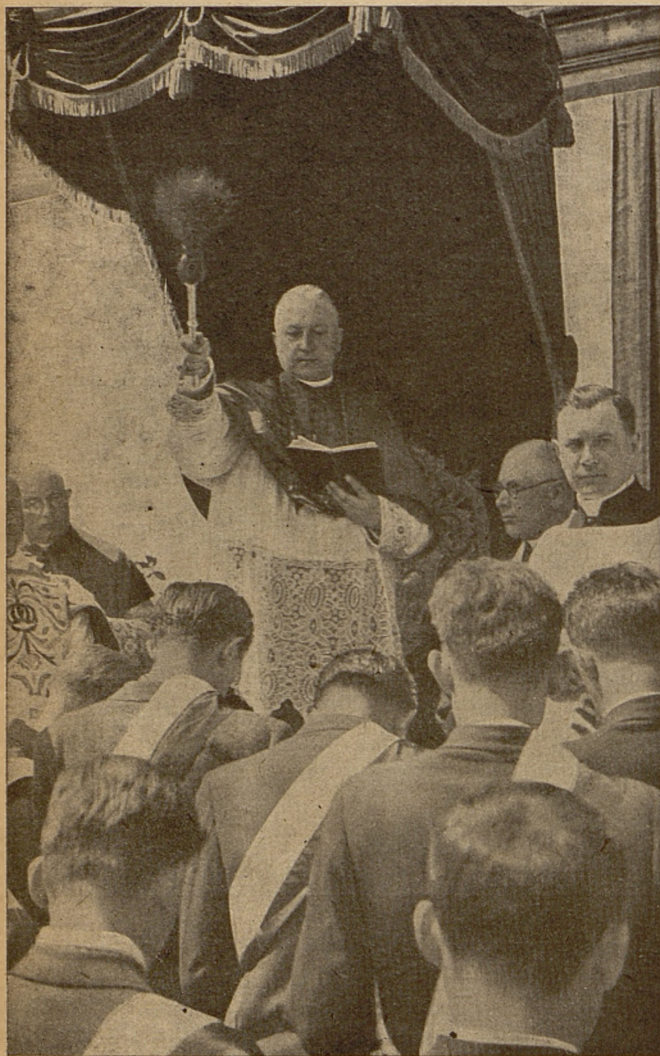
Grudzień

1	S	Eligjusza
2	C	Bibianny
3	P	† Franc. Ks.
4	S	Barbary
5	N	**Kryspiny**
6	P	Mikołaja
7	W	Ambrożego
8	S	**Niep. Pocz.**
9	C	Leokadji
10	P	† NMP. Loret.
11	S	Damazego
12	N	**Aleksandra**
13	P	Łucji i Ot.
14	W	Spirydjona
15	S	† S.d. Walerj.
16	C	Euzebjusza
17	P	† S.d. Łazarza
18	S	† S. d. Gracj.
19	N	**Nemezjusza**
20	P	Teofila
21	W	Tomasza Ap.
22	S	Zenona
23	C	Wiktorji
24	P	† *Wig.* Ad. i E.
25	S	**Boże Narodz.**
26	N	**Szczepana m.**
27	P	Jana Eweng.
28	W	Młodzianków
29	S	Tomasza
30	C	Eugenjusza
31	P	† Sylwestra

Bezpłatny dodatek do kalendarzy wydawnictwa Tomasza Nagłowskiego i S-ki w Częstochowie

Nakładem i drukiem wydawnictwa kalendarzy T. Nagłowskiego i S-ki w Częstochowie.

kie, ale silne i pełne głębokiej treści. Wreszcie znane całej Polsce ślubowanie, powtórzone przez rozgłośnie całego kraju. Po południu akademja, która z powodu wielkiej ilości uczestników, liczących się na dziesiątki tysięcy, odbyła się na placu przed „Szczytem" przed wystawionym Cudownym Obrazem. Obecny był Prymas i Biskupi. Przemowy młodych prelegentów silne, przemyślane i wypowiedziane w duchu nawskroś katolickim i narodowym, były wyrazem uczuć całej akademickiej młodzieży, która z zapałem młodzieńczego wieku w zupełności solidaryzowała się z przemówcami.

Ks. Kardynał Prymas poświęca votum złożone przez akademików.

W pielgrzymce brało udział licznie zebrane i starsze społeczeństwo zwłaszcza inteligencja.

Bogate owoce pielgrzymki akademickiej jeszcze nie dadzą się dostatecznie ocenić. Są one jednak bez wątpienia olbrzymie i mogą zaważyć na losach odrodzenia Polski, a rozgłosem swym sięgnęły daleko poza granice Polski i dotarły nawet do wychodźctwa polskiego Ameryki Północnej.

*
* *

Drugiem znamiennem wydarzeniem historycznem był **Synod Plenarny**, odbyty na Jasnej Górze w dniach 25 i 26 sierpnia. Nabiera on tem większego znaczenia, że takiego jeszcze nie było w Polsce. Brał w nim udział cały Episkopat polski wszystkich obrządków, teologowie, przedstawiciele Kapituł, Przełożeni wyżsi Zakonów, Pięćdziesięciu Arcybiskupów i Biskupów, dwóch Kardynałów i Legat Papieski zjechali, aby w samą uroczystość Matki Boskiej Częstochowskiej uchwalać ustawy, potrzebne do wzmocnienia wiary, ujednostajnienia kultu Bożego i podniesienia moralności w narodzie. — Pięknie odbyło się przywitanie Kardynała Legata Franciszka Marmaggi, b. Nuncjusza Polski: na dworcu kolejowym przez — Kardynałów polskich, Ks. Biskupa D-ra Teodora Kubinę oraz przedstawicieli władz Wojskowych i Cywilnych, (przejazd przez miasto środkiem

Alei na Jasną Górę wśród szpalerów organizacyj ze sztandarami); na Jasnej Górze — przez OO. Paulinów z N. O. Generałem Zakonu (Piusem Przezdzieckim) na czele. U bramy Bazyliki Jasnogórskiej na Kardynała Legata oczekiwał Episkopat Polski. Z uroczystym śpiewem: „Tu es Petrus” wszyscy procesjonalnie udali się przed Wielki Ołtarz Bazyliki, a potem do Cudownej Kaplicy, gdzie Kardynał Legat wysłuchał Mszy świętej, odprawionej przez Ks. Biiskupa Polowego, Józefa Gawlinę.

Wejście Kard. Legata przez bramę Lubomirskich.

Obrady odbywały się na pięknie przybranej historycznej Sali Rycerskiej. Tu niegdyś Jan Kazimierz, król polski, w ciężkich chwilach, zwołał Sejm. Stąd dwa razy odbyło się wspaniałe procesjonalne przejście uczestników Synodu przez dziedziniec forteczny do Bazyliki: raz na rozpoczęcie Synodu, drugiego dnia na zakończenie i uroczyste „Te Deum”. Niezależnie od II. EE. XX. Biskupów i Prałatów synodalnych przybyło Księży z kompanjami około 350, a wiernych liczono na 250,000. Do ludu zebranego przed „Szczytem” przemówił w otoczeniu Episkopatu Polskiego Ks. Kard. Prymas Hlond, zaznaczając, że Kościołem są nie tylko Biskupi, ale i lud połączony ze swymi Biskupami i Papieżem. Legat Papieski udzielił błogosławieństwa Apostolskiego. — Uczestnikom tych wspomnianych uroczystości możnaby przytoczyć słowa Pisma św.: „Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie..., bo wielu... żądało widzieć, co wy widzicie, a nie widzieli: i słyszeć, co wy słyszycie, a nie słyszeli.” (Łuk. X, 23-24).

* * *

I znowu staje przed oczy prawda, historją wieków stwierdzona, że odrodzenie duchowe i narodowe Polski popłynie z Jasnej Góry od Tronu Królowej Polski.

Generał OO. Paulinów wita Kard. Legata; po bokach stoją Kardynałowie polscy

Uczestnicy Plenarnego Synodu: Księża Biskupi i Kapłani Delegaci.

Panna Święta, co w Ostrej świeci Bramie.

(W 10-tą rocznicę koronacji cudownego obrazu).

Dnia 1 lipca b. r. mija dziesięć lat od uroczystości koronacji cudownego obrazu Najświętszej Panny Marji Ostrobramskiej w Wilnie (1927 r.), w której to uroczystości wzięli udział wszyscy biskupi polscy, Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Marszałek Piłsudski i inni przedstawiciele rządu i władz miejscowych, oraz niezliczone rzesze wiernych.

Kościół Ostrobramski jest kościołem św. Teresy, zbudowanym w XVII wieku. Z kościołem tym łączy się krytą galerją wzniesiona nad bramą kaplica, w której znajduje się cudowny obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej, otaczany wielką czcią przez wszystkich Polaków. Pojęcie o cudownym obrazie rozniosły daleko po świecie słowa inwokacji [1]) w największem dziele poetyckiem Mickiewicza, „Panu Tadeuszu", zwracające się do Matki Boskiej Ostrobramskiej:

„Panno Święta, co Jasnej bronisz Częstochowy
I w Ostrej świecisz Bramie! Ty, co gród zamkowy
Nowogródzki ochraniasz z jego wiernym ludem;
Jak mnie, dziecko, do zdrowia przywróciłaś cudem —
(Gdy od płaczącej matki pod Twoją opiekę
Ofiarowany, martwą podniosłem powiekę...)"

został wykonany przez wilnianina Walentego Wańkowicza. Uroczystość instalacji [2]) odbyła się 8 grudnia 1841 roku.

Trzeba zaznaczyć, że zmarły Marszałek Piłsudski, jako prawy syn Wilna, żywił również szczególny kult dla Tej, co w Ostrej świeci bramie. „Jako Polak nie mogę Jej nie być wdzięcznym za to, — mówił — że w długim okresie poniewierki i poniżenia wszystkiego, co jest polskie, Ona była Obronicielką naszej dumy narodowej... Ona była Panią, przed którą korzyć się musiał najeźdźca". Obraz Ostrobramskiej Pani wisiał zawsze nad Jego łóżkiem żołnierskiem. A podczas pamiątkowej koronacji Jej obrazu tak budująco brał w tem udział.

Młodzież filarecka, której przewodniczył Mickiewicz, żywiła wielki kult dla Ostrobramskiej Panienki, a później i na obczyźnie nie zapomniała o Ostrej Bramie. Do charakterystycznego rysu tego kultu wśród emigracji trzeba zaliczyć także fakt zawieszenia kopji obrazu ostrobramskiego w kościele św. Seweryny w Paryżu. Obraz

[1]) Wezwanie, błaganie Boga lub Świętych.

[2]) Wprowadzenia, umieszczenia.

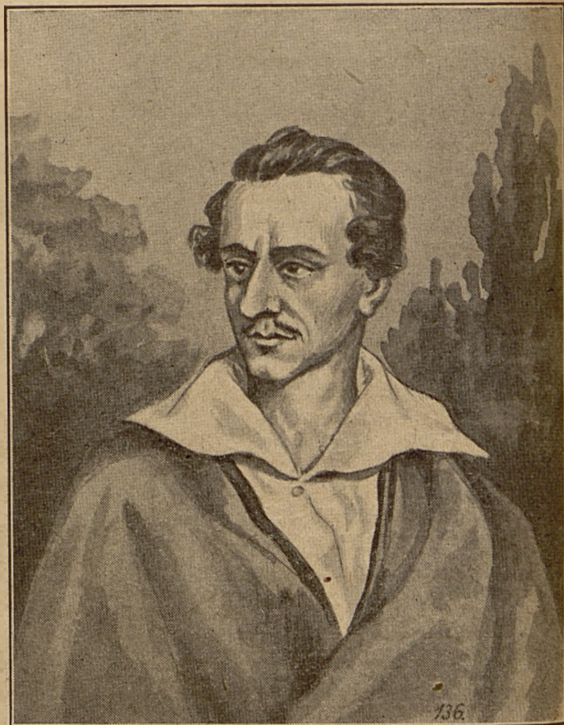
By królom był równy...

(W dziesięciolecie pogrzebu Juljusza Słowackiego w grobach królewskich na Wawelu).

Niema chyba Polaka, któryby nie wiedział, kto to był Juljusz Słowacki. Nie wszyscy może jednak pamiętają, że w roku bieżącym przypada dziesiąta rocznica sprowadzenia do kraju i pochowania w grobach królewskich na Wawelu śmiertelnych szczątków drugiego z trójcy naszych wieszczów narodowych. Tego, którego dusza była jakby harfą rozśpiewaną, na której najcudniejsze wygrywał melodje. Którego poezje cechowała błyskotliwość niezwykła i kunszt słowa taki, że do dziś dnia nikt mu nie dorównał. Poety o fantazji tak nieokiełzanej, że w żadnej literaturze świata talentu podobnego po dziś dzień nie znajdziemy. Dzieła jego, bujne, górne, pełne przenośni, a przez to nie dla każdego zrozumiałe, dopiero niedawno zaczęły być szerzej czytane, ale jest nadzieja, że powoli i one dotrą do mas, nie wszystkie zapewne, ale dotrą...

W dziesięciolecie sprowadzenia do kraju prochów wielkiego poety warto przypomnieć Czytelnikom to doniosłe dla serc naszych zdarzenie. Prochy Słowackiego, spoczywające od roku 1849 na cmentarzu Montmartre w Paryżu, wydobyto w r. 1927 wśród wielkich uroczystości z miejsca dotychczasowego spoczynku i po nabożeństwach przewieziono do Cherbourga (czytaj: Szerburga), stąd zaś na statku polskim „Wilja“ do Gdyni. Z Gdyni na statku wiślanym „Mickiewicz“ przez Tczew, Grudziądz, Toruń, Włocławek, Płock, przybyły do Warszawy 26 czerwca, witane wszędzie przez tłumy publiczności.

W stolicy powitał zwłoki w przystani na Wiśle poeta Zenon Mirjam-Przesmycki, poczem na wspaniałym rydwanie [1]), wśród nieprzeliczonych tłumów publiczności, odprowadzono je na Plac Zamkowy. Pod kolumną króla Zygmunta III [2]) przemówił gorąco i podniośle Pan Prezydent Rzeczypospolitej Mościcki, poczem rydwan posunął się przed katedrę św. Jana, gdzie złożono trumnę na wspaniałym katafalku. Straż honorową przy zwłokach pełnili przez całą noc na zmianę oficerowie, harcerze, sokoli, a nieprzeliczone tłumy publiczności przesuwały się przez świątynię w kornem milczeniu, aby oddać hołd jednemu z największych naszych wieszczów i najżarliwszych miłośników Ojczyzny.

Juljusz Słowacki.

Nazajutrz ks. kardynał Kakowski odprawił uroczystą Mszę św. w katedrze,

---

1) Dwukołowym wozie, otwartym z tyłu.

2) Panował od 1587 do 1632 roku.

poczem odprowadzono zwłoki na dworzec i specjalnym pociągiem odwieziono do Krakowa.

W Krakowie złożono zwłoki poety na noc w starożytnym Barbakanie przy bramie Florjańskiej, skąd 28 czerwca po Mszy św. ruszył królewski pochód pogrzebowy w stronę Wawelu. Z całej Polski, jak długa i szeroka, przybyli przedstawiciele, aby uczcić prochy wieszcza. Przeszło 100-tysięczny orszak kroczył w pochodzie. Miasto ozdobiono sztandarami narodowemi.

Kiedy zwłoki poety znalazły się na dziedzińcu zamku królewskiego na Wawelu o godzinie 1-ej w południe, przemówił przedstawiciel Rządu Marszałek Piłsudski, ówczesny prezes Rady Ministrów, m. in. temi słowy:

...„Gdy niegdyś jednego z większych, co ostatnie prowadzili powstania, pytałem, który z wieszczów najwięcej wpłynął, najwięcej działał, gdy miecze na naszej ziemi zadzwoniły — stwierdzał mi zawsze, że tym poetą był Słowacki...“

...„Gdy teraz, patrząc na trumnę, wiem tak, jak wszyscy zebrani, że Słowacki idzie, to wiem, że idzie tam, gdzie głazy na naszym gościńcu stoją, świadcząc nieledwie chronologicznie, przez imiona, o naszej przeszłości. Idzie między Władysławy i Zygmunty, idzie między Jany i Bolesławy, idzie nie z imieniem, lecz z nazwiskiem, świadcząc także o wielkości pracy i wielkości ducha Polski. Idzie, by przedłużyć swe życie, by być nietylko z naszem pokoleniem, lecz i z temi, które nadejdą. Idzie jako „Król-Duch“.

Po zakończeniu przemówienia, Marszałek Piłsudski zwrócił się do otaczających trumnę oficerów z następującemi słowy:

„W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam panom odnieść trumnę Juljusza Słowackiego do krypty królewskiej, by królom był równy.“

Po przeniesieniu zwłok do katedry wygłosił płomienną mowę ks. biskup Godlewski, ks. metropolita krakowski Adam Sapieha odprawił modły przy trumnie i pokropił zwłoki, a oficerowie znieśli je do krypty (podziemnej kaplicy), gdzie — wśród potężnych dźwięków dzwonu „Zygmunta“ i huku 101 strzałów armat polskich — spoczęły obok królów koronowanych i niekoronowanych, jak Tadeusz Kościuszko, książę Józef Poniatowski i Adam Mickiewicz.

Zostaw tę „zabawkę”!

Filozof włoski i polityk Giovanni Bovio (umarł w roku 1903 w Neapolu) powrócił pewnego wieczora późno do domu. Jego dobra, stara mateczka siedziała jeszcze w jadalni, odmawiając różaniec. Syn przywitał się czule, jak zwykle zresztą, z matką, zmusił się do dobrotliwego uśmiechu i powiedział:

— Poco Ci ta zabawka, mateczko? Wyrzuć ją!

Stara mateczka usłuchała wezwania syna, położyła „zabawkę“ delikatnie na stole i rzekła:

— Widzisz, synu, spełniam Twoje życzenie, odkładam różaniec; ale powiedz, co mi dasz wzamian za to?

Następnego dnia opowiedział Bovio o tem zdarzeniu swoim przyjaciołom, dodając ze wzruszeniem:

— Wierzcie mi, moi drodzy, że te słowa wbiły się w moje serce, jak klinga noża. Ucałowałem serdecznie moją kochaną, starą mateczkę i włożyłem napowrót różaniec w jej ręce.

Nigdy już potem Bovio nie nazywał różańca zabawką.

Historja w obrazach.

Obchód rocznicy zgonu Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. Oficerowie przed Zamkiem podczas obchodu żałobnego.

Uroczystości żałobne w Wilnie. Urna z sercem Marszałka Piłsudskiego niesiona w lektyce.

Kopiec Marszałka Piłsudskiego w Sowińcu pod Krakowem jest na wykończeniu. Żołnierze ze szkoły podoficerskiej podczas wolnych chwil pracują z zapałem nad sypaniem pomnika Wodzowi Narodu.

Odsłonięcie pomnika Jana Kilińskiego w Warszawie dnia 20 kwietnia 1936 r. Moment po odsłonięciu.

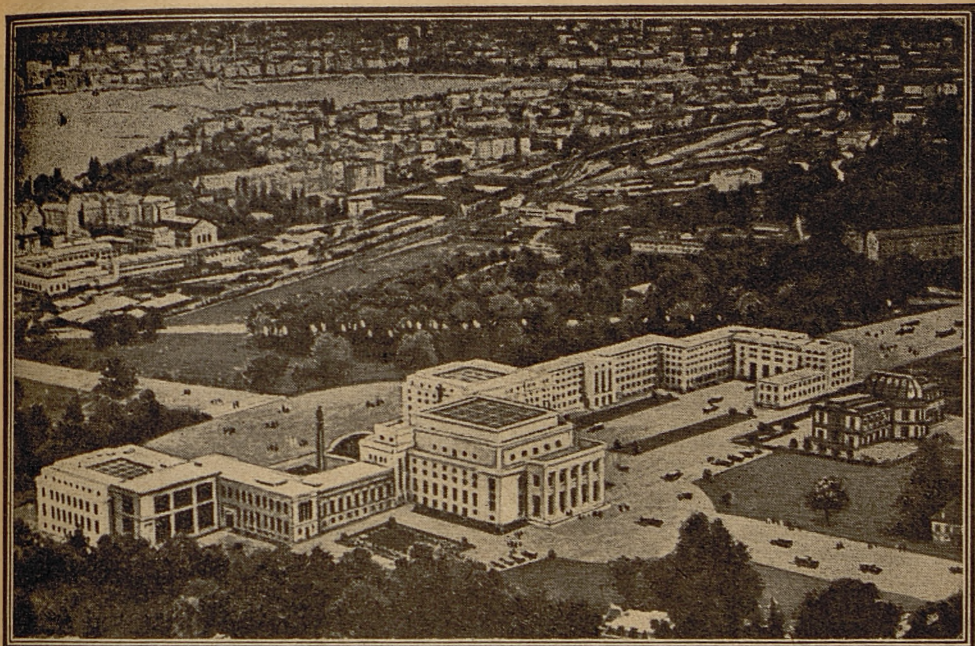

Don Manuel Azana,
prezydent republiki hiszpańskiej.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Franklin Delano **Roosevelt.**

Nowy premjer polski, gen. Sławoj-Składkowski (czwarty z lewej strony) z członkami rządu

Nowy pałac Ligi Narodów w Genewie posiada 900 gabinetów. Koszty budowy wynoszą okrągło 26 miljonów franków szwajcarskich.

Angielski olbrzym transoceaniczny Queen Mary, największy statek świata; wyjeżdża z portu Southampton.

Pogrzeb króla angielskiego Jerzego V. Kondukt pogrzebowy przed królewskim zamkiem w Windsorze.

Pogrzeb króla egipskiego Fuada I.

Leon Blum (stoi), nowy premjer francuski.

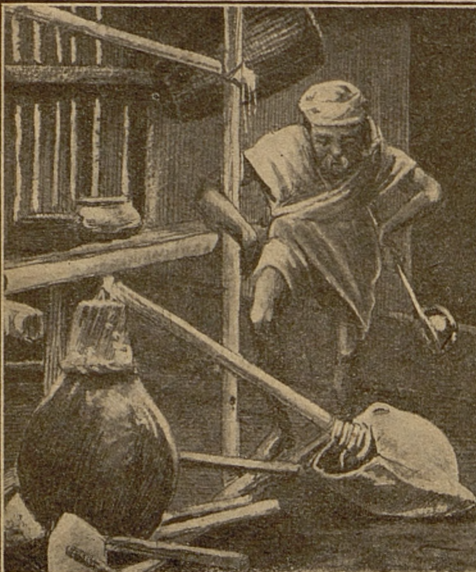
Z walk w Abisynji: Wojska włoskie maszerują do Erytrei.

Za pomocą wydrążonego arbuza, Meksykańczyk wysysa ten upajający sok z rośliny zwanej agawą.

W północnej i środkowej Azji używają jako pobudzającego napoju, kisnące mleko klaczy. Mleko to przyrządzają przez huśtanie w skórzanych workach.

W górnej Birmie, w Indjach, ten szybko odurzający napój wódczany, warzy się z ryżu. Jako naczynie służy skorupa wielkiego żółwia.

W Annam (francuskie Indochiny) cieszy się wielkiem powodzeniem mocna wódka, która jest destylowana w dużych miedzianych kotłach.

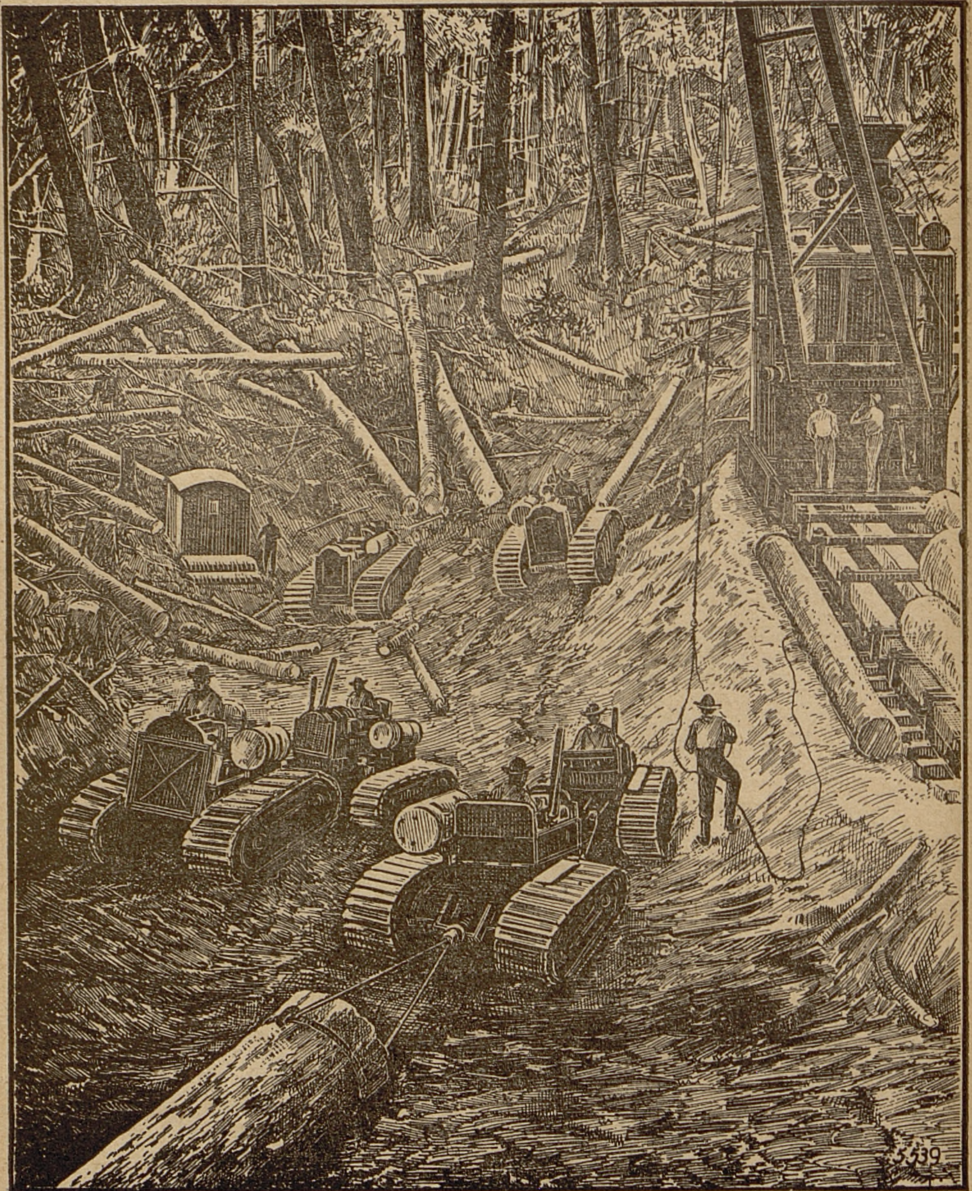
Różne dziwaczne napoje alkoholowe.

Ogień, gazy trujące i granaty w walce z krzakami.

W roku 1920 kaktus figowy, wysoka roślina o wielkich, jajowatych, kolczastych liściach, począł zarastać zupełnie wielką część urodzajnego wschodu Australji. W Queenslandzie padało rocznie przeszło miljon hektarów urodzajnej ziemi ofiarą strasznych kaktusów. Osadnicy byli bezradni wobec tego nieszczęścia; rząd kazał tępić kaktusy gazami trującemi — rosły dałej. Nie dały się również wytępić ogniem i granatami. Rycina nasza przedstawia działo polowe, dające ognia na odporne krzaki. — Dopiero w roku 1928 odkryto skuteczny środek zaradczy, a mianowicie małego owada, którego larwy (poczwarki) niszczą kaktusy. Z pomocą tego owada, umieszczanego w wielkich ilościach pod krzakami kaktusów, udało się wkońcu wytępić uparte rośliny.

Czołgi mogą spełniać również prace pokojowe.

Czołgi (czyli tanki) wynalezione zostały podczas wojny światowej i od tego czasu ustawicznie są ulepszane i kombinowane. Istnieją czołgi ciężkie, istne wieże pancerne i lekkie. jednoosobowe; czołgi, które mogą poruszać się zarówno na lądzie, jak i w wodzie, a przytem wysyłać swoje śmiercionośne pociski. Są jednak, — chwała Bogu — również czołgi, oddające człowiekowi wielkie usługi w spokojnej pracy pionierskiej. W olbrzymich lasach Ameryki zachodniej używa się czołgów przy budowie dróg i linij kolejowych. Po zwaleniu olbrzyma leśnego i obcięciu gałęzi, wlecze go czołg bez wysiłku do dźwigu mechanicznego. —

Zmartwychwstanie!

Opowiadanie przez Fr. Strzeleckiego.

1.

Pani Magdalena Górecka wracała z przechadzki do domu, drżąc z zimna. Był wieczór i dał się odczuwać przenikliwy chłód, chociaż był to dopiero koniec października. Stara kobieta, której twarz miała dziwnie zgaszony wyraz, wchodziła powoli po schodach do swego małego mieszkanka. Tam wyszła naprzeciw niej długoletnia wierna służąca, trzymając list w ręce. — Właśnie przyniósł go listonosz, — powiedziała, wręczając kopertę pani. Pani Górecka wzięła skwapliwie list. Poznała odrazu pismo. — Od Alfreda, — powiedziała cicho. — Co też on może pisać?

Pani Górecka otworzyła kopertę, włożyła okulary i zaczęła czytać. W miarę czytania twarz jej stawała się blada. Nerwowym ruchem złożyła list i zapatrzyła się w światło . . .

List był od jej zięcia, lekarza, który mieszkał w Poznaniu. Przed ośmiu laty poślubił jedyną córkę pani Góreckiej, Elżbietę. Jakże szczęśliwa była Elżunia. Zrobiła dobrą partję, mąż był dzielnym człowiekiem i to było pociechą dla pani Magdaleny. Wiedziała, że jej dziecko dostało się w dobre ręce. Elżunia była dla niej wszystkiem. Mąż umarł wcześnie i odtąd żyła tylko dla swego dziecka.

— Mamusiu, musisz nas jak najprędzej odwiedzić w naszem nowem mieszkaniu! — powiedziała młoda para przy pożegnaniu, — i pani Magdalena przyrzekła chętnie. Trzy razy odwiedzała córkę w pięknym Poznaniu, ciesząc się z jej szczęścia i dwóch małych wnuczek.

Potem jednak, — od tego czasu upłynęło pięć lat — przyszła pewnego dnia zła wieść. „Elżbieta ciężko chora! Przyjeżdżać zaraz!" Pani Magdalena wybrała się zaraz. Zastała córkę w szpitalu — prawie umierającą.

Wystąpiło nagle zapalenie ślepej kiszki, operację podjęto za późno. Młoda kobieta umarła po kilku dniach cierpień. Ból pani Magdaleny nie da się opisać. Zdawało się zpoczątku, że straci zmysły. Wróciła niezwłocznie do domu i zamknęła się zupełnie w swojej boleści. Nie odzywała się do nikogo całemi tygodniami i nie mogła znaleźć ukojenia i pociechy nawet w modlitwie. Nie chciała widzieć nawet wnuczek. „Zosieńka ma całkiem usposobienie matki, a Haneczka podobna do niej, jak dwie krople wody", usprawiedliwiała się sama przed sobą. „To ponad moje siły patrzeć na nie. Będą mi ciągle przypominały Elżunię".

Kiedy minęło osiemnaście miesięcy od śmierci Elżbiety, otrzymała pani Górecka list od swego zięcia. Donosił jej, że ma zamiar dać córeczkom nową matkę, a opuszczonemu domowi nową gospodynię. „Trudno, bardzo trudno było mi zdecydować się na to", pisał lekarz. Wiesz, kochana mamo, jak szczęśliwy byłem z moją kochaną Elżunią. Pamięć jej pozostanie dla mnie zawsze droga. Ale ze względu na dzieci muszę zdecydować się na powtórne małżeństwo. Są jeszcze takie małe i potrzebują matczynej opieki i wychowania. A matka, którę chcę im dać, znajdzie — jak przypuszczam — i twoje uznanie. Będzie chowała dzieci nadal w duchu Elżbiety . . ."

Doktór załączył fotografję bardzo miłej, młodej dziewczyny, lecz pani Magdalena ledwie spojrzała na nią. Łzy przesłoniły jej oczy. Przez chwilę wpatrzyła się, jakby niezdecydowanie, w okno, potem drżącemi rękami podarła list i fotografję. W duszy jej szalała burza. Nie, nie mogła zrozumieć zięcia, nie chciała go zrozumieć. Piękne frazesy, nic, tylko piękne frazesy! Już zapomniał o jej Elżuni, jej słodkiej dziewczynce. Poczuła gorzką niechęć do kobiety, która miała zająć miejsce Elżuni...

Pani Górecka wmówiła sobie, że musi to być osoba bez serca. I jeszcze tego samego wieczora napisała do zięcia, że jego krok bardzo ją zdziwił i rozczarował. „Tego nigdy nie spodziewałam się po tobie", pisała z wyrzutem. „Biedna Elżunia! Ale na co zdadzą się moje słowa. Rób, jak chcesz, ale nie żądaj ode mnie, żebym poznała twoją drugą żonę, żebym w przyszłości przestąpiła próg twojego

domu. Byłoby to ponad moje siły. Zosieńka i Haneczka, moje kochane wnuczki, niech mnie często odwiedzają; ach, one będą teraz jedyną moją pociechą".

I na tem stanęło.

Grzeczny list, jaki napisała do niej narzeczona syna, nie czytając nawet, rzuciła w ogień. Zaproszenie na ślub zignorowała. Obie wnuczki co rok przyjeżdżały do niej na kilka tygodni; to było wszystko. Lekarz postawił coprawda jeden warunek: Babce nie wolno wyrażać się

stąd taka zdrowa i żwawa! Bardzo oględnie pisze zięć, że chodzi tu o zapalenie płuc i bardzo się niepokoją jej stanem: „W gorączkowych majaczeniach mówi mała ciągle o babuni. Ciągle jej się zdaje, że jest u Ciebie na wsi. Daj Boże, żeby dziecko przetrwało chorobę".

Pani Magdalena patrzyła ciągle jeszcze w ten sam punkt. Ale chociaż tak nieruchoma zewnętrznie, w głębi była wzburzona. Jej Zosieńka chora, ciężko chora. I tęskni za nią! Wobec tego, — tak, wobec

„Mamo, kochana mamo! Jakże się cieszę, żeś nareszcie przyjechała!"

nigdy przed dziećmi nieprzychylnie o ich macosze. Pani Górecka przyrzekła to i dotrzymywała sumiennie słowa. Ale ilekroć dziewczynki wspomniały o „mamusi", wzdrygała się cała. Sprawiało jej to niewypowiedziany ból. Miała ciągle jeszcze przed oczyma słodki obraz Elżuni. Jakże pięknie mogło ułożyć się jej życie . . .

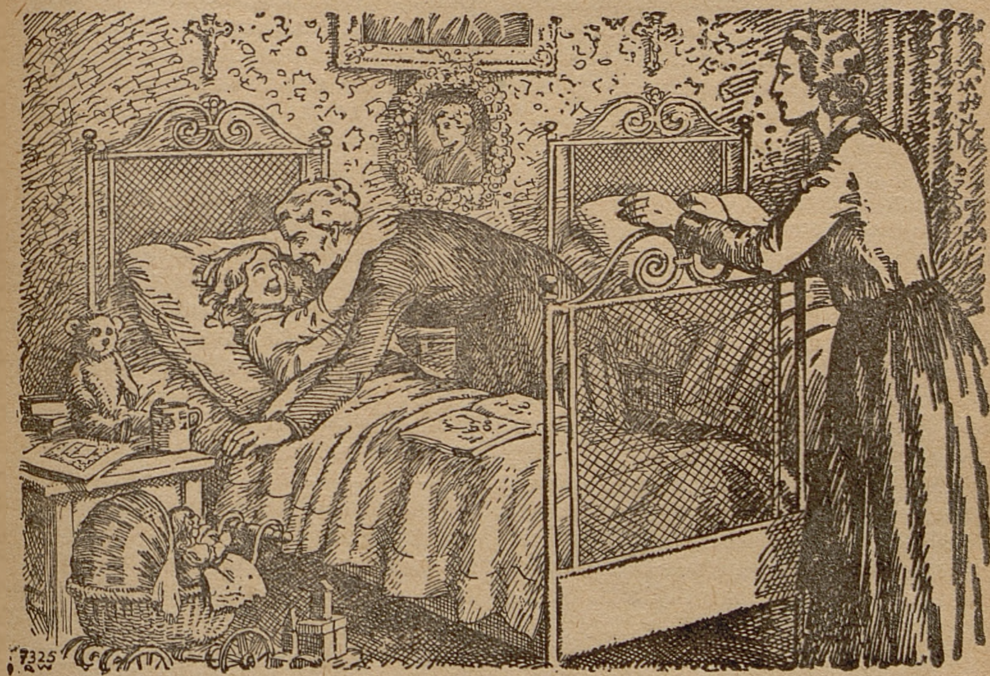
Niedawno były dzieci znów u babki, napełniając smutny dom wesołym śmiechem i radosnemi okrzykami. Ledwie przed dziesięciu dniami wróciły do ojca — a już przychodzi list z Poznania, że Zosieńka zachorowała. Zosieńka, która odjechała

tego musi jechać . . . Ale czy będzie miała na tyle siły? Czy potrafi przestąpić próg domu Elżuni, gdzie panoszy się teraz jej następczyni? Ach, teraz nie wolno jej o tem myśleć. Jedzie do swojej wnuczki, do chorej Zosieńki. Na wszystko inne będzie głucha i ślepa. Nic ją nie będzie obchodzić, prócz dzieci, i ile możności zabierze ze sobą Haneczkę.

Po godzinie medytowania i niepewności, pani Górecka powzięła postanowienie: Pojedzie do Poznania. Była to wprawdzie długa podróż, męcząca dla starej kobiety, ale przecież chodziło o jej Zosieńkę.

2.

Pociąg pośpieszny mknie wdal, mijając lasy, pola i wioski, błyszczące w promieniach zimowego słońca. Oczy pani Góreckiej ślizgają się po tych pięknych szczegółach krajobrazu, nie widząc ich wcale. Myśli jej mkną jeszcze szybciej od pociągu. Są już w Poznaniu. Zdejmuje ją strach przed następnemi godzinami! Myśli o Zosieńce, jak się może czuć dziewczynka? Ach, gdybyż mogła się modlić, tak z głębi serca! Ale od kilku lat czuje się taka daleka od nikogo. Czyżby Zosieńce się pogorszyło, że w zamieszaniu zapomniano nawet zamknąć drzwi? Pani Magdalena otwiera drzwi na prawo. Przez ten pokój szło się dawniej do pokoju dziecinnego, może tak jest i dzisiaj. Lecz wszedłszy do pokoju, staruszka staje jak przykuta. Myślała, że zastanie wszystko zmienione i obce — a tymczasem . . . Cóż to? Czy nie wygląda tak, jakby przed chwilą wyszła stąd Elżunia? Wszystko pozostało, jak dawniej. Stoi jej biurko z fotografjami drogich jej

„Kochana babunia! Jak to dobrze, żeś przyjechała!"

Boga. Jakby nieprzebyta ściana wyrosła między nią a niebem. Gdzie też leży Zosieńka! Ach, teraz napewno wszystko inaczej w domu Elżuni, wszystko zimne i obce dla niej. Ta . . . ta obca przystosowała pewno wszystko bezlitośnie do swego gustu. Pani Górecka wzdryga się.

Ale już pokazują się wieże kościołów. Pociąg zbliża się do celu.

W godzinę później stoi pani Górecka przed domem zięcia. Jest to mała willa na przedmieściu. Bluszcz pnie się po murach.

Drzwi willi stoją otworem. Pani Górecka wchodzi do domu, nie spotkawszy osób, niczego nie brakuje, nic nietknięte. A tam, na stoliczku, robótka Elżuni . . . Pani Górecka poznaje ją odrazu i łzy stają jej w oczach. W narożniku spostrzega Elżuni ulubiony obrazek Serca Jezusa, przed nim wazę ze świeżemi kwiatami. Zupełnie jak dawniej! Zdaje się niemal, jakby ten pokój był niezamieszkany, jak by uczyniono z niego muzeum Elżbiety. Lecz nie muzeum, które zamyka się na cztery spusty i rzadko odwiedza, nie, muzeum, gdzie wchodzi się codziennie z pietyzmem.

Staruszce mięknie, jak wosk, serce

Wtem otwierają się drzwi. Wchodzi młoda kobieta o poczciwem wejrzeniu. Na widok obcej staje stropiona, — lecz tylko chwilę trwa jej zdziwienie. Potem oczy jej rozjaśnia błysk radości. Żywo podchodzi do staruszki i pochyla się nad jej ręką. „Mamo, kochana mamo, jakże się cieszę, żeś nareszcie przyjechała! Jak to dobrze!“

Pani Góreckiej wydaje się to wszystko snem. Nie może znaleźć słów. Lecz młoda kobieta przychodzi je z pomocą. Wyczuwa z subtelnym taktem, że staruszka czuje się zawstydzona. Zaczyna więc mówić prędko o Zosieńce, że, chwała Bogu, już jej się polepszyło. „Spodziewamy się, że najgorsze niebezpieczeństwo minęło“, mówi swoim spokojnym, miłym głosem. „Spała trochę dzisiejszej nocy i gorączka spadła znacznie. Teraz leży spokojnie i cicho w swojem łożeczku“.

I prowadzi staruszkę do pokoju dziecinnego, gdzie stoją obok siebie dwa białe łóżeczka, — jak dawniej. I tutaj nic się nie zmieniło. Tylko oprócz dużego obrazu Matki Boskiej nad łóżeczkami dzieci, wisi jeszcze portret zmarłej mateczki, ozdobiony wiankiem z nieśmiertelników. Wszystko takie miłe i kochane, wszędzie czuć subtelną, kochającą rękę kobiecą.

Pani Górecka ciągle jeszcze nie może przemówić słowa. Nachyla się w milczeniu nad łóżeczkiem dziecka, które uszczęśliwione otacza słabemi ramionkami szyję babki. „Kochana babunia! Jak to dobrze, żeś przyjechała!“

Rzęsiste łzy rzucają się z oczu staruszki. Usiada na krześle i zakrywa twarz rękami. Zbyt silne były wzruszenia ostatnich godzin, — ostatnich minut. Poznaje nagle, że była zbyt surowa i nieczuła. Ach, jakże nieczuła! Jej ból z powodu śmierci córki uczynił ją niesprawiedliwą. Jakże ciężko dotknęła i obraziła następczynię Elżuni, gdy tymczasem ona . . . Czyż ta obca kobieta nie zachowuje o wiele piękniej pamięci o zmarłej, niż ona, rodzona matka? I kiedy teraz patrzy na portret zmarłej, wiszący przed nią na ścianie, zdaje się jej, że słyszy kochany głos Elżuni: „Dobra druga mateczka moich dzieci powinna być i dla Ciebie córką, kochana mamo! Przytul ją do serca, bo warta tego! . . .“

Młoda kobieta wysunęła się tymczasem cicho z pokoju. Lecz wróciła niedługo, mówiąc: „Mama pewno głodna i zmęczona po takiej długiej podróży, może mama coś zje? Przyszykowałam już wszystko.“

Dwa ramiona obejmują szyję młodej kobiety. „Moje kochane dziecko“, słyszy wzruszony szept. „Muszę Ci podziękować, — z całego serca podziękować — i prosić o przebaczenie! Teraz wiem, że to sama Elżunia sprowadziła Cię do tego domu na swoje miejsce!“

— — — — — — — — — —

Od tego dnia pani Górecka jakby zmartwychwstała. Stosunki pomiędzy obiema kobietami stawały się każdym dniem serdeczniejsze. Następczyni Elżbiety stała się dla niej naprawdę kochającą córką.

Historyjka myśliwska.

Znany chirurg pan X., wyjechał na polowanie z licznem towarzystwem. Miał on wielkie ambicje myśliwskie i często w mieście opowiadał o swoich nadzwyczajnych sukcesach na tem polu.

Tembardziej było mu więc przykro, że w gronie myśliwskiem znaleśli się ludzie, którym tyle opowiadał o swoich czynach bohaterskich, a dzisiaj jakby pech. Jakgdyby wszystkie zwierzęta pouciekały z lasu . . .

Z dnia na dzień ma nadzieję, że mu się przecież uda zabić jakieś zwierzę. I tak powoli mija dwa tygodnie.

Wreszcie znakomity chirurg, widząc, że tym razem, jak zawsze zresztą, ściga go pech, postanawia wyjechać.

Żegnając się w przeddzień wyjazdu, powiada do myśliwych ze smutkiem i melancholją w głosie:

— To naprawdę przeklęta historja! Dwa pełne tygodnie spędziłem i nie udało mi się zabić żadnego zwierzęcia.

A na to powiada mu jeden z myśliwych: „Nic nie szkodzi, panie doktorze, przecie pan wraca jutro na swoją klinikę, to już pan sobie to powetuje“.

Przemytnicy.

(Wesoła opowiastka z granicy polskiej).

Zdawałoby się, że taka niewinna gra, jak „palant", nie może wyrządzić nikomu żadnej szkody. Szymek ostatkiem tchu uciekał z podwórza, gdzie wespół z kolegami, zabawiał się tą ulubioną rozrywką.

A wszystko stało się z tej przyczyny, że Szymkowi źle poddano piłkę pod palant. Piłka, krzywo odbita, frunęła prosto w okno piekarza Kluseczki i bęc . . . szyba pękła z trzaskiem.

Nadomiar złego, odłamek szkła spadł na sam czubek pulchnego czerwonego nosa pana Kluseczki.

— A łotry — ryknął zirytowany piekarz na całe podwórze.

— A gałgany, zapłacicie mi za szybę i skrwawiony nos! — I z grubym kijem w ręku pobiegł za Szymkiem.

— Czekaj Szymku, już ja ci skórę wygarbuję. Ani ci ojciec, ani matka nie pomogą — jeszcze mi zapłacą za szybę, napewno zapłacą! Na policję pójdę! Na policję!

Szymek wiedział, że do domu niema poco lecieć, bo matka mu także skórę wygarbuje, więc skierował się za miasto, w stronę mało uczęszczanych terenów pokopalnianych, gdzie wydobyto już węgiel i kopalnie były nieczynne.

Piekarz Kluseczka zdyszany pędził za Szymkiem w dalszym ciągu, a nawet po drodze schwytał idącego spokojnie policjanta i teraz gonili obaj chłopca.

— Panie posterunkowy, trzymaj pan tego złodzieja — ryczał Kluseczka. Szymek już miał stanąć i wyjaśnić policjantowi, że nie jest żadnym złodziejem, a za stłuczoną szybę, jeżeli nie rodzice, to on sam ze swoich oszczędności napewno zapłaci, ale potężny kij piekarza budził w nim niebyle jaki strach, gnał zatem dalej, ile miał sił w nogach.

A że policjant z piekarzem już deptali mu po piętach, więc nie namyślając się długo, dał susa wbok i skrył się w starej opuszczonej sztolni. Tu po nawpół zgniłej drabinie zsunął się na samo dno nieczynnej kopalni węgla.

Kopalnia, opuszczona przed kilku laty, czekała spokojnie swego końca, to znaczy zawalenia się. Obawiając się tego, ludzie omijali zdradziecki teren. Nikt nie miał odwagi zapuścić się w niebezpieczne chodniki podziemne. Nikt nie miał odwagi chodzić po wierzchu ziemi, pod którą wyryte dłonmi górników chodniki, groziły każdej chwili zawaleniem.

Woda ściekała gęstemi kroplami ze ścian i sufitów. Belki tworzące podpory, nawpół przegniłe i omszałe pleśnią, groziły śmiałkowi śmiercią. Pod nogami walały się okruchy skał i śmieci, które wprost do sztolni zwozili okoliczni śmieciarze.

Szymek nadsłuchiwał, czy pan Kluseczka odszedł, a słysząc jego basowy głos nad sobą, poszedł dalej podziemnym chodnikiem, obawiając się więcej niemiłego spotkania z grubym piekarzen, niż ciemności, panujących w opuszczonej kopalni i grożącego mu niebezpieczeństwa, z którego zresztą, prawdę powiedziawszy, niebardzo zdawał sobie sprawę.

A chodnik kopalni nie miał, zdawało się, końca. Szymek szedł, pochylony, potykając się o okruchy skał i węgla, przystając co chwila i nadsłuchując. Nagle zdawało mu się, że usłyszał w głębi korytarza czyjeś ciche kroki. Przestraszony przystanął, czekając co będzie dalej.

Ale niestety, to co ujrzał nie uspokoiło go bynajmniej. Jacyś ludzie wyszli z bocznego przejścia, niosąc na plecach wypełnione czemś worki.

Przystanęli pośrodku chodnika i rzucili ciężkie pakunki na ziemię.

— Uf, odsapnął jeden z nich, — teraz musimy poczekać tutaj na tamtych, a wieczorem, gdy się sciemni, przedostaniemy się do miasta.

Szymek nadstawił uszu.

— Oj, coś niedobrego, — pomyślał. — Czy to czasem nie banda złodziejaszków obrała sobie starą kopalnię za siedzibę?

Przysiadł więc w kącie i postanowił czekać, co z tego wyniknie.

Jakoż wkrótce, gdy dwaj przybysze milcząc pokładli się obok swoich tobołów,

Szymek znów posłyszał zdala ciche odgłosy kroków.

Dwaj tajemniczy osobnicy zerwali się na równe nogi.

— Pst, pst, — odezwało się w głębi ciemnego korytarza.

— Pst, pst — odpowiedzieli dwaj ludzie.

Po chwili Szymek ujrzał pięciu rosłych drabów, wynurzających się z ciemności. Po przywitaniu się z tamtymi dwoma — zasiedli obok nich.

— No i co? — spytał jeden z przybyłych — coście przenieśli przez granicę?...

— Sacharynę.

— Fi — fi — dziwił się tamtem. Zarobimy porządnie!

— A wy co macie?

— Tytoń i jedwab.

— Też nieźle.

Szymek coś sobie począł przypominać. Sacharyna . . . sacharyna . . .

— Aha, mam — omal, że nie krzyknął uradowany.

I przed oczyma stanął mu urzędowy plakat straży celnej, obwieszczający o nagrodzie tysiąca złotych, za wskazanie przemyników tej trucizny.

Nie namyślając się długo, przemknął się, jak kot, bocznym korytarzem i już za chwilę był na otwartem powietrzu.

Budynek straży granicznej mieścił się o kwadrans drogi, ale to było niczem dla Szymka. Kłusem popędził i jak wichura wpadł do pokoju, gdzie urzędował naczelnik straży.

— Prędzej, prędzej panie komisarzu. Są przemytnicy, aż siedmiu i wszyscy z sacharyną, tytuniem. — wołał zadyszany.

Komisarz wytrzeszczył oczy.

— Przemytnicy? Siedmiu? Z sacharyną? . . . Gdzie? . . .

— Tam, w kopalni — objaśnił pośpiesznie Szymek.

Nie ulegało wątpliwości, że chłopiec mówi prawdę.

Komisarz wydał natychmiast rozkazy. Strażnicy otoczyli ze wszystkich stron starą sztolnię i postanowili czekać, aż przemytnicy wyjdą na powierzchnię, bo zmrok się już czynił, a Szymek słyszał wyraźnie, że wyjdą o zmroku.

Niedługo trzeba było też na nich czekać· Wyszli po jednemu i po jednemu zostali aresztowani.

W dwie godziny później Szymek z grubą paczką banknotów zjawił się w domu, gdzie czekał na jego powrót ojciec wraz z piekarzem Kluseczką. Wszystko się dobrze zakończyło. Kluseczka kupił sobie nową szybę i teraz pierwszy kłania się Szymkowi. „Dzień dobry, panie Szymonie“. A Szymek jest dumny, że dzięki niemu przychwycono bandę przemytników — którzy, przenosząc pokryjomu przez granicę obce towary, narażają nasze państwo na ogromne straty.

Historyjka myśliwska.

Lord Tom Havers wyjechał z swoimi przyjaciółmi na polowanie do Indji. Pewnego wieczora, gdy polował w dżunglach, padł ofiarą dzikiego tygrysa, który lorda rozszarpał. Jego przyjaciele mieli teraz smutny obowiązek powiadomić rodziców o nieszczęściu. Telegrafowali więc rodzicom, że lord Tom stał się ofiarą nieszczęśliwego wypadku. W dwa dni później otrzymali telegram od rodziców lorda: „Poślijcie śmiertelne szczątki Toma“. Jakież było zdziwienie rodziców lorda Toma, gdy pewnego dnia dostali wielką klatkę, a w klatce olbrzymi tygrys. Wtedy rodzice telegrafują: „Tygrys przybył — ale gdzie Tom?“ Wtedy odpowiedzieli przyjaciele telegraficznie: „Tygrys zawiera Toma“.

Wielkie towarzystwo wybiera się na polowanie. Podczas pauzy, opowiada pewien leśniczy o niezwykłej mądrości swego psa. „To zwierzę jest tak mądre, jak człowiek. Dzień w dzień daję mu dziesięć groszy, aby sobie u piekarza kupił bułkę. Po pewnym czasie spotyka mnie piekarz i pyta: „Dlaczego nie posyła pan więcej swego psa po bułkę?. „Ależ ja posyłam go codziennie“ — odpowiedziałem. „To niemożliwe, rzekł piekarz“, bo już od szeregu dni go niema“.

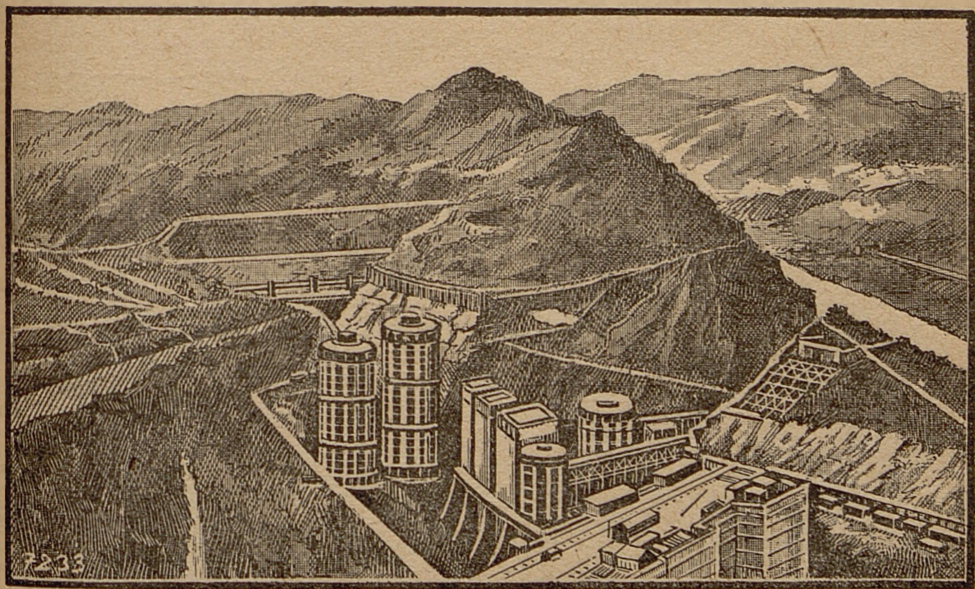
Zaciekawiony zacząłem śledzić mego psa. Okazało się, że otrzymane przeze mnie 10 groszy zakopywał sobie w pewnem miejscu w ogródku, a gdy się uzbierało 50 groszy, chodził do rzeźnika po kiełbasę“.

Cuda nowoczesnej techniki.

Największe sztuczne jezioro na świecie.

Dotychczas rzeka Kolorado w zachodnej części Stanów Zjednoczonych znana była światu głównie z ogromnych, głebokich do 1800 metrów kanjonów, t. j. głębokich jarów górskich o stromych zboczach, wyżłobionych przez wodę, i ze świetnej gry barw występujących tam warstw kamiennych. Teraz rzeka ta zdobyła nową atrakcję w postaci tamy Bouldera, największej tamy zaporowej na świecie, która wstrzymuje wody rzeki, tworząc największe sztuczne jezioro na świecie. Powierzchnia tego jeziora przewyższa powierzchnię jeziora Bodeńskiego (540 km^2) o 50 kilometrów kwadratowych. Długość tego jeziora wynosi 184 kilometry, największa głębokość 175 metrów. Napełnianie jeziora trwało 7 miesięcy. Nagromadzona woda ma ciężar 45 miljardów tonn.

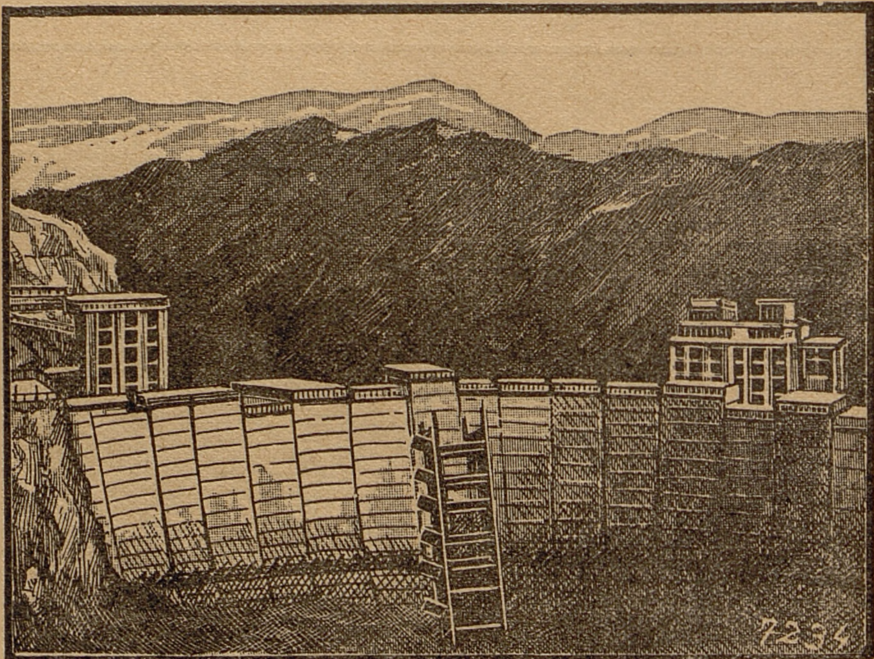
Projekt tej gigantycznej budowy powstał już przed 30 laty, ponieważ same warunki terenowe nasuwały taką myśl. Rzeka, długości 2.900 kilometrów, toczy wielkie masy wody, nawadniając obszar większy od Polski. Lecz jej wodostan podlega bardzo znacznym zmianom. Podczas powodzi rzeka zalewa olbrzymie przestrzenie. Z drugiej strony, obszar na zachód od jej dolnego biegu, jest ubogą w roślinność piaszczystą pustacią o słonych bagnach. Gdyby można skierować tam wody rzeki Kolorado, obszar ten miałby wszelkie warunki po temu, żeby rozkwitło tam rolnictwo. Jasną jest rzeczą, że w wieku elektryczności powstałaby tam również wielka elektrownia. Elektrownia ta, gdy będą pracować wszystkie jej turbiny, wytworzy siłę 1,800.000 koni parowych. Ta siła elektryczna przeniesiona zostanie przez góry Sierra Nevada do Kalifornji. Przez te same góry przeprowadzony zostanie również kolosalny wodociąg, celem zaopatrzenia w dobrą wodę do picia wielkich miast na wybrzeżu oceanu Spokojnego, jak Los Angeles, oraz zamienienia pustyni Mohawe na pola uprawne i ogrody. Wszystkie

Ogólny widok tamy Bouldera.
Na prawo rzeka Kolorado, której spiętrzone wody mogą utworzyć największe sztuczne jezioro na świecie. Pośrodku wieże turbinowe elektrowni.

te korzyści gospodarcze tamy były jasne. Kiedy więc w roku 1929 wielki krach giełdowy w Ameryce skończył nagle okres rozkwitu i wielkich zysków, a zatrudnienie bezrobotnych stawało się kwestją coraz bardziej palącą, dawny projekt tamy Bouldera oblekł się w kształty realne i w roku 1931 rozpoczęto prace nad budową.

Tama wznosi się okrągło 500 kilometrów od ujścia rzeki Kolorado do zatoki Kalifornijskiej, poniżej najwspanialszego z jarów, Gran Canon, tam, gdzie rzeka stanowi granicę pomiędzy stanami Arizona i Nevada. Miasto Los Angeles, najbliższe wielkie miasto na wybrzeżu oceanu, które ma być zaopatrywane w wodę do picia ze sztucznego jeziora, odległe jest okrągło o 400 kilometrów. Już ta odległość może dać wyobrażenie o tem, jakie olbrzymie rurociągi trzeba było zakładać. Z tego można również wnosić o rozmiarach tamy. Ściana tamy ma wysokość 200 metrów, szerokość u podstawy również 200 metrów, u góry jeszcze 15 metrów. Budowa odbywała się w korzystnych warunkach, ponieważ rzeka wrzyna się głęboko w skały. Mimo to jednak ze ścian kanjonu trzeba było usunąć zwietrzałe, luźne skały. Praca ta wymagała od robotników wielkiego wysiłku i przytomności umysłu; często trzeba było całemi godzinami bujać na linie nad przepaścią. Również z dna jaru musiano usunąć olbrzymie masy skał, aby uzyskać zupełnie pewne pod względem wytrzymałości podłoże skalne. Sama tama bowiem ma ledwie dającą się pojąć wagę 7 miljonów tonn. Masy kamieni, szutru i ziemi wywoziły dniem i nocą samochody ciężarowe i własna kolejka. I w nocy bowiem nie ustawała praca, 50 wielkich reflektorów oświatlało jasno miejsca budowy. Dudniły olbrzymie betoniarki, zbudowano na miejscu własną wytwórnię rur cementowych, gdyż tym sposobem wyrabianie rur kalkulowało się taniej, niż transport gotowych z najbliższej fabryki. Cztery rury tunelowe o przekroju po 16 metrów doprowadzały przez ściany skalne wodę do turbin olbrzymiej elektrowni, wytwarzającej siłę prawie 2 miljonów koni parowych.

Górna część tamy Bouldera, szeroka ma 15 metrów.

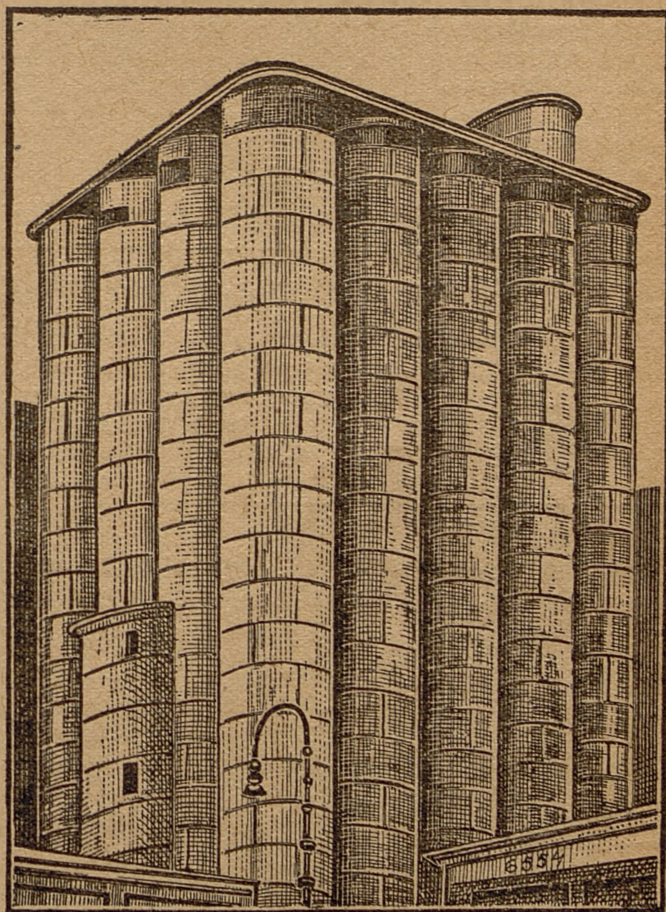
Kolosalna budowa nie wymagała usuwania osad ludzkich, tama wznosi się bowiem w górskiej pustyni. Podczas bu-

dowy powstało powyżej tamy całe miasto o typowo amerykańskim charakterze, wyposażone we wszelkie zdobycze nowoczesnego budownictwa. Od tego miasta, Boulder-City, śmiałemi spiralami wykuto w skałach wspaniałą autostradę, czyli drogę dla aut, i w kilku tygodniach doprowadzono ją do położonego o 300 metrów niżej miejsca budowy tamy. Komunikacja z dnem jaru odbywała się pozatem zapomocą potężnych kranów wyciągowych, podnoszących do góry ludzi i ciężary.

Koszty budowy tamy odpowiadają jej rozmiarom. Sama tama kosztowała 50 miljonów dolarów. Do tego dochodzą koszty budowy elektrowni w kwocie 150 miljonów i wodociągu do Kalifornji około 220 miljonów dolarów, tak, że całe to olbrzymie przedsięwzięcie pochłonęło około 420 miljonów dolarów, czyli przeszło dwa miljardy złotych!

Stalowy silos na 5.000 tonn zboża.

W portach Duisburgu (zagłębie Ruhry, Niemcy) wybudowano nowy silos (magazyn) stalowy, przedstawiony na naszej rycinie. Może on pomieścić 5.000 tonn zboża i jest największym z dotychczasowych silosów. Silos zaopatrzony jest w urządzenia wyciągowe, podnoszące zboże aż do dachu, skąd automatycznie napełniają się stalowe szyby. Szyby te, potężne rury, wyglądające jak ustawione obok siebie kominy, widać wyraźnie na rycinie. W nowoczesnem gospodarstwie rolnem silosy znajdują wielorakie zastosowanie; służą one nietylko do magazynowania zboża, lecz także do przechowywania lub zakwaszania paszy zielonej. Przy takiej metodzie przechowywania, pasza zielona zachowuje wiele składników pożywnych, które giną przy suszeniu siana. Silosy chronią zboże przed myszami, umożliwiają dobrze przewietrzanie ziarna, są zupełnie ogniotrwałe i dlatego dają wiele korzyści w porównaniu z przestarzałemi, kłopotliwemi sposobami przechowywania zboża w śpichrzach i stodołach. Silosy na zboże buduje się zazwyczaj w pobliżu dworców towarowych, ponieważ wówczas napełnianie i opróżnianie może odbywać się zapomocą urządzeń mechanicznych, bezpośrednio z wagonu kolejowego.

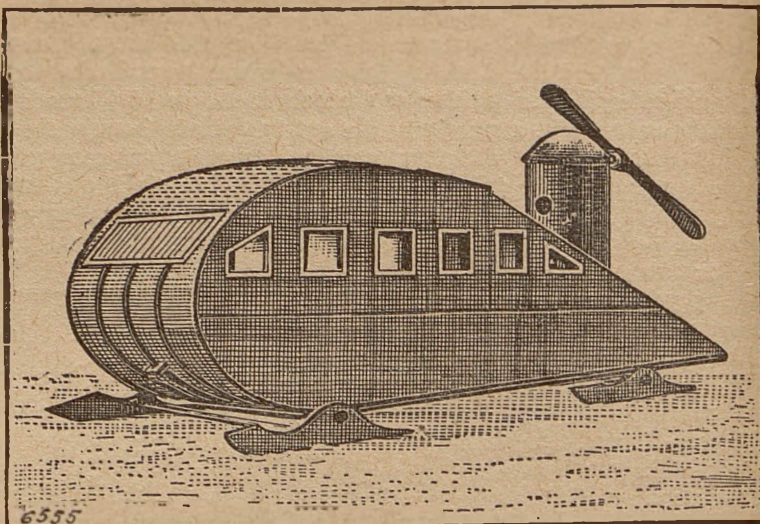
Olbrzymi silos na zboże w portach Duisburgu.

Gwoździe z papieru!

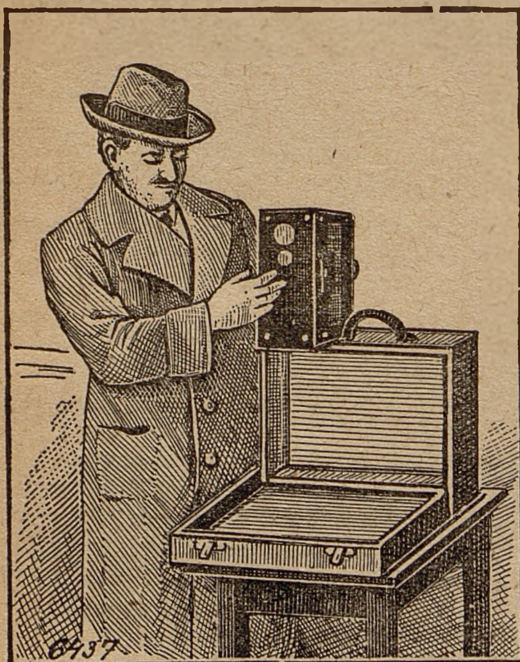
Pewna firma amerykańska wyrabia z prasowanego papieru gwoździe, które można wbijać w drzewo, jak gwoździe żelazne. Gwoździe te stosuje się zwłaszcza tam, gdzie chcemy uniknąć kontaktu elektrycznego. Gwoździe z papieru — teraz wszystko jest możliwe!

Skrzydlate sanie!

Skoro ludzkość dokona jakiegoś wielkiego, przełomowego wynalazku, pociąga to zawsze za sobą cały szereg mniejszych i większych wynalazków. Odkąd do poruszania samolotów zaczęto używać śmigi (propellera), znalazła ona zastosowanie także do różnych innych celów. Istnieją pociągi na szynach, poruszające się z wielką szybkością zapomocą śmig powietrznych, a w ostatnich czasach zaprzągnięto śmigę również do poruszania sań. Pojazdy mechaniczne, poruszające się zapomocą kół gąsienicowych lub żeberkowatych po śniegu i lodzie, znane są już od lat, lecz ich szybkość i bezpieczeństwo pozostawiały wiele do życzenia. Obecnie skonstruowano nowy pojazd śmigowy, przedstawiony na naszej rycinie. Pojazd zaopatrzony jest w płozy ślizgowe, których przednia para jest ruchoma i służy do kierowania saniami. Śmiga umieszczona jest na tylnej, ostro ściętej części pudła sań i nie wwierca się w powietrze, jak to się dzieje przeważnie u samolotów, lecz niejako odpycha się od powietrza, a temsamen sanie posuwają się naprzód tępym końcem, osiągając na płaskim terenie śniegowym szybkość do 80 km na godzinę. Więtrze pudła sań jest przestronne i ciepłe i może pomieścić 12 osób. Motor i kierowca znajdują się ztyłu, w wieży śmigowej.

Sanie ze śmigą osiągają szybkość 80 km na godzinę. —

Umieszczony w walizie aparat alarmowy ostrzega przed złodziejem.

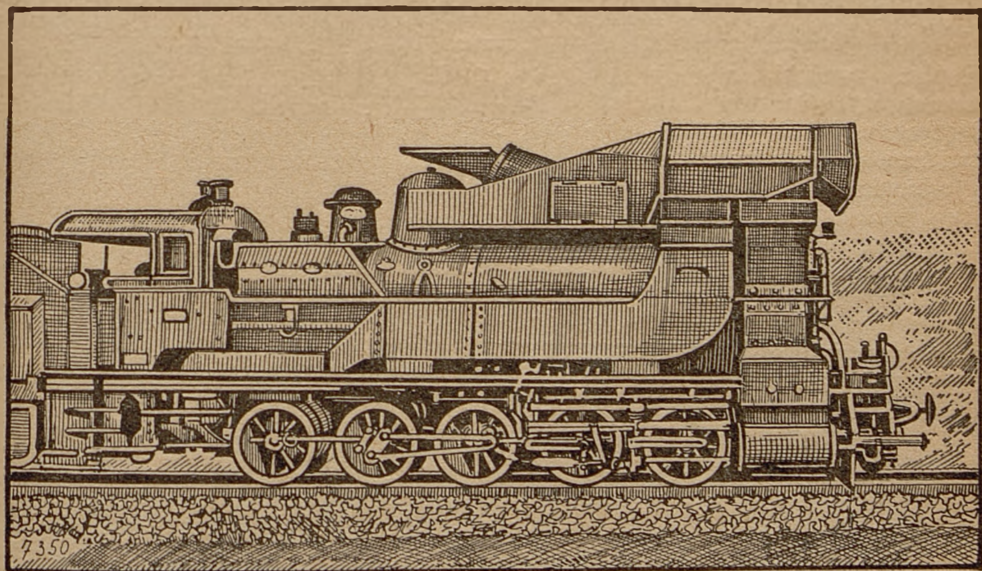
Kufer, ostrzegający przed złodziejami!

Cicha noc. Korytarzem hotelu skrada się jakiś człowiek, w bladem świetle nocnych lamp szukając numeru pokoju. Wreszcie znalazł go. Bez szmeru otwiera dorobionym kluczem drzwi, wślizguje się do pokoju, zapala maleńką latarkę kieszonkową, rzucającą tylko wąziutki promień światła na pokój, i szuka walizy, w której mają znajdować się papiery wartościowe. Lokator pokoju śpi głęboko i nie porusza się. Ha, jest

waliza! Szybki ruch — i waliza jest w rękach złodzieja. Ale w chwili, gdy złodziej dotknął walizy, rozlega się ostry, ogłuszający terkot dzwonka, tak niespodziany, że złodziej rzuca walizę i na łeb, na szyję wypada z pokoju. Lecz na korytarzu usłyszano już niezwykły alarm, zjawia się służba i ujmuje złodzieja. W celi więziennej będzie miał czas rozmyślać, co to była za jakaś djabelska waliza. Tymczasem w walizie umieszczony był poprostu aparat alarmowy angielskiego wynalazcy. Aparat ten zachowuje się cicho, dopóki waliza stoi spokojnie i nikt jej nie porusza. Skoro jednak ktoś poruszy ją tylko lekko, zostaje wprawiony elektrycznie w ruch dzwonek, czyniąc taki piekielny hałas, że zdradzi każdego złodzieja. Rycina nasza przedstawia ten aparat alarmowy, który jest tak mały, że można zapakować go do każdej walizy.

Tak zwana „lokomotywa oszczędnościowa“, z nadbudówką.

Lokomotywie parowej coraz trudniej konkurować z pojazdami elektrycznemi i motorowemi. Aby utrzymać się na swojem stanowisku, musiała również pod względem budowy zewnętrznej przybrać formy, zmieniające zasadniczo znane kształty lokomotywy. Otrzymała ona ostatnio, podobnie jak jej młodsze siostryce z konkurencji elektrycznej i motorowej, obłe formy, pozwalające na łatwiejsze pokonywanie oporu powietrza. Przedstawiona na naszej rycinie forma ma jednak inne zadanie. Najdotkliwszą stroną lokomotywy parowej był zawsze bardzo nieproporcjonalny stosunek pomiędzy zużyciem węgla a faktycznie pożyteczną siłą pary. Podgrzewanie wody dla kotła i przegrzewanie pary stanowiły znaczny postęp w budowie lokomotyw. Lecz kwestja całkowitego wykorzystania opału ciągle jeszcze nie została zadowalniająco rozwiązana. Austrjackie koleje związkowe, celem zaoszczędzenia opału, zastosowały obecnie godne uwagi ulepszenia w budowie lokomotyw. Brano powietrze, potrzebne do spalania węgla, nie bezpośrednio. Na próbnej lokomotywie umieszczono sprzodu nadbudówkę, która miała za zadanie podgrzewać to powietrze. Nadbudówka ta chwyta również zarazem potrzebne dla lokomotywy powietrze. Wpada ono przez otwór nadbudówki, przez który uchodzą również niepotrzebne już gazy dymne, ogrzewając przytem wpadające powietrze. Ogrzane w ten sposób powietrze dostaje się do zamkniętego paleniska, gdzie spala się węgiel. Podobna

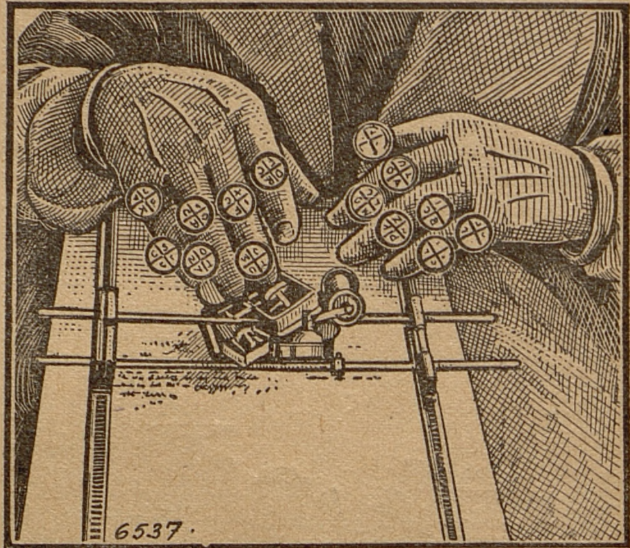

Lokomotywa z nadbudówką wprowadzona na próbę przez austrjackie koleje związkowe.

metodę stosuje się w wielkich piecach hutniczych, gdzie doprowadza się gorące powietrze zapomocą specjalnych ogrzewaczy i miechów. W gorącem powietrzu spala się węgiel szybciej, niż w zimnem, wytwarzając więcej ciepła. Tą samą ilością węgla można więc wytworzyć większą ilość pary. Próby wykazały przeszło 20 procent oszczędności na opale. Lokomotywa pociągu pośpiesznego, która dotychczas zużywała 10 – 15 kg węgla na kilometr, przy zastosowaniu podgrzewania powietrza dla paleniska będzie zużywać tylko 8—12 kilogramów węgla.

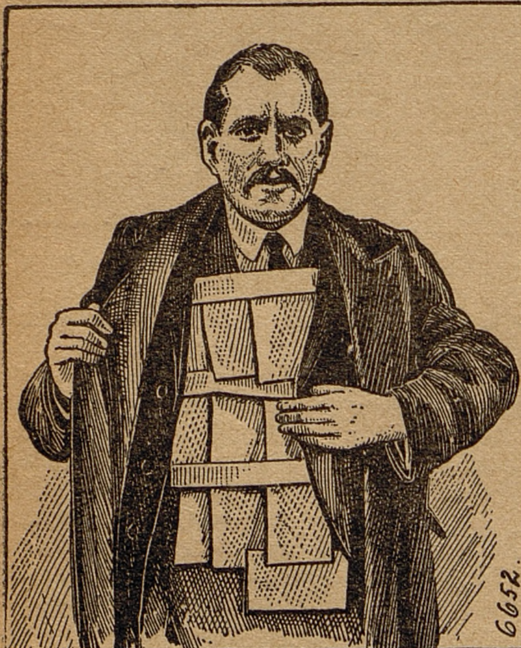
Ręka jako maszyna do pisania.

Kupiec tyrolski Alojzy Gampner wynalazł oryginalną maszynę do pisania, do której obsługi trzeba wprawdzie wdziewać rękawiczki, której konstrukcja jednak jest doprawdy zdumiewająco prosta. Maszyna ta nie ma ani dźwigni, ani klawjatury, ani śrubek, ani kółek zębatych, ani łożysk kulkowych, ani gumowych walców, ponieważ składa się poprostu z dziesięciu palców u rąk. Na każdym palcu umieszczone są tarcze, posiadające cztery wypukłe litery, cyfry, albo znaki. Wogóle zastosowuje się 14 tarcz,

Nowa „maszyna do pisania na rękawiczkach“ podczas pracy.

każda po cztery znaki, co daje razem 56 różnych znaków. Tarcze kończą się w środku ostro, a po bokach ustawione są daszkowato, tak, że zawsze można odbić tylko jedną literę, skoro rozpoczniemy „pisanie“. Na papierze listowym kładzie się w tym celu specjalny aparacik, składający się z dwóch równoległych szyn, pomiędzy któremi porusza się maleńki wózek z taśmą, nasyconą farbą. Potrzebną każdorazowo literę odciskamy na taśmie, wskutek czego odbita zostaje na papierze; następnie odciskamy drugą literę i tak dalej. Dla początkujących ten sposób „pisania“ jest coprawda bardzo mitrężny, lecz każdy początek jest trudny. Kupiec Gampner pisze już podobno biegle swoją palcową maszyną listy handlowe. Całe „urządzenie maszyny“ można schować wygodnie w pudełku od cygar.

Wachlarzowato ułożone części kamizelki pancernej, umocowane do trzech pasów i chroniące od kul rewolwerowych wszystkich kalibrów.

Kamizelka, zabezpieczająca od kul rewolwerowych.

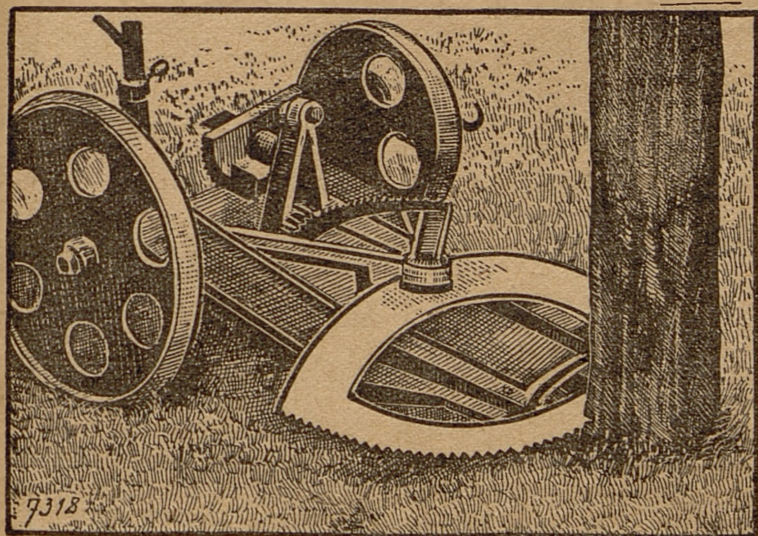
Kamizelki pancerne przeciwko strzałom rewolwerowym były znane już dawniej, lecz okazało sie, że prawie wszystkie

nie odpowiadają wymaganiom i nie zabezpieczają zupełnie od kul. Podporucznik belgijski van Rollegham dokonywał przez całe lata prób, chcąc wynaleźć masę, z której możnaby wyrabiać zupełnie pewne i zabezpieczające od strzałów płyty. W trakcie tych doświadczeń van Rollegham przekonał się, że korzystniej jest sporządzać pancerz z osobnych, wachlarzowato ułożonych kawałków, zamiast stosować większe kawałki.

— Rycina nasza pokazuje, w jaki sposób umieszczone są płytki pancerne; przymocowane są one do trzech pasów i składają się z wachlarzowato ułożonych obok siebie kawałków. Liczne próby wykazały, że ta pancerna kamizelka chroni w zupełności od kul rewolwerowych wszelkiego kalibru. Kamizelka pancerna znajdzie zastosowanie w policji, towarzystwach strażniczych i strzeleckich, oraz u osób prywatnych. —

Piła, która nie pozostawia pniaków.

Pniaki ściętych drzew wyprowadzają nieraz z równowagi leśników. Jeżeli taki pniak ma około metra wysokości, to gajowy czy leśniczy wie odrazu, o jakiej porze i kto wyciął drzewo. I zaczyna pomstować: „Bydło sobacze! Jak już kradną drzewo, to niech przynajmniej zabiorą całe“. Jest to może jedyny wypadek, że poszkodowany ma pretensję do złodzieja, iż nie zabrał więcej. Ale często i niższe pniaki nie przyczyniają się do poprawienia humoru leśnikom. Bo proszę tylko pomyśleć, co m. że się zdarzyć myśliwemu w ciemną noc! Już, już zdaje mu się, że będzie wynagrodzony za całonocne trudy, kiedy potyka się nagle na pniaku. Upadek i soczyste przekleństwo, ale zwierzyna spłoszona. A więc precz z pniakami, chociażby tylko ze względów użyteczności! Z temi gorącemi życzeniami leśników liczył się widocznie konstruktor piły mechanicznej, wystawionej na Targach Lipskich. Piła ta, o napędzie motorowym, ścina drzewo tuż przy ziemi, oszczędzając przytem wiele pracy. W przyszłości więc zgrzyt pił i stukot siekier w lesie zagłuszy warkot motoru.

Nowa piła do ścinania drzew, przy pracy.

Zguba.

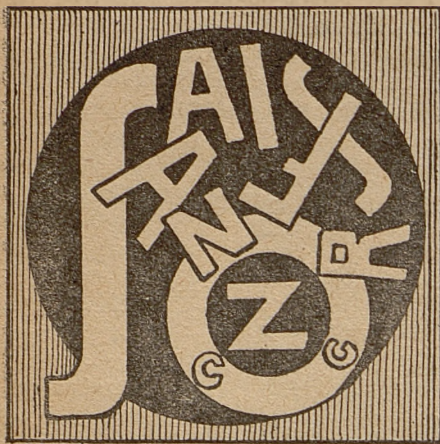
Kiedy zgubiłem me serce
w szałów miłosnych rozterce...
napróżno ją błagałem,
by mi oddała swe serce...

Mówiłem, że bez miłości
zatracę się i zginę...
prosiłem więc gorąco
o serca odrobinę...

O, jakże bezzasadną
była ma prośba cała...
jak mogła mi dać serce,
gdy sama go nie miała...?

Dla rozrywki.

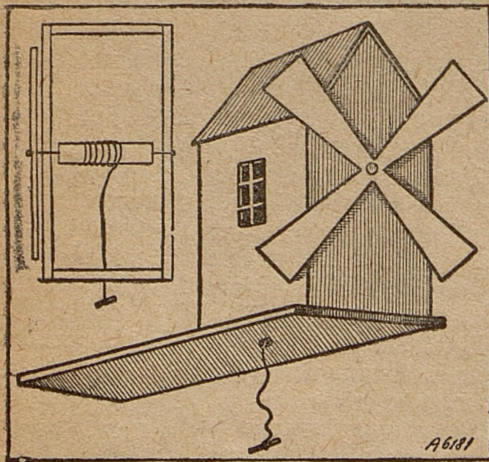
Zagadka głoskowa.

Ustaw znajdujące się w kole litery we właściwym porządku, tak, żeby dały nazwę jednego z wielkich miast amerykańskich.

San Francisco.

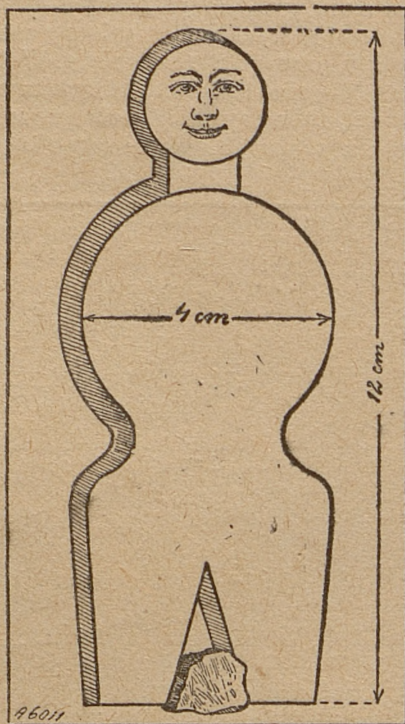
Wiatrak na sznurku.

Wiatrak na sznurku to ładna, a przytem łatwa do wykonania zabawka.

Budujemy wiatrak z cienkich deszczułek, wysokości mniejwięcej 15 cm. Podstawę przedłużamy ku tyłowi, żeby można było trzymać wiatrak w ręku. — Rycina z lewej strony przedstawia wnętrze budyneczku. Widzimy, że skrzydła przymocowane są do kołowrotka, na którym nawinięty jest szpagat, którego koniec wystaje z otworze wdole. Jeżeli będziemy pociągać za sznurek, to będzie on się rozwijał i znów nawijał, powodując szybki obrót skrzydeł wiatraka.

Nurek!

Bierzemy wiór z drewna (deseczkę, korę sosnową lub świerkową), długości około 12 cm, szerokości 4 cm i pół centymetra grubości i zapomocą laubzegi (ew. noża) wycinamy przedstawionę figurę. Teraz wciskamy tylko jeszcze kamyk lub kawałeczek metalu pomiędzy nogi figury i nurek gotów. Kamyk jednak może być tylko tak ciężki, żeby figura, włożona do wody, zanurzała się tak głęboko, że tylko głowa nurka będzie wystawać z wody.

Skoro weźmiemy nurka za głowę i wpuścimy do wody, to zrazu zanurzy się on głęboko. Kiedy jednak dotkwie dna wanny lub wiadra, to wypływie znów na powierzchnię wody.

Jest to bardzo zajmująca rozrywka, patrzeć, jak nurek ciągle się zanurza i wypływa.

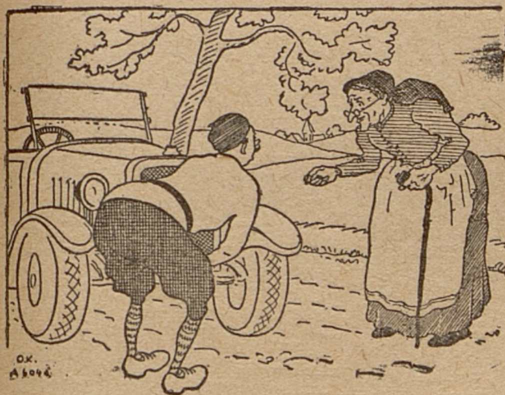
To niemożliwe! Na targu końskim panuje ruch. Gałuszka już prawie zdecydował się na kupno wspaniałego karosza, lecz rozmyśla się w ostatniej chwili.

„No, dajcie rękę, gospodarzu!" nalega handlarz. „Takiego konia nie dostaniecie nigdy za te pieniądze.

„Może być!" mówi Gałuszka. „Ale nie mogę go kupić. W całej okolicy nie ma nikt karego konia i jak zobaczą mego przed karczmą, to zaraz wszyscy będą wiedzieli, że Gałuszka znów siedzi w karczmie!"

Anegdoty.

Dobra dusza!

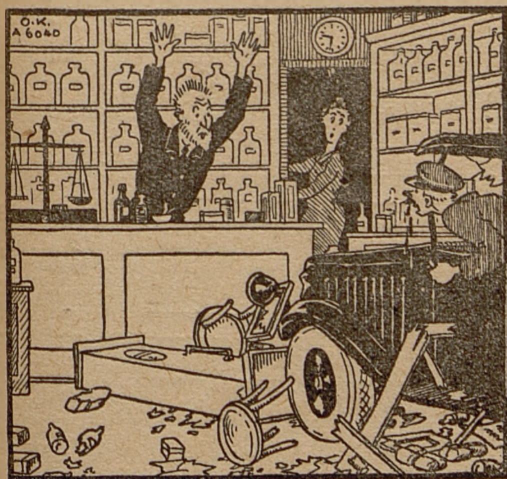

Pan Kminkowski stanął ze swojem starem autem na środku drogi, bo motor się zaciął i ani rusz dalej. Pan Kminkowski zakłada korbę i kręci w pocie czoła.

Drogą przechodzi stara żebraczka Walentowa, głucha jak pień i niedowidząca starucha, staje, przygląda się chwilę panu Kminkowskiemu i wreszcie wciska mu do ręki miedziaka.

„Że tak pięknie gracie na katarynce!" powiada.

Przytomność umysłu.

Aptekarz Pigulski stoi sobie spokojnie za kontuarem, kiedy nagle z poza rogu wypada auto; szofer traci panowanie nad kierownicą i wóz druzgocze szybę wystawową apteki, zatrzymując się przed samym kontuarem.

„Rany Boskie, czego pan tu chce?" krzyczy przerażony aptekarz.

„Czego chcę?" mówi szofer. „Ano małą paczkę bandaża i wielkę rolkę plastra!"

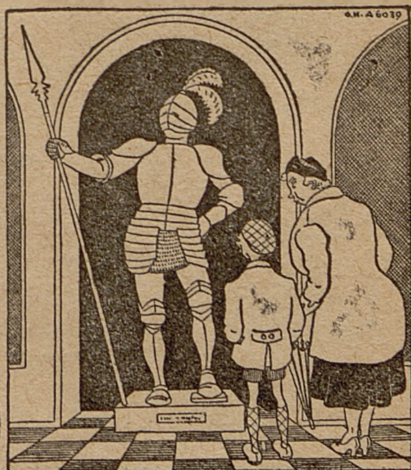
Chciałby mieć taniej!

Wędrowny astronom: „Panie i panowie, tylko za jedne 20 groszy! Możecie zobaczyć największe gwiazdy na niebie: Jowisza, Wenus, Marsa! Proszę bliżej. Pokolei!

Pan Oszczędnicki: (który jest bardzo skąpy): „Ja mam przy sobie tylko 10 groszy. Czy nie ma pan na składzie mniejszych gwiazd?"

To byłaby dobra osłona!

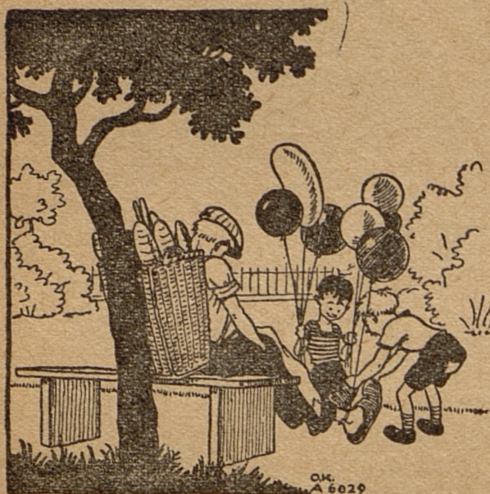
Mały Józio zwiedza z matką muzeum historyczne. Na jednym z korytarzy stoi zbroja rycerska i Józio tak się nią zachwyca, że trudno go oderwać. Wreszcie mówi: „Mamo, kup mi taką zbroję!"

„Ależ dziecko!" pyta zdziwiona matka. „Pocóż ci taka zbroja?"

„Bo wiesz, mamusiu, za tydzień dostaniemy cenzurki . . . a tatuś bije tak mocno!

Wesoły kącik.

A to gałgany!

Janek (do Lolka): „Poczekaj, my go tu zaraz zbudzimy?“

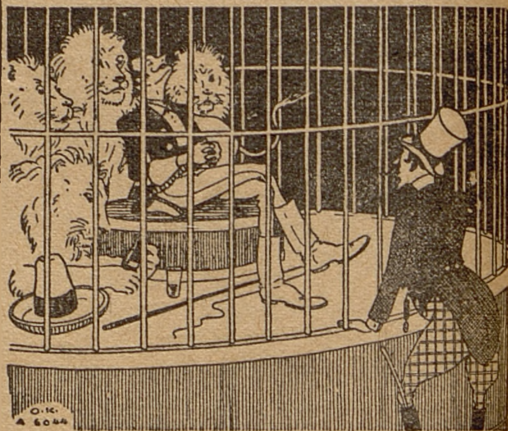

Piekarczyk: „Rety! A to co?“

Wtedy się zatrzyma. Pan Smakulski (do konduktora): „No, nareszcie stacja, będzie można ugasić pragnienie! Proszę pana, czy pociąg będzie tu stał tak długo, żebym mógł napić się piwa naprzeciw stacji?“

Konduktor: „Hm, to zależy . . . Jak pan zafunduje kufel maszyniście, to postoi!“

Jedyne miejsce . . .

Dyrektor cyrku (do pogromcy lwów): „Cóż to, panie Mordalski, siedzi pan cały dzień pomiędzy swojemi lwami!“

Pogromca: „Niech pan dyrektor mi nie broni! To jedyne miejsce, gdzie nie wejdzie moja stara . . . tutaj mam trochę spokoju!“

Praktyczna kobieta.

Do kapelusznika, pana Czarnuszki, wchodzi pani Błaszczykowa, wystrojona odświętnie. Ale w ręku trzyma coś, co wcale nie licuje z jej strojem, mianowicie mały cebrzyk.

„Ależ proszę pani“, mówi kapelusznik, „tutaj nie zakład bednarski!“

„Wiem o tem“, odpowiada pani Błaszczykowa, „i właśnie przyszłam do pana. Chcę kupić mężowi na imieniny nowy kapelusz, ale ma to być niespodzianka . . . i dlatego przyniosłam ten cebrzyk na miarę . . . mąż ma akurat taką głowę . . .“

Ostatni!

Opowieść z walk powstańczych.

1.

Było to w Warszawie w roku 1831.

Po pamiętnej w dziejach narodu nocy listopadowej, gdy waleczni powstańcy z Belwederu wypędzić zdołali księcia Konstantego, gdy wojsko moskiewskie wyniosło się za rogatki Warszawy, a lud polski dnia 30 listopada powitał swoją stolicę wolną — wtedy radość i uniesienie młodzieży polskiej nie miało granic.

— Warszawa wolna! wolna! bez Moskali! — woła młodziutki chłopczyna, wpadając jak szalony do mieszkania. — Mamo, mamo, czy ty słyszysz? Czy wierzysz temu? Moskali niema! Jest nasze, polskie wojsko, jest powstanie! hurra! na wroga!

2.

Pani Bolewska spojrzała ze łzami na syna i powiada wzruszona:

— Cieszysz się? Zapewne! nie miałbyś chyba w sobie kropli krwi polskiej, gdybyś w takiej chwili nie przejął się, szkoda tylko, żeś mi za młody...

— Za młody! Co mama mówi?

— A na uralnie, żeś mi jeszcze młody na to, aby za broń chwytać, aby śpieszyć do powstania. Gdyby żył twój starszy brat, byłabym teraz szczęśliwa, oddając syna na służbę Ojczyźnie.

— Mamo, najdroższa mamo! Jak możesz to mówić, iż nie masz kogo oddać Ojczyźnie — wszakże ja idę — dziś — zaraz.

Zbladła biedna matka — słowa jej na ustach zamarły — ledwie po chwili zdołała szepnąć:

— Idziesz? Ty?

Ksawery Bolewski przypadł do nóg matki z płaczem niemal dziecięcym.

— Matko... Czyż nie dasz mnie?

— Aleś ty, dziecko, chłopię wątłe — padniesz z wysiłku, umęczenia.

3.

Łzy gorące toczą się po licu matki, a łzy te, jak perły, sypią się na czarne włosy chłopaka. Długą chwilę trwała cisza — wreszcie chłopak począł mówić, patrząc w oczy matki.

— Kto żyje, kto Polskę kocha, idzie! Idzie Staś Krzewik, idzie Władzio Zwolewski, idzie nawet ten szewczuch mały Kubuś ospowaty, a ja — jabym został?

— Oni starsi!

— Ale Ojczyzna biedna, ratować ją trzeba. Prawda matulu, gdybyś była w nieszczęściu, gdybyś wpadła w przepaść czarną, mybyśmy wszyscy wyciągali ręce, aby ciebie z głębi wydobyć, każde z nas, nawet najmłodsza Zosia ku tobieby biegła, a chciała cię z niedoli wydźwignąć — a czyż Polska nam nie matka?

— Idź synu! Błogosławię cię na tę drogę walki trudnej — idź! Ja ciebie nie zatrzymam, ja ci moją miłością oblicza Ojczyzny nie zasłonię.

4.

I poszedł.

Poszedł żegnany błogosławieństwem, łzami, modlitwą.

Poszedł, jak poszło wielu — bo któż, mając syna, brata, męża, przyjaciela, zatrzymałby go w domu?

Na rozwitym sztandarze wionął orzeł biały — ozwała się trąbka bojowa, zabrzmiała pieśń do Boga-Rodzicy i oddział powstańczy z Warszawy ruszył w drogę.

... Jest maj!

Cudowny, piękny, pogodny, brzmiący pieśnią słowika, gwarem ptasząt, śmiechem goniących się po błoniach dzieci, miesiąc woni, kwiatów i siejby. Sieją polscy rolnicy w maju ziarno na zagonach, a z ziarn tych strzelają bujne kłosy. Sieje też i polska młodzież krew swoją, po tej ziemi ojczystej, z siejby tej ma powstać przyszłość wolna i święta.

Nad Narwią, pod Ostrołęką, rozłożył się nasz polski obóz, a Skrzynecki widzi, iż chwila walnej bitwy już bliska.

Szeregi wrogów mnożą się — jak chmury czarnych kruków gromadzą się nieprzyjaciele wokoło, a naszych w porównaniu do nich bardzo mało.

Dnia 26 maja rozpoczęła się straszna a nieszczęsna dla nas bitwa.

Waleczność polskich żołnierzy dokonuje cudów, jednak szeregi chwieją się, nikną.

Woda w Narwi czerwieni się od krwi naszych, sączy się krwią każda bryła ziemi, trupy jak kłosy na zagonie leżą.

Młody powstaniec Ksawery Bolewski, którego matka uważała za dziecko prawie, wytrwał tu z odwagą i męstwem bohatera.

Był on przy armacie, która zmiatała wrogów cisnących się z zaciekłością. Padł jeden, drugi, trzeci z jego towarzyszów przy armacie. Moskale walą kulami bez przerwy. Co chwila cichy jęk bólu przebije niebo i nowy trup na ziemię się skłoni, a Bolewski stoi nieustraszony i niezmęczony.

Wreszcie został o s t a t n i.

O s t a t n i ! !

Wokoło trupy, jęki rannych, krew, poszarpane resztki ciał, dym, a nad tem wszystkiem jasne i pogodne niebo.

On sam!

Jeszcze nabija, mierzy, chce palić — gdy i on sam pada, bo mu kula moskiewska nogę roztrzaskała.

I wszystko ucichło.

Narew zakrwawioną wodą niesie Ojczyźnie wieść o klęsce Polaków.

Naszych padło 8.000, a wszyscy waleczni, dzielni, szlachetni.

Padli!! Ostrołęko!! Jakże boleśnie twe imię zapisane na kartach naszej historji, jakie smutne o tobie wspomnienie.

5.

Na pobojowisku cicho!

Słońce dawno zaszło, jęki rannych ucichły, bo jednych zabrano — a drudzy konali — krew w ziemię spływa — chłodna rosa zranione czoła myje.

Bolewski wije się z bólu — chce wstać — iść — lecz darmo!

Strzaskana noga ciąży jak głaz, ani nie może znaleźć ulgi w tem cierpieniu.

Ci, co odeszli z pola bitwy, nie widzieli, iż przy tej armacie jeszcze jeden ostatni został żywy... Poszli, zostawiając go bez ratunku.

Szarpnął się z bólu i woła:

— Ah... Ratunku!

Jakiś głos zpośród rannych odzywa się:

— Kto tam?

Bolewski drgnął. Poznaje głos jednego z powstańców.

— To ty, Grzejkowski?

— Ja. Oczy mam wystrzelone, nie wiem kędy iść, nie wiem kędy się zwrócić.

— Ja mam strzaskaną nogę, ruszyć się nie mogę.

— I cóż poczniemy?

— Cóż? Zginiemy!

— Zginiemy? O nie! Jeśli nie z ręki wroga, to z rozpaczy nie zginę, — powiada Bolewski — bo jeszcze służba dla Ojczyzny nie skończona.

Obaj jęczą z bólu, gorączka ich rozpala, głód trawi, aż świtać poczyna i różowa zorza poranna zastaje ich razem.

Radzą — trzeba się ratować. Ale jak? Jeden oślepły — drugi bez nogi.

Przecież dla dzielnych bohaterów, to wszystko nic!

Bierze Grzejkowski Bolewskiego na ramiona i niesie go.

Czy może kto pojąć, czem jest taka droga dwóch ciężko rannych?

6.

Doszli tak do Warki.

Gdy ich rodacy ujrzeli, łzami się zalali.

Z Warki odwieziono obu do Warszawy.

Pani Bolewska siedziała z książką do modlenia przy oknie, gdy nagle zapukano.

— Popatrz Zosiu, kto tam?

Zosia, siedmioletnia dziewczynka biegnie do drzwi i z krzykiem woła:

— Mamo!

Pani Bolewska wstała — zbliża się — zbladła śmiertelnie, lecz ani słowa skargi, ani drgnienia jęku nie wydała.

Wnieśli rannego Ksawerego.

— Tyżeś mój synu, ty? — cuciła go matka, a potem dodaje: — Za młody byłeś, prawda? Nie miałeś siły, padłeś!

A oficer, obecny przytem, rzecze:

— Matko, twój syn był najmłodszy, ale był ostatni przy armacie! Wszyscy padli, on sam jeden się trzymał i walczył i nie ustąpił, aż mu kula nogę odcięła. Nie było innej rady — nogę amputowano.

A w dzień, kiedy młodzieńcowi operację wykonano — w ten sam dzień przyniesiono mu krzyż „virtuti militari“.

7.

Czy koniec?

Ten sam Bolewski bez nogi walczył jeszcze z wrogami Ojczyzny w r. 1863 i d. 1 listopada padł pod Poryckiem.

... Takie są kartki z przeszłości, — takie postacie z lat, które już przeszły.

Roman Hernicz.

Co czasem może tabaka?

Humoreska na tle życia przemytników na Górnym Śląsku.

Kto zna Górny Śląsk, wie, że z polskiej strony Górnego Sląska i z niemieckiej na stronę polską, przewożą szmuklerzy różne rzeczy, aby w ten łatwy choć niebezbieczny sposób dojść do grosza. Mimo, że władze polskie i niemieckie karzą tych przemytników, to jednak istnieje cała doskonale zorganizowana banda, jakkolwiek są też i tacy szmuklerzy, którzy „interes“ prowadzą na własną rękę i bez wspólników.

Maciej Grzęda lubiał czasem sobie jak to na Śląsku mówiono „przeszwarcować“...

Żona jego Magda, miała dzisiaj jakieś złe przeczucie, ponure sny trapiły ją nocą, więc kiedy rankiem zauważyła, że mąż wybiera się w drogę, rzekła:

— Macieju! Mam jakieś złe przeczucie i bardzo cię proszę, nie wychodź dziś wcale. Coś mi serce mówi, że cię dziś kontrolerzy przychwycą, a wtedy może musiałbyś odpowiadać za wszystkie swoje grzeszki...

Ale Maciej spojrzał z dumą na swoją żonę i rzekł:

— Ależ Magdo, jak możesz nawet na chwilę przypuszczać, że mnie uda się tym panom schwytać. A gdzież moja głowa? Gdzie moja odwaga? Czy podczas plebiscytu nie wykazałem, żem morowy chłop?.. Jeszcze mnie żaden strażnik celny nie dostał w swoje ręce i mogę cię zapewnić, że nie dostanie. Już moja głowa w tem, a ty Magdo patrz ino, bym coś ciepłego mógł do żołądka wpakować, zanim wyruszę w drogę. Bo wiesz, że źle jest, gdy wejdę do karczmy. Trudno mnie stamtąd wydostać i wtedy zapominam o swoich obowiązkach...

Ale Magda nie dała za wygraną.

— Macieju. Wyraźnie widziałam we śnie, jak cię ten strażnik celny Przybyłka chwycił za kark, związał ładnie rączki i poprowadził do urzędu celnego. Stamtąd widziałam, jak cię odprowadzali na policję. Więc cię proszę, na dzisiaj zostaw to — jutro możesz już iść swobodnie, bo na jutro niema sen dzisiejszy żadnego znaczenia...

— Ależ zostaw mnie już w spokoju! Ja już sobie dam radę z Przybyłką. On jak dobrej tabaki powącha, to już na własne oczy nic nie widzi — a jak jeszcze gorzałki kieliszek wypije — to dopiero wtedy z nim gadaj...

Magda biadała bezustannie. Ale Maciej pocieszał ją:

— Pamiętaj, że świat należy do mądrzejszych. Kto jest mądrzejszy, temu się wiedzie lepiej, ten triumfuje...

Ale Magda patrzyła w niego teraz głupim wzrokiem:

— Ty tak często wyjeżdżasz do miasta i stykasz się tam z różnym

ludźmi, więc jesteś bardziej jak ja mądry i uczony, — a ja ci się przyznać muszę, że nawet nie rozumiem, co ty do mnie mówisz...

— A więc jeżeli nie rozumiesz to nic nie gadaj. Bo jest piosenka:

Znam ja cnotę nad cnotami,
trzymać język za zębami...

No babo, teraz bądź zdrowa, przyjdę po północy. Nagotuj mi jadła dobrego i dużo — ja ci przyniosę kawał szwajcarskiego sera. A pamiętaj, że gorzała już wyszła, żeby mi na stole stała flaszka monopolówki naszej smacznej, bo inaczej awantura ze mną...

Magda przyrzekła wszystko przygotować w największym porządku, pożegnała swego męża serdecznie, wyszła jeszcze za nim na próg domu, przeżegnawszy go raz jeszcze znakiem krzyża, poczem wróciwszy do chałupy, zaczęła już gotować wieczerzę, myśląc, że narazie sama skosztuje z tych smakołyków, które swemu mężowi na noc przygotowała.

— Ach, modlę się do Boga, — myślała Magda, — ale jakże ma pomóc Pan Bóg ludziom, którzy chodzą zakazanemi drogami...

Podczas tych kontemplacyj swej żony, szedł sobie Maciej raźnym krokiem, podśpiewując. Czuł się dziś doskonale, a trzeba dodać, że był zawsze zdrów,— a kobiecinki patrząc na niego, mówiły: „Piękny Maciej". Faktycznie, postać miał barczystą, twarz męską, orli nos, oczy zawsze śmiały się, a na twarz spadały włosy czarne, jak u cygana.

Ciekawy był to człowiek z Macieja. Lubił poprostu stawać niebezpieczeństwu w oczy. Nie musiał być szmuklerem, bo przecież miał doskonałe gospodarstwo, miał kilka krów, chował świnie, miał ładne dochody, wszystkie dzieci były już zaopatrzone. On jednak nie umiał pokonać w sobie tej chętki do przemytnictwa. — Idąc teraz ku granicy, mówił do siebie:

— Kiedy już nie będę mógł bawić się w przemytnika, niema życie dla mnie żadnej wartości. Ja tak długo żyję, póki mogę szmukłować, a gdy więcej nie będę, to nie przedstawia dla mnie życie żadnej wartości... Ach, jak długo uprawiał już szmuklerstwo... Od chwili wkroczenia wojsk polskich, od zajęcia przez Polskę części Górnego Sląska. A przed wojną, to znowu była ulubioną dla niego granica austrjacka i czeska... I tak od dwudziestu lat trudnił się szmuklem i mógł z dumą powiedzieć o sobie, że miał nadzwyczajne szczęście, bo faktycznie do dziś nie udało się jeszcze żadnej władzy schwytać ptaszka w swoje sidła. Nieraz już zdawało się strażnikom, że go mają. Ale Maciej jak zając umiał im się wywinąć, gdzieś wśród drzew i krzewów, znikał — że szukaj wiatru w polu. A gdy zjawili się w jego mieszkaniu, aby stamtąd ptaszka wydobyć, ten leżał sobie już dawno w łóżku, śpiąc smacznym snem i wszystkiego się wypierając.

Tak więc około osoby Macieja utworzyła się poprostu legenda i strażnicy mówili sobie szeptem, że Maciej chyba w zmowie jest z samym djabłem. Nieraz zapowiadał wprost anonimowemi kartkami, że o tej godzinie i w tym dniu wyjdzie na „połów". Strażnicy pilnowali granicy — każdy stał czujnie na straży — ale on już dawno był za granicą i wszystko co chciał, udało mu się przewieźć w porządku. Klęli strażnicy na wszystko sakramentalnie i poprzysięgli mu zemstę...

Maciej wiedział, że wczoraj odbyła się zabawa weteranów, i że strażnicy celni brali także udział w tej zabawie. Wiedział również doskonale, że przy takiej zabawie nie obejdzie się bez porządnej dawki alkoholu — i że strażnicy dzisiaj po tej zabawie, nie będą bardzo „czynni", a już najmniej niebezpieczni. Właśnie pan Przybyłka, jego największy przeciwnik całą noc przetańczył, a teraz siedział sobie w knajpce, popijając piwo. Niejedną już bombę piwa zmieścił w swoim żołądeczku, ale konstatował, że pragnienie rosło z każdą chwilą. I mimo, że miał dziś służbę graniczną, to jednak przy każdej bombie piwa mówił sobie: — E, jakoś to będzie...

I dalej zachwycał się piwem. Powoli przychodzili inni koledzy ze straży celnej, aby sobie popić i ugasić pragnienie po tej gorąco przetańczonej nocy.

Nie miał więc Maciej żadnych trudności i swobodnie przeszedł sobie gra-

nicę. Zaraz kupił doskonałej tabaki, potem dla żony ser, i inne rzeczy, które szmuklował chętnie i ze spokojem, — z niewinną miną, jakgdyby nic, wracał zpowrotem. Przedtem jednak nie zapomniał wypić kilka bomb „zagranicznego“ piwa...

Tymczasem stało się coś nieoczekiwanego. Podczas gdy strażnik Przybyłka i jego koledzy, gasili swoje pragnienie przy bombach — przejeżdżał pan radca z urzędu celnego w charakterze kontrolera, aby się przekonać, jak się też jego chłopcy sprawują i czy sumiennie spełniają nałożony na nich obowiązek. Jak grom z jasnego z nieba spadła na strażników ta wiadomość, że kontroler przyjechał. Ale sprytnemu gospodarzowi szyneczku „Pod wołem“ udało się zatrzymać na chwilę pana kontrolera u siebie, a w międzyczasie tylnemi drzwiami wylecieli strażnicy do kasarni, i gdy pan kontroler się zjawił, wszyscy stanęli na baczność przed nim, chociaż nogi pod wpływem wypitego trunku nieco się chwiały.

Przybyłka odszedł na swój odcinek kontrolny. Zmęczony siadł pod drzewem i czekał tylko aż się zjawi jakiś przemytnik. Całą złość swoją przeniósłby dziś na napotkaną ofiarę! Hej, jakby sobie wygodnie jeszcze w knajpce siedział, gdyby nie nagły przyjazd kontrolera. Ale szczęśliwie się cała sprawa skończyła, całe szczęście, że gospodarz ujrzał kontrolera i że ich tylnemi drzwiami wypuścił... Inaczej byłaby chryja...

Zmęczonemu Przybyłce, zamykały się już ze znużenia oczy, kiedy nagle usłyszał wyraźnie jakieś kroki ludzkie. Zerwał się, ujął strzelbę w ręce i stanął w pogotowiu.

Jak lis zwinnie przewinął się cień człowieka.

— Hej! Stanąć! Bo strzelam...

I stanął. Kto? Nasz bohater Maciej!

— Mam cię uareszcie Macieju Grzędo! — wołał triumfalnie Przybyłka — teraz po tylu latach, mam cię ptaszku w swoich rękach...

I już za chwilę miał go naprawdę w swoich rękach.

— No, braciszku teraz ze mną najpierw do urzędu policyjnego, a potem zobaczymy, gdzie to sobie spędzisz nockę...

Maciej Grzęda, zupełnie nie zdawał się przerażać swoją sytuacją. Spojrzał dobrotliwie na strażnika i rzekł:

— Ależ nie myślę nawet opierać się władzy. Idę z panem, panie strażniku, tylko bardzo proszę, niech mnie pan wypuści z rąk — nie zniosę tego i stanę się brutalny, a tak spokojnie pójdę z panem do urzędu, bo sumienie mam czyste i władze nasze uszanować umiem.

— Dobrze! Ale trzy kroki naprzód. Pamiętajcie, że mam naładowaną strzelbę. Gdy tylko usiłować będziecie uciekać, panie Grzęda, padniecie plackiem na ziemię, skąd was już nikt nie podniesie.

— Ani mowy niema o tem, abym uciekał. Ja jestem Maciej Grzęda, stary górnoślązak i ja umiem szanować władze. Każdy z nas musi sumiennie spełniać swoje zajęcie...

— No to pięknie, ale teraz naprzód! — rzekł strażnik Przybyłka ostrym, urzędowym tonem, który zdawał się wykluczać wszelkie poufałości i możliwość jakiegokolwiek zbliżenia...

Maciej Grzęda szedł posłusznie, cicho, nie odzywając się ani słowem. Po jakimś czasie przystanął i zapytał:

— Panie strażniku, czy mogę o coś poprosić?

— Można! — rzekł strażnik ozięble.

— Chciałem pana poprosić, abyśmy na chwilę odpoczęli. Tylko przez chwilę, jestem bardzo zmęczony. Powąchać chciałbym sobie tabaczki, a potem pójdę tak spokojnie i posłusznie jak i teraz.

— Ani myśleć nawet o tem! — odrzekł strażnik.

— Ależ panie Przybyłka, któż byłby tak srogi. Przecież to idzie tylko o kilka minut. Posiedzę chwilkę, odpocznę, tabaką się wzmocnię i w tej chwili posłusznie pójdę dalej...

— Ale tylko na chwilę. Możecie siąść. Szanuję wasz wiek i rozumiem, że chwilę musicie odpocząć.

Siadł Maciej Grzęda pod drzewem, wyciągnął tabakę, powąchał raz, dwa, mocno, aż mu oczy zajaśniały i powiada:

— Panie strażniku! Niechno pan szanowny spróbuje jeden niuch, a będzie

zdawać się panu, żeś pan jest w siódmem niebie...

— Ja jestem urzędową osobą i nie będę przecież wąchał przemycanej tabaki. Niech się pan już tem sam rozkoszuje...

— Ależ panie Przybyłka, ja przecież wiem, jak pan strasznie lubi tabakę. Od tej odrobiny, jeszcze się nasze państwo nie zawali. I urzędnik jest człowiekiem i ma swoje słabostki. Zapewniam pana, panie strażniku, że takiego specjału jeszcze pan nie miał w swoim nosie. Niech pan tylko spróbuje, a zapewniam pana, że będziesz pan bardzo zadowolony, a nawet myślę, że zostanie pan jej odbiorcą...

Uważnie, aby nie stracić ani jednej szczypty tego nektaru zbliżył strażnik tabakę do nosa — ale w tej chwili właśnie Maciej Grzęda uderzył go, podniósł własną rękę strażnika tak szybko do twarzy, że cała tabaka zaprószyła mu oczy.

Przy tych słowach chwycił go za rękę i wsypał mu odpowiednią dawkę pachnącej tabaczki.

Przybyłka zaczął się dziwnie niepokoić. Tabaka kusiła go strasznie — była to przecież jego namiętność. — Ale jak to pogodzić ze spełnieniem swego obowiązku?

— No, niech pan tylko spróbuje troszeczkę, bo jestem bardzo ciekaw na sąd i zdanie pańskie! — kusił go Grzęda.

— No, dobrze spróbuję...

Wyciągnął teraz rękę ku Grzędzie, ten wsypał odpowiednią dawkę tabaki. Uważnie, aby nie stracić ani jednej szczypty tego nektaru, zbliżył strażnik tabakę do nosa — ale w tej chwili właśnie Maciej Grzęda uderzył go, podniósł własną rękę strażnika do twarzy, że cała tabaka zaprószyła mu oczy — i strażnik zaczął wyć z bólu.

— No, teraz muszę się śpieszyć! — zawołał Maciej uratowany i pognał jak zając polami...

Trwało dobre pól gogodziny, zanim nasz strażnik oprzytomniał. Teraz jednak uczuł tak palący wstyd, że najchętniej byłby się rozpłakał...

Rankiem powrócił do kasarni, nie wspominając jednak nikomu o nocnej swojej przygodzie, gdyż przecież w zasadzie był współwinnym ucieczki znanego przemytnika. Milczał też dyskretnie Maciej Grzęda, który od tej nocy przestał przemycać, nauczony już, jak to niemiło spacerować pod bagnetem. Nietylko sam z tem zerwał, ale innych ostrzegał i do uczciwej pracy namawiał. Tylko czasem, gdy spotykał strażnika Przybyłkę, zapytywał go: „No, jakże panie strażniku, smakowała tabaka?...“

Niezwykła noc.

Opowieść z miasteczka kresowego.

Napisał Fr. Strzelecki.

Doktór Wirski zdrzemnął się w wygodnym fotelu. Na obszernym, żelaznym kominku staroświeckim płonęły wesoło polana z sosnowego drzewa. Czerwone iskry wypryskiwały na błyszczącą mosiężną blachę, rozłożoną jasnym czworobokiem przed kominkiem. Doktór Wirski utkwił wzrok w tę blachę mosiężną, wygładzoną i błyszczącą, w której zda się płonął drugi ogień.

A za oknami spało ciche miasteczko kresowe, przywalone niby grubą pierzyną puchową, warstwą białego śniegu...

Wicher wył głucho wśród lichych domków: nigdzie nie było widać żywego ducha, jeno słabe światełka niepewnie migotały w oddali...

Doktór Wirski poprawił się i utonął myślą w dawnych, dawnych latach...

Oto w pobliżu o kilka kilometrów stąd, stał przed laty dwór jego rodziców. Dwór zwał się Zagórze. Bielusieńki, czyściuteńki, dumał sobie pod wielkim lasem, rozciągającym się stąd hen, aż do litewskiej granicy...

Mały Włodek znał ten las, jak ten własny swój malutki pokoik na „facjatce“. Nieco na uboczu leżały Bory — duża wieś, z którą że nieomal łączyły się mniejsze Borki. W sąsiedztwie ich leżały znów Górki — a tutaj było kochane, stare Zagórze...

Doktór Wirski przeciągnął się i snuł dalej swe wspomnienia... Znów widzi siebie, jako młodego chłopca... Ugania się na swym podjezdku po lesie — a tuż, tuż w trop za paniczem tłucze się na siwku, sapiąc i postękując Semen, stary sługa i przyjaciel rodziny Wirskich.

Tu doktór Wirski ujrzał tę chwilę, gdy odnalazł w sobie powołanie zawodu. Przypomniał sobie, jak to poraz pierwszy zapragnął z całego serca zostać lekarzem.

A było to tak:

Panicz pędził i pędził na kasztanku, hen, aż w Bory i Borki, a stary Semen na swej „habecie“ nie odstępował go ani na krok... Wtem przed kasztankiem wyrosła jak z pod ziemi, stara dzika świnia z kilku małemi. Spotkanie to było tak niespodziane, że przestraszony koń stanął dęba — a panicz Włodzio upadł na ziemię... !

I stałoby się nieszczęście. Maciora rozwścieczona runęła z impetem na chłopca i byłaby go poszarpała ostremi kłami, gdyby nie wierny Semen, który w mgnieniu oka zeskoczył na ziemię, podniósł Włodka wysoko i posadził na potężnym konarze. Lecz jego samego dzika świnia pogryzła straszliwie. Nogi Semena, niby jedna wielka rana — spłynęły krwią. Pomimo ran, Semen wyciągnął swój kordelas myśliwski i począł walczyć z maciorą, która na szczęście widząc, że jej młode pochowały się w bezpieczne miejsce, dała po chwili spokój walce i uciekła z triumfalnem chrząkaniem.

Lecz Semen zato, osłabły od utraty krwi, upadł zemdlony. Wówczas to w umyśle młodego Włodka, stojącego bezradnie nad rannym, powstał zamiar kształcenia się na lekarza. Zamiar ten został uwieńczony powodzeniem. Po latach nauki gimnazjalnej, po latach nauki uniwersyteckiej, po praktyce w wielkim szpitalu w Warszawie — doktór Wirski wyjechał zagranicę. Powrócił stamtąd, z odległej Ameryki, gdzie niósł pomoc tysiącom rodaków, emigrantów, dopiero przed niewielu laty, by walczyć w szeregach obrońców odrodzonej Ojczyzny.

A po wojnie, po kilku latach cichej pracy dla chorych — doktór Wirski zapragnął obejrzeć jeszcze raz w życiu swe stare kąty. Z dworu w Zagórzu nie pozostało ani śladu. Trudno było nawet odnaleźć miejsce, gdzie się maleńki Włodzio kiedyś urodził. Ludzie byli zupełnie nowi i obcy, nikogo już nie zostało z bliskich i drogich osób. I doktór Wirski miast się cieszyć, że znów znalazł się w pobliżu tak dobrze

znanych miejsc — siedział zadumany przed kominkiem, za którym świerszcz śpiewał swoją piosenkę. Marzył...

W pewnej chwili, pasmo myśli doktora, przerwało lekkie pukanie do drzwi.

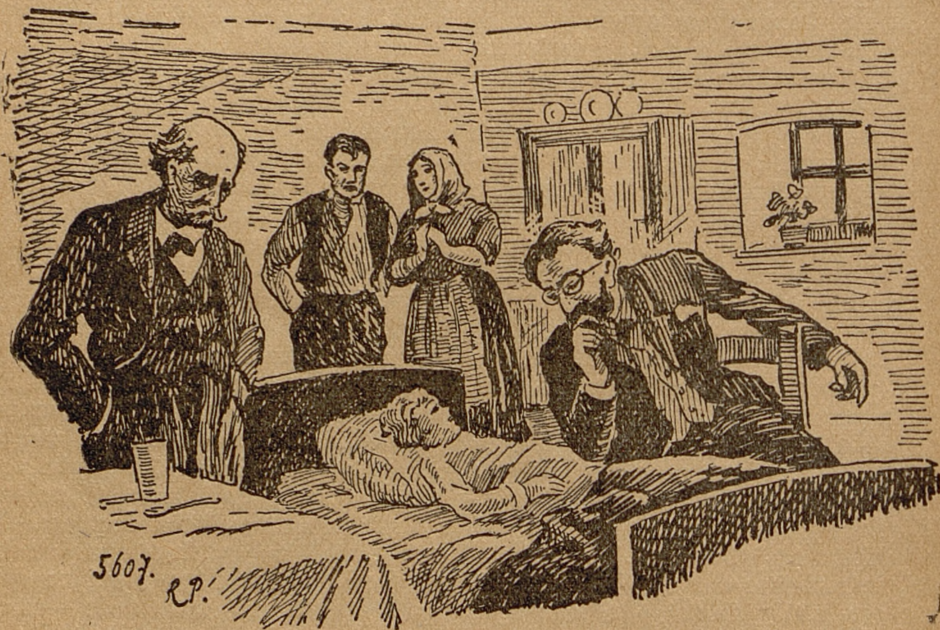
— Doktorze, czy mogę wejść? — pytał gospodarz domu.

— Proszę bardzo! — odkrzyknął Wirski.

Aptekarz Klecki, u którego zatrzymał się na kilka dni nasz znajomy, nudził się w swoim pokoju, pachnącym miętą i niezliczonemi medykamentami, poszli do państwa Orlickich. Przyjemnie przeszedł czas na pogawędce i grze, to też noc już była, gdy nasi znajomi zaczęli zbierać się do powrotu. Stary Orlicki, kazał zaprzęgać do powozu, by odwieźć gości do domu, ale Wirski postanowił wracać do domu z panem aptekarzem pieszo.

— Snieg tak pięknie pada, toż to uciecha dla mnie znaleźć się tak na kilka chwil bodaj w polu, wśród ciszy — rzekł do gospodarzy.

I poszli...

„Dziecko jedyne nam zachorowało, a doktór mieszka dopiero w powiatowem mieście“

służącemi panu Kleckiemu do wyrobu „uniwersalnych pigułek“ na wszelkie dolegliwości żołądka.

— Drogi doktorze, chciał pan przepędzić dzisiejszy wieczór sam na sam ze swemi myślami i wspomnieniami, a jednak możebyśmy tak poszli na partyjkę szachów do państwa Orlickich, którzy mieszkają tuż za miasteczkiem o kilkaset kroków. Za pół godziny bylibyśmy u nich.

Doktór Wirski zgodził się na wycieczkę wieczorową za miasteczko i ubrawszy się w futra — obaj panowie

Trzeba było przejść przez zagajnik szeroką drogą, by za pół godziny, jak to już powiedział aptekarz Klecki, znaleźć się w miasteczku. Aptekarz jednak, którego ciągnęło już do łóżka zaproponował, aby pójść krótszą drogą naprzełaj przez las, znajomą mu ścieżką. Doktór Wirski zgodził się chętnie na krótszą drogę, bo i jego mróz chwytał za nogi. Zagadali się o tem i owem — o Orlickich, od których właśnie wyszli, o miasteczku, o okolicy... i zabłądzili. Przez dwie godziny szukali ścieżynki, którąby ich wyprowadziła z lasu, im

dłużej jednak — tem bór stawał się ciemniejszy, gęstszy... Doktór Wirski strzepnął śnieg z czapki i nie tracąc humoru, zwrócił się z żartobliwem pytaniem:

— No i cóż tam ze ścieżką?...

Trudno było otrzymać odpowiedź na to pytanie, więc znowu puścili się w drogę. Ale snać po tym krótkim odpoczynku, los się odmienił, gdyż wkrótce ujrzeli przed sobą światełko. Jedno, nie dwa, bo dwa światełka mogłyby być przypadkowo ślepiami wilka.

Po paru minutach znaleźli się przed drzwiami chatki gajowego, który na pukanie wyszedł niezwłocznie ze świecą w ręku, a dowiedziawszy się, jaka przygoda spotkała naszych znajomych, gościnnie zaprosił ich do siebie.

Doktorowi Wirskiemu, gdy tylko rozgościł się nieco, nie uszedł uwagi wyraz zmartwienia i troski, malujący się na twarzy gajowego i jego żony, której oczy nosiły wyraźnie ślady łez...

Czuły na niedolę bliźniego doktór zapytał, jaki jest powód ich przygnębienia. Gajowy otarł pot z czoła i rzekł:

— Dziecko jedyne nam zachorowało, a doktór mieszka dopiero w powiatowem mieście o 50 kilometrów stąd. Ani myśleć, by w taką noc można go sprowadzić...

Wirski uczuł dziwne ciepło w sercu. A więc i tutaj, w głębi puszczy może ulżyć czyjemuś cierpieniu, może osuszyć czyjeś łzy. Nie zwlekając, udał się do chorej dziewczynki, córki gajowego. Niezwłoczne zabiegi doświadczonego lekarza, uśmierzyły cierpienia dziecka, które już po godzinie usnęło, znacznie uspokojone. Aptekarz Klecki gorąco uścisnął rękę doktorowi i rzekł:

— Bóg widocznie wiódł pańskie kroki do tej chorej dzieciny, która jeszcze przed chwilą wołała do Stwórcy o pomoc.

Nazajutrz obaj pożegnali się i doktór Wirski wyjechał z powrotem do Warszawy. zadowolony i szczęśliwy, że mógł komuś w swych rodzinnych stronach przynieść pomoc za bożym rozkazem.

Jak zużywać zarobione pieniądze?

Stare orjentalne przysłowie, które jednak i w czasach dzisiejszych, jest jeszcze bardzo aktualne, brzmi następująco:

„Człowiek powinien dzielić swoje dochody na trzy równe części. Jedną ma złożyć w gotówce, drugą powinien ulokować w nabyciu własności, a pozostałą częścią — prowadzić handel.“

Finansiści i uczeni amerykańscy zastanawiali się długo nad problemem, co człowiek powinien uczynić ze swemi zarobionemi pieniądzmi. 100-letni prawie Rockefeller uważa za szczyt mądrości gospodarczej: „Oszczędzać!“ Znaną jest rzeczą, że ten miljarder amerykański nietylko w teorji głosi swoje hasło — ale też praktycznie je stosuje.

Oto gdy spotka zajomego, daruje mu „dime“ t. j. najmniejszą monetę obiegową w Ameryce i powiada mu:

— Oto zaczątek kapitału... Powinieneś dalej oszczędzać...

Skarbonka — to symbol teorji Rockefellera.

Henryk Ford, znany „król automobilowy“, niema jeszcze 90 lat. Ten miljarder twierdzi, że powodzenie w życiu może mieć tylko ten człowiek, który umiejętnie wydaje pieniądze. Ford twierdzi w przeciwieństwie do Rockefellera, że błędem jest wpajanie w młodzież, że jedynie system oszczędnościowy, może ich do bogactwa doprowadzić. Przeciwnie — młodzież powinna się doskonalić w zawodzie swoim — myśleć bezustannie o tem, jak w swoim zawodzie osiągnąć najpoważniejsze rezultaty.

Trzeci znowu kapitalista Raskob, pochodzi ze sfer robotniczych — i już we wczesnej młodości osiągnął nadzwyczajne stanowisko, gdyż mianowany został dyrektorem gigantycznej „Gen. Mot. Comp.“

— Każdy amerykański robotnik — twierdzi Raskob — jest w stanie, o ile ma wolę ku temu, zaoszczędzić tygodniowo 15 dol. W ten sposób, gdy raz zdobędzie się na to i ulokuje te 15 dol. w banku ma szanse zostać kapitalistą...

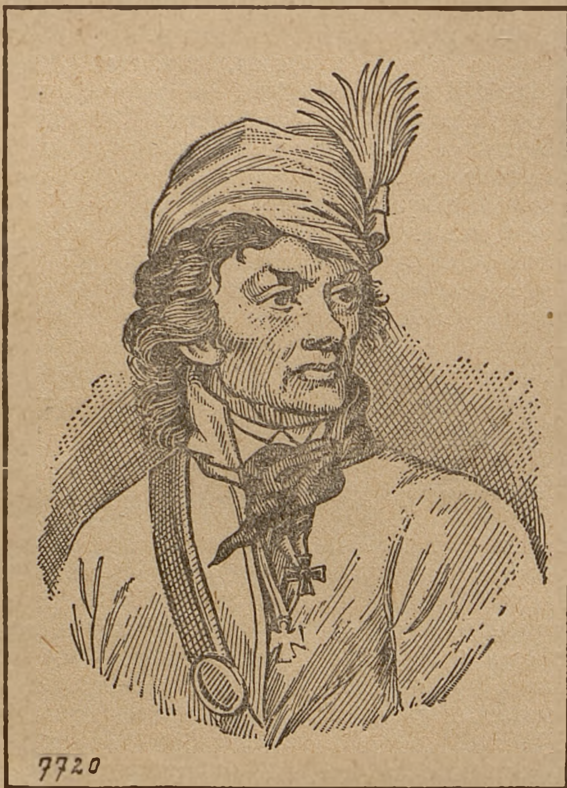
Tadeusz Kościuszko.

(W 120 rocznicę śmierci).

W roku bieżącym przypada 120 rocznica śmierci wielkiego Polaka, Tadeusza Kościuszki, który bohatersko walczył o wolność Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, o następnie ujarzmionej Ojczyzny. Warto więc w tym roku przypomnieć sobie, kim był Kościuszko i czem zasłużył sobie na wdzięczną pamięć potomnych, swoich i obcych.

Tadeusz Andrzej Bonawentura Kościuszko urodził się 12 lutego 1746 r. we wsi Mereczowszczyźnie, pow. słonimskiego, jako syn Ludwika, miecznika [1]) województwa brzeskiego i Tekli z Ratomskich.

Kształcił się w korpusie kadetów w Warszawie, po śmierci jednak ojca (1768) opuścił kraj i kształcił się dalej w Niemczech, Włoszech i Francji. Po powrocie (1774) osiadł u opiekuna swego, wojewody Sosnowskiego w ziemi lubelskiej, w Sosnowicy; zakochawszy się jednak w córce jego, zmuszony był opuścić dom opiekuna, wyjechał więc do Francji i jako ochotnik przybył do Ameryki (1778), aby wziąć udział w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych, ogłoszoną 4 lipca 1776 r., która to walka zaczęła przyjmować niepomyślny dla Amerykanów obrót.

Tadeusz Kościuszko, bohater walk o wolność Polski i Ameryki.

Kościuszko młody podówczas kapitan, był jednym z pierwszych ochotników europejskich w armji amerykańskiej. Złożywszy dowód wielkiej znajomości sztuki fortyfikacyjnej, został on przyjęty na służbę wojskową Stanów Zjednoczonych, jako inżynier w randze pułkownika i do końca zwycięskiej wojny pozostał w szeregach amerykańskich, biorąc udział w wielu bitwach. Pochlebne sądy dowódców amerykańskich świadczą najlepiej o wartości Kościuszki jako inżyniera, wodza i człowieka.

Po skończonej wojnie otrzymał dzielny Polak rangę generała i znaczne wynagrodzenie pieniężne, a nadto kongres [2]) wyraził wysokie uznanie „dla jego długich, wiernych i wielce cennych zasług".

Kilkuletnia służba Kościuszki w szeregach amerykańskich i przelana krew Kazimierza Pułaskiego, drugiego ochotnika polskiego, który zgłosił się w kilka miesięcy po przybyciu Kościuszki i zginął śmiercią bohaterską pod Sawannach (1778 r.), — nie były bezowocną dla narodu polskiego ofiarą. Pułaski i Kościuszko zyskali dla nas trwałą sympatję ludu amerykańskiego, który nigdy nie zapomniał o wyświadczonych sobie usługach. Dziś na Kapitolu [3]) w stolicy Stanów Zjednoczonych, wznoszą się dumnie posągi

[1]) Miecznik, urzędnik dworski, który podczas uroczystości nosił miecz przed panującym. Urząd ten wprowadzony został za Bolesława Chrobrego.

[2]) Zebranie przedstawicieli wszystkich kolonij amerykańskich, rodzaj sejmu.

[3]) Pałacu kongresu Stanów w Waszyngtonie.

obu bohaterów polskich. Pamięć o zasługach Kościuszki i Pułaskiego przyczyniła się też niezawodnie do tego, że podczas wojny światowej rząd amerykański tak usilnie popierał sprawę polską.

Po skończeniu wojny w Ameryce, wrócił Kościuszki do Polski, gdzie tymczasem źle się działo. 64.000 armja rosyjska wkroczyła do Polski, aby wywrzeć zemstę za uchwaloną wbrew woli carycy Katarzyny konstytucję 3-go Maja (1791 r.). Równocześnie znalazła się garść ludzi podłych, którzy w obronie szkodliwych dla kraju przywilejów[4]) szlacheckich, zniesionych przez Konstytucję 3 Maja, zawiązali konfederację[5]) w Targowicy i zwrócili się do carowej z prośbą o pomoc.

Wojna polsko-rosyjska w r. 1792 trwała dwa miesiące. Pod Dubienką przyszło do bitwy, w której talent wojenny Tadeusza Kościuszki zajaśniał w całej pełni. Imię jego było wysławiane w Polsce i zagranicą. Zgromadzenie prawodawcze w Paryżu nadało mu tytuł obywatela Francji i kazało imię jego wypisać na liście najznakomitszych mężów, obok imienia Waszyngtona, wodza wojsk amerykańskich, pod którego rozkazami walczył Kościuszko w Stanach.

W r. 1793 nastąpił drugi rozbiór Polski. Stronnictwo patrjotyczne postanowiło jednak jeszcze teraz kraj ratować. Uznając konieczność jednolitej akcji, ofiarowano Kościuszce godność „Najwyższego Naczelnika Siły Zbrojnej Narodowej (dyktatora)". Wielkie zdolności wojenne, oraz nadzwyczajna szlachetność i wielka popularność w narodzie dawały pewność, że ogół, choć tak nieprzywykły do karności, pójdzie pod rozkazy Naczelnika. 24 marca 1794 r. ogłosił Kościuszko wybuch powstania, składając uroczystą przysięgę na rynku krakowskim, że władzy swojej użyje tylko dla dobra narodu i odzyskania niepodległości. Pierwsza bitwa pod Racławicami (4 kwietnia) przyniosła zwycięstwo powstańcom, podniosła ducha w narodzie i przeraziła Moskali. Najbardziej odznaczyli się zbrojni w kosy chłopi, zdobywając śmiałym atakiem baterję rosyjską. Chcąc uczcić ich męstwo, przywdział Kościuszko białą krakowską sukmanę i czerwoną rogatywkę. Powodzenie Kościuszki pobudziło do powstania Warszawę i Wilno; oba te miasta pobiły i wyparły wielekroć liczniejsze garnizony royjskie.

7 maja 1794 r. wydał Kościuszko głośny manifest[6] połaniecki, którym uzupełnił postanowienia Konstytucji 3-go Maja, a nawet poszedł o krok dalej. Wskazując na niedolę ludu, jako jedną z przyczyn nieszczęść narodowych, zapewnił Kościuszko chłopom wolność opuszczenia gruntu pod pewnemi warunkami, a panom zabronił samowolnego rugowania ich z ziemi.

Niestety, po chwilowych sukcesach, przyszła tragiczna klęska pod Maciejowicami; ranny Kościuszko dostał się do niewoli rosyjskiej. Strata Naczelnika odebrała wiarę w powodzenie i rozstrzygnęła los powstania. Nastąpiła rzeź Pragi przez Suwarowa i kapitulacja Warszawy (17 listopada 1794), poczem w następnym roku wrogowie dokonali trzeciego rozbioru Polski.

Zwolniony z więzienia po śmierci Katarzyny, udał się Kościuszko (1797 r.) do Nowego Jorku, gdzie entuzjastycznie powitany przez naród amerykański i swego dawnego dowódcę Waszyngtona, b. prezydenta Stanów Zjednoczonych, osiadł w mieście Filadelfji; zawezwany jednak przez Dąbrowskiego do legjonów włoskich, postanowił tam udać się, nie przyjąwszy wszakże ofiarowanego mu dowództwa; poznawszy w Paryżu Napoleona, przestał wierzyć w jego ułudne obietnice dla Polski; chociaż więc znaleziona w skarbcu po zajęciu Loretu szabla Jana Sobieskiego, w imieniu legjonów włoskich jemu jako najgodniejszemu wręczona została, pomimo kilkakrotnych namów Napoleona, żadnego udziału w wojnach jego nie wziął, przepędzając cały ten czas w Berville pod Paryżem u przyjaciela swego Zeltnera. Po upadku Napoleona Kościuszko napisał list do cara Aleksandra I (1814 r.), prosząc go o nieograniczoną amnestję, uwłaszczenie włościan i nadanie Polsce konstytucji podobnej do angielskiej. Aleksander I

[4]) Przywilej, prawo nadane jednostce lub klasie społecznej, przyznające ulgi, korzyści lub uprawnienia, których nie mają inni.

[5]) Związek obywateli w celach politycznych.

[6]) Publiczną odezwę do narodu.

uprzejmie mu odpowiedział, pocieszając obietnicami.

Pod koniec życia osiadł Kościuszko w Solurze w Szwajcarji, gdzie zmarł 15 października 1817 r. Zwłoki jego sprowadzono do Krakowa i złożono w katedrze na Wawelu, obok popiołow krolów polskich. Wdzięczny naród usypał swemu obrońcy wysoką mogiłę (kopiec) pod Krakowem. Takim prostym, lecz zarazem niepożytym i wspaniałym pomnikiem nie został uczczony żaden król polski, ani bohater. Drugi taki kopiec wzniesiono dopiero wskrzesicielowi państwa polskiego — Józefowi Piłsudskiemu.

Znaczenie Tadeusza Kościuszki i jego walki o niepodległość było nadzwyczajne tak dla współczesnego, jak i dla następnych pokoleń narodu. Kościuszko — to przedewszystkiem idea niepodległości, myśl, że narodowi naszemu, tak jak każdemu innemu, należy się własne, niepodległe państwo. W myśl tej idei winien naród bronić swojej niepodległości przedewszystkiem własnemi siłami. To też Kościuszko stoi wyżej od twórców Konstytucji Majowej, którzy oglądali się na przyjaźń obcą, podczas gdy on chciał wykrzesać siłę z łona samego narodu. Rozumiał jednak również, że wszelkie powodzenia orężne mogą być chwilowe i nietrwałe, dlatego chciał nadać krajowi niepożytą siłę wewnętrzną przez usunięcie wszystkiego, co dzieli jego mieszkańców. Nie pomijał Kościuszko żadnego odłamu społeczeństwa.

Idea Kościuszkowska stała się hasłem wszystkich patrjotów w ciężkim i długim okresie niewoli. Jest to idea własnego, niepodległego państwa, opartego na zasadzie współpracy wszystkich warstw społecznych, oraz na demokratycznej ewolucji [7]), dążącej do równości wszystkich obywateli wobec prawa.

[7]) Rozwoju, przeobrażeniu.

Ogromne skarby na dnie morza.

W Holandji utworzył się niedawno Syndykat, który wziął sobie za cel wydobycie z dna morza okrętu angielskiego „Kutine", który w roku 1799 zatonął niedaleko od granic Holandji. Wraz z okrętem utonęło 150 miljonów holenderskich guldenów w złocie. Niezliczone były już próby wydobycia tych skarbów z morskiej otchłani, ale spełzły one na niczem. Teraz spróbować chce ów Syndykat zapomocą najnowszych zdobyczy technicznych osiągnąć swój cel.

Historja zna już wypadki z czasów starożytnych, kiedy z głębin morskich udało się ludziom uratować zatopione skarby. Przecież przed kilkunastu laty wydobyto zatopiony okręt grecki, który dziś oglądac można w Paryżu, w Luwrze.

Ileż to ogromnych skarbów, których nawet określić nie można, wpadło na dno morskie wraz z zatopionemi okrętami. W pamięci naszej żyje jeszcze katastrofa „Titanica". Niezliczone ilości złota i inne kosztowności, wpadły wtedy do morza.

Największą jednak katastrofę okrętową, jaka znają dzieje, przeżyła Hiszpanja. Minęło już wprawdzie od tej chwili dwieście lat, ale historja przekazała pamięci potomnych, tęs traszną klęskę. Okręty te, nazwane „Srebrnemi", wiozły nieskonczoną ilość bogactw z Ameryki do kraju rodzinnego. A także mieściła się na okrętach broń. Szesnaście takich okrętów wracało z Ameryki do Hiszpanji, gdy nagle zaatakowane zostały przez wrogie okręty angielskie i holenderskie.

Dowódca szesnastu okrętów srebrnych długo nie namyślał się, co mu jako żołnierzowi uczynić należy. Mając niezłomne przekonanie, że wszelka walka jest bezcelową, gdyż wrogowie byli znacznie silniejsi, postanowił raczej z załogą umrzeć śmiercią bohaterską, aniżeli miałyby się te ogromne skarby i amunicja dostać w ręce znienawidzonych wrogów. Wydał więc admirał ostatni rozkaz, który brzmiał: „zginąć z honorem . . ."

I w taki sposób utonęło szesnaście okrętów hiszpańskich, a do dnia dzisiejszego pozostały liczne legendy o bohaterskim admirale i dzielnych jego marynarzach, którzy woleli śmierć bohaterską w falach morza, aniżeli poddanie się na łaskę i niełaskę wroga! . . .

Niejeden śmiały nurek wydobył już z dna morza pewne kosztowności i niejeden przypłacił swoje poszukiwania życiem.

Jasełka i kolędy.

Noc wigilijna ... Boże Narodzenie ... Ileż wspomnień, ile różnorodnych uczuć i serdecznego ciepła, ile tęsknej zadumy łączy się z temi pojęciami. A wśród tego wszystkiego snuje się niby złota bajka, zasłyszana przed laty, w dzieciństwie, bajka prosta i naiwna a przecież troskliwie chowana w jakimś zacisznym, przytulnym zakątku duszy — tradycja jasełek i kolęd.

Skądże się one wzięły? Jakiż ich początek? Jakie dzieje?

Pochodzenie jasełek datuje się z pierwszej połowy XIII wieku, są one bowiem wynalazkiem św. Franciszka z Assyżu.

W XV wieku pojawiają się kolędy w Polsce.

Zachowane teksty polskich widowisk na Boże Narodzenie, należą przeważnie do wieku XVII-go. Sceny zasadnicze wzorują się na tekstach obcych, łacińskich.

U nas kolęda wybija się na czoło pieśni religijnych i stanowi najpiękniejszy ich odłam.

W kantyczkach o Bożem Narodzeniu ten sam temat wyzyskany jest na tysiąc sposobów, od najbardziej rzewnego do hulaszczo rubasznego i humorystycznego ujęcia. Prawie w każdej kolędzie pastuszkowie śpieszą z hołdem do Dzieciątka są jednak i takie, które zajmują się tylko wyliczaniem darów i przysmaków, jakie zniesiono Panu ze wszystkich stron, inne znów, bardzo liczne, wymieniają ptactwo i zwierzęta, przybyłe z hołdem, przytem w tych piosenkach najwięcej jest humoru. Naprzykład:

Zając siedząc z królikami
bębnił swojemi nóżkami —
wróble gwarzyły, gdy sobie podpiły
z dzierlatką, z czeczotką;
papuga gaworzyła,
coś z cudzoziemska mówiła.
Bażant był szafarzem,
paw ogon śliczny rozłożył
lecz sprośnym wrzaskiem wykroczył,
sęp siedział jak sęp,
a jeleniowe zaś czoło,
na rogach mając świece wkoło,
tam wszystkim świeciło, aby jasno było
cieszyć się, cieszyć, itd.

Śliczna jest zapomniana dziś już kolęda:

A tam osioł z wołem, pod nieba okołem
parą weń buchają Dzieciątko rozgrzewają;
wejdę w szopę: mali anieli strugali
złotą wierzbkę i lipkę. Dzieciątku na kolibkę;
jeden kąpiel grzeje, a drugi się śmieje,
trzeci pieluszki suszy, a każdy z duszy ...

Każdy przedmiot otaczający nowonarodzone Dzieciątko, staje sie przedmiotem kultu i uwielbienia i zyskuje zczasem osobną kolędę. Pełna poezji jest kolęda o sianie, na którem przyszedł na świat Zbawiciel:

O siano, siano, kwiecie drogi,
że się na tobie kładzie Bóg ubogi ...
o siano, siano, nieprzepłacone,
godne, byś było w raju pokoszone ...

Takim to wątkiem snują się kolędy. Więc niech jak najdłużej swą tęskną — ukojną, przemiłą nutą rozbrzmiewają w naszych domach, niosąc radość i pokój ludziom dobrej woli.

Sztuka nad sztukami ...

Największą sztuką jest opanowanie swego j ę z y k a. Podajemy naszym czytelnikom dziesięć reguł, które nauczą ich tej mądrości. Trzeba silnie chcieć i często rozmyślać nad niemi, a Bóg wam dopomoże.

1. Zastanów się chwilę, zanim zaczniesz mówić.

2. Niechaj nigdy nie splami twych ust słowo nieczyste albo przekleństwo.

3. Nie mów, gdy jesteś wzburzony lub rozgniewany.

4. Mów, gdy wpierw przemawiali drudzy. Nigdy przeciw drugim. Zawsze dobrze o drugich.

5. Kłamstwo nigdy nie powinno wyjść z ust twoich.

6. Nie mów bardzo głośno, ani szeptem.

7. Nie skarż się na ludzi, ani na pogodę. Ludowe przysłowie mówi, że pogoda pochodzi od Boga.

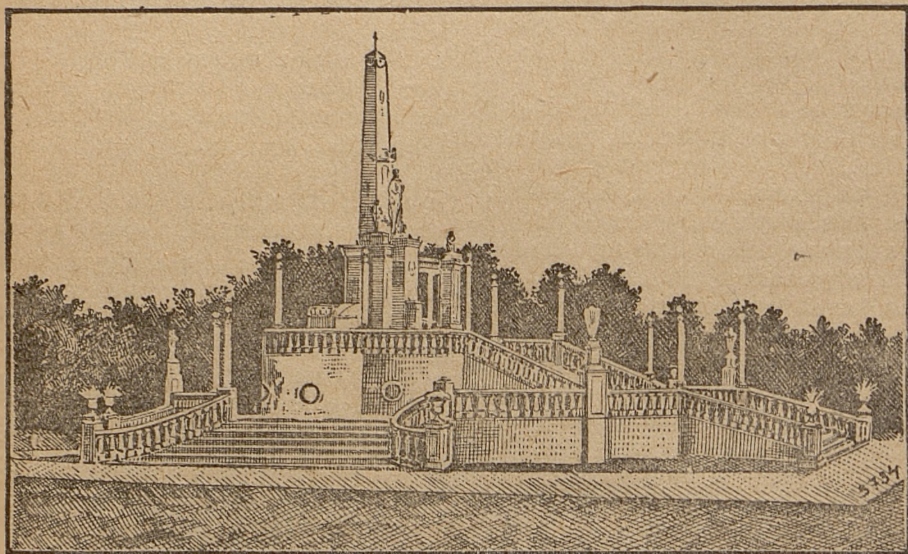
8. Nie chełp się, ani nie zachwalaj swoich.

9. Nie bądź wścibskim i zanadto ciekawym.

10. Pamiętaj, że z każdego słowa złożysz rachunek przed Bogiem.

Pomnik Chrystusa-Króla w pogańskich Indjach!

Jakie postępy czyni religja katolicka w Indjach, dowodzi najlepiej poświęcenie pomnika Chrystusa-Króla w mieście Karaczi w Indjach przedgangesowych. Karaczi jest wzorową gminą chrześcijańską w arcybiskupstwie bombajskiem. Już w roku 1927 gmina w Karaczi otrzymała w darze statuę Chrystusa-Króla wysokości 2½ metra. Statuę tę ustawiono wówczas na skromnej kolumnie. Później zrodził się projekt wielkiego pomnika i w roku 1929 rozpoczęto budowę. Koszty pokryli hinduscy chrześcijanie wszystkich stanów; nawet najubożsi dorzucili swoją cegiełkę. Poszczególne części pomnika zrobione są z najszlachetniejszego marmuru kararyjskiego. Wykonano je we Włoszech i potem przewieziono statkiem do Indyj. Przed trzema laty nastąpiło poświęcenie wspaniałego pomnika. Podstawa budowli ma około 28 metrów średnicy. Z dołu wiodą szerokie, białe stopnie na drugą, a dalej na trzecią kondygnację, gdzie wznosi się ołtarz. Na ołtarzu stoi na kunsztownie wykutym cokole posąg Chrystusa. Opiera się on o 18 metrowy obelisk, widoczny wyraźnie na rycinie pośrodku budowli. Pomnik zdobią smukłe kolumny, oświetlone lampami elektrycznemi i śliczne postacie aniołów. Przewóz statkiem kamiennych części pomnika odbył się bezpłatnie. Również budowy podjęli się bezinteresownie pobożni chrześcijanie; każda owieczka z gminy mogła przyczynić się do tego dzieła, a kogo nie stać było nawet na maleńką ofiarę pieniężną, ten mógł ofiarować pracę rąk swoich.

Wspaniały pomnik Chrystusa-Króla w Indjach, zbudowany z marmuru kararyjskiego.

Podczas poświęcenia zebrał się koło pomnika olbrzymi tłum ludzi. Biskupi z miast Nangpur i Lahore odprawili msze święte, podczas których wierni przystępowali gremjalnie do Komunji św. Po nabożeństwie przedstawiciel Stolicy Apostolskiej otworzył kongres Akcji Katolickiej, w którym wzięło udział około 600 duchownych i świeckich z całych Indyj. Uroczystości poświęcenia trwały przeszło tydzień; przez trzy dni odbywały się nabożeństwa i kazania w językach hinduskim i angielskim.

— — — — — — — — —

Pieniądz dawnej Polski.

Pieniądze w dawnej Polsce istniały już za Bolesława Chrobrego, a nawet za jego ojca Mieczysława I. wybijano je z kruszcu srebrnego, dobywanego z kopalń olkuskich. Były niemi denary, których 240 sztuk składało się na jedną t. zw. grzywnę, czyli około 370 gramów srebra. Po śmierci Bolesława Chrobrego, grzywna ta stale się zmniejszała, tak, że wkońcu za Bolesława Smiałego, waga jej była o połowę prawie mniejsza od pierwotnej, ilość zaś denarów z niej wyrabianych pozostała ta sama, a nawet później się podniosła.

W latach następnych, grzywnę ciągle drobniono, co się odbiło na zawartości srebra w denarze, który stawał się coraz cieńszą blaszką, aż wreszcie w okresie podziału dzielnicowego w wieku XII i następnym, spadł do rzędu mało znaczącego braktealu, t. j. drobnej całkiem monety o minimalnej grubości i zaopatrzonej stemplem po jednej tylko stronie. Jak znikoma była waga srebra w ówczesnych denarach, świadczy fakt, że z tej zmniejszonej grzywny wybijano ich blisko półtora tysiąca. Za Wacława II, zmienił się w Polsce rodzaj monety. Wprowadzone zostały grosze praskie, nazwane tak od miejsca mennicy, która je wybijała. Grosz praski stanowił monetę wysoko wartościową, wykonaną z czystego srebra o stosunkowo dużej wadze.

Za panowania Władysława Łokietka, pojawiły się najwcześniejsze w Polsce dukaty, przedstawiające wartość 50 srebrnych groszy. Zaufanie do groszy i popyt na nie były tak powszechne, że następca Łokietka, Kazimierz Wielki, założywszy wielką mennicę w Krakowie, kazał bić na wzór dawnych praskich, grosze, zw. teraz krakowskiemi, które w niedługim czasie podniosły się do znaczenia ogólnie cenionej monety, opartej na bogatych zasobach gospodarczych kraju, który z roku na rok rósł w dobrobyt za rządów tego króla. Za czasów Zygmunta Starego rozpoczęto bicie nowych monet, zwłaszcza złotych, potrzebnych dla prowadzenia handlu z krajami obcemi. Monetami temi były dukaty, zwane również złotemi czerwonemi, w odróżnieniu do zwykłych złotych, obok których ukazały się również sztuki srebrne o wartości 3 i 6 groszy kazimierzowskich. W stosunku do tego, jak państwo nasze słabło i ubożało, skutkiem ciągłych wojen, staczanych z licznymi wrogami, wartość dotychczasowego w niem pieniądza, zaczęła się gwałtownie niemal obniżać. Trzeba jeszcze i to nadmienić, że wpływy do skarbu znacznie osłabły, czemu nie można się było dziwić wobec niskiej siły płatniczej zubożałego społeczeństwa, zniszczonego w dużym stopniu przemarszemi obozowaniem wojsk nieprzyjacielskich po ziemiach Polski.

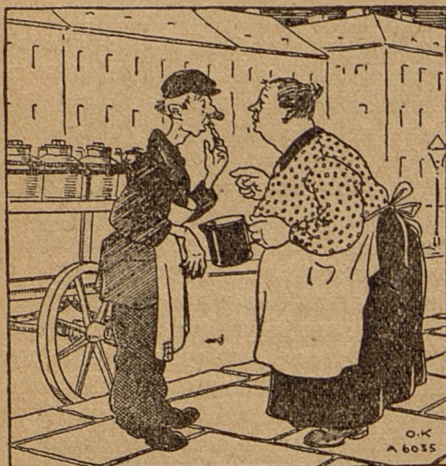
Zwrócono się zatem do bicia nowych zapasów monet, których brak dawał się odczuwać zpowodu rozmaitych, ustawicznie wyłaniających się wydatków, koniecznych dla pokrycia szeregu długów państwa, lub dla zaspokojenia niezbędnych inwestycyj, których obowiązek wykonania na barkach państwa spoczywał. A że i ilość srebra w kraju nadmiernie zmalała, poczęto bić monetę miedzianą (koprowinę) w postaci szylingów, puszczanych w obieg całemi masami, natomiast kruszec wartościowy stawał się stopniowo coraz mniej dostępnym dla szerszych sfer ludności.

Wartość pieniądza polskiego poprawiła się za ostatniego króla polskiego Augusta Poniatowskiego, któremu zależało szczególnie na dobroci wybijanej w kraju w tym czasie monety o bardzo starannie przestrzeganej stopie menniczej. Wartość dukatów i talarów podniosła się i gwarantowała trwały kurs tychże pieniędzy.

Ostatnim rodzajem pieniądza w dawnej — walczącej przed trzecim już rozbiorem — Polsce, były papierowe, opiewające na pewną kwotę złotych polskich, asygnaty rządowe, wydane w czasie Powstania Narodowego, na czele którego stanął Kościuszko. Potrzebę ich wypuszczenia stworzyła konieczność zaspokojenia pewnych niedoborów skarbowych, spowodowanych trudnem położeniem politycznem. Powyższe bilety skarbowe nie doczekały się wypełnienia zobowiązań, jakie z racji puszczenia ich w obieg, wziął na siebie ówczesny Rząd Narodowy, bowiem czas trwania tego rządu skończył się wraz z upadkiem powstania Kościuszkowskiego.

Wesołe historyjki.

Dobry dostawca!

„Panie Szewczyk!“ mówi pani Grubalska do mleczarza. „Cóż to dzisiaj się stało? Zamiast litra mleka, było w blaszance pół litra wody!“

„O, psiakość!“ odpowiada mleczarz. „Moja stara znów zapomniała dolać pół litra mleka!“

Ciekawe dziecko!

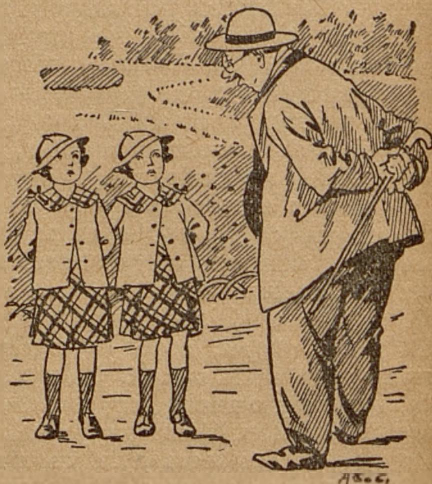

Ciocia Fredzia wybrała się w odwiedziny do krewnych zagranicą. W drodze powrotnej zabrała ze sobą jedenastoletniego siostrzeńca Pawełka. Ciocia Fredzia nie mogła obronić się pokusie ukrycia pewnej ilości słodyczy, które chciała przemycić przez granicę.

Na stacji pogranicznej przychodzi inspektor celny, rewiduje kufry i ogląda również bagaż cioci Fredzi.

„Ciociu!“ odzywa się mały Pawełek. „Ciekawym, czy też on znajdzie czekoladę!“

Tak to możliwe!

Pan Muszka spotyka w parku miejskim dwie miłe małe dziewczynki, podobne do siebie, jak jedno jajko do drugiego. Pan Muszka zagaduje dzieci: „Jesteście bliźniętami, prawda?“

„Nie!“ odpowiadają dziewczynki.

„A kiedyście się urodziły?“

„9 maja 1930 roku!“ odpowiadają równocześnie obie.

„No to w takim razie miałem rację, żeście bliźniętami!“

„Nie!“ mówi jedna z dziewczynek. „My jesteśmy trojaczkami!“

„Ależ to nie możliwe!“

„Trojaczkami!“ obstaje przy swojem dziewczynka. „Nasza trzecia siostra została dzisiaj w domu!“

Za każdym razem inna . . . Pan Strucelka (do pana Piwoszka): Gdzież to przebywa pański syn Henryk?“

Pan Piwoszek: „Henryk? O, on jest aż w Ameryce. Wie pan, w Hollywood. To to sławne miasto, gdzie robią filmy, Henryk pracuje tam, jako artysta filmowy . . .“

Pan Strucelka: „I jak mu się powodzi?“

Pan Piwoszek: „Dziękuję, nieźle. I ożenił się! Co rok przyjeżdża mnie odwiedzić, już od pięciu lat . . .“

Pan Strucelka: „A czy przywozi zawsze żonę?“

Pan Piwoszek: „Ajakże. I mówię panu, było to pięć najpiękniejszych kobiet, jakie kiedykolwiek widziałem!“

JARMARKI W POLSCE

Woj. Białostockie.

Augustów. miasto pow. Jarmarki w pierwsze wtorki: po Nowym Roku, po Niedzieli Palmowej, po św. Stanisławie, po św. Antonim, po św. Piotrze i Pawle, po św. Wincentym, po św. Bartłomieju, po św. Marcinie. Co wtorek i piątek targ.

Bakałarzewo, pow. Suwałki. Jarmarki: 9 stycz., 6 lut., 13 marca, 24 kwietnia, 19 czerw., 31 lipca, 6 listop.

Bargłów, pow. Augustów. Co czwartek targ.

Białowieża, pow. Bielsk. Co poniedziałek targ.

Białystok, miasto powiatowe. Jarmarki: 24 czerwca. Co czwartek targ.

Bielsk, miasto pow. Jarmarki: 7 stycz., pierwszego czwartku Wielk. Postu, w czwartek środopościa, w pierwszy dzień po Wniebowst., trzeciego dnia Ziel. Św., w pierwszy dzień po oktawie Bożego Ciała, 22 wrześ., 20 grudnia. Co czwartek targ.

Boćki, pow. Bielsk. Jarmarki: w pierwszą środę po 1 każdego miesiąca. Co środę targ.

Brańsk, pow. Bielsk. Jarmarki: w pierwszy dzień po św. Kazimierze, pierwszego dnia po Ziel. Św., pierwszego dnia po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Barbarze. Co poniedziałek targ.

Brańszczyk, pow. Ostrów. Jarmarki: w pierwsze wtorki po 1 i 15 każdego miesiąca.

Brok, pow. Ostrów. Jarmarki: we wtorki po 1 każdego miesiąca. Co piątek targ.

Brzostowica, pow. Grodno. Co wtorek targ.

Choroszcz, pow. Białystok. Jarmarki: 19 marca i 1 paźdz. i w pierwszy poniedziałek po 1 października.

Ciechanowiec, pow. Bielsk. Jarmarki: w 1 czwartek każdego parzystego miesiąca. Co czwartek targ.

Ciechanowiec, gm. Klukowo, pow. Wysokie-Mazowieckie. — Jarmarki w pierwsze poniedz.: po 2 lutym, 23 kwietnia, po święcie Bożego Ciała, 10 sierp., 21 września i 30 list. Co poniedziałek i czwartek targ.

Czerwin, pow. Ostrołęka. Jarmarki we wtorki: po 28 stycz., po Niedz. Zapust., po 1 kwiet., po 29 wrześ., 1 listopada, po 13 grudnia.

Czerwienie, pow. Ostrów. Jarmarki: po św. Agnieszce, po Niedz. Zapust., po Niedz. Kwiet., po św. Marji Magdalenie, po św. Michale, po św. Łucji.

Czyżew, gm. Dmochy-Glinki, pow. Ostrów. Jarmarki we wtorki: po Nowym Roku, po św. Józefie, po św. Macieju, po św. Stanisławie, po św. Jakóbie, po św. Michale, po św. Szymonie, po św. Mikołaju.

Dąbrowa, pow. Sokółka. Jarmarki: we wtorki po św. Franciszku, Wszystk. Św., Wielkiej Nocy, Ziel. Św. Co wtorek targ.

Długosiodło, pow. Ostrów. Jarmarki w środę po 1 każdego miesiąca.

Drohiczyn, pow. Bielsk. Jarmarki: 29 października (3 dniowy). Co poniedziałek targ.

Filipów, pow. Suwałki. Jarmarki: 5 lutego, 26 marca, 28 maja, 20 sierpnia, 24 września, 12 listopada.

Goniądz, pow. Białystok. Jarmarki: w pierwsze poniedz. po 29 stycz., 19 czerw., 15 sierpnia. Co poniedz. i piątek targ.

Goworowo, pow. Ostrołęka. Jarmarki: w czwartek po 15 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Grajewo, pow. Szczuczyn. Jarmarki miesięcznie w poniedz. po 1 i 15 każdego miesiąca. Co wtorek i piątek targ.

Grodno, miasto pow. Jarmarki po pon.

Grodzisk, pow. Bielsk. Jarmarki we wtorki po 1 i 15 każdego miesiąca.

Hajnówka, pow. Bielsk. Co środę targ.

Holynka, pow. Augustów. Jarmarki po 3 Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu.

Indura, pow. Grodno. Co wtorek targ.

Jałówka, pow. Wołkowysk. Jarm.: 1 każdego miesiąca.

Janów, pow. Sokółka. Jarmarki we wtorki po: 3 Królach, św. Macieju, św. Kazimierzu, św. Józefie, św. Jerzym, Wniebowstąpieniu, św. Antonim, św. Szymonie i Judzie, św. Andrzeju, św. Tomaszu. Co wtorek targ.

Jedwabno, pow. Kolno. Co środę targ.

Jeziory, pow. Grodno. Jarmarki: 1 paźdz. (st. st.), 14 paźdz. (now. st.).

Kleszczele, pow. Bielsk. Co poniedz. targ.

Knyszyn, pow. Białystok. Jarm.: w pierwszy czwartek po 3 Królach, w pierwszy czwartek po półpościu, w pierwszy czwartek po Wniebowz., w pierwszy czwartek po Bożem Ciele. Co czwartek targ.

Kolno, miasto pow. Jarmarki: 8 marca, 4 maja, 5 lipca, 27 września, 4 paźdz., 29 listop. Co czwartek targ.

Krynki, pow. Grodno. Jarmarki: 7 stycznia, 3 lutego, 5 marca, 24 kwietnia, 9 maja, 14 czerwca, 6 lipca, 16 sierpnia, 9 września, 4 paźdz., 9 list., 9 grudnia. Co czwartek targ.

Lipsk, pow. Augustów. Jarmarki: 12 rocznie w pierwszą środę każdego miesiąca. Co poniedziałek targ.

Łapy, gm. Poświętne, pow. Wysokie Mazowieckie. Jarmarki w pierwszy czwartek każdego miesiąca.

Łomża, miasto powiatowe. Jarmarki: w poniedziałek po Oczyszcz. NMP., w 2 poniedz. Wielkiego Postu, po Niedz. Kwiet., w poniedz. po NMP. Szkaplerznej, w poniedz. po św. Michale, w poniedz. po św. Stanisławie Kostce. Co wtorek i piątek targ.

Łunna, pow. Grodno. W pierwszy wtorek każdego miesiąca targ.

Mała Narewka, pow. Bielsk. Jarmarki pierwszego dnia każdego mies. Co wtorek targ.

Miastków. Jarmarki w środę po 1 każdego miesiąca.

Milejczyce, pow. Bielsk. Jarmarki: 15 lutego, 9 września, 19 grudnia. Co wtorek targ.

Myszyniec, pow. Ostrołęka. Jarmarki: w środę po 6 stycz., po 25 marca, po 15 czerw., po 16 sierp., po 29 września, po 11 listopada.

Nur, pow. Ostrów. Jarmarki: w 1-szą środę po św. Pawle Pustel., po półpoście, po Zesł. Ducha św., po M. B. Szkaplerznej, po św. Jadwidze. Co środę targ.

Odelsk, pow. Sokółka. Jarmarki: na 3 dzień po Ziel. Św., 30 czerw., 3 lipca, 27 grudnia. Co środę targ.

Orla, pow. Bielsk. Jarmarki w pierwsze wtorki po 1 każd. mies. Co wtorek targ.

Ostrołęka, miasto pow. Jarmarki w środy: po 14 lutym, po 19 marcu, po 2 lipcu, po 14 wrześniu, po 1 listopadzie, po 9 grudniu. Co wtorek targ.

Ostrów, miasto pow. Jarmarki po św. Błażeju, po półpoście, po św. Stanisławie, po Bożem Ciele, po Nar. NMP., po św. Jadwidze, po św. Feliksie. Co poniedziałek i czwartek targ.

Pieski, pow. Wołkowysk. Jarm.: 25 stycz., 25 lut., 26 marca, 25 kwiet., 10 i 25 maja, 25 czerw., 25 lipca, 25 sierp., 25 wrześ., 25 paźdz., 25 list., 7 i 27 grudnia.

Poręba, pow. Ostrów. Jarmarki: w środy po 15 każdego miesiąca.

Porozów, pow. Wołkowysk. Jarmarki: 10 każdego miesiąca.

Raczki, pow. Augustów. Jarmarki: po Niedz. Zapustnej, po św. Trójcy, po Niedzieli Przewodn., po Przem. Pańsk.

Radziwiłów, pow. Szczuczyn. Jarmarki w 1-sze czwartki po 3 Królach, po św. Marku Ewang., po św. Alojzym, po Niepokalanem Pocz. Co czwartek targ.

Rajgród, pow. Szczuczyn. Jarmarki we wtorki po: Oczyszczeniu NMP., św. Kazimierzu, Zwiastow. NMP., św. Filipie i Jakóbie, Nar. NMP. i po św. Franciszku. Co wtorek i piątek targ.

Roś, pow. Wołkowysk. Jarmarki: 10 lutego, 10 marca, 10 kwietnia, 10 maja, 12 czerw., 10 lipca, 10 sierp., 11 września, 10 paźdz., 10 listop., 11 grudnia, oprócz tego w środopoście, 2 paźdz., 3 listopada.

Sejny, miasto pow. Jarm.: w pierwszy wtorek każdego miesiąca. Co wtorek i piątek każdego tygodnia targ.

Siemiatycze, pow. Bielsk. Jarm.: w pierwszy czwartek po 1 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Sokoły, pow. Wysokie Mazowieckie. Jarmarki: w pierwsze wtorki po Nowym Roku, po niedz. Wstępnej Wielk. Postu, po św. Józefie, po Niedz. Przewod., po św. Antonim Padewskim, po św. Małgorzacie, po Wniebowz. NMP. i przed św. Mikołajem Biskupem. Co czwartek targ.

Sokółka, miasto pow. Co poniedziałek i czwartek targ.

Sopoćkino, pow. Augustów. Jarmarki: po św. Trójcy, po św. Edwardzie.

Suchowola, pow. Sokółka. Jarm.: w czwartki po Nowym Roku, po M. B. Gromnicznej, po Zwiastowaniu NMP., w Wielki Czwartek, po św. Stanisławie, po św. Piotrze, po św. Michale, po Niepokal. Poczęciu. Co czwartek targ.

Suwałki, miasto pow. Jarmarki: w środę po 3 Królach, po św. Romualdzie, św. Benedykcie, Przewod. Niedz., św. Stanisławie, św. Antonim, po Szkaplerznej, św. Rochu, św. Justynie, św. Franciszku, Wszyst. Św., św. Andrzeju. Co wtorek i piątek targ.

Swisłocz, pow. Wołkowysk. Jarmarki 15 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Szczuczyn, miasto pow. Jarmarki: we wtorki. Co piątek targ.

Tykocin, pow. Wysokie Mazowieckie. Jarmarki we wtorki po: Oczyszcz. NMP., św. Trójcy, św. Wincentym

a Paulo, św. Marcinie, św. Franciszku Seraf., św. Tomaszu Ap. Co wtorek i piątek targ.

Wiżajny, pow. Suwałki. Jarmarki: 5 lut., 27 marca, 13 czerw., 18 lipca, 22 sierp., 8 października.

Wołpa, pow. Grodno. W pierwszy poniedziałek każdego miesiąca targ.

Wysokie Mazowieckie, miasto pow. — Jarm. w poniedz. po: 3 Królach, Starozap. Niedz., Kwiet. Niedz., św. Filipie i Jakóbie, św. Janie, Nar. NMP., Wszystk. Św., po 1 tego miesiąca, kiedy niema rocznego jarmarku. Co poniedziałek i czwartek targ.

Zabłudów, pow. Białystok. Jarmarki: w poniedziałki po 1 każdego miesiąca. Co poniedziałek targ.

Zambrów, pow. Łomża. Jarmarki we wtorki po św. Walentym, Niedz. Środop., Ziel. Świątk., św. Idzim. św. Łukaszu, św. Łucji. Co czwartek targ.

Woj. Kieleckie.

Będzin, miasto pow. Jarmarki: środa każdego tygodnia.

Białobrzegi, pow. Radom, jarmarków 6, w środy: po św. Walentym, po św. Marku Ewang., przed św. Janem Chrzcic., po św. Rochu, po św. Łukaszu, po św. Łucji.

Brzesko Nowe, pow. Miechów, jarmarków 6, we wtorki po Nawróceniu św. Pawła, po św. Ezechjelu, po św. Florentynie, po św. Bartłomieju, po św. Katarzynie, po św. Łucji, małe targi w poniedziałek każdego tygodnia.

Busko, pow. Stopnica, targi małe raz w tygodniu we środę, jarm. 5, w środy po 3 Królach, po Niedz. Środop., jarm. ciągły 4-mies. przez cały czas kąpieli letniej, od 1 czerwca do 1 października trwający, z wyłącz. niedzieli i świąt uroczystych, po Wszystk. Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.

Chęciny, miasto, pow. Kielce, targi w poniedziałki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu NMP., po Wszystk. Świętych, po Niepok. Poczęciu NMP.

Chmielnik, pow. Stopnica, targi wielkie raz na tydzień w czwartek, w razie święta w piątek, targi małe 4 razy w tygodniu: w poniedziałek, wtorek, środa i piątek, jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach i po św. Józefie, w środę po św. Wicie, w czwartki przed św. Idzim. po św. Michale, po św. Andrzeju ap.

Czeladź, miasto, pow. Będzin, jarmarki we czwartek każdego tygodnia.

Częstochowa, miasto pow., targi we wtorki i piątki każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedziałek po św. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., w środę po Ziel. Świątkach, w poniedziałek po św. Wojciechu, po św. Michale, po św. Łucji.

Daleszyce, pow. Kielce, targi w poniedziałki (nie odbywają się obecnie), jarmarków 2, w środy: przed św. Filipem i Jakóbem i po św. Michale.

Dąbrowa, miasto, pow. Będzin, jarmarki w poniedziałki i piątki każdego tygodnia.

Działoszyce, pow. Pińczów, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Marji Magdalenie, po św. Michale, przed św. Marcinem, przed św. Tomaszem.

F...ków, gm. Ruda Maleniecka, pow. Końskie, targi we czwartki.

Głowaczów, pow. Kozienice, jarmarki i targi odbywają się każdego tygodnia we wtorki.

Gniewoszów, pow. Kozienice, jarmarki po św. Józefie, po Nawiedz. NMP., po św. Michale, w drugi poniedziałek po św. Szymonie i Judzie.

Gowarczów, pow. Końskie, targi w poniedziałki po św. Józefie, we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałki po św. Annie, po św. Michale, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.

Iłża, miasto pow., co poniedziałku jarmarki: po Oczyszczeniu NMP., po Zwiastowaniu NMP., po św. Stanisławie, po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Iwaniska, pow. Opatów, jarmarki w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Zielonych Świątkach, po św. Marji Magdalenie, przed św. Idzim, przed św. Szymonem i Judą.

Jedlińsk, osada, pow. Radom, jarmarki we wtorki (jarmarki nie stałe).

Jędrzejów, miasto pow., targi wielkie w czwartki, jarmarków 6, w czwartek po 3 Królach, po św. Kazimierzu, w środę po św. Wojciechu, w piątek po Bożem Ciele (8-dniowy), na św. Franciszka Serafickiego (8-dniowy), we czwartek po św. Katarzynie.

Kazimierza Wielka, pow. Pińczów, dzień targowy poniedziałki.

Kielce, miasto pow., targi w piątki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Niedz. Kwietniej, po św. Trójcy, przed św. Rozalją, po Wszystkich Świętych, po 3-ciej Niedzieli Adwentu.

Klimontów, pow. Sandomierz, jarmarki w każdy wtorek.

Kłobucko, pow. Częstochowa, targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Marcinie.

Końskie Przedbórz, miasto pow., targi we wtorki, jarmarków 6, we wtorki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Macieju, po św. Józefie, po św. Jakóbie, po św. Urszuli, przed św. Mikołajem.

Koprzywnica, osada, pow. Sandomierz, jarmarki w każdy czwartek.

Korczyn Nowy, pow. Stopnica, targi wielkie raz na tydzień w poniedziałek, targi małe raz na tydzień w piątek.

Koszyce, pow. Pińczów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Ziel. Św., po Wnieb. N. M. P., po św. Jadwidze, po św. Andrzeju.

Koziegłowy, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy czwartek.

Kozienice, miasto pow., jarmarki i targi odbywają się w czwartki każdego tygodnia.

Krzepice, pow. Częstochowa, targi we czwartki każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz. po św. Dorocie, po Niedz. Środop., we wtorek po Ziel. Świątk., w poniedz. po NMP. Szkapl., po Narodzeniu NMP., po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Kromołów, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy poniedziałek.

Książ Wielki, pow. Miechów, małe targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, po św. Barnabie, po św. Kajetanie, po św. Elżbiecie, po św. Łucji.

Lelów, osada, pow. Włoszczowa, w poniedziałek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Macieju, po św. Wojciechu, po Bożem Ciele, po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie.

Lipsk, osada, pow. Iłża, co drugi wtorek targ.

Łagów, pow. Opatów, jarmarki we czwartki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu NMP., po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrzcic., po św. Bartłomieju, w czwartek po św. Marcinie.

Łopuszno, osada, pow. Kielce, co czwartek targ.

Magnuszew, osada gminy Trzebień, pow. Kozienice, jarmarki i targi odbywają się w poniedziałki (co dwa tygodnie).

Małogoszcz, pow. Jędrzejów, targi małe w środy, jarmarków 6, w czwartek: po św. Agnieszce, po Niedz. Środop., w środę po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., w czwartki przed św. Wawrzyńcem, przed św. Szymonem i Judą.

Miechów, miasto pow., małe targi odbywają się we wtorek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz.: po Oczyszczeniu NMP., we wtorek po Niedz. Kwietn., w poniedziałki przed św. Janem Chrzcic., po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie, po św. Łucji.

Mniów, osada, pow. Kielce, co poniedziałek targ.

Modrzejów, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi we czwartek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz.: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Leonie, przed św. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu NMP., po św. Andrzeju.

Mstów, pow. Częstochowa, targi w poniedziałki co 2 tygodnie, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu NMP., przed Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem.

Odrowąż, pow. Końskie, targi w poniedziałki.

Odrzywół, pow. Opoczno, targi we środy: po św. Fabjanie i Sebastjanie, po św. Józefie, przed Znalezieniem Krzyża św., po Przemienieniu Pańskiem, po św. Jadwidze, przed św. Mikołajem.

Oksa, pow. Jędrzejów, targi małe we wtorki.

Olkusz, miasto pow., targi małe we wtorki i piątki, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Agnieszce, po Niedz. Środop., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Opatów, miasto pow., jarmarki w środy i piątki: w środy: po Niedz. Zapustnej, po Niedz. Kwietn., przed św. Janem Chrzcic., po św. Bartłomieju, po św. Marcinie, przed św. Tomaszem Apostołem.

Opoczno, miasto pow., targi w czwartki: po 3 Królach, po Niedz. Przewod., po św. Marji Magdalenie, po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po Wszystkich Świętych.

Opatowiec, pow. Pińczów, dzień targowy środy.

Osiek, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdą środę.

Ostrowiec, pow. Opatów, jarmarki w poniedziałek i czwartki.

Ożarów, pow. Opatów, jarmarki we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Środop., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedz. po św. Bartłomieju, po św. Łukaszu, po 1-szej niedzieli Adwentu.

Pacanów, pow. Stopnica, targi małe raz na tydzień w czwartek, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Środop., po św. Kiljanie, przed św. Wawrzyńcem, po św. Michale, po św. Marcinie.

Pilica, pow. Olkusz. targi małe we wtorki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Stanisławie, po Nawiedzeniu NMP., przed św. Idzim, po Wszystkich Świętych.

Pińczów, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po św. Grzegorzu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartłomieju, po św. Urszuli, po św. Łucji.

Pogoń, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.

Połaniec, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdy wtorek.

Proszowice, pow. Miechów, małe targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, w środy: po św. Pawle pustelniku, po św. Tomaszu z Akwinu, po św. Małgorzacie, po św. Elżbiecie, po św. Tekli, po św. Marcinie.

Przyrów, pow. Częstochowa, targi we wtorki co 2 tygodnie, jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po Niedz. Kwiet., po św. Zofji, po św. Annie, po św. Michale, po św. Łucji.

Przysucha, pow. Opoczno, targi w czwartki.

Przytyk, pow. Radom, jarmarki w poniedziałki: po św. Kazimierzu, po Niedz. Kwiet., przed św. Filipem a Jakóbem, po Bożem Ciele, po Podwyższeniu Krzyża św., przed Bożem Narodzeniem.

Radom, miasto pow., jarmarki w czwartki: na św. Jana Chrzcic. (5-dniowy) i od dnia 9 września (5-dniowy).

Radoszyce, pow. Końskie, targi we środy, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po św. Wojciechu, po Bożem Ciele, po św. Annie, po św. Mateuszu, po św. Marcinie.

Raków, pow. Opatów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, przed św. Janem Chrzcic., po św. Annie, po Wniebowzięciu NMP., po św. Mateuszu.

Sandomierz, miasto pow., jarmarki w każdy poniedziałek, targi w każdy czwartek. Na targach spędu zwierząt gospodarskich niema.

Secemin, jarmarków 6, w czwartki: po św. Leonie, po św. Sulpicjuszu, przed św. Alojzym, po św. Bartłomieju, po św. Łukaszu, po Bożem Narodzeniu.

Sędziszów, pow. Jędrzejów, targi małe we wtorki.

Sielec, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi w piątki każdego tygodnia.

Sienno, osada, pow. Iłża, targi co 2 tygodnie we wtorki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, po św. Marcinie.

Siewierz, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy wtorek.

Skalbmierz, pow. Pińczów, jarmarki we czwartki: po św. Józefie, po św. Piotrze i Pawle, przed św. Wawrzyńcem, przed św. Idzim, po św. Franc. Seraf., po Wszystkich Świętych.

Skała, pow. Olkusz, targi małe w środy, jarmarków 6, w środy: po św. Pawle pustelniku, po św. Kazimierzu, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Skaryszów, pow. Radom, jarmarki we wtorki: po Niedz. Wstępnej (3-dniowy), po Niedz. Przewod., po św. Jakóbie Apostole, po św. Bartłomieju, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.

Skarżysko Kamienna, pow. Końskie, targi we wtorki.

Sławków, pow. Olkusz, targi małe w czwartki.

Słomniki, pow. Miechów, małe targi odbywają się we czwartek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Agnieszce, po Niedzieli Środop., po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartłomieju, po Podwyższeniu Krzyża św., po św. Franciszku Borg.

Słupia Nowa, osada, pow. Kielce, targi we środy, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Benedykcie, przed Znalezieniem Krzyża św., przed św. Wawrzyńcem, po Podwyższeniu Krzyża św., przed św. Barbarą.

Słupia, pow. Włoszczowa, w poniedziałek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych.

Sobków, pow. Jędrzejów, targi małe w środy, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Augustynie, przed św. Kryspinem, po św. Łucji.

Solec, osada, pow. Iłża, targi co dwa tygodnie we środy, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po 40 męczennik., po św. Stanisławie, po św. Antonim, po św. Franciszku Seraf., po św. Marcinie.

Staszów, miasto, pow. Sandomierz, targi w każdy czwartek, jarmarki w każdy poniedziałek. Na targach spędu zwierząt gospodarskich niema.

Stopnica, miasto pow., targi małe raz na tydzień we wtorek, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po Niedzieli Przewodniej, po św. Antonim, po św. Marji Magdalenie, po św. Franciszku, przed św. Mikołajem.

Suchedniów, pow. Kielce, targi w czwartki.

Szczekociny, miasto, pow. Włoszczowa, w środy targi duże, w piątki targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych.

Szydłów, pow. Stopnica, targi małe raz na tydzień w środę.

Szydłowiec, pow. Końskie, targi we środy, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Niedz. Kwiet., przed św. Wawrzyńcem, po św. Franciszku, po św. Marcinie.

Tarłów, osada, pow. Iłża, targi co dwa tygodnie w poniedziałki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Apolonji, po Niedz. Kwietniej, po św. Trójcy, Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem.

Tąpkowice, wieś w gminie Ożarowice, pow. Będzin, co poniedziałek targ.

Wierzbnik, miasto, pow. Iłża, jarmarki co czwartku.

Wiślica, pow. Pińczów, targi w czwartki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Zielonych Świątk., po św. Małgorzacie, po Nar. NMP., po św. Jadwidze, po św. Marcinie.

Włoszczowa, miasto pow., w poniedziałek targi duże, w piątek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, po św. Trójcy, przed św. Idzim, po św. Franciszka Seraf., po Wszystkich Świętych.

Wodzisław, pow. Jędrzejów, targi wielkie w poniedziałki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedzieli Środop., we wtorki po św. Stanisławie, po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Marcinie.

Wolbrom, pow. Olkusz, targi małe w czwartki, jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwietniej, po św. Antonim Pad., po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po św. Łucji.

Zagożdżon, wieś gminy Jedlnia, pow. Kozienice, targi w soboty każdego tygodnia.

Zamów, pow. Opoczno, co poniedziałek targ.

Zawichost, miasto, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdą środę.

Ząbkowice, pow. Olkusko-Siewierski, co poniedziałek targ.

Żarnów, pow. Opoczno, targi w poniedziałki.

Żarnowiec, pow. Olkusz, targi małe w poniedziałki, jarmarków 6 w poniedziałki: po 3 Królach i po św. Franciszce Rzym., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedz. po Narodz. NMP., po św. Łukaszu i po Wszystkich Świętych.

Żarki, pow. Zawiercie, jarmarki w każdą środę.

Zawiercie, targi w każdy czwartek.

Zwoleń, miasto, pow. Kozienice, jarmarki i targi każdego tygodnia w czwartki.

Woj. Krakowskie.

Alwernia, pow. Chrzanów, targi co środę.

Andrychów, pow. wadowicki: każdego miesiąca w 1-szy wtorek jarmark. Co wtorku targ.

Baranów, pow. Tarnobrzeg: Od czasu wojny targi się nie odbywają. O ile w dzień targowy przypada święto targ odkłada się na dzień następny w wymienionych miejscowościach.

Biała, miasto pow.: jarmarki na koniec 3-go poniedz. po 3 Królach, pierwszy poniedz. po św. Jakóbie Apost., 2-go poniedziałku po św. Janie Nep., 1-go poniedz. po św. Szymonie i Judzie, 19 marca, ostatni poniedziałek przed Niedz. Palmową, 1 maja, 25 lipca, 10 sierpnia, 24 sierpnia. Co wtorku i soboty targ.

Biecz, pow. gorlicki: Jarmarki w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Każdego poniedz. targ.

Błażowa, pow. Rzeszów, targi co środę, 6 jarmarków: 7 stycznia, 12 marca, 8 maja, 2 lipca, 30 września, 12 listopadu.

Bobowa, pow. grybowski: co czwartku targ.

Bochnia, miasto pow.: jarmarki 12 i 26 stycznia, 9 i 23 lutego, 8 i 22 marca, 5 i 19 kwietnia, 4, 17 i 31 maja, 14 i 28 czerwca, 12 i 26 lipca, 9 i 23 sierpnia, 6 i 20 września, 4, 18 i 31 października, 15 i 29 listopada, 13 i 27 grudnia. Targi co drugi czwartek.

Bolesław, pow. Dąbrowa, jarmarki co drugi czwartek po jarmarku w Żabnie.

Borowa, pow. mielecki. Co wtorek targ.

Borzęcin, jarmarki co drugi wtorek.

Brzesko, miasto pow.: co drugi wtorek w miesiącu jarmarki a w każdy wtorek i piątek targi.

Brzostek, pow. Pilzno, co wtorek targ.
Chrzanów, miasto pow.: w 2-gi poniedziałek po 3 Królach, w poniedz. po NMP. Gromn. na św. Grzegorza, na św. Jakóba i Filipa, na św. Małgorzatę, na Jana Chrzciciela, na święto Wniebowz. NMP., na św. Jakóba apost., na św. Franciszka Borg., na św. Szymona i Judy, na św. Marcina apost., na św. Mikołaja bisk. Co czwartku targ.
Ciężkowice, pow. grybowski: co środę targ.
Czchów, pow. Brzesko, targi co drugi wtorek.
Czarny Dunajec, pow. Nowy Targ, targi co poniedziałek.
Czudec, pow. Strzyżów, targi co środę.
Czernichów, pow. krakowski: 12 jarmarków w każdą środę po pierwszym.
Dąbrowa, miasto pow., co 2-gi poniedziałek jarmark.
Dębica, pow. Ropczyce: 2 stycznia, 2 lutego, 19 marca, 23 kwietnia, w 2-gi dzień po Bożem Ciele, 13 lipca, 24 sierpnia, w dzień św. Jadwigi, 4 grudnia. Co środy targ.
Dobczyce, pow. wielicki: 12 jarmarków a to w pierwszą sobotę każdego miesiąca. Targi co drugą środę. Targi odbywają się w drugim tygodniu.
Dukla, pow. Krosno, 12 jarmarków.
Frysztak, pow. Strzyżów, targi co czwartek.
Głogów, pow. Rzeszów, targi co poniedziałek.
Gorlice, miasto pow.: ma 12 jarmarków we wtorki po następujących świętach: 3 Królów, św. Mateuszu, Niedz. Kwiet., św. Filipie i Jakóbie, Wniebowst., św. Janie Chrzcic., św. Marji Magdalenie, Wniebowz. NMP., Narodzeniu NMP., św. Franciszku Seraf., św. Marcinie, trzeciej niedz. Adwentu. Każdego wtorku targ.
Grybów, miasto pow., co poniedziałek targ.
Gdów, pow. Wieliczka, targi co drugą środę. Targi odbywają się w jednym tygodniu.
Jabłonka, pow. Nowy Targ, targi co drugą środę.
Jasło, miasto pow.: jarmarki: 7 stycznia, 3 lutego, 23 kwietnia, 21 września, 2 listopadu i 1 grudnia. Co piątku targ.
Jaworzno, pow. Chrzanów, targi co czwartek.
Jawornik Polski, pow. Rzeszów, targi co poniedziałek, 9 jarmarków: 24 lutego, w poniedz. po Niedz. Kwiet., 1 maja, 24 czerwca, 12 i 24 sierp., 23 września, 7 października, 2 grudnia.
Jodłowa, pow. Pilzno, co drugi wtorek targ.
Jordanów, pow. Maków, targi co drugi poniedziałek, w razie święta w dniu następnym.
Kalwarja, pow. wadowicki: jarmarki dwie środy w każdym miesiącu, po jarmarkach w Lanckoronie.
Kamień, pow. Nisko, targi co wtorek.
Kamienica, pow. Limanowa, jarmarki co trzeci wtorek.
Kańczuga, pow. Przeworsk, targi co wtorek.
Kęty, pow. bialski: targi co poniedziałek. Pierwsze targi w miesiącu oznaczone są jako jarmarki, w drugi poniedziałek po 3 Królach, w poniedziałek po Wniebowst., w poniedz. po św. Krzyżu, w poniedz. po Narodzeniu NMP. Każdy trwa 8 dni.
Kołaczyce, pow. Jasło, targi co drugi poniedziałek.
Kolbuszowa, miasto pow., targi co wtorek. Uwaga pod Sokołów.

Krosno, miasto pow., targi co poniedziałek. Prócz tego 12 jarmarków, których daty oznaczą się na każdy rok.
Krościenko, pow. Nowy Targ, targi co drugi poniedziałek.
Krzeszowice, pow. Chrzanów, co poniedziałku targ.
Limanowa, miasto pow., jarmark co drugi poniedziałek.
Lipnica Murowana, pow. bocheński, jarmarki: 11 stycznia, 1 i 22 lutego, 14 marca, 4 i 25 kwietnia, 9 i 30 maja, 20 czerwca, 11 lipca, 1 i 22 sierpnia, 12 września, 3 i 25 października, 14 listopadu, 5 i 27 grudnia.
Lubień, pow. myślenicki: w pierwszą środę każdego miesiąca jarmarki.
Łabowa, pow. Nowy Sącz, targi 4 października, 18 października i co drugi czwartek, 3 stycznia, we czwartek po Gromn., 25 kwietnia, w ostatni czwartek Wielk. Postu, w 3-ci czwartek Wielk. Postu rusk., we czwartek po św. Janie Chrzcic., we czwartek po 6 sierpnia, we czwartek po św. Łucji.
Łańcut, miasto pow., targi co wtorek a w razie święta w dniu następnym. Jarmarki: 7 stycznia, 3 lutego, w środopościu, około 15 marca, 15 maja, 13 czerwca, 13 lipca, 26 lipca, 24 sierpnia, 5 października, 11 listopadu, 30 listopadu (w razie święta w dniu następnym).
Leżajsk, pow. Łańcut, targi co wtorek a w razie święta w dniu następnym. Jarmarki 21 stycznia, 23 maja, w piątek po Wniebowst., 24 sierpnia, 14 września, 4 października, 12 listopadu, 6 grudnia (w razie święta w dniu następnym).
Lanckorona, pow. Wadowice, jarmarki: pierwsza środa po 1-szym i pierwsza po 15-tym każdego miesiąca.
Łapanów, pow. bocheński. Jarmarki: 9 i 23 stycznia, 6 i 20 lutego, 5 i 19 marca, 2, 16 i 30 kwietnia, 14 i 28 maja, 11 i 25 czerwca, 9 i 23 lipca, 6 i 20 sierpnia, 3 i 17 września, 1, 15 i 29 października, 12 i 26 listopada, 10 i 24 grudnia.
Liszki, pow. Kraków, targi we środę po 15-tym a w razie przeszkody w następną środę. 12 jarm. zawsze w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Majdan, pow. Kolbuszowa, targi co poniedziałek. Uwaga pod „Sokołów".
Łącko, pow. Nowy Sącz. Targi 4 paźdz., 25 paźdz. i co trzeci czwartek.
Łukowice, pow. Limanowa, jarmarki co trzeci czwartek.
Maków, miasto pow., targi co drugi czwartek, w razie święta we środę.
Mielec, miasto pow.: pięć jarmarków w następujące czwartki: po Gromn., po św. Trójcy, po Wniebowz. NMP. po św. Mateuszu, po św. Marcinie. Targi co poniedziałek i czwartek.
Milówka, powiat Żywiec. Targi co drugi wtorek.
Mszana Dolna, pow. Limanowa. Jarmarki co drugi poniedziałek.
Muszyna, pow. Nowy Sącz. W poniedziałek po Gromn., po Wniebowst., po św. Małgorzacie, po św. Michale, po poświęceniu kościoła, po Ofiarowaniu NMP. Targi 8 paźdz., 23 paźdz. i co drugi poniedziałek.
Myślenice, miasto pow.. Targi co wtorek i piątek. Jarmarki co drugi poniedziałek.
Niedźwiedź, pow. Limanowa. Jarmarki co drugą środę po limanowskich.
Niebylec, pow. Strzyżów. Targi co poniedziałek.

Niegowić, pow. Bochnia. Jarmarki: 3, 17 i 31 stycznia, 14 i 28 lutego, 13 i 27 marca, 10 i 24 kwietnia, 8 i 22 maja, 5 i 19 czerwca, 3, 17 i 31 lipca, 14 i 28 sierpnia, 11 i 25 września, 9 i 23 paźdz., 6 i 20 list., 4 i 18 grudnia.
Niepołomice, pow. bocheński. Jarmarki: 10 i 24 stycznia, 7 i 21 lutego, 6 i 20 marca, 3 i 17 kwietnia, 1, 15 i 29 maja, 12 i 26 czerwca, 10 i 24 lipca, 7 i 21 sierpnia, 4 i 18 września, 2, 16 i 30 paźdz., 13 i 27 listop., 11 i 24 grudnia. Targi co drugi wtorek.
Nowy Sącz, miasto pow., co wtorek i piątek targ.
Nowy Targ, miasto pow. Co 4-ty poniedziałek jarmark. — Targi co czwartek.
Olpiny, pow. Jasło, co 2-gi czwartek targ.
Osiek, pow. Jasło, co czwartek targ na bydło.
Oświęcim, miasto pow. — Targi co czwartek.
Pilzno, pow. Oświęcim: 1 i 28 stycznia, 24 lutego, 19 i 31 marca, 23 kwietnia, 8 i 9 maja, 24 czerwca jarmark na płótno, 22 lipca, 15 i 28 sierpnia, 29 września, 28 paźdz., 30 listop., 15 grudnia. Co poniedziałek targ.
Piwniczna, pow. Nowy Sącz. Jarmarki 2 stycznia, w poniedziałek po niedzieli środop., we wtorek po Ziel. Świąt., 25 lipca, 24 sierpnia. — Targi: 3 paźdz. i 17 paźdz., i co drugą środę naprzemian z targami w Starym Sączu.
Prądnik Czerwony, pow. Kraków. — Targi we środę po 15-tym a w razie przeszkody w następną środę.
Rogi, pow. Krosno, 3 jarmarki.
Przeworsk, miasto pow. Targi w poniedziałki, środy i piątki.
Przecław, pow. Mielec. Co wtorku targ.
Rabka, pow. Maków. Targi co drugi poniedziałek.
Radłów, pow. Brzesko, co środę targ.
Rajcza, pow. Żywiec. Targi co czwartek po 15-tym każdego miesiąca.
Radomyśl Wielki, pow. Mielec. Targi co czwartek.
Rudnik n. S., pow. Nisko. Targi co czwartek, w razie święta rzym. kat. targi odbywają się dnia następnego.
Radomyśl n. S., pow. Tarnobrzeg. Targi co poniedziałek.
Raniżów, pow. Kolbuszowa. Targi co czwartek.
Rzepiennik Strzyżewski, pow. Gorlice. Targi co czwartek.
Rzeszów, miasto pow. Targi co piątek. 7 jarmarków: 19 marca, 24 kwietnia, na św. Trójcę, 7 czerwca, 22 lipca, 21 września, 2 listop., 21 grudnia.
Rozwadów, pow.: Tarnobrzeg. Targi co wtorek.
Ropczyce miasto pow.: 7 stycznia, w 1-szy piątek przed niedz. wstępną przez cały tydzień, w 1-szy poniedziałek po niedz. przewodniej, w 3-ci dzień po Ziel. Świąt., przez dni, 22 lipca, 14 września, 28 paźdz., 9 grudnia. Co drugi poniedz. targ.
Sędziszów, pow. Ropczyce, co piątek targ.
Skawina, pow. Kraków, co czwartek targ.
Skrzydlna, pow. Limanowa, jarmarki po tymbarskich co drugi czwartek.
Slemień, pow. Maków, targi co drugi poniedziałek.
Sokołów, pow. Kolbuszowa. Targi co środę. — Uwaga: O ile dni targowe przypadają w uroczyste święta, wówczas w Majdanie odbywa się targ dnia następnego, t. j. we wto-

rek, w Kolbuszowej we środę, w Raniżowie dnia poprzedniego, t. j. we środę, a w Sokołowie dopiero na stępnej środy.

Sucha, pow. Maków, co 2-gi wtorek targ.

Sułkowice, pow. Myślenice, co 2-gi poniedziałek jarmarki.

Szczepanów, pow. Brzesko Targi co drugą środę.

Szczucin, pow. Dąbrowa, co środę jarmark.

Szczurowa, pow. Brzesko, jarmarki co drugi czwartek.

Tarnobrzeg, miasto pow., targi co środę.

Tarnów, miasto pow. Jarmarki pierwszy poniedziałek w styczniu, 3 lut., 19 marca, w drugi poniedziałek w sierpniu, 29 września, w drugi poniedziałek w październiku, listop. i grudniu. Co wtorku i piątku targ

Trzciana, pow bocheński. Jarmarki: 3, 17 i 31 stycznia, 14 i 28 lutego, 13 i 27 marca, 10 i 24 kwietnia, 8 i 22 maja, 5 i 19 czerwca, 3, 17 i 31 lipca, 14 i 28 sierpnia, 11 i 25 września, 9 i 23 października, 6 i 20 listopada, 4 i 18 grudnia.

Tuchów, pow. Tarnów, co wtorek targ.

Tyczyn, pow. Rzeszów. Targi co poniedziałek. 10 jarmarków: 2 stycznia, 25 stycznia, 4 marca, 26 kwiet., 3 maja, w poniedziałek po Bożem Ciele, 22 lipca, 17 sierpnia, 28 października, 25 listopada

Tylicz, pow. Nowy Sącz, w następujące poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Palmowej, po Ziel. Świąt., po św. Piotrze i Pawle, po św. Jędrzeju, po Wszystk. Świętych. — Targi: 11 paźdz., 25 paźdz. i co drugi czwartek naprzemian z targami w Łabowej.

Tymbark, pow limanowski: Jarmarki co drugi poniedziałek.

Ujanowiee, pow Limanowa, targi co drugi czwartek.

Uście Ruskie, pow. gorlicki, 14 targów, daty oznacza się na każdy rok.

Uście solne, pow. bocheński Jarmarki: 2, 16 i 30 stycznia, 13 i 27 lutego, 12 i 26 marca, 9 i 23 kwietnia, 7 i 21 maja, 4 i 18 czerwca, 2, 16 i 30 lipca, 13 i 27 sierpnia, 10 i 24 września, 8 i 22 października, 5 i 19 listop., 3, 17 i 31 grudnia.

Wadowice, miasto pow. Jarmarki: Pierwszy czwartek po 1-szym i pierwszy czwartek po 15-ym każdego miesiąca. Co czwartku t[illegible]

Wieliczka, miasto pow.: w 4-ty poniedziałek każdego miesiąca. Co drugi poniedziałek targ. Targi odbywają się w jednym tygodniu.

Wielopole, pow. Ropczyce, co drugi poniedziałek targ.

Wiśnicz nowy. Targi w każdą środę Jarmarki: 4 i 25 stycznia, 15 lutego, 7 i 28 marca, 18 kwietnia, 9 i 30 maja, 20 czerwca, 11 lipca, 1 i 22 sierpnia, 12 września, 3 i 24 paźdz. 14 listop., 5 i 26 grudnia

Stary Sącz, pow Nowy Sącz. Targi: 10 paźdz., 24 paźdz. i co drugą środę naprzemian z targami w Piwnicznej.

Strzyżów, miasto pow., targi co wtorek.

Wiśniowa, pow. Wieliczka, co 2 gi czwartek targ. Targi odbywają się w jednym tygodniu

Wojnicz, pow brzeski Targi co drugi poniedziałek

Zakliczyn, pow. Brzesko Targi co drugi poniedziałek.

Zator, pow. Oświęcim. Targi co poniedziałek.

Zassów, pow. Pilzno Targi co wtorek

Żabno, pow. Dąbrowa Jarmarki co drugi poniedziałek.

Zawoja, pow. Maków. Targi co drugi wtorek.

Zdynia, pow. gorlicki: 9 targów, daty oznacza się na każdy rok.

Żmigród Nowy, miasteczko, pow. jasielski. Jarmarki: we wtorki po M. B. Gromn., w Środopościu, po św. Wojciechu, po św. Janie, po św. Jakóbie, po św. Jadwidze i po św. Łucji.

Żywiec, miasto pow.: 9 jarmarków: w poniedziałek po Trzech Królach, po Wniebowst. Pańsk., po św. Piotrze i Pawle, po św. Michale, po św. Bartłomieju, po św. Macieju, po św. Marcinie, przed Świętami Wielkanocnemi i 21 grudnia. Targi co środę.

Żołynia, pow. Łańcut. Jarmarki: 25 stycznia, 24 lutego, 19 marca, w poniedziałek Wielkiego Tygodnia, 1 maja, poniedziałek po św. Trójcy, 24 czerwca, 22 lipca, 10 sierpnia, 8 września, 21 września, 28 października, 25 listop., 21 grudnia (w razie święta w dniu następnym).

Woj. Lubelskie.

Aleksandrów, osada Józefów, pow Biłgoraj. Jarmarki: poniedz. po: 1 stycz., 2 lut., 19 marca, 13 lipca, 26 lipca, 15 sierp., 21 wrześ., 1 paźdz. i 8 grud. każdego roku. Targ poniedz. (w razie święta, piątek) każdego tygodnia.

Annopol, pow. Janów Lubelski, osada Annopol. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Bełżyce, osada Bełżyce, pow. Lublin. Dni jarmarków środa po: niedz. Białej, 8 maja, 13 lipca, 29 wrześ., 1 listop. i 13 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Biała Podlaska, miasto pow Dni targów czwartek każdego tygodnia. Dni jarmarków pierwszy czwartek każdego miesiąca

Biłgoraj, miasto pow. Dni jarmarków czwart. po: 6 stycz., 24 lut., 25 mar., 22 lipca, 15 sierp. i 4 paźdz. każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Brzeziny, osada Milejów, pow. Lublin, targ czwartek każdego tygodnia

Brzozówka, stacja kol Szastarka, powiat Janów Lubelski, targ środa każdego tygodnia

Białopole, pow. Hrubieszów, targ każdy poniedziałek.

Bukowa, osada Sawin, pow. Chełm targi poniedziałek każdego tygodnia, jarmarki pierwszy poniedziałek każdego drugiego tygodnia.

Bychawa, pow. Lublin, dni jarmarków środa po: 6 stycz., niedz. środop., 22 lip., 21 wrześ. i 21 paźdz. oraz przed 1 maja każdego roku

Chełm, miasto pow., dni jarmarków: pierwszy wtorek każdego drugiego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.

Chudowola, osada Michów, pow. Lubartów, jarmarki środa każdego tygodnia.

Cycow, wieś Cycow, pow. Chełm. Jarmarki wtorek po: 19 marca i 6 grudnia każdego roku, targi wtorek każdego drugiego tygodnia.

Czajki, osada Kraśniczyn, pow Krasnystaw targi poniedziałek każdego tygodnia

Czemierniki, osada Czemierniki, pow. Lubartów, jarmarki wtorek po: 21 stycz., 24 lut., 25 mar., 8 maja, 29 czerwca, 15 sierp., 28 paźdz. i 30 listopada.

Drzewce, osada Wąwolnica, pow Puławy, jarmarki środa każdego tygodnia.

Dubienka, pow. Hrubieszów, targ czwartek każdego tygodnia.

Frampol, osada Frampol, pow. Biłgoraj, jarmarki poniedziałek po: 6 lut., 4 mar., 25 kwietnia, 13 czerw 18 lipca i 18 paźdz. każdego roku — Targ poniedziałek każdego tygodnia.

Garwolin, miasto pow., jarmarki środa po: 24 lut., niedzieli przewodniej, 10 czerw., 24 sierp., 25 wrześ. i 21 grudnia każdego roku. Targi środa każdego tygodnia.

Goraj, osada Goraj, pow. Biłgoraj, targi środa każdego tygodnia.

Gorzków, osada Gorzków, pow. Krasnystaw, jarm. 1. wo wtorek po 8 maja każdego roku, targi czwartek każdego tygodnia.

Grabowiec, osada Grabowiec, powiat Hrubieszów, targi poniedziałek każdego tygodnia.

Gułów, osada Adamów, pow. Łuków jarmarki poniedziałek po: 4 marca, 24 sierp., 15 paźdz. i 30 listop oraz przed 1 maja i 24 czerwca. Targi poniedziałek każdego tygodnia

Horodło, osada Horodło, pow. Hrubieszów, targi poniedziałek każdego tygodnia.

Horodyszcze, osada Wisznice, powiat Włodawa, jarmarki poniedziałki po: 24 kwietnia, 24 czerw. i 15 sierp. Targi poniedziałek po 15-ym każdego miesiąca.

Hrubieszów, miasto pow., targi wtorek każdego tygodnia.

Irena, osada Irena, pow. Puławy, targi środa każdego tygodnia.

Izbica, osada Izbica, pow. Krasnystaw, dni jarmarków pierwsza środa na początku każdego kwartału. Dni targów piątek każdego tygodnia.

Janów Podlaski, miasto J. P., pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podlaskim, dni jarmarków wtorek po 10 i 25 każdego miesiąca. Dni targów wtorek po 10 każdego miesiąca.

Janów Lubelski, miasto pow., dni jarmarków: 2 stycznia, 3 lutego 4 marca, 4 maja, 24 czerwca, 14 września, 2 listop., 9 grudnia, Targi czwartek każdego tygodnia

Jarczów, osada Jarczów, pow. Tomaszów Lub., targi środa każdego tygodnia.

Jarosławiec, osada Uchanie, powiat Hrubieszów, targi środa każdego drugiego tygodnia.

Jaszczów, Biskupice pow Lublin, dni jarmarków 7 stycz., 8 maja, 27 wrz. i 11 listop. Targi poniedziałek każdego tygodnia

Kazimierz, osada K., powiat Puławy. Dni jarmarków wtorek każdego tygodnia. Dni targów piątek każdego tygodnia.

Kock, miasto Kock, powiat Łuków. Dni jarmarków: wtorek po 2 lut., 19 mar., 23 kwiet., 4 paźdz., 4 list. i 13 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Kodeń, osada K., powiat Biała. — Dni jarmarków wtorek po 15-ym każdego miesiąca, wtorek po 11, po 12, po Zielon. Świąt — roczne.

Komarów, osada K., pow. Tomaszów Lub. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Kosów, osada Kosów, pow. Sokołów. Dni jarmarków wtorek po: 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Końskowola, osada K., powiat Puławy. Dni jarmarków wtorek każdego tygodnia.
Kraśnik, miasto Kraśnik, pow. Janów Lubelski. Dni jarmarków: 7 stycz., 24 lut., następny dzień po niedzieli Palm. 13 maja, 13 czerw., w lipcu na św. Kiljana, nast. dzień po 15 sierp., nast. dzień po 14 września, 4 paźdz., 11 listop. i 4 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.
Krasnobród, osada Krasnobród, pow. Zamość. Dni targów wtorek każdego tygodnia.
Krasnystaw, miasto pow. Dni jarmarków: wtorek po 1-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.
Kryłów, osada Kryłów, pow. Hrubieszów. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Krzeszów, osada Krzeszów, pow. Bilgoraj. Dni targów środa każdego tygodnia.
Kr czonów, wieś K., pow. Lublin. Dni jarmarków 8 stycz., 5 marca, 14 kwiet., 2 lip., 10 wrześ. i 5 list. Dni targów czwartek każdego drugiego tygodnia.
Kurów, osada K., pow. Puławy, dni targów czwartek każdego tygodnia.
Łaskarzew, osada Ł., pow. Garwolin, dni targów wtorek każdego tygodnia.
Łaszczów, osada Ł., pow. Tomaszów Lub., dni targów wtorek każdego tygodnia.
Łęczna, miasto Ł., powiat Lubartów, dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia, ponadto na „Boże Ciało" oraz 1 września każdego roku. Dni targów piątek każdego tygodnia.
Lubartów, miasto pow. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., Niedz. Palm., 8 maja, 26. lip., 24 sierp., św. Dionizym, ponadto wtorek każdego drugiego tygodnia. Dni targowe wtorek i piątek każdego tyg.
Łomazy, osada Ł., powiat Biała Podlaska. Dni jarmarków pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Łosice, miasto Łosice, pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podl. Dni jarmarków środa po: 21 stycz., niedzieli Palm., niedzieli przewodn., 8 maja, 24 czerw., 10 lip., 15 sierp., 29 wrześ., 2 paźdz., 10 listop. i 8 grudnia oraz przed niedz. środop. Dni targów środa po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.
Łuków, miasto pow. Dni jarmarków wtorek: w 1-ym tygodniu Wielk. Postu, ostatnim tygodniu przed Wielkanocą, 1-ym tygodniu po Wielkanocy, 1-ym tygodniu po Ziel. Świąt, 1-ym tygodniu po 8 wrześ. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Łysobyki, pow. Łuków. Dni jarmarków o ile nie będzie dni targów co drugi wtorek świąt rzym.-kat.
Maciejowice, osada M., powiat Garwolin. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.
Markuszów, osada M., powiat Puławy. Dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia.
Międzyrzec, miasto M., powiat Radzyń. Dni jarmarków: czwartek po 1-ym i 15-ym (wzgl. 1-go i 15-go) każdego miesiąca. Dni targów wtorek, czwartek każdego tygodnia.
Modliborzyce, osada M., powiat Janów Lubelski. Dni jarmarków: 21 stycznia, 24 lut., 12 marca, 26 marca, 25 kwietnia, 9 maja, pierwszy dzień po Ziel. Świąt, 30 czerwca, 22 lipca, 10 sierp., 24 sierp., 8 września, 22 września, 15 paźdz., 28 paźdz., 13 list., 25 list. i 21 grudn. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.
Mordy, miasto M., powiat Siedlce. Dni jarmarków: poniedziałek po: 1-ym każdego miesiąca, oraz czwartek po: 4 marca i 29 września każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Niedrzwica Kościelna, wieś N. K., pow. Lublin. Dni targów pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Dni jarmarków poniedziałek po: Wniebowstąp. Pańsk. i św. Bartłomieju.
Opole, wieś Podedwórze. Dni targów środa po 10-ym każdego mies.
Opole, osada O., powiat Puławy. Dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia.
Osieck, osada O., powiat Garwolin. Dni jarmarków czwartek po 6 stycz., niedzieli świętopustnej Ziel. Świąt, 16 lip. i 1-ej niedzieli adwentu, oraz przed 1 września każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Ostrów Siedlecki, miasto O. S., powiat Włodawa. Dni jarmarków poniedziałek po: 26 maja, 28 czerwca, 13 lipca, 15 paźdz. i 20 listopada, oraz przed 10 sierp. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Parczew, miasto P., powiat Włodawa. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., 2 lut., 4 marca, 23 kwiet., 8 maja, 30 maja, 24 czerw., 5 września, 2 października i 8 grudnia, oraz w 2 tygodniu po 15 sierpnia. Dni targów wtorek i czwartek każdego tygodnia.
Parysów, osada P., powiat Garwolin. Dni jarmarków wtorek każdego drugiego tygodnia.
Puławy, miasto pow. Dni jarmarków: środa każdego tygodnia. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.
Pawłów, osada Pawłów, powiat Chełm. Dni jarmarków środa po: 25 marca, opiece św. Józefa, Zielon. Świąt, Bożem Ciele, 15 sierp. i 4 grudnia każdego roku. Dni targów środa każdego tygodnia.
Piaski Wielkie, osada P. W., powiat Lublin. Dni jarmarków środa po: 24 lutego, niedzieli Palm. św. Kiljanie, 14 wrześ. i 1 listop., oraz przed 29 grudnia. Dni targów środa każdego tygodnia.
Piszczac, osada P., pow. Biała Podlaska. Dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca. Dni targów środa każdego tygodnia.
Radecznica, wieś R., powiat Zamość. Dni targów środa każdego drugiego tygodnia.
Radzyń, miasto pow. Dni jarmarków poniedziałek po 1-ym każdego miesiąca. Dni targów środa każdego tygodnia.
Rejowiec, osada R., powiat Chełm. Dni jarmarków poniedziałek po: 17 lut. i przed 24 kwietnia każdego roku; środa po: Zielon. Świąt. i 15 sierp. każdego roku. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.
Rossosz, osada R., powiat Biała Podlaska. Dni jarmarków środa po 10-tym każdego miesiąca.
Ruchna, osada Liw, pow. Węgrów. Jarmarki 4 rocznie. Dni targów pierwszy czwartek każdego mies.
Rybitwy, osada Józefów, pow. Puławy. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Ryki, osada R., pow. Garwolin. Dni jarmarków czwartek każdego tyg.
Sarnaki, osada S., pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podl. Dni jarmarków wtorek po 21 stycz., niedzieli środopustną, 23 kwiet., 8 marja, 29 wrześ. i 18 paźdz. Dni targów wtorek po 1 i 15 każdego mies.
Siedlce, miasto pow. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., 2 lut., wstępy czyli środop., 4 maja, św. Trójcy, 24 czerw., 26 lip., 21 wrześ. i 11 listop., tudzież wtorek po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tyg.
Siedliszcze, osada S., pow. Chełm. Dni jarmarków czwartek po: 2 lut., 19 marca, Bożem Ciele, 15 sierp., 29 września i 11 list. każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Skierbieszów, wieś S., pow. Zamość. Dni jarmarków 8 lipca każdego roku. Dni targów pierwsza środa każdego miesiąca.
Sadowne, osada S., pow. Węgrów, dni targów: od 1 kwietnia do 30 września, wtorek każdego tygodnia od 1 paźdz. do 30 marca każdego tyg.
Skupie, osada Mokobody, pow. Siedlce, dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca, oraz pierwsza środa po 15-ym października każdego roku (jarmark roczny).
Sławatycze, osada S., pow. Włodawa, dni jarmarków poniedziałek po 1-ym każdego mies. Dni targów poniedz. każdego tygodnia.
Sobibór, Maroszyn Mały, pow. Włodawa, dni targów każda środa o ile nie będzie świąt rz.-kat.
Sobirów, Wola Uhruska, dni targów czwartek każdego tygodnia.
Sobienie Jeziory, osada S. J., pow. Garwolin, dni targów wtorek każdego tygodnia.
Sobolew, osada S., pow. Garwolin, dni targów czwartek każdego tyg.
Sokołów, miasto pow., dni jarmarków czwartek po: 6 stycz., Bożem Ciele, 16 sierp., 29 września, 30 paźdz. oraz w Wielki Czwartek. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Sterdyń, osada St., pow. Sokołów, dni jarmarków poniedziałek po: 21 stycz., 24 lut., 10 marca, 1 maja, 15 czerw., 25 lip., 24 sierp., 21 wrześ., 15 i 28 paźdz., 11 listop. i 21 grudnia. Dni targów poniedziałek każdego miesiąca.
Stoczek, osada St., pow. Węgrów, dni jarmarków: poniedziałek każdego tygodnia.
Stoczek, miasto St., pow. Łuków, dni jarmarków wtorek każdego drugiego tygodnia.
Swiorze, osada Ruda Huta, powiat Chełm, dni targów czwartek każdego drugiego tygodnia.
Swierze, osada S., pow. Chełm, dni targów środa każdego drugiego tygodnia.
Szczebrzeszyn, miasto S., pow. Zamość, dni targów wtorek każdego tygodnia.
Tarnogród, osada T., pow. Biłgoraj, dni jarm. wtorek po: 6 stycz., Niedzieli Palmowej, 2 lipca i 14 wrześ nia, oraz przed 10 sierp. i 28 paźdz. Dni targów wtorek każdego tyg.
Tomaszów, miasto T., pow. T. Lub., dni targów czwartek każdego tyg.
Turka, osada Dorohusk, pow. Chełm, dni targów czwartek każdego tyg.
Turobin, osada T., pow. Krasnystaw, dni jarmarków wtorek po: 25 stycz., 19 marca, 23 kwietnia, św. Trójcy, 29 czerwca, 10 sierpnia, 15 październ. i 4 grudnia. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Tyszowce, os. T., p. Tomaszów Lub., dni jarmarków środa po: 11 stycz., 1 lut., 19 i 22 lut., 29 marca,

10 maja, 21 maja, 31 maja, 21 czerwca, 5 lipca, 9 sierpnia, 13 wrześ. i 8 list. Dni targów środa każdego tygodnia.

Urzędów, osada U., pow. Janów Lub., dni jarmarków pierwszy poniedziałek po Popielcu, pierwszy poniedziałek po Wielkanocy, 15 czerwca, 10 sierp., 18 paźdz. i 9 grudnia. Dni targów poniedziałek każdego drugiego tygodnia.

Węgrów, miasto pow., dni jarmarków wtorek każdego tygodnia (2 roczne w marcu i listopadzie). Dni targów piątek każdego tygodnia.

Werbkowice, wieś W., pow. Hrubieszów, dni (jarmarków) targów czwartek każdego tygodnia.

Włodawa, miasto pow., dni jarmarków czwartek po Wielkanocy prawosław. 4 lipca, 28 sierpnia i 14 października. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Wohyń, osada W., pow. Radzyń, dni jarmarków poniedziałek, o ile nie będzie świąt rz.-kat. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Wojsławice, osada W., pow. Chełm, dni jarmarków środa po: 19 mar., św. Trójcy, 24 kwiet., 8 wrześ., 29 wrześ. i 25 listop. każdego tygodnia. Dni targów środa drugiego każdego tygodnia.

Wola Czolnowska, osada Baranów, pow. Puławy, dni targów wtorek każdego tygodnia.

Wola Wereszczyńska, wieś Wereszyn, dni targów środa każdego drugiego tygodnia.

Wysokie, osada W., pow. Krasnystaw, dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca, o ile nie będzie świąt rz.-kat.

Zakanale, osada Konstantynów, pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podl., dni jarmarków wtorek po 5-ym każdego miesiąca.

Zaklików, osada Z., pow. Janów Lub., dni jarmarków 22 stycz., nast. dzień po niedz. środopostnej, 27 lipca, 25 sierp., 2 listop. i 14 grudnia. Dni targów środa każdego tygodnia.

Zakrzówek, osada Z., pow. Janów Lubelski, dni targów czwartek każdego tygodnia.

Zamość, miasto pow., dni jarmarków poniedziałek po: 7 lut., 9 marca, Wniebowstąp. Pańskiem, 12 lipca, 21 wrześ. — Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Żelechów, miasto Ż., pow. Garwolin, dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.

Zemborzyce, os. Głusk, pow. Lublin, dni targów co drugi poniedziałek, o ile nie będzie św. rz. kat.

Żółkiewka, osada Ż., pow. Krasnystaw, dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Zwierzyniec, wieś Z., pow. Zamość, dni targów środa każdego tygodnia.

Woj. Lwowskie.

Baligród, pow. liski: Każdego poniedziałku targ tygodniowy; w razie święta targi nie odbywają się.

Baranów, pow. tarnobrzeski: co wtorku targ.

Bełz, pow. sokalski: Co czwartku targ. W pierwszy dzień po św. Stefanie, mucz. ruskim, w pierwszy poniedziałek Zapust. grec.-kat., w pierwszy poniedziałek po Niedzieli kwietniej rusk., po Przewodniej Niedzieli rusk., Wielkanocnych Świętach rusk., w pierw. wtorek po Ziel. Świętach rusk., 2 lipca, 2 sierp., 19 paźdz., 27 listop., 13 grud.

Bircza miasto, pow. dobromilski: 2 stycz., 29 czerw., 6 paźdz.,; co środę targ.

Błażowa, pow. rzeszowski: 6 stycznia, 12 marca, 2 lipca, 8 sierpnia, 11 i 29 września, 13 grudnia. Każdej środy targ.

Bóbrka, miasto pow.: 16 stycz., 17 marca, 8 maja, 26 lipca, 31 paźdz., 7 grudnia. Co czwartku targ.

Brzozów, miasto pow.: w poniedziałek wzgl. wtorek po 3 Królach, w dzień św. Doroty, — zawsze w poniedziałek, wzgl. poniedziałek po środopościu (w razie święta wtorek), w dzień św. Wojciecha, wzgl. wtorek po Ziel. Świętach, w dzień św. Piotra i Pawła, poniedz. w dzień św. Magdaleny, poniedz. w dzień św. Bartłomieja, w dz. św. Krzyża, w dzień św. Franciszka, w dz. W. Święt., 4 grudnia. Każdego poniedziałku targ.

Bukowsko, pow. Sanok. Co czwartek targ.

Chodorów, pow. Bóbrko. Jarmarki 14 października.

Cieszanów, m. pow. Co wtorku targ.

Czudec, pow. Strzyżów. Co środy targ.

Domaradz, pow. Brzozów: 7 stycz. w pierw. środę po św. Walentym, 4 marca w pierwszą środę po św. Kazimierzu, 1 maja w pierwsz środę po św. Filipie i Jakóbie, 2 lipca w pierwszą środę po Naw. N. P. Marji, 5 wrześ. w pierwszą środę po św. Wawrzyńcu, 11 list. w pierwszą środę po św. Marcinie.

Dobromil, miasto pow.: 19 stycz., od 1 do 13 sierp. Każd. poniedz. targ.

Drohobycz, miasto pow. Co poniedz. targ.

Dubiecko, pow. przemyski: 25 stycz., 20 lut., 27 marca, 6 i 30 czerw., 4 września, 4 paźdz., 2 i 27 listopada 21 grudnia.

Dukla, pow. krośnieński: 7 stycz., 24 lutego, 19 marca, po Wniebowst., Bożem Ciele, 24 czerw., 22 lipca, 30 wrześ., 20 listop., 20 grudnia. Co czwartku targ.

Dynów, pow. Brzozów: 10 stycz., w dzień św. Pawła, czwartek, 2 lut., w dzień N. P. M. Gromn., czwartek 19 marca, w dzień św. Wojciecha, czwartek, 14 kwiet., w dzień św. Walerjana, czwartek, w nast. dzień po Wniebowst. Pańsk., 13 czerwca, w dzień św. Antoniego, czwartek, 25 lipca, w dzień św. Jakóba, czwartek, 20 sierp., w dzień św. Stefana, czwartek, 9 września, w dzień po Matce Bosk. Siewnej, 10 paźdz., w dzień Matki Bosk. Różańcowej, 5 listop., w dzień św. Elżbiety, czwartek, 6 grudnia, w dzień św. Mikołaja. Co czwartku targ (w razie święta w piątek.)

Frysztak, pow. Strzyżów. Co czwartku targ.

Głogów i Jawornik polski, pow. Rzeszów, mimo, że posiadają koncesje na targi i jarmarki, targi i jarmarki po wojnie nie odbywają się.

Gródek Jagiell., miasto pow. Każdego czwartku targ.

Jaćmierze, powiat Sanok. — Jarmarki w poniedz. i wtorek po niedzieli środopustnej, 8 i 9 maja, 24 i 25 czerw. (podług kalendarza pol.).

Jarosław, miasto pow. Co piątku targ.

Jaryczów nowy, pow. lwowski: 21 stycznia, 30 maja, 19 wrześ., 11 listopada. Co środy targ.

Jawornik, pow. rzeszówski. Co poniedziałku targ.

Jaworów, miasto pow.: 13 maja, 1 sierpnia, 6 października, 6 grudnia. Co poniedziałku targ.

Kamień, pow. Nisko. Co wtorku targ.

Kańczuga, pow. przeworski. Targi odbywają się co wtorku. Jarmarki odbywają się w najbliższy wtorek po: Trzech Królach, Niedzieli starozapustnej, św. Grzegorza, Niedzieli czarnej, Zielonych Świętach, św. Piotrze i Pawle, św. Marji Magdalenie, Wniebowzięciu, św. Rozalji, św. Michale, Karolu, Barbarze.

Kolbuszowa, miasto pow. Co wtorku targ.

Komarno, pow. Rudki. Co pon. targ.

Korczyna, pow. Krosno. Co piątek targ.

Krakowiec, pow. jaworowski. Jarmarki odbywają się: pierwszy czwartek po: rusk. Nowym Roku, Rus. Świtenju, św. Józefie, rusk. Wielkiej Nocy, św. Jakóbie, rusk. Czesnim chrzeście, św. Łukaszu, ruskim Dwytrze, św. Katarzynie, rusk. Mikołaju. Co czwartek targ.

Krosno, miasto pow.: pierwszy poniedziałek po Nowym Roku, 3 kwiet., w poniedz. po św. Trójcy, 31 lipca, pierwszy poniedziałek w miesiącu na św. Szymona i po 22 paźdz. pierwszy poniedziałek.

Kulików, pow. żółkiewski: 14 stycz., 14 lut., 14 kwiet., 5 maja, 21 czerw., 20 lipca, 28 sierpnia, 27 wrześ., 12 paźdz., 10 listop., 20 grudnia.

Leżajsk, pow. łańcucki. 21 stycznia, 23 kwiet., 9 maja, 24 sierp., 14 wrześ., 4 paźdz., 6 grudnia. Co wtorku targ.

Lubaczów, pow. cieszanowski. Co poniedziałek targ.

Lwów, miasto stoł. Małopolski. — Co piątku targ.

Lutowiska, pow. liski. Według obrządku gr.-kat.: Po Nowym Roku, po Strydeni, w środę środopustną, po św. Jurze, po Wniebowstąpieniu, po Zielonych Świętach, w piątek po 9-ym czwartku od Świąt Wielkiejnocy, po św. Piotrze, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. P. M., w dnia Łuki (31 paźdz. rzym. kat.), po św. Mikołaju. Co czwartku targ.

Łąka, pow. Sambor. Od czasu wybuchu wojny targi ani jarmarki nie odbywają się.

Łańcut, miasto pow.: 7 stycz., 3 lut., 13 czerw., 13 lipca, 24 sierp., 4 paźdz., 11 i 30 listopada. — Uwaga: Prócz tego odbywają się jarmarki w terminie niestałym: 1. Czwarty wtorek po wielkim poście, 2. poniedziałek po Wniebowstąpieniu. — Co wtorku targ.

Lisko, pow. Lisko. Co wtorku targ. W razie święta targi w dzień nast.

Majdan, pow. Kolbuszowa. Co poniedziałek targ.

Mikołajów, pow. Bobrka. Jarmarki odbywają się: 1. Następnego dnia po rusk. św. Stefanie 10 stycz. 2. następnego dnia po Trzech Świętych 13 lut. 3. następ. dnia po Palmowej niedzieli. 4. W dniu ruskiego Bożego Ciała. 5. 15 maja (rzym.-kat.). 6. 10 czerwca (rzym.-kat.). 7. W dniu rusk. Uspania Anny 7 sierpnia. 8. 10 wrześ. (rz.-kat.). 9. W dniu rusk. Pokrowyj 14 paźdz. 10. 15 list. (rz.-kat.).

Mosty wielkie, pow. żółkiewski. — Co środy targ.

Mrzygłód, pow. sanocki. Jarmarki odbywają się po ruskiej: Matce Bosk. Gromnicznej, Zwiastowaniu, Przewodniej niedzieli, Boż. Ciele (pol.), Matce Boskiej Zielnej, Wzniesieniu Krzyża, św. Michale, św. Mikołaju. W razie święta najbliższy poniedz.

Narol, pow. Lubaczów. Co czwartek targ.

Nawarja, pow. lwowski: 18 stycznia, 11 lut., 11 lipca, 18 sierp., 28 wrz., 10 listop. Co środy targ.

Niebylec, pow. strzyżowski. Co poniedziałku targ.

Niemirów, pow. rawski. W razie święta polskiego, ruskiego, lub żydowskiego, jarmark odbywa się w następny dzień. Co czwartku targ.

Oleszyce, pow. Lubaczów. Co środy targ.

Podbuż, pow. Drohobycz. Od czasu wybuchu wojny targi ani jarmarki nie odbywają się.

Pruchnik, pow. jarosławski. Jarmarki odbywają się 23 stycznia, 24 lut., 20 marca, 10 i 24 kwiet., 8 maja, 16 czerw., 13 lipca, 26 lipca, 7 sierp., 11 wrześ., 16 paźdz., 13 listop., 7 i 27 grudnia.

Przemyśl, miasto pow.: 13 stycz., 6 kwiet., 6 lipca. Co piątku targ.

Przeworsk, miasto pow.: 2 stycz., 19 marca, 1 maja, 27 lipca, 4 paźdz., 19 listop. Co poniedz., środy i piątku na artykuły spoż. targ.

Radomyśl, pow. Tarnobrzeg. Co poniedziałek targ.

Radymno, pow. jarosławski: 2 stycz., 14 lut., 4 marca, 10 marca, 23 kw., 8 maja, 16 lipca, 10 i 24 sierpnia, 21 września, 18 paźdz., 21 listop., 22 grudnia. Co poniedziałku targ.

Ranizów, pow. Kolbuszowa. — Co czwartku targ.

Rawa ruska, miasto pow. W razie święta polskiego, ruskiego lub żydowskiego jarmark odbywa się w następny dzień. Co poniedz. targ.

Rogi, pow. Krosno: 26 lipca, 24 sierpnia, 6 grudnia.

Rozwadów, pow. Tarnobrzeg. — Co wtorku targ.

Rudki, miasto pow. Co wtorku targ.

Rudnik, p. Nisko. Co czwartku targ.

Rymanów, pow. sanocki. Co poniedz. targ. W poniedziałki, których odbywają się jarmarki w Krośnie, odpadają targi w Rymanowie.

Rzeszów, miasto pow.: 19 marca, 23 kwietnia, na św. Trójcę, 2 lipca, 21 wrześ., 2 listop., 21 grudnia. Co piątku targ.

Sambor, miasto pow. Co czwar. targ.

Sanok, miasto pow. Co środy targ. (W razie święta w piątek.)

Sądowa Wisznia, pow. mościski: 2 stycz., 6 czerw., 28 sierp., 21 paźdz. Targi tygodniowe każdej środy.

Sieniawa, pow. jarosławski. Co czwartku targ.

Sokal, miasto pow.: 18 stycz., 24 lut., 18 lipca, 4 paźdz., 2 i 22 list., 13 grudnia. Co poniedziałku targ.

Sokołów, pow. Kolbuszowa: 25 marca, 29 czerw., 25 lipca, 11 paźdz. Co środy targ.

Stary Sambor, miasto pow. Każdego wtorku targ.

Strzeliska nowe, pow. bóbrecki. Następnego dnia po św. Jordanie rusk., następnego dnia po ruskich Ziel. Świętach. W sierpniu następnego dnia po gr. K. Usp. Boh. W grudniu po gr.-k. Uwedeniu Boh. nast. dnia. Co poniedziałek targ.

Strzyżów, miasto pow. Co wtorek targ.

Szczerzec, pow. lwowski: 2 stycznia, pierwszy wtorek po Ziel. Święt., 13 lipca, 30 wrześ. Co czwartku targ.

Tarnobrzeg (Dzików), miasto pow. W każdą środę targ.

Tyczyn, pow. rzeszowski: 24 stycznia, 4 marca, na Zwiastowanie N. P. M., w piątek po Bożem Ciele, 22 lipca, 17 sierp., 21 paźdz., 28 paźdz., 25 listopada.

Uhnów, pow. rawski: W razie święta polsk., ruskiego, lub żydowskiego jarmarki odbywają się w następny dzień. — 20 stycz., 26 lut., 13 czerwca, 13 lipca, 20 wrześ., 31 paźdz. Każdego piątku targ.

Ulanów, pow. Nisko. Co poniedz. targ.

Ustrzyki dolne, pow. Lisko. — Według obrządku gr.-kat.: Po Nowym Roku, po Strydeni, w środę środopustną, po św. Jurze, po Wniebowstąpieniu, po Zielonych Świętach, w piątek po 9-tym czwartku od Świąt Wielkiejnocy, po św. Piotrze, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. P. Marji, w dniu Łuki (31 paźdz. rzym.-kat.), po św. Mikołaju. Co środy targ.

Wielkie Oczy, pow. jaworowski: 4 stycz., 8 lut., 29 marca, 31 maja, 19 lipca, 23 sierp., 4 paźdz., 6 grud. Co środy targ.

Winniki, p. lwowski. Co soboty targ.

Żołynia, pow. łańcucki: 25 stycznia, 24 lut., 19 marca, 1 i 31 maja, 24 czerwca, 27 lipca, 10 sierpnia, 24 września, 28 października, 25 listopada i 21 grudnia; prócz tego odbywa się jarmark o terminie niestałym w poniedziałek po niedzieli palmowej.

Żółkiew, miasto pow.: 2 i 20 stycznia, 3 i 27 lutego, w środę 4-go tygodnia rusk. wielk. Postu, 3 maja, 30 czerwca, 14 sierpnia, 14 września, 2 i 11 listopada, 5 grudnia. Co wtorku targ.

Woj. Łódzkie.

Powiat Brzeziński.

Będków: a) Jarmarki w środy: po św. Agnieszce, po św. Józefie, przed Znalezieniem św. Krzyża, po św. Bartłomieju, przed św. Szymonem i Judą, po św. Katarzynie. b) Targi w środy.

Brzeziny: a) Jarmarki w czwartki: po 10-ym i 21-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Głowno: a) Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po Oczyszczeniu N. M. P., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Jakóbie, przed św. Idzim, po św. Katarzynie. b) Targi we wtorki.

Jeżów: a) Jarmarki w środy: po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Katarzynów: Targi we wtorki.

Stryków: a) Jarmarki w czwartki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Tomaszów Mazowiecki: Targi we wtorki i piątki.

Ujazd: Jarmarki w poniedziałki.

Powiat Kaliski.

Blaszki: a) Jarmarki we wtorki: po 2-gim lutego, po Przewodniej Niedzieli, po 13 czerwca, po 16 sierpnia, po 28 września, po 25 listopada, oraz po 8-ym stycznia, marca, maja, lipca, września i listopada. b) Targi w poniedziałki, z wyjątkiem poniedziałków w tygodniach, w których odbywają się jarmarki.

Ceków: Jarmarki w poniedziałki po 14-ym każdego miesiąca.

Godziesze-Wielkie: Jarm. w czwartki po 14-ym każdego miesiąca.

Opatówek: a) Jarmarki we wtorki: przed 1 stycznia, przed 1 marca, przed 1 maja, przed 1 lipca, przed 1 września, przed 1 listopada. b) Targi we wtorki przed 1-ym każdego parzystego miesiąca, t. j. przed 1 lutego, przed 1 kwietnia itd.

Iwanowice: Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po św. Kazimierzu, po św. Trójcy, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. M. P., po św. Andrzeju.

Kalisz: a) Jarmarki we wtorki: po 2 lutego, przed św. Markiem, 19, 20 i 21 maja (3 dni), przed św. Idzim, po św. Jadwidze, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki i piątki.

Koźminek: a) Jarmarki w środy: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Opatówek: Jarmarki w poniedziałki: po pierwszym każdego miesiąca.

Stawiszyn: a) Jarmarki w poniedziałki po 8-ym każdego miesiąca. — b) Targi w czwartki, wyłączając czwartki w tygodniach, w których odbywają się jarmarki.

Strzałków: Jarmarki w czwartki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada.

Powiat Kolski.

Babiak: a) Jarmarki we wtorki: po 5 lutego, po 5 kwietnia, po 5 czerw., po 5 sierpnia, po 5 października, po 5 grudnia. b) Targi w poniedziałki po 15 każdego miesiąca.

Brudzew: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca.

Dąbie: a) Jarmarki w czwartki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki i czwartki.

Koło: a) Jarmarki we wtorki: po 1-ym każdego miesiąca i po Oczyszczeniu N. M. P., po niedzieli środopustnej, po św. Stanisławie, pod podwyższeniu św. Krzyża, po św. Szymonie i Judzie, po św. Katarzynie. b) Targi we wtorki i piątki.

Kłodawa: a) Jarmarki we wtorki: po 7 każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Izbica: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po św. Kazimierzu, po św. Stanisławie, po Nawiedzeniu N. M. P., po św. Franciszku Borg., przed św. Mikołajem. b) Targi w czwartki.

Sompolno: a) Jarmarki w środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po Niedzieli Kwietniowej, po Zielonych Świątkach, przed św. Janem, po Podwyższeniu Krzyża św., przed Bożem Narodzeniem. b) Targi w czwartki.

Powiat Koniński.

Golina: a) 12 jarmarków rocznie w środy po 14-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Grodziec: Jarmarki we wtorki po 14-ym każdego miesiąca.

Konin: a) Jarmarki we wtorki: po 7-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Kramsk: Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 lipca, po 15 września, po 15 listopada.

Krzymów: Jarmarki w poniedziałki po 15 lut., 15 kwiet., 15 czerw., 15 sierp., 15 listop. i 15 grudnia.

Rychwał: a) Jarmarki w poniedziałki przed 1 każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Rzgów: Jarmarki w poniedziałki po 20-ym każdego parzystego miesiąca, t. j. po 20-ym lutego, po 20-ym kwietnia itd., po 15 stycznia, po 15 kwietnia, po 15 lipca, po 15 paźdz.

Słosin: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Tuliszków: Jarmarki w środy przed 15-ym każdego miesiąca.

Władysławów: a) Jarmarki w środy: przed św. Józefem, przed Zielonemi Świątkami, przed św. Janem, przed św. Bartłomiejem, przed WW. Świętymi, przed pierwszą Niedzielą Adwentu. b) Targi w środy.

Powiat Łaski.

Lutomiersk: a) Jarmarki w środy: po św. Błażeju, po Niedzieli Palmowej, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartłomieju, po św. Jadwidze, przed św. Barbarą. b) Targi w środy.

Łask: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po Niedzieli Palmowej, po Zielonych Świątkach, po Nawiedzeniu N. M. P., po Wniebowzięciu N. M. P., po św. Michale. b) Targi w czwartki.

Pabjanice: a) Jarmarki w poniedziałek po św. Agnieszce, we wtorek po św. Józefie, w poniedziałek po św. Alojzym, w poniedziałek przed św. Wawrzyńcem, w czwartek przed św. Szymonem i Judą, w czwartek przed św. Tomaszem. b) Targi we wtorki i piątki.

Szczerców: a) Jarmarki we czwartki: po św. Agatonie, po św. Józefie, po św. Urbanie, po św. Jakóbie, po Narodzeniu N. M. P., po WW. Świętych. b) Targi w czwartki.

Widawa: a) Jarmarki: 23 lutego, 16 marca, 2 kwietnia, 13 lipca, 16 listopada, 21 grudnia. b) Targi w poniedziałki.

Zelów: Targi w środy.

Powiat Łęczycki.

Grabów: a) Jarmarki w środy: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Łęczyca: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Ozorków: a) Jarmarki w poniedziałki: po 7-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki i piątki.

Poddębice: a) Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Marji Magdalenie, po św. Tekli, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki.

Piątek: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Wartkowice: Jarmarki w poniedziałki, po 20 stycznia, po 20 marca, po 20 maja, po 20 lipca, po 20 września, po 20 listopada.

Powiat Łódzki.

Aleksandrów: a) Jarmarki w czwartki: po 10-ym każdego miesiąca. b) Targi w piątki.

Chojny: Targi w środy.

Kazimierz: Jarmarki we wtorki po 5-ym stycznia, po 5-ym marca, po 5-ym maja, po 5-ym lipca, po 5-ym września, po 5-ym listopada.

Konstantynów: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Łódź: a) Jarmarki we wtorki: przed Oczyszczeniem N. M. P., przed Niedzielą Kwietniową, przed św. Antonim, przed św. Hipolitem, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem. b) Targi we wtorki i piątki.

Ruda Pabjanicka: Targi w czwartki.

Tuszyn: Jarmarki we wtorki.

Zgierz: a) Jarmarki w środy: po 15 każdego miesiąca. — b) Targi we wtorki i piątki.

Powiat Piotrkowski.

Bełchatów: a) Jarmarki w poniedziałki: po Niedzieli Środopostnej, przed św. Stanisławem, po św. Erazmie, przed Narodzeniem N. M. P., po św. Aniołach Stróżach, po Bożem Narodzeniu. b) Targi w poniedziałki.

Gorzkowice: Targi w poniedziałki.

Kamieńsk: a) Jarmarki w środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po św. Józefie, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Marji Magdalenie, po św. Franciszku Serafickim, przed św. Tomaszem Apostołem. b) Targi w środy.

Kleszczów: Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Piotrków: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Stanisławie, po św. Janie Chrzcicielu, po św. Jakóbie, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki i piątki.

Ręczno: Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Rozprza: Targi w czwartki.

Srocko: Targi w poniedziałki.

Sulejów: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Agnieszce, po św. Grzegorzu, we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałek po Wniebowst. N. M. P., po Podwyższeniu św. Krzyża, po św. Leonardzie. b) Targi w środy.

Wolbórz: a) Jarmarki we wtorki: po św. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Piotrze i Pawle, po św. Rochu, po św. Jadwidze, po św. Mikołaju. b) Targi w czwartki.

Powiat Radomskowski.

Brzeźnica: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym i 15-ym każd. mies. b) Targi w poniedziałki po 15-ym każdego miesiąca.

Koniecpol: a) Jarmarki w czwartki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Pajęczno: a) Jarmarki we wtorki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Prawno: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki po 15-ym każdego miesiąca.

Radomsko: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Sulmierzyce: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 września, po 15 listopada. b) Targi w poniedziałki przed 1 i 15 każdego miesiąca.

Wielgomłyny: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Żytno: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Powiat Sieradzki.

Brzeszewice: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca.

Burzenin: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Sieradz: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Szadek: a) Jarmarki w środy po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Warta: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Zadzim: Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca.

Zduńska Wola: a) Jarmarki we wtorki po 20 każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Złoczew: a) Jarmarki w poniedziałki po 14-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Powiat Słupecki.

Kazimierz-Biskupi: a) Jarmarki w środy: po 20 stycznia, po 20 marca, po 20 maja, po 20 lipca, po 20 września, po 20 listopada.

Kleczew: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Pyzdry: a) Jarmarki w czwartki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Skulsk: Jarmarki w poniedziałki po 8-ym każdego miesiąca.

Słupca: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Wilczyn: Jarmarki w środy: po 15 lutego, po 15 kwietnia, po 15 czerwca, po 15 sierpnia, po 15 października, po 15 grudnia.

Zagórów: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Powiat Turecki.

Dobra: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Walentym, po Przewodniej Niedzieli, po św. Trójcy, po św. Mateuszu, po WW. Świętych, przed św. Tomaszem. b) Targi w środy.

Turek: a) Jarmarki we wtorki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Uniejów: a) Jarmarki we wtorki: po św. Macieju, po Przewodniej Niedzieli, przed Zielonemi Świątkami, po św. Wawrzyńcu, przed św. Michałem, przed św. Andrzejem. b) Targi w czwartki.

Powiat Wieluński.

Bolesławiec: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 lipca, po 15 wrześ., po 15 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Działoszyn: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po Wielkanocy, przed Zielonemi Świątkami, po św. Jakóbie, po WW. Świętych, przed Bożem Narodzeniem. b) Targi w czwartki.

Kraszewice: Jarmarki we wtorki po 14-ym każdego miesiąca.

Lututów: a) Jarmarki w czwartki: przed 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Osjaków: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Praszka: a) Jarmarki w środy po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Rudniki: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki po 15-ym każdego miesiąca.

Skomlin: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki po 15-ym każdego mies.

Wieluń: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki.

Wieruszów: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. — b) Targi w środy. — Jarmarki i targi przypadające na uroczyste dnie świąteczne, odbywać się będą dnia następnego.

Woj. Nowogródzkie.

Powiat Baranowicze.

Baranowicze: Jarmarki: 3 stycz., 23 kwiet. i 1 paźdz. Targi w poniedziałki i czwartki.
Lachowicze: Targi w środy i piątki. Jarmarki: 25 maja, 21 czerwca i 27 października.
Mołczadź Targi w środy. Jarmarki: 23 kwiet., 12 lipca, 2 sierp., 27 września.
Horodyszcze: Targi w poniedziałek. 3 jarm. doroczne. 7 maja, 4 czerw i 10 października.
Ostrów: Targi w dniu 15 każdego miesiąca. Jarmarki: 8 i 19 stycz, 7 kwiet., 22 maja, 12 lipca, 19 i 28 sierpnia, 21 września, 14 października, 10 listopada, 27 listopada, 14 i 19 grudnia każdego roku.
Stołowicze: Jarmarki: 28 sierpnia i 24 września.

Powiat Lida.

Lida: Targi w poniedziałki.
Ejszyszki: Targi w czwartki. Jarmarki: 18—20 maja, 8—10 czerwca.
Woronowo: Targi we wtorki.
Iwje: Targi w środy. Jarmarki: 2 stycznia, 1 lutego, 18 maja, 8 czerwca, 30 czerwca, 29 września, 1 i 2 listopada.

Powiat Szczuczyn.

Szczuczyn: Targi w poniedziałki i czwartki.
Wasiliszki: Targi w wtorki. Jarmarki 2 w roku, 24 kwiet. i 5 czerwca.
Ostryna: Targi w poniedziałki.
Żołudek: Targi w poniedziałki.
Bielica: Targi w środy.
Sobakińce: Targi w środy.
Sobotniki: Targi w poniedziałki. Jarmarki pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Bieniakonie: Targi w środy.
Nowy-Dwór: Targi w czwartki.
Raduń: Targi w środy.
Lipniszki: Targi w czwartki. Jarmarki: 7 stycznia, 5 marca, 11 czerwca, 16 i 26 lipca, 16 sierpnia, 9 wrześ.
Skrzybowce: Targi w środy.

Powiat Nieśwież.

Nieśwież: Targi w środy i piątki.
Kleck: Targi w poniedziałki.
Snów: Targi we wtorki.
Horodziej: Targi w czwartki.
Siniawka: Targi w czwartki.
Zaostrowiecze: Targi w czwartki. Jarmarki : 22 maja i 1 września.

Powiat Nowogródek.

Nowogródek: Targi w poniedziałki i czwartki. Jarmarki: 1 marca, 22 czerwca, 19 sierpnia, 17 grudnia.
Zdzięcioł: Targi we wtorki i piątki.
Lubcza: Targi we wtorki i piątki.
Korelicze: Targi w środy Jarmarki: 5 stycznia, 18 kwietnia, 6 czerwca, 29 czerwca, 6 sierpnia i 8 września.
Nowojelnia: Targi w środy.
Dworzec: Targi w poniedziałki.

Powiat Słonim.

Słonim: Targi w poniedz. i czwartki.
Byteń: Targi 20 każdego miesiąca. Jarmarki: 12 lipca i 27 października
Dereczyn: Targi we wtorki i 23 każdego miesiąca.
Kozłowszczyzna: Targi w poniedziałki.

Powiat Stołpce.

Stołpce: Targi w wtorki i piątki i czwartki: Jarmarki: 6 marca, 14 kwietnia, 22 maja, 12 września, 9 października, 8 listopada, 19 grudnia.
Mir: Targi w poniedziałki. Jarmarki: 24 lutego, 8 czerwca, 22 lipca.
Derewne: Targi w czwartki.
Rubieżewicze: Targi w poniedziałki.
Turzec: Targi we wtorki. Jarmarki: 6 maja i 9 grudnia.

Powiat Wołożyn.

Wołożyn: Targi w poniedziałki i czwartki. Jarmarki: 12 stycznia, 23 lutego, 12 kwietnia, 14 czerwca, 17 września.
Traby: Targi we wtorki
Wiszniew: Targi we środy. Jarmarki: we środę po Trzech Królach, w środę popielcową, w środę pierwszą i drugą postu, po wszystkich świętych.
Naliboki: Targi w poniedziałki.
Iwieniec: Targi w środy.
Wolma: Targi w czwartki.

Woj. Poleskie.

Powiat Brzeski.

Brześć n. B.: Targi wielkie 1 i 16 każdego miesiąca. Targi małe środa i piątek każdego tygodnia.
Wysokie Litewskie: Targi małe w czwartek każdego tygodnia. Targi wielkie 20 każdego miesiąca, oraz 9 lutego, 24 maja, 2 lipca, 11 września i 4 grudnia.
Kamieniec Litewski: Targi wielkie 5 stycznia, 13 stycznia, 3 lut., 5 lut., 5, 14 i 25 marca, 5 kwiet., 5 i 6 maja, 15 maja, 5 i 25 czerw., 12 i 15 lip., 15 sierp., 19 sierp., 5 i 14 września, 5 października, 14 paźdz., 5 i 21 listopada, 5 i 17 grudnia. — Targi małe w czwartek każdego tygodnia.
Czernawczyce, gm. Turna: 10 każdego miesiąca. 28 sierpnia, 10 listopada i 19 grudnia
Czerniany: 22 każdego miesiąca.
Wielkoryta: Targi wielkie: 8 stycznia. 8 marca, 8 kwietnia, 8 maja, 8 lipca. 8 sierpnia, 8 września, 8 października, 8 listopada.
Pożeżyn Masiewicze, gm. Wielkoryta: Targi wielkie 4 każdego miesiąca.
Maloryta: Targi wielkie 15 i 28 każdego miesiąca.
Domaczewo: Targi wielkie w każdą środę po 15-ym każdego miesiąca i w czasie świąt prawosławnych. w Wniebowstąpienia P. i św. Łukasza.
Mokrany, gm. Wielkoryta: Targi wielkie: 25 kwiet., 25 czerw., 25 lipca i 25 września.

Powiat Drohiczyn.

Drohiczyn: Targi wielkie każdego 15 miesiąca, oraz w każdy poniedziałek wielkiego postu (prawosł.). Jarmarki: 15 lutego każdego roku. Każdego poniedziałku po prawosławnej niedzieli przewodniej, oraz każdego 22 maja, 6 sierpnia, 14 września, 19 lipca. Targi małe w poniedziałki każdego miesiąca.
Wołowel: Jarmarki 5-go dnia każdego miesiąca.
Odryżyn: Jarmarki: 8 jarmarków rocznych w dn. 12 lutego, 22 marca, 9 maja, 25 czerwca, 2 i 14 sierpnia, 9 października i 17 grudnia każdego roku.
Janów: Targi małe w środę każdego tygodnia. Jarmarki: 5 jarmarków rocznych — 4 stycznia, 6 maja, 7 lipca, 14 i 27 października każdego roku 12 jarmark w miesięcznych 6-go każdego miesiąca. Jarmarki dodatkowe: 2 kwiet., 12 września, 22 listopada każdego roku.
Chomsk: Jarmarki: w dniach 2 i 18 stycznia, 1 lutego, 1 marca, 1 kwietnia, 1 czerwca, 1 i 12 lipca, 2 i 28 lipca, 1 i 27 września, 14 października, 21 listopada, 22 grudnia każdego roku, oraz w środę przed wielkim postem (prawosł.), t. z. „maślennica" i w środę środopościa każdego roku.
Motol: Targi wielkie: 9 stycznia, 12 stycznia, 22 marca, 7 kwietnia, 15 maja, 14 sierpnia, 22 września, 9 października, 8 listopada, 7 grudnia, 17 grudnia każdego roku i w dziesiąty tydzień po Wielkiej Nocy „Dziesiatucha". Targi małe we czwartek każdego tygodnia.

Powiat Kamień-Koszyrski.

Kamień Koszyrski: 52 jarmarki rocznie w każdy wtorek.
Soszyczno: 24 jarmarki w pierwszą i trzecią środę każdego miesiąca.
Rzeczyca: Targi wielkie 15-go każdego miesiąca.
Werchy: 12 jarmarków 1-go każdego miesiąca.
Wielka Głusza: 24 jarmarków 1 i 15 każdego miesiąca.
Krymno: 12 jarmarków 3 dnia każdego miesiąca.
Lubieszów: 12 jarmark. 10-go każdego miesiąca i tradycyjne 15 maja, 13 lipca, 21 września i 19 grudnia.
Lubiaż: 4 jarmarki rocznie w każdą ostatnią środę przed świętami W. Nocy i Bożego Narodzenia, oraz 30 lipca i 15 września.
Pniewno: 12 jarmarków 2 każdego miesiąca.

Powiat Kobryński.

Kobryń: 1. Rynek, 2. pl. 3 Maja. Targi małe w poniedziałki i czwartki. 1. Rynek, 2. pl. 3 Maja, 3. Targowica. Jarmarki 10, 20 i 30 każdego miesiąca.
Antopol: Targi małe co poniedziałek. Jarmarki: 1-go każdego miesiąca, 24 stycznia, 22 marca, pierwsza środa po Wielkiejnocy, 10-ty poniedz. po Wielkiejnocy, 2 sierpnia, 27 września, 27 paźdz., 9 grudnia.
Dywin: Jarmarki 4 i 17 każdego miesiąca.
Horodec: Jarmarki: 5 każdego miesiąca, drugi dzień po Wniebowst. Pańskiem, 12 września.
Samary: Jarmarki 12 każdego mies.
Lelików: Jarmarki 25 każdego mies.
Tewle: Jarmarki 7 i 26 każdego mies.
Czerniany: Jarmarki 23 każdego mies.
Mokrany: 25 każdego miesiąca.
Nowosiółki: Jarmarki: 2 stycznia, 1 marca, 1 maja, 1 lipca, 1 września, 10 listopada.
Żabinka: Jarmarki: 15 i 25 każdego miesiąca, 28 października i 14 paźdz. jarmark odpustowy.

Powiat Kosowski.

Kosów Poleski: Targi małe w czwartki każdego tygodnia z wyjątkiem przypadających w tym dniu świąt.
Różana: Jarmarki: 15 rocznie, które odbywają się 10 dnia każdego miesiąca, w środę czwartego tygodnia wielkiego postu, 12 lipca i 19 sierpnia.) Targi małe: W każdy poniedziałek z wyjątkiem przypadających w dniu świąt. Targi duże: 12 listopada i 19 grudnia. oraz w 4-ym tygodniu wielkiego postu
Telechany: Targi duże 10 stycznia. 7 kwietnia, 6 maja, 7 lipca, 19

września, 21 listopada: Targi małe co czwartek, oprócz dni świątecz.

Iwacewicze: Jarmarki duże 15 lutego, 6 maja, 27 września, 9 listopada. Targi małe w każdą środę oprócz dni świątecznych.

Św. Wola: Jarmarki duże: 9 stycznia i 27 września i poniedziałek przewodni, według starego stylu. — Targi małe: W pierwszy wtorek miesiąca a jeśli w dniu tym przypada święto — targ odbywa się w dniu poprzedzającym, czyli że w pierwszy poniedziałek danego miesiąca.

Powiat Łuniniecki.

Łuniniec: Jarmark wielki 1 i 15 każdego miesiąca. O ile w wymienione dni wypadnie święto, jarmark odbywa się następnego dnia powszedniego. Targi małe każdego dnia z wyjątkiem sobót i dni świątecznych.

Lachwa: Targi wielkie 15 każdego miesiąca.

Kożangródek: 22 maja i 19 grudnia każdego roku jarmarki małe.

Wiczyn: Na drugi dzień Ziel. Świąt według starego stylu i 28 sierpnia jarmarki małe.

Hancewicze: Targi wielkie 12 razy do roku. Odbywają się w 1-szy czwartek każdego miesiąca, o ile w dzień jarmarczny wypadnie święto, jarmark odbywa się dnia następnego i 40 targów małych w każdy pozostały czwartek.

Powiat Piński.

Pohost-Zahorodzki: Targi wielkie: 20 stycznia, 22 maja, 2 sierpnia, 10 października.

Moroczno: Targi wielkie 20 stycznia, 7 kwietnia, 12 września, 12 listopada. Targi małe 27 każdego miesiąca.

Pińsk: Targi wielkie 8 kwietnia, 21 września, 19 grudnia, wg. star. stylu, drugi dzień Zielonych Świąt, dziewiąty piątek po Wielkanocy i 15 sierpnia każdego roku. — Targi małe w poniedziałki, środy i piątki.

Łahiszyn: Targi wielkie 15 stycznia, 15 lutego, 7 kwietnia, 12 lipca, 19 sierpnia, 14 października. — Targi małe 1-go każdego miesiąca.

Lemieszewicze: Targi wielkie: 22 maja, 21 września.

Serniki: 15 każdego miesiąca 22 maja, 7 lipca, 8 listopada, 19 grud.

Sudcze: Co drugi miesiąc 15-go.

Powiat Prużański.

Prużana: Targi wielkie: 19 sierpnia, 27 października i 10 listopada każdego roku. — Targi małe w poniedziałki i czwartki każdego tygodnia.

Szereszów: Targi małe w czwartek każdego tygodnia. Targi wielkie: 23 stycznia, 22 marca, 4 sierpnia, 14 października, 14 listopada.

Bielec: Targi wielkie: 23 stycznia, 22 marca, 4 sierpnia, 14 października, 14 listopada.

Malecz: Targi wielkie: 12 lipca, 14 września, 21 listopada, 9 grudnia.

Bereza Kartuska: Targi wielkie: 1 stycznia, 23 kwietnia, 29 czerwca, 15 sierpnia, 8 września, 14 październikа, w ostatni czwartek przed popielcem, po Wielkanocy, według starego stylu, 6 każdego miesiąca. — Targi małe w czwartek każdego tyg.

Linowo: Targi małe w środę każdego roku. — Targi wielkie 8 listopada każdego roku.

Powiat Stoliński.

Stolin: Targi wielkie: 15 stycznia, 15 lutego, 15 i 21 marca, 15 kwietnia, 6 i 15 maja, 15 i 30 czerwca, 15 lipca, 15 i 19 sierpnia, 15 września, 15 października, 15 i 29 listopada, 15 grudnia, 52 targi małe co czwartek.

Dawidgródek: Targi wielkie 1-go każdego miesiąca. Targi małe co środa i piątek każdego tygodnia.

Płotnica: Targ wielki 14 października.

Woj. Stanisławowskie.

Bohorodczany, miasto pow.: Jarmarki: 15 stycznia, 8 lutego, 6 kwiet., 19 maja., 22 czerwca, 8 lipca, 29 sierpnia, 22 września, 14 października, 9 listopada. Targi co drugą środę.

Bolechów, pow. Doliwa: Co poniedziałek targ.

Bolszowce, pow. Peczeniżyn: Jarmarki 16 lipca. Co poniedziałek targ.

Bukaczowce, pow. Rohatyn: Jarmarki: 2 stycznia, 25 lutego, 25 marca, 5 maja, 22 czerwca, 8 lipca, 10 sierp., 13 września, 2 listopada, 6 grudnia. Targi w czwartek.

Bursztyn, pow. Rohatyn: Targi w wtorek.

Delatyn, pow. Nadwórna: Co poniedziałek targ. — Jarmarki: 16 stycz., 24 marca, 24 kwietnia, 1 czerwca, 27 sierpnia, 9 września, 20 wrześ., 20 listopada, 20 grudnia.

Dolina, m. pow.: Jarmarki: 18 stycz., 16 lut., 9 mar., 13 kwiet., 14 maja, 8 czerwca, 8 lip., 3 sierp., 7 wrześ., 15 paźdz., 16 listopada, 27 grudnia. Każdego wtorku targ.

Halicz, pow. stanisławowski: 25 marca, 5 lipca, 14 października. Targi w środę.

Gwoździec, pow. Turka: Co poniedziałek targ.

Horodenka, miasto pow.: 13 stycznia, 14 lutego, 1 marca, 6 kwietnia, 7 maja, 2 czerwca, 11 lipca, 27 sierpnia, 20 listopada. Targ we wtorek.

Jabłonów, pow. Peczeniżyn: 31 stycz., 15 lutego, 14 maja, 29 sierpnia, 14 października, 30 grudnia.

Kałusz, miasto pow.: Co poniedz. targ.

Kołomyja, miasto pow.: 13 stycznia, 21 lutego, 2 sierpnia, 4 września, 31 października, 18 grudnia. — Targi w środę.

Kosów, miasto pow.: Każdej środy targ tygodniowy.

Łanczyn: Jarmarki: 10 stycznia, 30 marca, 25 lipca.

Mikołajów n. D., pow. Żydaczów: Targi we wtorek.

Nadwórna, miasto pow.: Jarmarki: 20 i 21 stycznia, 7 i 8 kwietnia, 5 czerwca, 10 i 11 lipca, 7 sierpnia, 15 i 16 października, 5 grudnia. — Co wtorku targ.

Obertyn, pow. horodeński: Co poniedziałek targ.

Ottynia, pow. tłumacki: 20 i 29 stycz., 16 lutego, 22 marca, 19 kwietnia, 14 maja, 28 czerwca, 21 lipca, 20 sierpnia, 13 września, 2 i 29 listopada, 23 grudnia. — Targi tygodniowe co wtorku

Peczeniżyn, miasto pow.: Jarmarki: 20 stycznia, 16 lutego, 22 marca, 8 kwietnia, 6 maja, 8 lipca, 29 sierp., 14 paźdz., 9 listopada, 17 grudnia. Targi we wtorek

Rohatyn, miasto pow.: Jarmarki 17, 18 i 19 marca. Targi w środę.

Rożniatów, pow. Dolina: Jarmarki: 15 stycznia, 10 lutego, 3 maja, 13 lip., 14 sierp., 22 września, 20 październ., 22 listopada. Targ w środę.

Skole, miasto pow.: Targi w środę.

Smorze, pow. Skole: Jarmarki we wtorki co 2—3 tygodnie.

Śniatyn: Jarmarki 8 lutego, 14 października, 5 listopada, 17 grud. Targi w środę.

Sołotwina, pow. Bohorodczany: Jarmarki: 10 stycznia, 16 lutego, 14 marca, 10 maja, 11 czerwca, 2 sierpnia, 3 października, 22 listopada, 20 grudnia.

Stanisławów, miasto pow.: Jarmarki 15 lutego, 20 marca, 15 maja, 16 czerwca, 7 sierpnia, 14 września, 5 grudnia. Targi w czwartek.

Stryj, miasto pow.: Targi w czwartek.

Tłumacz, miasto pow.: Targi w poniedziałek.

Turka, miasto pow.: Jarmarki: 2 stycznia, 1 lutego, 1 kwietnia 1 maja, 1 lipca, 1 sierpnia, 1 września, 1 października, 1 listopada. Targi w środę.

Wysocko pow. Turka: Jarmarki pierwszego każdego miesiąca.

Zabłotów, p. Śniatyn: Targi we wtorek.

Żurawno, pow. Żydaczów: Jarmarki: 29 stycznia, 27 sierp., 13 paźdz., 21 listopada. Targi w środę każdego tygodnia.

Żydaczów, miasto pow.: Jarmarki: 20 stycznia, 11 września 9 listopada. Targi w środę.

Woj. Tarnopolskie.

Powiat Borszczów.

Borszczów: Targi w poniedziałki.
Jezierzany: Targi w piątki.
Mielnica: Targi we wtorki.
Korolówka: Targi w czwartki. Jarmarki w środopościu i Wniebowst. obrz. gr.-kat.
Skała: Targi w środy.

Powiat Brody.

Brody: Targi w poniedziałki.
Podkamień: Targi w czwartki.

Powiat Brzeżany.

Brzeżany: Targi w środy.
Kozowa: Targi w poniedziałki.
Narajów miasto: Targi w czwartki. — Jarmarki: 20 stycznia, 8 kwietnia.

Powiat Buczacz.

Buczacz: Targi w czwartki.
Jazłowiec: Targi we wtorki.
Kołopiec: Targi co drugi wtorek.
Monasterzyska: Targi w środy.
Potok złoty: Targi w środy.
Ujście Zielone: Targi w czwartki.

Powiat Czortków.

Czortków: Targi w poniedziałki. — Jarmarki: 21 maja, 12 lipca, 28 sierpnia, 20 grudnia.

Powiat Kopyczyńce.

Chorostków: Targi w poniedziałki.
Probużna: Targi we wtorki.
Kopyczyńce: Targi w środy.

Powiat Kamionka Str.

Kamionka Str.: Targi we wtorki.
Busk: Targi we wtorki.
Milatyn Nowy: Targi w czwartki.

Powiat Podhajce.

Podhajce: Targi w czwartki.
Horożanka: Targi w środy.
Zawałów: Targi we wtorki.

Powiat Przemyślany.

Przemyślany: Targi w poniedziałki.
Gliniany: Targi w czwartki.

Powiat Radziechów.

Toporów: Targi co drugi czwartek.
Radziechów: Targi w poniedziałki.
Witków Nowy: Targi co drugą środę.
Stojanów: Targi co drugi wtorek.
Łopatyn: Targi co drugą środę.

Powiat Skałat.

Skałat: Targi we wtorki.
Grzymałów: Targi w czwartki.
Podwołoczyska: Targi w czwartki.

Powiat Tarnopol.

Kozlów: Targi w czwartki.
Tarnopol: Targi w środy. Jarmarki: 2 stycznia, 14 lutego, 24 czerwca, 26 lipca, 18 sierpnia, 26 września.
Mikuliñce: Targi w poniedziałki.

Powiat Trembowla.

Budzanów: Targi w czwartki.
Trembowla: Targi we wtorki. Jarmarki: 7 i 18 lipca.

Powiat Zaleszczyki.

Tłuste: Targi w czwartki.
Zaleszczyki: Targi we wtorki.

Powiat Zbaraż.

Zbaraż: Targi w poniedziałki.

Powiat Zborów.

Pomorzany: Targi w środy.
Załośce: Targi w poniedziałki.
Zborów: Targi we wtorki.
Jezierna: Targi w poniedziałki.

Powiat Złoczów.

Złoczów: Targi w poniedziałki.
Olesko: Targi co drugi wtorek.
Sokolówka: Targi co drugą środę.

Woj. Warszawskie.

Wojew. Warszawskie.

Baranów, jarm. 6, w poniedziałki po św. Agnieszce, po Niedz. Zapustnej, po Niedz. Kwietniej, po św. Marji Magdalenie, po Wniebowzięciu NMP., przed św. Szymonem i Judą.
Biała, pow. Rawa Mazow., jarm. w piątki: po św. Wojciechu, po bł. Jakóbie Strepie, po Podn. Krzyża św., przed św. Tomaszem ap. Co piątek targ.
Bielawy, pow. Łowicz, jarm. 5, we wtorki: po św. Józefie, przed św. Filipem, po Nawiedzeniu NMP., przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.
Bielsk, pow. Płock, jarmarków 6, w środy: po Niedzieli Kwiet., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, przed św. Janem Chrz., po św. Annie, po ścięciu św. Jana, po św. Urszuli.
Bieżuń, pow. Sierpc, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Małgorz., po Nar. NMP., po św. Mikołaju.
Błonie, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwietnej, po św. Trójcy, po św. Augustynie, po św. Łukaszu, po św. Katarzynie.
Bobrowniki, pow. Lipno, jarm. 5, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowzięciu NMP., po św. Franciszku Seraf., po św. Andrzeju.
Bodzanów, pow. Płock, jarm. 6, w czwartki po Zwróceniu św. Pawła, w środy po Niedzieli Środopust., po św. Stanisławie, po św. Kosmie i Damjanie, po św. Łukaszu Ewang., po św. Klemensie.
Bolimów, pow. Łowicz, jarmark. 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Urbanie, po św. Annie, po Nar. NMP., po św. Marcinie.
Brześć Kujawski, pow. Włocławek, jarmarków 6, we wtorki: po Nowym Roku, po św. Walentym, przed św. Stanisławem biskupem, po św. Józefie Kal., po św. Stefanie, po Wszystkich Świętych; z pozostawieniem jednego dnia jarmarcznego w tygodniu zamiast w piątek także we wtorek.
Chodecz, pow. Włocławek, jarm. 6, w poniedziałek po Oczyszczeniu NMP., we wtorek po św. Józefie, w poniedziałki przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Dominiku, po św. Jadwidze i Teresie, przed św. Tomaszem Apostołem.
Chorzele, pow. Przasnysz, jarmarków 6, w poniedziałki: przed Zapustami, po Niedzieli Kwiet., po Bożem Ciele, po Nar. NMP., po Wsz. Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.
Chrostkowo, pow. Rypin, jarmarki w poniedziałki: przed bł. Andrzejem Bobolą, przed bł. Bogumiłem, po bł. Bronisławie, po NMP. Loretańskiej. Co trzeci poniedziałek targ.
Ciechanowiec, pow. Wysoko Mazowiecki, jarmarków 6, w poniedz. po: M. B. Gromnicznej, św. Wojciechu, Bożem Ciele, św. Wawrzyńcu, św. Mateuszu, św. Andrzeju.
Ciechanów, miasto pow., jarmarków 6, w środy: po św. Weronice, po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Marji Magdalenie, po Nar. NMP., po św. Marcinie.
Czernichów, pow. Lipno, w pierwszą środę każdego miesiąca targ.
Czersk, jarmarków 6, we wtorki po 3 Królach, przed św. Janem Chrz., po św. Jakóbie Apostole, po św. Michale, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apost.
Czerwińsk, pow. Płoński, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Wojciechu, po św. Małgorzacie, po Nar. NMP., przed św. Szymonem i Judą, po św. Marcinie.
Dobre, pow. Mińsk-Mazowiecki, co poniedziałek targ.
Dobrzyń nad Drwęcą, pow. Rypin, jarmarków 12, we wtorki: po Now. Roku, po św. Kazimierzu, po Niedzieli Kwietnej, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrz., po Nawiedzeniu NMP., po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po św. Jadwidze, po św. Marcinie, po św. Katarzynie i po św. Leokadji.
Dobrzyń nad Wisłą, pow. Lipno, jarm. 6, w poniedziałki: po św. Macieju, po Niedz. Środop., po Wniebowst. Pańsk., po św. Marji Magdal., po św. Franc. Seraf., po Niep. Pocz. NMP.
Drobin, pow. Płock, jarmarków 6, w środę po Zwiast. NMP., we wtorek po św. Stanisławie, w środy po św. Antonim Pad., po św. Marji Magd., we wtorki przed św. Szymonem i Judą, po św. Katarzynie.
Dzierzgowo, pow. Przasnysz, jarmarki w środę: po bł. Andrzeju Boboli, po Zwiastowaniu NMP., przed bł. Jolantą po św. Bronisławie. Co środę targ.
Falenica, pow. Warszawa, co czwartek targ.
Gombin, pow. Gostynin, jarmarków 6, we wtorki: przed Niedzielą Zapustną, przed Niedz. Palmową, przed Wnieb. Pańskiem, po B. Ciele, po Narodz. NMP., przed św. Mikołajem. Ustanowiono cotygodniowe jarmarki, odbywać się będą w czwartki zamiast w piątki.
Glinojeck, pow. Ciechanów, jarmarki w środę: po Dobrosławie, po św. Anastazym, przed bł. Szymonem z Lipnicy i po św. Jadwidze. — Co środę targ.
Gołymin, pow. Ciechanów, Jarmarki w poniedziałki: po Zwiast. NMP., po św. Władysławie, po św. Bartłomieju, po św. Salomei. Co trzeci poniedziałek targ.
Gostynin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Weronice, po św. Gertrudzie, po św. Stanisławie, po św. Jakóbie, po św. Andrzeju, przed św. Tomaszem Apostołem.
Góra Kalwarja, pow. Grójec, jarmarki 4 w środy: po 3 Królach, po Wielkiejnocy, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele.
Grodzisk, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedzieli Zapustnej, we wtorek po św. Wojciechu, w poniedziałki po św. Annie, po św. Marcinie, przed św. Tomaszem Apostołem.
Grójec, miasto pow.: jarmarków 6, po św. Marku, po św. Annie, przed św. Idzim, w czwartki: po św. Walentym, po św. Marku, po św. Annie, przed św. Idzim, po św. Jadwidze, przed św. Mikołajem.
Iłow, pow. Sochaczew, jarm. 6, w czwartki: po św. Walentym, po 40 męczennikach, po św. Bazylim, przed św. Idzim, po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem.
Jabłonna, pow. Warszawa, odbywają się targi dla sprzedaży produktów spożywczych i wyrobów wiejskich, we wtorki każdego tygodnia, a także 6 jarmarków w ciągu roku., w czwartki, a mianowicie: 1. po Oczyszczeniu NMP., 2. po św. Wojciechu, 3. po św. Antonim, 4. po św. Jakóbie, 5 po św. Michale, 6. po św. Łukaszu.
Jadów, pow. Radzymin, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, w poniedziałek po św. Helenie, w środę po św. Stanisławie, w poniedziałki po św. Józefie Kal., po Nar. NMP., po św. Bor.
Janów, pow. Przasnysz, jarmarków 6, w poniedziałek po św. Kazimierzu, w środę po św. Stanisławie, w poniedziałek przed św. Janem Chrz., po św. Bartłomieju, po Podwyż. Krzyża św., po św. Andrzeju.
Jeziorna Królew., pow. Warszawa, co poniedziałek targ.
Kałuszyn, pow. Mińsk Mazow., jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Macieju, po Niedzieli Kwiet., po św. Bartłomieju, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.
Karczew, pow. Warszawa, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Walentym, po Niedz. Kwiet., po św. Trójcy, po św. Bartłomieju, po Wszyst. Świętych, po św. Łucji.
Kiernozia, pow. Łowicz, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu NMP., po Zwiastow. NMP., po św. Małgorzacie, po Podwyższeniu Krzyża św., po Niepokalanem Poczęciu NMP.
Kołol, pow. Lipno, jarmarków 6, po św. Wojciechu, w poniedz. po św. Trójcy, po św. Rochu, po św. Mateuszu, po Wszystkich Świętych, przed św. Tomaszem Apostołem.
Kołbiel, jarmarków 6, w środy: przed św. Karolem Wielkim, po św. Wino.

Ferarjuszu, po św. Trójcy, po św. Michale, po św. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Kowal, pow. Włocławek, jarmarków 6, w środy: po św. Wojciechu, przed św. Janom Chrz., po św. Jakóbie Ap., po Nar. NMP., po św. Urszuli, przed św. Mikołajem.

Krasnosielec, pow. Mińsk-Mazowiecki, jarmarki: we wtorki: przed św. Agnieszką, św. Józefem, po św. Stanisławie, św. Piotrze i Pawle, przed św. Mateuszem, po Wszystkich Świętych. Co wtorek i sobotę targ.

Krośniewice, pow. Kutno, jarmarków 6, w poniedziałek po Oczyszcz. NMP., we wtorki po św. Józefie, po św. Antonim, po św. Michale, po św. Marcinie, po 3-ciej niedzieli Adwentu. Co czwartek targ.

Kutno, miasto pow., jarmarków 6, w czwartki: przed św. Walentym, po Niedz. Środopost., przed św. Filipem i Jakóbem, na Zielone Świątki, 10 dni od wtorku, w czwartki po św. Franciszku Seraf., i po św. Elżbiecie.

Kuczborg, jarmarków 6, we wtorki: po św. Dyonizym, po św. Klotyldzie, po św. Elżbiecie, po św. Tekli, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Wiktorją.

Latowicz, pow. Mińsk Mazowiecki, jarmarków 12: na św. Dorotę, na Wniebowstąpienie Pańskie, na św. Wawrzyńca, na św. Franciszka, na św. Katarzynę męcz., na św. Małgorz., na Wielki Czwartek, na św. Rocha, na św. Sebastjana i Fabjana, na św. Jakóba, na Zielone Świątki i na 3 Króli, oprócz tego odbywa się jeszcze 14 targów stosownie do przywilejów miasta.

Leoncin, pow. Sochaczew, jarmarki w poniedziałki: po św. Andrzeju Boboli, po św. Zofii, po M. B. Zielnej, po Ofiarowaniu NMP. Co drugi poniedziałek targ.

Lipno, miasto pow., jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietnej, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po NMP. Szkaplerznej, po św. Michale, po św. Szymonie i Judzie.

Lubicz, pow. Lipno, jarmarki: w środę przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Janie Nep., po bł. Szymonie z Lipnicy, po św. Jadwidze. Co środę i sobotę targ.

Lubień, pow. Włocławek, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, we wtorek po Niedz. Przewod., w poniedziałki po św. Trójcy, po św. Bartlomieju, po Wszystkich Święt., po św. Łucji.

Lubraniec, pow. Włocławek, jarmarków 6, w poniedziałki po św. Błażeju i po Niedz. Kw., we wtorek po św. Julji, w poniedziałki po św. Aleksym, po św. Piotrze i Emiljanie, po św. Leonardzie.

Łowicz, miasto pow., jarmarków 6, w poniedz. po Niedz. Starozapust., we wtorek po Niedz. Kwiet., na św. Jana Chrzcic. 3-dniowy, w poniedziałki po Wniebowzięciu NMP., na św. Mateusza 8-dniowy, w poniedziałek po św. Andrzeju.

Łyszkowice, pow. Łowicz, jarmarki w poniedziałki przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Bonifacym, po M. B. Zielnej, po św. Jadwidze. Co poniedziałek targ.

Maków, miasto pow., jarmarki w środy: po św. Macieju, św. Marku, przed św. Janem Chrz., po św. Bartlomieju, św. Łukaszu, przed św. Tomaszem. Co środę targ.

Mińsk Mazowiecki, miasto powiat., jarmarki 2, w poniedziałki po Niedzieli Białej i przed Zielonemi Świątkami.

Mława, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki po św. Macieju, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Trójcy, po św. Piotrze i Pawle, po św. Michale, przed św. Mikołajem.

Mogielnica, pow. Grójec, jarmarków 6, we wtorki po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po św. Franciszku Seraf., po św. Elżbiecie.

Mrozy, pow. Mińsk-Mazow., co wtorek targ.

Mszczonów, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Marku, przed św. Janem Chrzc., po św. Bartlomieju, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Nadarzyn, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środopost., po św. Annie, po Podwyższeniu Krzyża św., po św. Leonardzie, po św. Łucji.

Nasielsk, powiat Pułtusk, jarmarków 6, we wtorki po Niedz. Środopost., po św. Wojciechu, po św. Jakóbie, po św. Michale, po Wszystkich Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.

Nieszawa, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Fabjanie i Sebastjanie, po św. Józefie, przed św. Janem, po św. Bartlomieju, po św. Michale, po św. Marcinie.

Nowe Miasto, pow. Płońsk, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Wstęp., w czwartek przed Niedz. Kwietnią, w środę przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, w czwartek po św. Rochu, w poniedziałek po Nar. NMP., w czwartek po św. Jadwidze.

Nowe miasto nad Pilicą, pow. Rawa Mazowiecka, jarmarki w czwartki po M. B. Gromnicznej, po św. Kazimierzu, po św. Małgorzacie, przed św. Wawrzyńcem, po św. Tekli, przed św. Marcinem. Co czwartki targ.

Nowy-Dwór, jarmarków 6, w środy: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Józefie, po św. Serwacym, po św. Henryku, po św. Nikodemie, po św. Marcinie.

Okuniew, pow. Warszawa, podczas lata, od 1 kwietnia do 1 października, targi w czwartki każdego tygodnia; w pozostałych zaś miesiącach roku, w czwartki co 2-gi tydzień, po 1 i 15 każdego miesiąca, a oprócz tego jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Przewodn., we wtorki przed N. Rokiem, przed świętem Bożego Ciała, przed św. Rochem, przed św. Michałem, po św. Mikołaju.

Osięciny, pow. Nieszawa, jarmarków 6, w środę po 3 Królach, w pierwsze wtorki kwietnia i czerwca, w pierwszy poniedziałek lipca, w trzeci poniedziałek września i października.

Osmolin, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po św. Kazimierzu, po św. Jakóbie Apost., po św. Stanisławie, po św. Kandydzie czyli po dniu 3 paźdz., po św. Marcinie.

Otwock, pow. Warszawa, co czwartek targ.

Ożarów, pow. Warszawa, co środę targ.

Piaseczno, pow. Warszawa, jarmarków 6, w poniedziałki: po Niedz. Starozap., po Niedz. Kwiet., po św. Jakóbie, po św. Michale, po Wszystkich Świętych, po św. Łucji.

Piotrków, pow. Nieszawa, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, w pierwszą niedz. postu, w piątek przed

Niedz. Kwiet., w poniedziałki po Wniebowstąp. Pańsk., po św. Jakóbie, po Wszystk. Świętych.

Płock, miasto pow., jarmarki 2, we wtorki: przed św. Janem Chrzcic. i po św. Michale. Co wtorek i piątek targ.

Płońsk, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartlomieju, po Wszystkich Świętych, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Popowo Kościelne, pow. Pułtusk, 1-szy czwartek każdego miesiąca targ.

Pruszków, pow. Warszawa, co czwartek targ.

Przasnysz, miasto pow., jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwiet., po Wniebowst. Pańskiem, po św. Jakóbie, po Narodz. NMP., po św. Katarzynie.

Przedecz, pow. Włocławek, jarmarków 6, we wtorki: po św. Walentym, po Niedz. Kwiet., po św. Antonim, przed św. Wawrzyńcem, po św. Łukaszu, przed św. Mikołajem.

Pułtusk, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po Zielonych Świątkach, po Narodzeniu NMP., po św. Jadwidze, po św. Elżbiecie.

Puszcza Marjański, pow. Skierniewice, 1 i 3 poniedziałek targ.

Raciąż, pow. Sierpc, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po św. Michale, po św. Andrzeju.

Radzanów, pow. Mława, jarmarków 6, we wtorki: po Zwiast. NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowst. Pańskiem, po św. Antonim, po św. Jakóbie, po ścięciu św. Jana.

Radziejów, pow. Nieszawa, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwiet., po św. Trójcy, po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Radzymin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po św. Joachimie, po św. Juwencjuszu, po Wniebowzięciu NMP., po św. Remigjuszu, po Niepokalanem Pocz. NMP.

Rawa Mazowiecka, miasto pow., jarmarki: we wtorek przed św. Maciejem, po św. Stanisławie, przed bł. Czesławem Odrowążem, po M. B. Siewnej, po św. Barbarze, co wtorek targ.

Raciążek, pow. Maków, jarmarki w poniedziałki: po św. Trójcy, po NMP. Szkapl., po Nar. NMP., po Wszyst. Świętych.

Rypin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Ignacym, po św. Michale, po Wszystkich Świętych.

Serock, pow. Pułtusk, jarmarki 4, w 1 wtorek po św. Mateuszu, w środy: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Piotrze i Pawle.

Sierpc, miasto pow., jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po św. Grzegorzu, po św. Marku, po św. Wicie, po Wszystkich Świętych, po św. Łucji.

Skempe, pow. Lipno, jarmarków 6, w czwartek po św. Macieju, w środę po św. Stanisławie, w czwartek po św. Małgorzacie, po Narodz. NMP., po św. Franciszku, po św. Marcinie.

Siennica, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałki po Narodzeniu NMP., po św. Jadwidze, po Wszyst. Święt.

Skierniewice, miasto pow., jarmarków 6. w czwartki po 3 Królach, i po Niedz. Środop.. w środę przed św. Filipem i Jakóbem, w czwartek po św. Jakóbie Apostole, po św. Franciszku Seraf., po św. Elżbiecie.
Skrwilno, pow. Rypin, jarmarki w czwartki: po 3 Królach. po bł. Wincentym Kadłubku. po M. B. Śnieżnej. przed św. Stanisławem Kostką. Co czwartek targ
Służew, pow. Nieszawa, jarmarków 6. we wtorki: po Oczyszczeniu NMP.. po św. Józefie. po Zielonych Świątkach. po św. Annie, przed św. Szymonem i Judą, po św. Łucji.
Dzisna. miasto pow. Co wtorek i piątek targ. Jarmarki: piątki przed Bożem Narodzeniem. Wielkiejnocy wg. nowego i starego stylu.
Głębokie, pow. Dzisna. Co poniedziałek, czwartek i piątek targ. Jarmarki we czwartki przed św. Bożego Narodzenia. t. zw. „Kraśnik".
Gródek. pow. mołodecki. Co wtorek targ. Jarmarki w 1-szy wtorek po niedzieli Przewodniej wg. starego stylu.
Hodeciszki, pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Holszany. pow. Oszmiana. Jarmarki 23 marca, ostatni poniedziałek po Wielkiejnocy, 23 kwietnia, 13 i 24 czerwca. 16 sierpnia, 8 września i 9 grudnia. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Hołubicze. pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Hruzdowo. pow. postawski. Targi we środy każdego tygodnia.
Ignalino. pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Ilja. pow. Wilejka. Co środę targ. — Jarmarki: 19 stycznia i 2 sierpnia.
Jaszuny, pow. wileńsko-trocki: Targi 20-go każdego miesiąca.
Jody. pow. brasławski. Co wtorek targ.
Kiemieliszki. pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.
Kobylniki. pow. postawski. Jarmarki: 4 stycznia. 5 lutego. 4 marca. 24 marca, 11 czerwca, 22 lipca, 16 sierpnia, 29 września i 10-go listopada. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Komaje. pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia. Jarmarki: 3 lutego. 20 marca, 24 kwietnia. 30 czerwca, 2 października. 2 listopada. oraz w trzeci dzień Zielonych Świąt.
Koziany, pow. brasławski. Targi we środy każdego tygodnia.
Krzywicze. pow. Wilejka. Co środę targi.
Kurzeniec. pow. Wilejka. Jarmarki: Drugi wtorek po Wielkiejnocy. pierwszy wtorek po Bożem Narodzeniu, ostatni wtorek przed Wielkim Postem. oraz 6 sierpnia. 8 września i 9 grudnia.
Landwarów, pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Lebiedziewo. pow. mołodecki. Jarmarki zaś w pierwszy poniedziałek po Nowym Roku. oraz w dniach 29 lutego. 15 maja, 29 lipca, 7 paźdz. i 8 grudnia. Co poniedziałek targ.
Łużki. pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Łyntupy, pow. Święciany. Jarmarki 1 maja, w trzeci dzień po Wielkiejnocy i w dzień Zielonych Świąt. — Targi we czwartki każdego tygodn.
Mejszagoła. pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Miadzioł, pow. postawski. Jarmarki: 19 stycznia. 15 lutego. 15 maja. 6 lipca. 14 sierpnia. 14 i 29 paźdz.. 11 listopada. 21 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia
Miory. pow. brasławski. Targi w poniedziałek każdego tygodnia i we czwartek każdego tygodnia. Jarmarki: w najbliższą środę, czwartek i piątek po 6 stycz. (Trzech Króli). 27. czerwca (św. Jana) i 1 listopada (Wszystkich Świętych).
Mielegiany, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Michaliszki, pow. wileńsko-trocki. — Jarmark 29 września, targi 14 i 28 każdego miesiąca.
Niemenczyn, pow. wileńsko-trocki. — Targi we czwartek każdego tygodn.
Nowa Wilejka. pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorek i piątek każdego tygodnia.
Nowo-Święciany, pow. Święciany. Jarmarki 2 lut., 19 marca. 29 czerwca. 13 października. Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.
Nowe Troki. miasto pow. Targi we czwartek każdego tygodnia i w pierwszy poniedziałek każdego mies. Jarmarki 6 stycznia, 19 marca, 13 czerwca. 28. października.
Nowy Pohost. pow. brasławski. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Olkieniki. pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Olkowicze. pow. Wilejka. Targi w poniedziałki.
Opsa. pow. brasławski. Targi w poniedziałki. Jarmarki 24 i 25 czerwca i w poniedziałki i wtorki ostatniego tygodnia Adwentu.
Orany, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Ostrowiec. pow. wileńsko-trocki. Targi w poniedziałek każdego tygodnia.
Oszmiana, miasto pow. Jarmarki: 23 kwietnia i każdego następnego dnia po następujących świętach: Wniebowstąpienie. Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny. Bożego Ciała. oraz 15 sierpnia, 29 i 30 września. Targi we czwartek każdego tygodnia.
Plissa. pow. dziśnieński. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie. powiat wil.-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie. pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia. — Jarmarki: w pierwszy czwartek każdego miesiąca. w poniedziałek po niedzieli palmowej. we wtorki po niedzieli różańcowej
Postawy. miasto pow. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Prozoroki. pow. dziesieński. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Rudziszki. pow. wileńsko-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Słobódka. pow. brasławski. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Smorgonie. pow. Oszmiana. Jarmarki: 26 lutego. 28 maja. 29 czerwca. 6 sierpnia. 10 września. 1 października. w każdą środę przed Bożem Narodzeniem, oraz 24 grudnia.
Sobota. pow. Łowicz, jarmarków 6. we wtorek po 3 Królach, w W. Czwartek, w czwartek po Ziel Świątkach. po św. Wicie, po św. Bartłomieju. po Wszystkich Świętych.
Sochaczew. miasto pow.. jarmarków 6. we wtorki po św. Prysce czyli po dniu 18 stycznia. po Niedz. Kwiet., po św. Wojciechu, po Zielonych Św., po św. Marji Magdalenie. po św. Urszuli.
Sochocin. pow. Płońsk. jarmarków 6. w środy po św. Błażeju, po św. Stanisławie. przed św. Janem Chrzcic.. w czwartki po św. Dominiku. po Podw. Krzyża św., po św. Klemensie.
Stanisławów, pow. Mińsk Mazowiecki jarmarków 6. we wtorki: po 3 Królach. po Niedz. Środop., po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, po św. Marcinie, po św. Łucji.
Strzegowo. pow. Mława. jarmarki w poniedziałki: po św. Marji Kleofasowej. po Bł. Bogumile. po św. Zuzannie, przed św. Józefem. Co poniedziałek targ.
Szreńsk. pow. Mława. jarmarków 6. w czwartki: po 3 Królach. po Niedz. Kwiet., w środy: przed św. Janem Chrzcic. po św. Jakóbie. przed św. Idzim. po św. Jadwidze.
Tarczyn. pow. Grójec. jarmarków 6. w środy: po św. Kazimierzu. po Niedz. Przewod., po św. Bogumile. po św. Mateuszu. przed św. Szymonem i Judą. przed św. Tomaszem Apostołem.
Tłuszcz. pow. Radzymin. jarmarki we wtorki po św. Andrzeju Boboli. po św. Anastazym. po bł. Jolancie. przed św. Bronisławą. po św. Jadwidze. przed św. Tomaszem. Co wtorek targ
Warka. pow. Grójec. jarmarków 6. w środy: po Oczyszczeniu NMP.. po Niedz. Środop., po św. Stanisławie. po św. Tekli. po św. Leonardzie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.
Warszawa. jarmarki 2. w maju w 2-gi poniedziałek po św. Filipie i Jakóbie. w listopadzie w poniedziałek po Wszyst. Świętych. Każdy trwa trzy tygodnie: pierwszy tydzień wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tydzień wypłat się zowie. — Prócz tego jarmark na wełnę od dn. 15 czerwca. trwający przez dni 3. Kontrakty na św. Jana Chrzcic — Jarmark chmielny od 25 września 10 dni trwający.
Wiskitki. pow. Błonie. jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie. po św. Stanisławie, po Bożem Ciele. po Wniebow. NMP., po św. Kożmie i Damjanie. po Wszystkich Świętych.
Włocławek. miasto pow.. jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach i po św. Janie Boż., we wtorek po św. Stanisławie. w czwartki po św. Dominice, przed Nar. NMP., po św. Leonardzie.
Wolmin. pow. Radzymin. jarmarki w czwartek przed św. Janem Złotoustym. po św. Klemensie. po św. Paschalinie. po św. Szymonie z Lipnicy. po św. Eustachym. po św. Gertrudzie. Co czwartek targ
Wyszków. pow. Pułtusk. jarmarków 6, we wtorki: po św. Apolonji. po św. Grzegorzu. po św. Antonim. po Przemienieniu Pańskiem. po św. Justynie. po św. Łucji.
Wyszogród. pow. Płock. jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie. po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Bożem Ciele. po św. Jakóbie. po św. Michale. po św. Łucji.
Zakroczym. pow. Warszawa. jarmarków 6. we wtorki: po św. Pawle pustelniku. po św. Katarzynie Sen., po św. Marku i Marcelini. po św. Kunegundzie. po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie
Zawidz. pow. Sierpc. jarmarki: w 1 poniedziałek każdego miesiąca
Zduny, pow. Łowicz. jarmarki w piątek: po św. Wincentym Kadłubku, przed św. Stanisławem. po św. Elżbiecie. Co 1 piątek targ
Zieluń. pow. Mława, jarmarki we wtorek: przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Zofji, przed św. Ladyslawem. przed św. Salomeą. Co wtorek targ.
Żuromin. pow. Sierpc, jarmarków 6. w poniedziałki: po 3 Królach. po św. Piotrze i Pawle. po Nar. NMP., po Wszystkich Świętych.
Żychlin. pow. Kutno. jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, we wtorek po św.

Wojciechu w poniedziałki po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem i Judą.
Żyrardów, pow. Błonie. Jarmarki w pierwsze środy: w lutym, kwietniu, czerwcu, sierpniu, październiku i grudniu. Co środę i sobotę targ.

Woj. Wileńskie.

Brasław, miasto pow. Jarmarki: w najbliższą środę po 2-gim lutym, 23 kwietnia i 2 października. Targi w środy i piątki każdego tygodnia.
Budsław, pow. Wilejka. Co poniedziałek targ.
Daugieliszki, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Dołhinów, pow. Wilejka. Co czwartek targ.
Druja, pow. brasławski. Co wtorek i piątek targ.
Drujsk, pow. Brasław. Jarmarki: 7 stycznia, 9 maja i 12 sierpnia. Co wtorek targ.
Dryświaty, pow. brasławski: Targi we czwartki każdego tygodnia. Jarmarki w 1-szy czwartek po 1 (Nowym Roku), 2 św. Kazimierzu, 1 maja, 11 i 12 lipca, w 1-szy czwartek po 1 października oraz ostatni czwartek listopada.
Dukszty, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.
Duniłowicze, pow. postawski. Targ we wtorki każdego tygodnia.
Dziewieniszki, pow. Oszmiana. Jarmarki: 28 kwietnia, 9 września i 1 go października. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Świr, pow. Święciany. Jarmarki: 20 kwietnia, 2 i 30 czerwca, 12 paźdz., 2 listop. i 7 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Święciany, miasto pow. Jarmarki: od 1 go do 5 go stycznia i od 1 go do 7 go września. Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.
Szarkowszczyzna, pow. dzisieński. — Targi we środy każdego tygodnia.
Szemietowszczyzna, pow. Święciany. — Targi we środy każdego tygodnia.
Szumsk, pow. wileńsko trocki. Targi w każdą środę.
Tatoryszki, pow. wileńsko trocki. Targi 25 go każdego miesiąca.
Turgiele, pow. wileńsko trocki. Jarmarki 8 maja, targi 10-go każdego miesiąca.
Turmont, pow. brasławski. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Widze, pow. Brasław. Jarm.: w pierwszy wtorek po 6 stycznia (Trzech Króli), dniu Bożego Ciała, po 16 lipca (N. P. Marji Szkaplerznej) po dniu Matki Boskiej Różańcowej, po Przewodniej Niedzieli i we środę w połowie Wielkiego Postu (Środopost). Targi we wtorki każdego tygodnia.
Wielkie Soleczniki, pow. wileńsko trocki. Targi 1 go każdego miesiąca.
Wilejka, miasto pow. — Targi we czwartki każdego tygodnia.
Wilno, miasto pow. Jarmarki: 1. Plac Łukiski 4 marca, na św. Kazimierza 2. ul. Ponarska 54, 4 marca przez dni kilka, 3 przy kościele św. Piotra 29 czerwca 4 przy kościele św. Jerzego 23 kwietnia, 5. przy kościele św. Jana 24 czerwca. Targi we wtorki i piątki.
Wojstom, pow. Wilejka. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Wolkołata, pow. postawski. Targi we środę każdego tygodnia.
Worniany, pow. wileńsko trocki. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Żuprany, pow. Oszmiana. — Jarmarki: 30 czerwca, 25 lipca, 2 listopada.

Woj. Wołyńskie.

Aleksandria, pow. rówieński. Targ 1 go i 15 go każdego miesiąca.
Beresteczko, pow. horochowski. Co czwartek targ.
Berezno, pow. kostopolski. — Jarmarki: 19 stycznia, 22 czerwca, 12 lipca i 22 września. Targi w każdą środę.
Bereżce, pow. Krzemieniec. Targ w każdy poniedziałek.
Białozórka, gm. Białozórka, pow. Krzemieniec. Co poniedziałek targ.
Boremel, gm. Boremel, pow. Dubno 5 i 20 każdego miesiąca targ.
Bucyń, pow. Kowel. Targi 13 i 28 każdego miesiąca.
Czartorysk, pow. łucki. Targi 1 i 2 poniedz. każdego miesiąca.
Derażne, pow. kostopolski. Targi w każdy czwartek.
Dubno, miasto pow. Co poniedz. targ.
Hołoby, pow. Kowel. Targi w każdy wtorek.
Horochów, miasto pow. Co czwartek targ.
Hoszcza, gm. Hoszcza, pow. Równe. Targ w każdą środę.
Jeziorany, gm. Warkowicze, pow. Dubno. Targi drugi i czwarty wtorek każdego miesiąca.
Katerburg, pow. krzemieniecki. Targ w każdy czwartek.
Kiwerce, pow. łucki. Targi: każdy wtorek.
Klewań, pow. rówieński. Co czwartek targ.
Kniahinin, pow. dubieński. Jarmark 12 i 24 każdego miesiąca.
Kołodno, pow. krzemieniecki. Targ w każdy wtorek.
Kołki, pow. łucki. Targ każdy wtorek.
Korzec, pow. Równe. Jarmarki w dniu popielca, 3 marca, 9 maja, 24 czerw. 29 lipca, 15 sierpnia, 6 paźdz., 1 i 15 każdego miesiąca targ.
Kostopol, miasto pow. Targi w każdy wtorek.
Kowel, miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego).
Kozin, pow. dubieński. Targi w każdą środę.
Krymno, pow. Kowel. Targ co drugi wtorek.
Krzemieniec, miasto pow. Targ w każdy wtorek.
Kupiczów, pow. kowelski. Targi w każdą środę.
Luboml, miasto pow. Co poniedziałek targ.
Ludwipol, pow. kostopolski. 7 i 21 każdego miesiąca targ.
Łanowce, pow. Krzemieniec. Targ w każdą środę.
Łokacze, pow. horochowski. Targi w każdą środę.
Łuck, miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego).
Maciejów, pow. Kowel. Co środę targ.
Maniewicze, pow. Kowel. Targ co drugi wtorek miesiąca.
Miedwieże, pow. łucki. Targi 2 i 4 poniedziałek każdego miesiąca.
Międzyrzec, pow. Równe. 10 i 25 każdego miesiąca targ. Jarmarki 10 marca, 29 maja, 11 lipca, 27 września i 22 grudnia.
Mielnica, pow. kowelski. Targi w każdą środę.
Młynów, pow. dubieński. Jarmarki 14 i 28 każdego miesiąca.
Murawica, pow. dubieński. Jarmarki 7 i 21 każdego miesiąca.
Mielce, pow. kowelski: Targi każdego 5 dnia miesiąca, 22 czerwca, 25 lipca, 19 sierpnia i 19 grudnia.
Niesuchojże, pow. kowelski. Targi w każdy poniedziałek.
Nieświcz, pow. łucki. Targ w każdy poniedziałek.
Mizocz, pow. zdołbunowski. Targi 1 i 15 każdego miesiąca, oraz 2 lut., 11 marca, 23 kwietnia, 6 sierpnia, 11 września, 28 października, 25 listopada i 9 grudnia według starego stylu.
Ołyka, przedm. Zawołocie, pow. łucki. Targ w każdą środę.
Ostróg, pow. zdołbunowski. — Co czwartek targ.
Ostrożec, pow. dubieński. Targi we wtorek każdego tygodnia.
Oździutycze, pow. horochowski. Targi w każdy piątek.
Poczajów, pow. krzemieniecki. Targ w każdy czwartek.
Poryck, pow. Włodzimierz. Co wtorek targ.
Powursk, pow. kowelski. Targi 13 i 27 każdego miesiąca.
Radziwiłłów, pow. dubieński. Targi małe w każdy wtorek.
Ratno, pow. kowelski. Jarmarki 6 i 21 każdego miesiąca.
Rożyszcze, pow. łucki. Targ w każdy poniedziałek.
Równe, miasto pow. Targi w każdy poniedziałek.
Sienkiewiczówka, pow. łucki. Targ w każdą środę.
Stepań, pow. kostopolski. Targi w każdą środę.
Szumsk, pow. krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.
Szack, pow. lubomelski. Targ co drugą środę.
Torczyn, pow. Łuck. Co wtorek targ.
Tuczyn, pow. Równe. Jarmarki 5 i 20 każdego miesiąca.
Turzysk, pow. kowelski. Targi w każdy poniedziałek.
Uściług, pow. Włodzimierz. Co środę targ. Jarmarki 11 i 12 marca, oraz 14 i 15 października każdego roku.
Warkowicze, pow. Dubno. Targi w czwartek każdego tygodnia.
Wiśniowiec, pow. krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.
Włodzimierz, miasto pow. Targi w każdy poniedziałek i czwartek.
Wyszogródek, pow. krzemieniecki. — Targ w każdy czwartek.
Zdołbunów, miasto pow. Co środa targ.
Zofjówka, pow. łucki. Targ w każdy wtorek.
W razie świąt przypadających w te dni — targi przenoszą się na dzień następny.

Jaka będzie pogoda?

Jaka będzie w lecie pogoda?

Pogody i słońca możemy się spodziewać:

Gdy słońce zachodzi wieczorem jasno i czysto.

Gdy gwiazdy mało migotają i mają w około siebie okrąg biały lub czerwonawy.

Gdy przy pogodnym zachodzie łyska się, a nie słychać grzmotów.

Gdy rosnący lub malejący księżyc świeci się jasno, pięknie, srebrzyście.

Gdy na pełni widać wyraźnie ciemne plamy; gdy wieczorem nietoperze wiele latają.

Gdy komary zbijają się wieczorem w kupy, wznoszą się razem ku górze i razem opadają.

Gdy pająki (krzyżaki) siedzą przed południem w środku swej sieci, i wstrząsają nią nogami.

Gdy po deszczu zachodzi słońce ogniście i purpurowo.

Gdy stawy, bagna i łąki rano silnie waporują; dymią.

Gdy z rana obfita jest rosa na łąkach i polach.

Gdy dym z komina prosto wznosi się i nie rozdziela.

Gdy powietrze na szczytach gór wysokich jest jasne i spokojne.

Gdy chmurki płyną prędko po niebie w kierunku panującego wiatru na ziemi.

Gdy w czasie spokojnego deszczu nagle wiatr powstaje.

Gdy w czasie dnia powstaje na niebie białe delikatne chmurki, niby wełniste zagony.

Gdy leżące mgły wypija bardzo prędko słońce.

Gdy podczas deszczu poczyna się wyjaśniać od strony północnej.

Gdy światło płonie spokojnie, nie pryskając ani trzeszcząc.

Gdy glisty i dżdżownice wyrzucają małe kupki ziemi obok siebie.

Deszcz poznajemy po następnych znakach:

Gdy słońce podczas wschodu i zachodu wygląda blado, mdło, jakby jakaś zimna kula, a promienie jego nie mają siły.

Gdy gwiazdy świecą bez blasku, matowo, mało rzucają promieni, i wyglądają zamglone.

Gdy księżyc wygląd ma ciemny, szary, lub otoczony jest ołowianym kręgiem.

Gdy bydło w południe szuka i łapie powietrze, kopytami i rogami grzebie ziemię, lub językiem liże swe łapy.

Gdy jaskółki nisko ziemi latają, lub blisko murów.

Gdy psy nie chcą żryć, lub przewracają się po ziemi i jeżdżą trawę

Gdy w upały muchy i komary są naprzykrzone, dokuczają zanadto ludziom i zwierzętom.

Gdy w dniu gorącym solniczka jest wilgotną a sól zbija się, lub jest mokra.

Gdy słychać głos dzwonów dalej, niż zazwyczaj.

Gdy od strony południowej ku wschodowi powstają korzeniaste chmury.

Gdy dłuższy czas wieją wiatry południowe.

Gdy glisty nie chowają się do ziemi, lecz wypełzają na wierzch i wylegują się.

Jaka będzie w zimie pogoda?

Zimna i mrozy będą:

Gdy słońce ma około siebie pierścień, lub nawet kilka obręgów.

Gdy gwiazdy świecą bardzo jasno, a przytem migotają się.

Gdy panują wiatry północne i północno-wschodnie.

Gdy śnieg pada małymi płatkami, jest okrągły lub do gradu podobny.

Gdy wody silnie parują

Gdy ptaki wodne uciekają z małych stawów a szukają wielkich wód.

Odwilż nastąpi:

Gdy w południe wiatr sprowadza szron.

Gdy śnieg pada wielkimi szerokimi i ciężkimi płatkami.

Gdy śnieg pod stopami skrzypieć przestaje.

Gdy podczas pogody między południem a wieczorem nad płynącemi wodami ciągnie się wydłużona mgła i trwa 2—3 dni.

Gdy sople zwieszające z dachów wilgotnieją.

Ogólny stan pogody w roku 1937.

Panującą planetą w tym roku jest Saturn.

Rok 1937 będzie naogół zimny i wilgotny.

Zima, rozpoczynająca się 22 grudnia o godz. 1 min. 27, będzie pochmurna i dość mroźna.

Wiosna zaczyna się 21 marca o godz. 1 min. 45, będzie sucha, lecz aż do połowy maja bardzo chłodna.

Lato zaczyna się 21 czerwca o godz. 21 min. 12 i będzie przeważnie chłodne i dżdżyste; tylko lipiec będzie pogodny i ciepły.

Jesień zaczyna się 23 września o godz. 12 min. 13. I w tej porze roku przeważać będą dni chłodne i pochmurne.

Powtórna zima rozpocznie się 22 grudnia o godz. 7 min. 22, przynosząc śniegi i mrozy.

Przepowiednie pogody.

Księżyc odmienia się w roku 1937 w następujące dni i godziny, i wskutek tego, wedle starych doświadczeń, można spodziewać się następującej pogody:

Data	Czas		Prawdopodobna pogoda.
	g.	m.	
4 stycznia	15	22	Pogodnie i łagodnie.
12 „	17	47	Miła pogoda
19 „	21	2	Deszcz i śnieg przy wietrze południowo-zachodnim.
26 „	18	15	Pogodnie i zimno.
3 lutego	13	4	Śnieg i deszcz.
11 „	8	34	Deszcz przy wietrze południowo zachodnim, śnieg przy północno wschodnim.
18 „	4	50	Deszcz, śnieg i zawieja.
25 „	8	43	Jak 11 lutego.
5 marca	10	17	Zimno i wietrznie.
12 „	20	32	Deszcz i śnieg przy wietrze południowo-zachodnim.
19 „	12	46	Śnieg i deszcz.
27 „	0	12	Pogodnie.
4 kwietnia	4	53	Deszcz.
11 „	6	10	Wietrznie i dżdżysto.
17 „	21	34	Deszcz przy wietrze południowo-zachodnim.
25 „	10	24	Pochmurnie i dżdżysto.
3 maja	19	37	Pogodnie przy wietrze wschodnim, północnym lub zachodnim, deszcz przy południowo-zachodnim.
10 „	14	18	Zmiennie.
17 „	7	49	Wietrznie.
25 „	8	38	Zmiennie.
2 czerwca	6	24	Skłonność do opadów.
8 „	21	43	Jak 3 maja.
15 „	20	3	Jak 3 maja.

Data	Czas		Prawdopodobna pogoda.
	g.	m.	
24 czerwca	0	0	Pogodnie.
1 lipca	14	3	Zmiennie.
8 „	5	13	Deszcz.
15 „	10	56	Obfite opady.
23 „	13	46	Ciepło i pochmurno.
30 „	19	47	Jak 3 maja.
6 sierpnia	13	37	Ciepło i pochmurno.
14 „	3	28	Skłonność do burz.
22 „	1	47	Pogodnie.
29 „	0	55	Miła pogoda.
4 września	23	54	Pogodnie.
12 „	21	57	Jak 3 maja.
20 „	12	32	Słota.
27 „	6	43	Wietrznie i dżdżysto.
4 październ.	12	58	Pochmurno i dosyć chłodno.
12 „	16	47	Pogodnie.
19 „	22	48	Pogodnie.
26 „	14	26	Pogodnie i ciepło.
3 listopada	5	16	Deszcz, śnieg i burza.
11 „	10	33	Zimno i wietrznie.
18 „	9	10	Deszcz przy wietrze południowo-zachodnim, śnieg przy północno wschodnim.
25 „	1	4	Spokojnie.
3 grudnia	0	11	Pogodnie i sucho.
11 „	2	12	Deszcz, śnieg i zadymka.
17 „	19	52	Pogodnie przy wietrze wschodnim, północnym, lub zachodnim, śnieg przy południowo-zachodnim
24 „	15	20	Spokojnie i łagodnie.

LUDZIE NERWOWI

umierają młodo!

Czy nie zauważyliście też niekiedy i u siebie jednego z następujących objawów zbliżającego się osłabienia nerwowego?

Łatwa pobudliwość, smutek, drżenie, niepokój, kołatanie serca, zawroty głowy, uczucie lęku, bezsenność, niespokojny sen, zniesienie czucia na niektórych częściach ciała, przestrach, wzmożona pobudliwość wskutek niezgodności, hałasu, zapachów, pociąg do środków odurzających, tytoniu, wyskoku, herbaty, kawy, drganie powiek lub migotanie przed oczami, nawały krwi, ściskanie, kapryśne usposobienie, osłabienie pamięci, lub mowy, wreszcie zboczenia seksualne lub zanik popędu płciowego.

Jeżeli z wymienionych tutaj objawów jeden rażąco lub kilka jednocześnie występują:

jest to oznaką, że nerwy są poważnie osłabione i wymagają wzmocnienia. Nie zaniedbujcie tego, w przeciwnym bowiem razie mogą wystąpić poważne zaburzenia czynności psychicznych, jak naprz. bredzenie i niepoczytalność, szybkie osłabienie organizmu i wreszcie śmierć przedwczesna.

Bez względu na istotę nerwowości, zalecam napisać do mnie. Jestem gotów GRATIS I FRANCO wyjaśnić prostą metodą, która przyniesie każdemu radosną niespodziankę. Zapewne już dużo wydaliście pieniędzy na rozmaite środki, które w najlepszym razie przyniosły tylko ulgę przejściową. Zapewniam was, iż znam właściwą

metodę przeciwdziałania osłabieniu naszych nerwów. Ta metoda jednocześnie sprowadza poprawę nastroju, daje radość życia, energję, siłę do pracy, wiele osób zakomunikowało mi, iż czują się jakgdyby nowonarodzeni. To potwierdzają również orzeczenia lekarskie. Koszt wynosi tylko cenę karty pocztowej. Wysyłam tę pouczającą książkę zupełnie gratis. Jeżeli nie możecie natychmiast napisać, to zachowajcie ogłoszenie niniejsze.

PANNONIA — APOTHEKE

BUDAPEST 72 Postfach 83. Abt. V. 7.

(63)